

A
DESCRIPTIVE CATALOGUE
OF THE
SANSKRIT MANUSCRIPTS

IN THE
TANJORE MAHARAJA SERFOJ'S
SARASVATĪ MAHĀL LIBRARY
TANJORE

BY
P. P. S. SASTRI, B. A. (OXON), M. A. (MADRAS)
ADDITIONAL PROFESSOR OF SANSKRIT
PRESIDENCY COLLEGE, MADRAS

*Published by the Administrative Committee with Grant-in-aid
sanctioned by the Government of Madras*

VOL XII — { PŪRVA-MĪMĀMSĀ and UTTARA-
MĪMĀMSĀ (ADVAITA) Nos. 6755—7412.

— SRIRANGAM —

SRI VANI VILAS PRESS

Rupees only.]

1931

[Foreign: Four Shillings only

S
016

Se 79. XII D

A
DESCRIPTIVE CATALOGUE
OF THE
SANSKRIT MANUSCRIPTS

IN THE
TANJORE MAHĀRĀJA SERFOJĪ'S
SARASVATĪ MAHĀL LIBRARY
TANJORE.

BY
P. P. S. SASTRI, B. A. (OXON), M. A. (MADRAS)
ADDITIONAL PROFESSOR OF SANSKRIT
PRESIDENCY COLLEGE, MADRAS

---

*Published by the Administrative Committee with Grant-in-aid
sanctioned by the Government of Madras*

VOL. XII— { PŪRVA-MĪMĀMSĀ and UTTARA-
MĪMĀMSĀ (ADVAITA) Nos. 6755—7412.

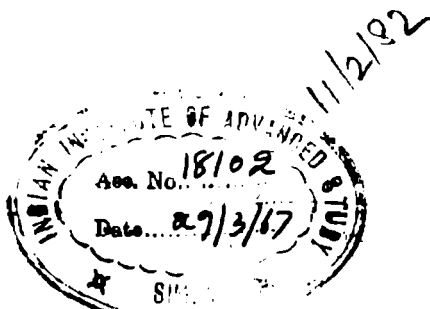
— SRIRANGAM —

SRI VANI VILAS PRESS

Price 2 Rupees only.]

1931

[Foreign: Four Shillings only

S
016
S 016 S 79. I D-S 79. XX D

Library

IAS, Shimla

S 016 S 79. I D-S 79. XX D

00018102

CONTENTS.

	PAGE.
I. List of Important Abbreviations and the Scheme of Transliteration.	I—II
II. General Introduction to the Library.	III—VI
III. General Scheme of the Descriptive Catalogue.	VII—VIII
IV. Detailed contents of Mss. noticed in Vol. XII.	IX—XIV
V. Preface to the contents of Vol. XII.	XV—XXII
VI. Descriptive notices of Mss. noticed in Vol. XII. 4987-5488	
VII. Appendix. A. Index of Authors. (Vol. XII)	1—8
VIII. Appendix. B. Index of Owners of Mss. (Vol. XII)	4—5
IX. Appendix. C. Index of Scribes of Mss. (Vol. XII)	6
X. Appendix. D. Index to dated Mss. (Vol. XII)	7
XI. Appendix. E. Index to Works noticed. (Vol. XII)	8—13
XII. Errata et addenda (Vol. XII.)	14—18

LIST OF IMPORTANT ABBREVIATIONS.

-
1. J. L. Collection=Jambunātha Bhaṭṭa Lāṅḍagai Collection.
  2. S. K. Collection=Seturāma Rao Kagalkar Collection.
  3. P. A. Collection=Pataṅga Avadhūta Collection.
  4. T. S. Collection=Tyāgarāja Svāmi Collection.
  5. S. S. Collection=Subrahmanya Śāstri Collection.
  6. N. S. Collection=Nilakaṅṭha Śāstri Collection.
  7. D. S. T. Collection=Deva Śaṅkara Tawker Collection.
  8. G. K. D. Collection=Gopāla Kṛṣṇa Devalekar Collection.
  9. P. S. S. Collection=Peshwa S. Subrahmanya Rau Collection.
  10. K. M. Collection=Kṛṣṇāji Metha Collection.
- [ ]=The Right-angular brackets indicate the suggestion of the removal of the letters therein.
- ( )=The Circular brackets indicate sometimes the suggestion of correct reading and sometimes the supply of omitted portions at beginning and end of incomplete Mss.
- =Stars indicate the continuity of the text in the manuscripts.
- ...=More dots indicate the omission of the text in question.
-

THE SCHEME OF TRANSLITERATION.

The System of Transliteration adopted in this Descriptive Catalogue is as follows:—

अ - a	ग - ga	न - na
आ - ā	घ - gha	प - pa
इ - i	ङ - ṅa	फ - pha
ई - ī	च - ca	ब - ba
उ - u	छ - cha	भ - bha
ऊ - ū	ज - ja	म - ma
ऋ - ṛ	झ - jha	य - ya
ॠ - ṝ	ञ - ña	र - ra
ऌ - ḷ	ट - ṭa	ल - la
ए - e	ठ - ṭha	व - va
ऐ - ai	ड - ḍa	श - śa
ओ - o	ढ - ḍha	ष - ṣa
औ - au	ण - ṇa	स - sa
Anusvara - m	त - ta	ह - ha
Visarga - ḥ	थ - tha	ळ - ḷa
क - ka	द - da	ॡ - ḷ̣a
ख - kha	घ - dha	

GENERAL INTRODUCTION TO THE LIBRARY.

THE Tanjore Mahārāja Serfoji's Sarasvatī Mahāl Library must have had its earliest beginnings about the end of the 16th century when Tanjore was under the rule of the Telugu Nāyaka who collected Sanskrit Manuscripts written in Telugu character. In the 17th century the Maharaṭhas conquered the country and since that day, the Library has been increasing. By far the greater portion of the collection was made by Serfoji, during a visit to Benares during 1820-1830. Sivāji his successor added a few. There has practically been no addition of any value till very recent times.

The above collection belonged to the reigning princes of Tanjore—the Maharaṭha Mahārājas. When the last of them died, the whole property including the above collection formed the subject of litigation among the several claimants. Thanks to their public-spirited generosity and enthusiasm for ancient culture, the library together with a lakh of rupees was created into a Public Trust with the consent of the civil courts. The Tanjore Library is therefore now a Public Library in the full sense of that term, the Government of Madras being responsible for its administration.

Since the Library became a Public Trust, there has been a marked improvement in the reception accorded to it by the

public. Various liberal and generous-minded benefactors have come forward with magnanimous offers. The Library has been enriched with several very fine collections of manuscripts, every one of them rare, valuable and very interesting. In 1921, the Library was enriched with the "Jambunātha Bhaṭṭa Lāṅḍagai collection." In 1922, the Library received other valuable collections of rare interest known as the 'Kāgalkar' and the "Pataṅga Avadhūta" collections. Besides these, the Tyāgarāja Svāmi collection, the Subrahmaṇya Śāstri collection, Subrahmaṇya Rao collection, Rāmacandra Gaṇapati collection, Nilakaṇṭha Śāstri collection, Devaśaṅkara Tawker collection, Gopālakraṇa Devalekar collection and Kṛṣṇāji Metha collection—all are of great and rare value.

The manuscripts in the Tanjore Library are either on palm leaf or on paper. They are of varying value and come from various sources. These manuscripts are in more than eleven distinct alphabets. On the whole one may easily say that the total number of manuscripts in this Library is likely to exceed 80,000 of which the Sanskrit manuscripts alone are sure to exceed 25,500.

Besides these manuscripts there are also a number of books and manuscripts in almost all the Indian and European languages and on almost all branches of human knowledge. Special mention may here be made of the books and manuscripts in Telugu, Tamil, Maḥarāṣṭhi and English on account of their number and importance.

Dr. Burnell issued what he modestly styled "A classified Index to the Sanskrit Manuscripts in the Palace at Tanjore."

between 1878 and 1880. Between 1880 and 1918 for very nearly forty years, the Library has been the victim of many an outrage. Those who were in possession gave out on loan very many manuscripts which were never returned. And many more somehow or other, found themselves into Libraries other than at Tanjore. Dr. Burnell's catalogue is very useful to us to trace out lost manuscripts, which are never likely to come back to us. Our losses are probably far more, for even Dr. Burnell's admirable catalogue was by no means a complete catalogue of all that existed. For, where he mentions single work in a bundle we are able today to trace two or more works in the same bundle.

The Committee appointed by the Government of Madras took charge early in 1919. Since then they have been busily pushing forward the work of revising and preparing a fresh catalogue of all the works now in the Library according to the latest scientific methods. Each work is described in detail in a card index form which contains all the necessary particulars.

In 1920 a catalogue of printed books in French, Latin, Italian and Greek was published. In 1926 three volumes of a catalogue of Tamil manuscripts in the Library were published. From the year 1924 a catalogue of Mahrathi manuscripts and books is being prepared; the first volume was published in 1928. These are now on sale and can be had from the Secretary of the Library.

From an academic point of view the Library possesses some very interesting specimens of literary and artistic importance.

These are—

Objects of interest on paper.

Illustrated paper manuscripts.

Oldest paper manuscripts.

Drawing and pictures believed to be Indian.

Palm leaf manuscripts.

From this short survey, it will be clear that this Library is probably one of the best preserved among Oriental Libraries in India. To Oriental Scholars in particular the Library is of inestimable value in that it contains the richest collections of South Indian Sanskrit Manuscripts.

As the funds at the disposal of the Library were not adequate to undertake the printing and publishing of a descriptive catalogue of all the Sanskrit Manuscripts in the Library the Administrative Committee of the Library approached the Government of Madras year after year with the request for a special grant towards the same. In their G. O. No. Mis. 568, dated the 9th April 1927, the Government of Madras were pleased to allot the necessary funds for a three year programme. The triennium came to a close on the 31st March 1930 and nine volumes of descriptive catalogue of Sanskrit Manuscripts were published by the Committee. The Government of Madras have placed the necessary funds at the disposal of the Committee to continue the work already undertaken for a further period of three years. During the current triennium it is proposed to issue ten more volumes of descriptive catalogue of Sanskrit Manuscripts wherein it is also hoped that it would be found possible to include adequate description of all the remaining Sanskrit Manuscripts in the Library.

In issuing this Catalogue, I have great pleasure in acknowledging gratefully the loyal and ever-ready assistance I have been uniformly getting from Rao Sahib T. Sambamurty Rao Avl. B. A., B L. the energetic Honorary Secretary of the Library.

Madras }
31-7-1931. }

P. P. S. Sastri.
Editor.

III

GENERAL SCHEME OF THE DESCRIPTIVE CATALOGUE.

The 25,600 manuscripts of this library may be roughly classified under the following heads.

Names of Sections.	Number of Mss.	Descriptive Catalogue Vol. No.	Descriptive Catalogue Serial No.
Part I—Vedic Literature.			
1. Vedas—Sambhitās and Samhitā Bhāṣyas.	697	I	1-697
2. „ Brāhmaṇas, Āraṇyakas etc.	723	II	698-1426
3. „ Upaniṣad Bhāṣyas and Vedāṅgas.	516	III	1427-1942
4. „ Vedāṅgas : Śrautasūtras, Bhāṣyas and Śrauta prayogas.	414	IV	1943-2356
5. Kalpa—Śrautaprayogas	420	V	2357-2776
6. „ Gṛhyasūtras, Bhāṣyas and prayogas and Dharmasūtras, Bhāṣyas and Prayogas.	1617	...	...
7. „ Dharmasāstra.	2221	...	...
8. „ Itihāsa — Rāmāyaṇa, Mahābhārata and Śivarahasya.	985	...	...
9. „ Purāṇas Mahāpuraṇas, Upapurāṇas, Upākhyānas, Māhātmyas, etc	1540	...	...

VIII

Part II—Post Vedic Literature.

10. Kāvya.	1470	VI & VII	2777-3861 & 8862-4246	
11. Nāṭaka.	465	VIII	4247-4711	
12. Kośa, Chandas & Alaṅkāra.	614	IX	4712-5325	
13. Vyākaraṇa.	646	X	5326-5971	
14. Darśanas—Nyāya, Vaiśeṣika Sāṅkhya & Yoga.	788	XI	5972-6754	
15. „ Pūrvamīmāṃsā, Uttaramīmāṃsā. (Advaita)	658	XII	6755-7412	
16. „ Uttaramīmāṃsā } (continued) and } Gīta. }	2942	(XIII, XIV & XV)		
17. „ Śākta, Gāṇeśa & Avaidika.		(XVI)	... ..	
18. Nāṭya, Saṅgīta and Kāma- śāstra.	465	(XVII)	... ..	
19. Vaidya.	784	(XVIII)	... ..	
20. Jyotiṣa.	547	(XIX)	... ..	
21. Āgama and Tantra.	500	(XX)	... ..	
22. Mantra, Stotra, Vrata etc.	7420	...	... ..	
	25,600			

Volume XII is issued herewith. It is proposed to issue the subsequent volumes enclosed within brackets in due course in the order indicated. A detailed description of the contents of each of the volumes, volumes 1—9, is available in the introductory portions of each of the above volumes. Exigencies of space preclude their being repeated in the subsequent volumes.

IV
 DETAILED CONTENTS
 OF
 MSS. NOTICED IN VOL. XII.

	NUMBERS.	PAGES.
Pūrvamīmāṃsā	6755-7007	4989-5177
Jaiminīyasūtram	6755-69	4989-94
Tantravārtikam	6770-85	4995-99
" ṣikā—Nyāyasudhā	6786-91	4999-5008
" " —Rāpakojjivani	6792-96	5003-7
Tpṭikāvyaśkhyā—Vārttikābhāṣā	6797-99	5007-12
Tantraratanam	6800-02	5012-16
Laghuvārtikāṣikā—Laghunīyasudhā	6808	5017 & 18
Nyāyāmode	6804	5019-21
Jaiminīyasūtravṛttiḥ—Phalavati	6805	5021-23
Mīmāṃsākaustubhaḥ	6806-12	5023-26
Bhāṣṭarabhasyam	6818-18	5027-30
Bhāṣṭadīpikā	6819-31	5030-34
" vyākhyā—Prabhāvallī	6832-40	5035-42
Tantrasāikhāmasi	6841	5043-45
Bhāṣṭacintāmasiḥ	6842-52	5046-51
Tantrasiddhāntadīpikā	6853	5051-53
Nayavivekavyākhyā—dīpikā	6854-61	5054-59

Pūrvamīmāṃsā:	NUMBERS.	PAGES.
Sāstramālāvṛttih	6862-65	5059-67
Sāstradīpikā	6866-6907	5067-73
„ vyākhyā—Mayūkhamālikā	6908-18	5078-77
„ „ ?	6919	5077 & 78
„ „ Mayūkhāvālī	6920-21	5078-83
„ „ Sarpūravarttikā	6922 & 3	5084-93
„ „ Dinakarabhāṭṭīya	6924-9	5093-98
„ „ Prabhāmaṇḍala	6930-32	5099-5106
Jaiminiyaṇyāyamālā—Savistārā	6933-54	5106-5111
Nyāyaratnamālā	6955-57	5111-14
„ vyākhyā—Nāyakaratanam	6958	5115-18
Mīmāṃsānyāyaprakāśikā	6959-64	5118-23
„ vyākhyā—Bhāṭṭālaṅkāraḥ	6965-7	5123-29
Bhāṭṭānayaodyotaḥ	6968-70	5130-33
Pūrvamīmāṃsādhikarapaśaṅkṣepaḥ	6971	5133-35
Adhikarapaśaṅkṣepaḥ	6972 & 3	5135-37
Mīmāṃsāsūtraḥ	6974	5137-39
Pūrvamīmāṃsā Kārikā—Citrapataḥ	6975	5139-42
Mīmāṃsāsiddhāntaḥ	6976	5142 & 3
Prakarapaśaṅkṣepitaḥ	6977	5144 & 5
Mīmāṃsāvīṇyayopanyāsaḥ	6978	5145 & 6
Gurumatapaśaṅkṣepaḥ	6979	5146 & 7
Arupaśaṅkṣepaśaṅkṣepaḥ	6980	5148 & 49
Upakramaparākramaḥ	6981-86	5149-52
Ucchrāṅkhalavādaḥ	6987	5152-4
Guṇavidhivivācāvyākhyā	6988	5154 & 5
Dvādaśalakṣaṇyarthasaṅkṣepaḥ	6989	5155-7
Sthāninobhāvanāvācivakhaṇḍanam	6990	5157-9
Matvartthalakṣaṇakhaṇḍanam	6991	5159 & 60

Pūrvamīmāṃsā :	NUMBERS.	PAGES.
Bhāvanāvicārah	6992	5160-62
Mīmāṃsāpūrvapakṣaḥ	6993	5162-64
Abhyudayeṣṭivicārah	6994	5164 & 65
Mīmāṃsāprakaraṇam	6995	5165 & 6
Matvarthalakṣaṇāvicārah	6996	5163-70
Vidhirasāyanam—Savyākhyam	6997-7005	5170-75
Vidhivicārah	7006 & 7	5175-77
Uttaramīmāṃsā		
Brahmasūtram	7008-24	5181-86
Advaitam : I. Śaṅkara's Brahma-sūtra-		
bhāṣya, commentaries and other works based thereon.	7025-7186	5189-5283
Brahmasūtrabhāṣyam	7025-47	5187-95
Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā—Pañcapādikā	7048-50	5196-5200
Pañcapādikāvyākhyā—Vivaraṇa	7051-53	5200-02
Vivaraṇavyākhyā—Tattvadīpanam	7057-68	5203-06
Vivaraṇadarpaṇam	7054	5206-08
Pañcapādikāvyākhyā—Vedāntaratnakōśaḥ	7065 & 66	5209-13
Vivaraṇaprameyasāngrahaḥ	7067-9	5213-18
Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā—Bhāmatī	7070-86	5218-23
Bhāmatīvyākhyā—Kalpataruḥ	7087-89	5222-7
Vedāntakalpataruvyākhyā—Ābhogaḥ	7090	1227-29
Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā—Ratnaprabhā	7091-94	5229-34
" " Śārīrakanyāyanirṇayaḥ	7095-7105	5234-38
" " ?	7104	5238 & 9
Brahmasūtravyākhyā	7105	5239 & 40
Brahmasūtramuktāvallī	7106	5240 & 41
Brahmatattvapraśāsikā	7107	5241 & 2

Advaitam :	NUMBERS.	PAGES.
Brahmavidyābharaṇam	7108	5243 & 44
Vedāntasūtropanyāsaḥ	7109	5244 & 45
Vaiyāsikabrahmamīmāṃsāsaṅgrahaḥ— Puruṣārthasudhānidhiḥ	7110	5245-47
Vaiyāsikasūtropanyāsaḥ	7111-13	5247-50
Vyāsaśūtrasaṅgatiḥ	7114	5250-57
Śārīrakanyāyarakṣamaṇiḥ	7115-18	5257-62
Śārīrakamīmāṃsānyāyasaṅgrahaḥ	7119	5262-64
Śārīrakamīmāṃsāsāstram	7120	5264-69
Śaṅkṣepaśārīrakam	7121-3	5269-74
„ Vyākhyā-Tattvabodhini	7127	5274-76
„ „ Siddhāntadīpaḥ	7128 & 9	5276-79
Adhikaraṇaratnamālā	7130-36	5280-83
Advaitam : II Minor works of Śaṅkara and the commentaries thereon	7137-7412	5287-5488
Advaitapañcaratnam	7137-42	5287-90
Advaitarasamañjarī	7143	5290-92
„ Vyākhyā	7144	5292 & 93
Advaitānubhūtiḥ	7145-48	5293-96
Adhyātmavidyopadeśavidhiḥ	7149 & 50	5296-99
Aparokṣhānubhūtiḥ	7151-53	5299-5302
Aṅgāśloki	7159	5302 & 3
Ātmaointanam	7160	5303 & 4
Ātmajñānopadeśavidhiḥ	7161	5304-6
Ātmabodhaḥ	7162-73	5306-5310
Ātmabodhavyākhyā—Bhāvaprakāśisā	7174 & 5	5310-14
„ ?	7176-91	5314-19
Ātmabodhaḥ Savyākhyāḥ	7192-94	5319-22

Advaitam :	NUMBERS	PAGES.
Ātmabodhaḥ—Sānuvādaḥ	7195	5322-4
Ātmānātmavivekaḥ	7196-7203	5324-31
Upadeśasāhasī	7204-6	5331-4
" ṣṭikā	7207 & 8	5334-7
" Vyākhyā—Padayojanikā	7209-13	5337-44
" " Vivaraṇam	7214-17	5344-49
" " "	7218 & 19	5349-52
EkaślokiVyākhyā	7220 & 21	5352-54
Kāśīkāpañcakam	7222	5354-56
Kaupīnapañcakam	7223 & 4	5356-7
Cidānandātmakastotram	7225	5357-60
Jñānasanyāsaḥ	7226	5360-61
Dakṣiṇāmūrtyaṣṭakam	7227-43	5361-5
" Vyākhyā—Mānasollāsaḥ	7249-51	5365-63
" " Tattvasudhā	7252-55	5368-73
Daśaśloki	7256-72	5373-78
Dvādaśamañjarī	7278-79	5378-82
Dvādaśamahāvākyaivivaraṇam	7280	5382-3
Nirañjanaṣṭakam	7281-3	5383-6
Nirvāṇaṣṭakam	7284-6	5386-8
Pañcaratnam	7287-93	5388-92
Pañcaratnam—Sānuvādam	7297	5392 & 3
Pañcikaraṇam	7298	5393 & 4
Pañcikaraṇavyākhyā—Vivaraṇam	7299	5394-6
Pañcikaraṇavārttikam	7300-05	5396-5400
" " Vyākhyā—Vivaraṇadīpikā	7306	5400-1
" " ṣṭika—Ābharaṇam	7307	5401 & 2
Pañcikaraṇamahāvākyaṃ	7308	5402-5
Prabodhasudbākaraḥ	7309 & 10	5405-7
Prāśnottararatnamālikā	7311-17	5407-10

Advaitam :	NUMBERS.	PAGES.
Bālabodhasaṅgrahaḥ	7918 & 19	5410-12
Bālabodhini	7820 & 21	5412-14
Matakhāṇḍanastotram	7322	5414-15
Maniṣāpañcakam	7328-6	5415-18
„ Saṭṭikam	7327 & 28	5418-21
„ Vyākhyā—Madhumañjarī	7329	5421-28
Mahāvākyamantraḥ:	7330-32	5423-26
Mahāvākyavivarāṇam	7333-40	5426-80
Mahāvākyavivekaḥ—Aṣṭaśloki	7341-44	5430-32
Māyāpañcakam	7345	5438 & 4
Laghuvākyavṛttih	7346	5434
Vākyavṛttih	7347-52	5435-9
„ Saṭṭikaḥ	7353	5439-41
„ Vyākhyā	7354-62	5441-45
„ Sānuvādaḥ	7363	5445-6
Vākyasudhā	7364-67	5447-50
„ ṭīkā	7368-73	5450-53
„ vyākhyā	7374-6	5454-8
Vijñānanaukā	7377	5458-9
Vivekacūḍāmaṇih	7378 & 9	5459-61
Vedavedāntaśāraḥ	7380	5461-8
Sanatsujatīyabhāṣyam	7381-89	5463-71
Sahajāṣṭakam	7390 & 91	5471-3
Svātmanirūpaṇam	7392-9	5474-6
Svātmapūjā	7400	5479-80
Svātmaprakāśikā	7401	5481-2
Hastāmalakāślokaḥ	7402-10	5482-85
Hastāmalakīyabhāṣyam	7411	5485-86
„ Vyākhyā	7412	5486-88

PREFACE TO THE CONTENTS OF VOL. XII.

The manuscripts described in this volume (Nos. 6755-7412) fall under two main classes (i.e.) Pūrvamīmāṃsā and Uttaramīmāṃsā (Advaita.) The Mss. on Pūrvamīmāṃsā are described in Nos. 6755-7007.

The Pūrvamīmāṃsā as well as the Uttaramīmāṃsā have as their main thesis the elucidation of the philosophy of the Vedas but they differ in this that the former restricts itself to the philosophy of ritualism whereas the latter confines itself to the philosophy of the soul. The two systems were regarded as forming a unitary system up to a certain stage, when they became divided into two distinct but allied systems of thought.

JAIMINI.

It was Jaimini, the sage that systematised the principles of Pūrvamīmāṃsā and gave them a definite shape in the form of the extant sūtras distributed over 12 chapters. He is variously placed in the first few centuries of the Christian Era by some of the latter-day critics, though he should have lived somewhere about the 5th century B.C. The Sūtras of Jaimini are described in No. 6755.

The *Phalavati* (No. 6805) is one of the rare commentaries on the *Sūtras*, preserved in this library. Dr. Burnell went to the extent of suggesting that this may perhaps turn out to be the *Vṛtti* of *Upavarṣa*, now known to us only by name, but it is only a fond conjecture. The work is certainly a rare one, since no other copy of it is known to exist anywhere else. Unfortunately the copy is only fragmentary.

ŚABARASVĀMIN.

The oldest of the available commentaries on the *Sūtras* of *Jaimini* is the *Bhāṣya* of *Śabarasvāmin* (Nos. 6756-6769). Tradition regards *Śabara* as the father of the founder of the *Samvat* Era which dates from B. C. 57. It is said that *Śabara* had four wives and *Vikramāditya* was the son of *Śabara* through the *Kṣatriya* wife. This will place *Śabarasvāmin* somewhere in the 1st century B. C. It is said that the real name of the *Bhāṣyakāra* was *Ādityadeva*, but that he became known as *Śabarasvāmin*, on account of the fact that he had to hide himself, from his *Jain* persecutors, in a forest in the guise of a *śabara*.

KUMĀRILA BHATTA.

With *Kumārila Bhaṭṭa*, the *Vārttikakāra*, the system of *Pūrva-Mīmāṃsā* divides itself into two further subdivisions—(i.e.) the *Bhāṭṭamīmāṃsā* system and the *Prābhākara—Mīmāṃsā* system. The founder of the one was *Kumārila* and that of the other *Prābhākara*, who is generally believed to be his pupil, though some doubt it.

Of the extant works of *Kumārila* the *Tantravārttika* alone is preserved in this library (Nos. 6770-85). The *Tantravārttika* is supposed to be a commentary on the *Bhāṣya* of *Śabarasvāmin*, (I-ii to the end of *IIIrd Adhyāyā*) but, in fact, an independent

treatise, based on the Bhāṣya. Kumārila was living in the 7th century A. D.

The Nyāyasudhā of Bhaṭṭa Someśvara is the most important commentary on the Tantravārttika, and it is the only one preserved in this library (Nos. 6786-91). Someśvara was the son of one Mādhava, but who this Mādhava is, is not known at present. It has been suggested in certain quarters that he might have been the famous commentator on the Vedas,—Sāyaṇa,—but that is not plausible. The Nyāyasudhā is otherwise known as Rāṇaka.

Annambhaṭṭa, the author of the most popular manual of Nyāya, Tarkasaṅgraha, is the author of a further commentary on the Nyāyasudhā—called Rāṇakojjivani (Nos. 6792-96). For further details regarding Annambhaṭṭa, refer to the Introduction to Vol. XI.

The Tūpṭikā of Kumārila Bhaṭṭa is a continuation of the Tantravārttika, but here the author condenses his remarks and has made them as short as possible. It extends from the IVth chapter and goes on to the XIIth. Though no Ms. copy of that work is available in this library, two commentaries on the Tūpṭikā are preserved and they are :—

i. Tantraratna (Nos. 6800-6802)—By Pārthasārathimiśra—a writer who belonged probably to the 10th century A. D. and

ii. Vārttikābharṇa (Nos. 6792-6799)—by Venkaṭeśvara Dikṣita, son of the famous Govinda Dikṣita, Minister to Raghunātha Nāyaka of Tanjore. For other particulars regarding Venkaṭeśvara, see Introduction to Vols. IV and V.

PĀRTHASĀRATHIMIŚRA.

Two independent works of this writer are preserved in this

library—the Śāstrādīpikā and the Nyāyaratnamālā. The Śāstrādīpikā (Nos. 6866-6907) is an independent treatise on Pūrvamīmāṃsā, based upon the Adhikaraṇasūtras alone. This was the most popular text book till the advent of the Bhāṣṭradīpikā of Khaṇḍadeva.

Several writers have commented upon this work and the following commentaries are preserved in this library;—

i. Mayūkhanḍalikā (Nos. 6908-19) by Somanātha of Niṣṭhālakula. Somanātha was the younger brother of Venkaṭeśvarayaḥvan and was a student under his brother. He was later than Appayya Dīkṣita.

ii. Mayūkhāvalī (Nos. 6920-21) by the great Appayya Dīkṣita who flourished during the sixteenth century. This is a rare commentary and full of information.

iii. Karpūravarttikā (Nos. 6922-23) by Śrī Rājacūdamaṇi Dīkṣita, son of Ratnakheṭa Śrīnivāsa Dīkṣita.

iv. Dinakarabhāṣṭīya (Nos. 6924-29) by Dinakarabhāṣṭa, a near kinsman of Kamalākarabhāṣṭa of Nirṇayasindhu fame, and

v. Prabhāmaṇḍala (Nos. 6930-32) of Yajūanārāyaṇa Dīkṣita—an Āndhra Brahmin of the Carukūri family. In latter days he seems to have turned a sanyāsin and was then known as Anubhavānandayati.

The other work of Pārthasārathimīra is the Nyāyaratnamālā described under Nos. 6955-57. One Rāmānujācārya, an Āndhra Brahmin has commented upon the work and it is known as Nāyakaratna (No. 6958) The author lived in the 18th century.

MĀDHAVA.

The next writer from the chronological point of view is Mādhava whose work the Nyāyamālāvistara is described in Nos. 6938-54. This Mādhava is the same as the author of the famous Vedābhāṣya. He was the minister of King Bukka of Vijayanagar. For other particulars regarding this author see the Introduction to Vol. III.

APPAYYADĪKṢITA.

This prolific writer of the 16th century has composed a number of works in Mīmāṃsā. The following Mīmāṃsā works of this author are preserved here:—

1. Vidhirasāyana and its vyākhyā Vidhirasāyanasukhopajivani (6997-7005),
2. Upakramaparākrama (6981-86), and
3. Citrapaṭa (6975-76). It may be noted here that Nos. 6975 and 6976 represent the same Citrapaṭa though they are described under two different names, Citrapaṭa and Mīmāṃsāsiddhānta.

RĀJACŪDĀMAṆI DĪKṢITA.

Two works of this author are preserved in this library, of which one—Karpūravarttikā—has been referred to already. The other, (i. e.) Tantrasāikhāmaṇi is an independent work, based on the Adhikaraṇa sūtras. It is described under No. 6841. Unfortunately the work has not been available in its entirety. It is in this work that he gives the clue to the period of his literary activities. This was composed in A. D. 1686. For other particulars regarding Rājacūdāmaṇi Dīkṣita, please refer to the introduction to the Adyar Edition of the author's Rukmiṇīkalyāṇa.

KAMALĀKARABHAṬṬA AND HIS FAMILY.

The family of Kamalākarabhaṭṭa was one of the most distinguished in the 17th century in the South. We know that Kamalākara composed his Nirṇayasindhu in 1612 A. D. He has composed several works in Mimāmsā but the one that should be referred to here is the Śāstramālā, a commentary on which by Kamalākara's son Anantabhaṭṭa is described in this volume under Nos. 6862-65.

Dinakarabhaṭṭa, the son of the brother of Kamalākara, was the father of the famous Gāgābhaṭṭa. Dinakarabhaṭṭa's commentary on the Śāstradīpikā has been already referred to (No. 6924.)

Dinakara's son, Gāgābhaṭṭa, who officiated as the chief priest during the coronation of Śivāji in 1684 is the author of an important and independent work on Mimāmsā—Bhaṭṭacintāmaṇi (Nos. 6842-52).

KHAṆḌADEVA.

Three works of Khaṇḍadeva are preserved here. They are:—

(1) Bhaṭṭadīpikā (Nos. 6819—21).

This has been commented upon by his pupil Sambhubhaṭṭa in 1707 A. D. (Nos. 6832—40).

(2) Mimāmsākaustubha (Nos. 6806—12) and

(3) Bhaṭṭarahaṣya (Nos. 6813—18). Khaṇḍadeva now holds the field and his Bhaṭṭadīpikā is the standard text book. He is said to have died at Benares in 1665 A. D.

UTTAMAŚLOKATĪRṬHA.

Uttamaślokatīrṭha is the author of a work on Mimāmsā, by

name Laghuvārttika (No. 6808). The Laghuvārttika is a summary of the works of Kumārila Bhaṭṭa. It is perhaps very likely that he is identical with Uttamaślokatīrtha, the teacher of Svayamprakāśayati who lived in South India in the 17th century.

BĀLAKRṢṆĀNANDA.

Bālakṛṣṇānanda—the author of the Siddhāntasiddhānjana—is the author of the Nyāyāmōḍa, an important work on Mīmāṃsā. The work has been described under No. 6804. For other particulars regarding this author, see the introduction to the Siddhāntasiddhānjana, published in the Trivandrum Sanskrit Series and the introduction to the Siddhāntaleśasaṅgraha—Kumbhakonam edition.

APPAYYADĪKṢITA.

The author of the Tantrasiddhāntadīpikā—a short work on Mīmāṃsā, described under No. 6858—is an Appayyadīkṣita, different from his great namesake but belonging to the same family. The work is not Bhaṭṭojidīkṣita's as is supposed in some quarters. For other particulars regarding this writer, see the article on the Tantrasiddhāntadīpikā in Vol. II. Pages 247-250, Journal of Oriental Research, Madras.

NĀRĀYAṆA.

Nārāyaṇa, a native of Govindapura in the Tanjore District and author of several works in Vyākaraṇa has composed the Bhaṭṭānanyodyota, described under No. 6968. He was attached to the Maharāṭha Court of Tanjore. For other information regarding this author, see the introduction to Vol. X

BHĀSKARARĀYA.

Of the several works in *Mīmāṃsā* of this prolific writer of the 18th century, the one preserved in this library is the *Matvarthalakṣaṇāvīcāra*, described under No. 6996. He was the son of *Gambhīrarāyabhāratīdikṣita* and resided in the village of *Bhāskaraśāyaparam* in the Tanjore District. For detailed information regarding this author, see the introduction to his *Lalitāsahasra-nānabhāṣya*, published by the *Nirṇayasāgara Press, Bombay*.

The *Prābhākara* system of *Mīmāṃsā* seems to have had very little following ever since its inception, for we find very few works on that system. Only two works belonging to that system are preserved in this library (i.e.)

(1) *Nayavivekādīpikā* (Nos. 6854—61) by *Varadarāja* of *Kiṭṭambi* family in the North Arcot District. This *Varadarāja* seems to have been older than *Appayya Dikṣita*, and

(2) *Gurumatasaṅkṣepa* (No. 6979) a short pamphlet, summarising the leading tenets of the system.

UTTARAMĪMĀMSĀ.

Nos. 7008—7412 represent the *Mss.* on the *Advaita* school of *Vedānta*. Further *Mss.* describing the same school are noticed in Volume XIII. A detailed Introduction to all the *Advaita Mss.* will appear in the Preface to the contents of Vol. XIII. The *Mss.* described in this volume represent the *Brahmasūtras*, *Śaṅkara's Bhāṣya* and other commentaries and works based thereon; as well as the minor works of *Śaṅkara* and works based thereon.

॥ पूर्वमीमांसा ॥
PŪRVAMĪMĀMSĀ.

A
DESCRIPTIVE CATALOGUE
OF THE
SANSKRIT MANUSCRIPTS
IN THE
TANJORE MAHĀRĀJA SERFOJĪ'S
SARASVATĪ MAHĀL LIBRARY.

॥ जैमिनीयसूत्रम् ॥

6755. JAIMINIYASŪTRAM.

Burnell's Catalogue No. 10194b. Page Right column. ?
Substance—Palm leaf. Size— $15\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves
—2 (at the end). Lines—6 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—80. Author—Jaimini. Incomplete.
Printed.

Beginning:

अस्माकं सत्कृषारद्विर्धर्मकार्यमुक्तये ।

कलये हृदि तं बालकृष्णानन्दसरस्वतिसु ॥

अथातो धर्मजिज्ञासा ॥

End:

विरोधे त्वनपेक्षं स्यादसति अनुमानम् ॥

Colophon:

इति + प्रथमाध्यायस्य द्वितीयः पादः ।

Subject: Jaiminiyasūtram, up to the second pāda of the first Adhyāya.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The other work contained herein is Śivalīlārṇava. There is one loose leaf at the end giving four or five of the verses from the beginning of the Śloka Vārtika.

This Ms. belongs to Bhāskaradīkṣita (pupil and commentator of Kṛṣṇānandasarasvatī, the author of Siddhānta Siddhāntajana.

॥ जैमिनीयसूत्रभाष्यम् ॥

6756. JAIMINIYASŪTRABHĀSYAM.

Burnell's Catalogue No. 2082. Page 81. Right column.
Substance—Paper. Size—18½ × 5 inches. Sheets—524.
Lines—10 or 11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—21450. Author—Śabarasvāmin. Complete.
Printed,

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथातो चर्मजिज्ञासा ॥

लोके येष्वर्थेषु प्रसिद्धानि पदानि तानि सति संभवे
तदर्थाभ्येव सूत्रेष्वित्यवगन्तव्यम् ॥ नाध्याहारादिभिरेषां
परिकल्पनीयोऽर्थः परिभाषितव्यो वा । एवञ्च सति वेद-
वाक्यान्धेव एभिर्व्याख्यायन्ते ॥

End:

अन्वाहार्ये च दर्शनात् ॥

दर्शपूर्णमासिक्याञ्चान्वाहार्यदक्षिणायां ब्राह्मणा एव
दृश्यन्ते ।

ताञ्चैतां निदर्शनान्युपोद्वलयन्ती तस्मादात्विज्यं ब्रा-
ह्मणानामेव स्यान्नेतरयोर्वर्णयोरिति ॥

Colophon :

इति श्रीभट्टशाबरस्वामिनः कृतौ मीमांसाभाष्ये
द्वादशाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥

Subject: Jaiminiyasūtrabhāṣya otherwise known as Śābara-
bhāṣya 1-12 Adhyāyas.

Remarks:—The Ms. is very old and is in a decaying condition.

The work has been edited in 4 vols. by Paṇḍita Ratna
Gopāla Bhaṭṭa in the Kāśī Sanskrit Series 1910.

The author of the Bhāṣya on the Mīmāṃsā Sūtras of Jai-
mini is Śābarasvāmin. Of him we do not know much. He
was preceded by a great Vṛttikāra, named Upavarṣa, who
commented on the Uttaramīmāṃsā also. Śābarasvāmin
might have belonged to A. D. 400.

Below, in a table are described 13 more Mss. representing
this Work.

SĀBARABHĀṢYA.

Descriptive No.	Collection No.	Substance	Size inches	No. of Sheets or leaves	No. of Lines per Page or sheet	Script	Complete or otherwise.
6757	B. L. 2088	Paper.	$9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$	165	11	Devanāgarī.	Incomplete; 1-3 Adhyāya.
6758	" 2084	"	$11\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$	49	8 or 9	"	" IV " only.
6759	" 2084a	"	$11\frac{1}{2} \times 5$	60 (21-81)	9	"	" VI only. The fifth Adhyāya which was originally contained in this Ms. is lost.
6760	" " b	"	$11\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$	24	10	"	" VII only.
6761	" " c	"	$11\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$	21	10	"	" VIII "
6762	" " d	"	$11\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$	58 (Sheet 40 is missing)	9 or 10	"	" IX "
6763	" " e	"	"	121	10	"	" X "
6764	" " f	"	"	59	"	"	" XI "

6765	"	"	"	31	9 or 10	"	"	XII	"
6766	"	9567	Palm leaf.	376	6	13X1	Telugu.	"	1-8 Adhyāyas
6767	"	9568	"	41	6	16X1½	Grantha.	"	I-2-1—I-4-80.
6768	"	9569	"	42	6	"	"	"	Fragment.
				(4-45)					
8769	"	9570	"	192	6	16½X1	"	"	4-6 Adhyāyas.

DETAILED REMARKS

on the

ŚĀBHARABHĀṢYA MSS. CONTAINED
IN THE ABOVE TABLE.

6758 On the title page is given:—

‘ श्रीशबरभाष्यमिदं शोधितवान् भास्करः ॥ ’

6759 This Ms. is dated samvat 1619, (i.e.) A. D. 1562.

6762 This Ms. is dated samvat 1617, (i.e.) A. D. 1560

6764 This Ms. seems to have been copied in samvat 1619
(i.e.) A. D. 1562

6765 After the colophon is given—

श्रीमद्दिनकरसूनोः शोधनमेतत्करोतु सन्तोषम् ।

विदुषां भाष्यविषये निर्मेत्तराणां यथावुद्धि ॥

वसुधार्हात्विन्दुशके (1618?) पौषादित्यथौ रषौ ।

शोधयत्तत्र विश्वेशः सुधीर्विनकरात्मजः ॥

एतत्पुस्तकजन्मं पाठनपठनादि सुकृतं यत् ।

पूरितसुरवरकामो रामो तेनास्तु सुप्रीतः ॥

Thus the Ms. belongs to the family of Dinakarabhatta.
The Śodhaka referred to above is Viśveśvara alias Gṛgābhatta.

॥ तन्त्रवार्तिकम् ॥

6770. TANTRAVĀRTTIKAM.

Burnell's Catalogue No. 2090. Page 81. Right column.
 Substance—Paper. Size—13×5 inches. Sheets—276.
 Lines—11 to a page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—1276. Author—Kumārilasvāmin. Incomplete.
 Printed.

Beginning:

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥

आम्नायस्य क्रियार्थत्वादानर्थक्यमतदर्शानां तस्माद-
 नित्यमुच्यते ॥

सिद्धप्रमाणभावस्य घर्मे वेदस्य सर्वशः ।

विध्यर्थवादमन्त्राप्याप्तुपयोगोऽधुनोच्यते ॥

सामान्यतः प्रामाण्ये सिद्धे अधुना विभज्य विनियोगः
 प्रतिपाद्यते ॥

End:

अनुभाषणसूत्रं सामान्यपरिहारसूत्रं वा नियोगेन ॥
 वैकल्पिकानां मादित एवाङ्गीकरणादाश्रितप्रयोगप्रक्रमव्य-
 तिक्रमे प्रायश्चित्तविधिरुपपत्स्यते । समाप्तिः पूर्वत्वाद्यथा-
 श्चने प्रतीयेत ॥ एकत्वेऽपि समाप्तिर्लिङ्गत्वेनोक्ता समाप्तिव-
 द्वा सं..... ॥

Colophon: (Sheet No. 269)

इति गुडवाक्श्लेशसङ्ग्रहे श्रीमांसातन्त्रवार्तिके द्वितीयस्याध्यायस्य

द्वितीयः पादः ॥

Subject: Tantravārttika. I. 2. to II. 4; the last Pāda is incomplete. Thus this Ms. contains part of the **Tup-
ṭikā** also.

Remarks:—The Ms. is in decaying condition.

Kumārila Bhaṭṭa is the founder of the Bhaṭṭa school of Mīmāṃsā.

Kumārila's date is generally fixed between 620 and 680 A. D. Maṇḍanamīśra and Bhavabhūti (Umveka) were his pupils. His work—the Vārttika on the Bhāṣya of Śa-
rasvāmin is in three parts:—

1. Ślokavārttika—dealing in verse with Pāda 1, Adhyāya 1 of the Bhāṣya.
2. Tantravārttika—covering the remaining 3 pādas of the 1 Adhyāya.
3. Tupṭikā—a running commentary on the remaining Adhyāyas.

Prabhākara, the author of Bṛhaṭī another commentary on the Śābara Bhāṣya, is considered as his pupil traditionally, that he differed from his guru, and founded the other school of Mīmāṃsā called after his name. All these 3 parts have been separately commented upon:—

Ślokavārttika—

- I Nyāyaratnākara of Pārthasārathimīśra.
- II Kāśikā of Sucaritamīśra.

Tantravārttika—

Nyāyasudhā or Rāṇaka of Somesvara.

Tupṭikā—

Varttikābharana of Veṅkateśvaradīkṣita.

The Tantravārttika and the Tupṭikā have been published in the Benares Sanskrit Series.

TANTRAVĀRTTIKA and TUPTIKĀ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6771	B. L. 9571	Paper	18×1	161	7	Telugu.	I. 8.
6772	" 2085a	"	12×4	149	"	Devanāgarī.	"
6773	" " b	"	12×4½	86	"	"	I. 4.
6774	" " c	"	"	71	"	"	II. 1.
6775	" " d	"	"	127	"	"	II. 2.
6776	" " e	"	"	15	"	"	II. 4. (Thus, the Ms. contain- ing Pāda 3 is lost)
6777	" " f	"	"	72	"	"	III. 1.
6778	" " g	"	"	36	"	"	III. 2.
6779	" " h	"	"	70	"	"	III. 3.
6780	" " i	"	"	94	8	"	III. 4.
6781	" " k	"	"	81	10	"	III. 5 to 8.
6782	" 9576	Palm leaf.	16×1½	132	7	Nandināgarī.	III. 4 to 8.

TANTRAVĀRTTIKA and TUPTĪKĀ. (Contd.)

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or, sheet.	Script	Complete or otherwise.
6783	B. L. 2086	Paper.	12×4½	59	"	Devanāgarī.	III. 4.
6784	"	"	"	84	"	"	III. 4. Sūtras 24-54.
6785	"	Palm leaf.	16×1½	8	6	Gantha.	VIII. Complete. (1-4).

DETAILED REMARKS

on the

MSS. IN THE ABOVE TABLE.

- 6772-81. These Mss. bear the superscript—
 ' भीसर्वविद्यानिधानकवन्दित्राचार्यसरस्वतीनां मीमांसा-
 वार्तिके + पादः । '
6772. This Ms. is dated Samvat 1665 (i.e.) A. D. 1608.
- 6776 This Ms. is dated Samvat 1699 (i.e.) A. D. 1642.
- 6781 This Ms. bears the date—Samvat 1711 corresponding to A. D. 1654.
- 6782 Out of 137 leaves which originally existed, 80-84 are now missing in this Ms.
- 6785 The other work contained herein is Vārttikābharaṇa.

॥ तन्त्रवार्तिकटीका—न्यायसुधा ॥

6786. TANTRAVĀRTTIKĀTĪKĀ

NYĀYASUDHĀ.

Burnell's Catalogue No. 9572. Page 81. Right column.
 Substance—Palm leaf. Size—19×1½ inches. Leaves
 —138. Lines—8 to a Page. Script—Grantha. No. of
 Granthas—5500. Author—Bhaṭṭasomeśvara. Incom-
 plete. Printed.

Beginning:

उमानन्दनमाराध्य शारदामीश्वरं गुरुन् ।

कुत्सशस्त्रप्रसादेन व्याख्यास्ये तन्त्रवार्तिकम् ॥

आज्ञायस्य क्रियार्थत्वादानर्थक्यमतदर्शानाम्
तस्मादनित्यमुच्यते ॥ श्रीभाष्यकारेणार्थादानुदाहृत्य
किं कं कं हि धर्मं प्रभिपीरन् उत नेति विचारितं ।
तदयुक्तं । प्रथमपाद एव सर्वप्रामाण्यकारणनिरासेन सर्वा-
त्मकवेदप्रामाण्यस्य स्थापितत्वात् ।

End:

स्वतन्त्रत्वेमा(?)पौरुषेयत्वेन वेदे दोषाश्चानुपपत्तेरि-
त्यर्थः । ननु धर्मातिदेशादिव्यवहारसिद्ध्यर्थं केनचिद्गुण-
योगे इत्येनशब्दस्य यागविशेषनामत्वाङ्गीकरणमर्थवत् ।
पुरोडाशानलंकुर्वित्यादौ च लाघवार्थं पुरोडाशशब्देन
धानादि हविः पञ्चकलक्षणार्थवती । इह तु मुख्येन का-
शु..... ॥

Colophon: (Leaf No. 70)

इति श्रीमन्त्रिकाण्डमीमांसक प्रतिवसन्तसोमयाजिभट्टमाध-
वात्मज भट्टसोमेश्वरविरचितायां तन्त्रवार्तिकटीकायां
सर्वानवयवकरण्यां न्यायसुधारुयायां प्रथमस्याध्यायस्य
द्वितीयः पादः ।

Subject: Tantravārttikaṣṭkā, Nyāyasūdhā; Second Pāda of
the first Adhyāya.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. There are four
loose leaves in Telugu script at the beginning dealing with
Nyāya. The first sheet deals with śaktivāda.

The author of this commentary on the *Tantravārttika* is Bhaṭṭa Someśvara, son of Bhaṭṭa Mādhava, and not Mahādeva, as Dr. Keith writes. This commentary is called *Nyāya-sudhā*, *Sarvānavadyakarapī* and *Rāṇaka*. Anambhaṭṭa has commented upon this work of Someśvara in his *Rāṇakojjivini* described below.

This work of Someśvara has been published in the *Chowkhāmbū Sanskrit Series*.

NYĀYASUDHĀ.

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6787	B. L. 9573	Palm leaf.	17 × 1	166	6	Grantha.	Incomplete.
6788	" 9574	"	14½ × 1	104	6	"	" up to the end of the II chapter.
6789	" 2089	Paper.	11½ × 4	224	10	Devanāgarī.	" J. iii. only.
6790	" 9576	Palm leaf.	16 × 1	80 (85-164)	7	Nandināgarī.	" Wants beginning and end.
6791	" 9578	"	15 × 1½	148 (56+115-170+87)	6	"	" " "

DETAILED REMARKS

on the

NYĀYASUDHĀ MSS. IN THE ABOVE TABLE.

6789 This Ms. is dated Samvat 1651 (i.e.) A. D. 1594.

॥ तन्त्रवार्त्तिकटीकाव्याख्या—राणकोजीवनी ॥

6792. TANTRAVĀRTTIKATĪKĀVYĀKHYĀ—
RĀNAKOJJĪVANĪ.

Burnell's Catalogue No. 2092a. Page 81. Left column.
Substance—Paper. Size—14×5½ inches. Sheets—187.
Lines—14 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas
—1600. Author—Annambhatta. Incomplete. Not
printed

Beginning :

श्रीदक्षिणामूर्त्ये नमः ।

श्रीरामचन्द्राय नमः ।

श्रीगणेशाय नमः ।

शिवयोः शाश्वतैकत्वं

तनोतु शुभसन्वतिम् ।

निदर्शयितुमर्हसि

भजतामिव संगतम् ॥

वार्त्तिकं गुरुं गणेशं च

प्रणम्य तदनुग्रहात् ।

व्याख्यास्ये फक्किां गूढां
राणकस्य क्वचित्क्वचित् ॥

कृत्स्नश्चस्तत्प्रसादेनेति— गुरुप्रसादेन उमानन्दनादि-
प्रक्रान्त सर्वप्रसादेन वा कृत्स्नशः साकल्येन सूत्रभाष्य-
सहितं वार्षिकमिति यावत् । स्थापितत्वादिति तथा च
पौनरुक्त्यमित्येका शङ्का । तदतिरिक्तानां— भावनाप्रतिपा-
दकातिरिक्तानां आदिना मन्त्रनामधेयग्रहणं उदाह्रियेरभि-
ति— अनुदाहणान्पूयतेति द्वितीया शङ्का ॥ दोषाभा-
वेऽपीति ॥

End

अर्थाद्वा कल्पनैकदेशत्वात् ॥ वार्षिकसूचितेति
प्रकारविशेषणं वार्षिकसूचितः त्रिध्युरेशसूत्रपर्यालोचनेद्वः
(१)विषयोपलक्षभूतः अव्यवस्थितार्थप्रतीरूपो यः सन्देह-
प्रकारः तत्परामर्शार्थं इति विग्रहः ।

बहूनामिति दुर्गपक्षे मनुष्यादीनां धर्मपक्षे विचारादी-
नां । साधन इति धर्मदुर्गे प्रविश्य प्रसाध्येत्यर्थः । वेदार्थ-
स्यापि परिमाणं कर्मणामियत्ता । द्वितीयस्यार्थः विनि-
योगः तृतीयस्यप्रयुक्ति श्रुतार्थस्यक्रमः पञ्चमस्याधिकारी
षष्ठस्यादिनातिदेशादिरुत्तरषट्कार्थस्यानुग्रहः । समतेति
जिज्ञाससूत्रमारभ्यार्थाद्वेति सूत्रपर्यन्तोक्तप्रकारेत्यर्थः ।

Colophon:

इति श्रीमदद्वैतविद्याचार्यमहोपाध्यायराघवसोमयाजिकुलावतंस

तिरुमलाचार्यवर्यसूनोरन्नम्भट्टस्य कृतौ राणकोज्जीवि-
न्यां प्रथमस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ।

अध्यायः समाप्तः ॥

काशीविश्वेश्वरार्पणमस्तु

Subject : Tantravārttikaṭīkāvyākhyā, Rāṇakojjīvanī; Adh-
yāya I; Padas 2-4.

Remarks :—The Ms. is in good condition. This work has various names such as,

सुबोधिनी, सुधाधारा, राणकोज्जीवनी and राणकव्याख्या ॥

Annambhaṭṭa is the author of this commentary on Somadeva's Nyāyasudhā which in turn is a Tikā on the Tantravārttika. He is a great Tārkaika and the author of the Nyāya text books Tarkasaṅgraha and Dīpika. Vide No. 8873.

He belonged to a family of Advaitins. His father's name was Tirumalācārya.

RĀṆAKOJJIVANĪ.

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6793	B. L. 2092b	Paper.	14 × 5½	188	14	Telugu.	Incomplete; II complete.
6794	" " c	"	"	154	12	"	" III. i-iii. 3rd being a little incomplete.
6795	" " d	"	"	181	14	"	" " iii-iv
6796	" " e	"	"	100	14	"	" " III. vi-viii.

DETAILED REMARKS

on the

RĀNAKOJJĪVANĪ MSS. IN THE ABOVE TABLE.

6794 This Ms. begins with this Maṅgalaśloka.

‘विश्वेशं हृदि सततं निधाय वाणी-
 मादित्यं गणयतिमादरादुपास्य ।
 मीमांसागुरुमपरं च विश्वनाथं
 व्याख्यास्ये विबुधमुदे तृतीयतन्त्रम् ॥

6795 This Ms. begins with the following verse—

भजेपहि निपीयैकं मुहुरन्यं पयोधरम् ।
 मार्गन्तं बालमालोक्य हसन्तावादिदम्पती ॥

॥ टुप्टीकाव्याख्या—वार्त्तिकाभरणम् ॥

6797. T̥UPTĪKĀVYĀKHYĀ—

VĀRTTIKĀBHARANAM.

Burnell's Catalogue No. 9579a. Page 83. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—16×1½ inches. Leaves—
 84. Lines—6 to 7 to a Page. Script—Grantha. No. of
 Granthas—8000. Author—Venkatesvaradīkṣita. Incom-
 plete. Not printed.

Beginning :

अथ विशेषलक्षणम् ॥ ८. १. १ ॥

इह खलु भगवानाचार्यः सप्तमेनाष्टमस्य सङ्गतेः स्पष्ट-
 त्वात्तामनभिधायात्र भाष्यकारेणैवं तावत्सप्तमेनाच्चायेन

साय...न्यताऽतिदेशलक्षणमुक्तं । अविहितधर्मकेष्वेन्द्रा-
 न्यादिषु विहितधर्मकेभ्यो दर्शपूर्णमासादिभ्यो धर्मा अ-
 तिदिश्यन्त इति वृत्तं संकीर्त्य तत्र चिन्ता भवति किमे-
 तस्मिन् कर्मणि सर्वकर्मसु धर्मातिदेश्यः उतैकस्मादिति
 संशयोपन्यासः कृतः । तमाश्लेषुं तद्भाष्यग्रन्थं प्रतीकतो-
 ऽनुवदति ॥ किमेकस्मिन्निति ॥ अथ विशेषातिदेश एव
 सप्तमार्थः भूयसा तत्र तस्य निरूपणात् अस्मिन्नभ्याये-
 ऽपि विशेषातिदेश एव निरूप्यते । तथा च लक्षणभेद-
 पुरस्कारेण सप्तमाष्टमयोस्साङ्गत्याभ्युपगमोऽनुपपन्न इति
 चेत् स्यादेतदेवं ।

End:

तस्मिन् सोमः प्रवर्तेताव्यक्तत्वात् ॥ प्रासंगिकं
 समाप्य प्रकृतमपवादविचारमनुसन्दधे । द्रव्यहोमेषु सं-
 शयः किं ते पूर्ववन्त उतापूर्वा इति तत्र दर्विहोमेषु सौ-
 मिकधर्मः प्रवर्तेते अव्यक्तत्वसामान्यात् इति प्राप्ते भूमः ।
 स्वादेतत् एवं यद्यव्यक्तत्वमेव सौमिकधर्मप्राप्तनियामकं
 स्यात् नत्वेवं किंतु यागत्वेन साम्ये सिद्धे अव्यक्तं विशे-
 षनियामकम् ।

साक्षात्त्वाच्चदप्रमाणमिति चेत् उच्यते । स्कन्नेजुहोति
 मिन्ने जुहोतीत्यादिषु प्रत्यक्षेण वा उपदेशेन वातिदेशेन वा

करणगतव्यापारानवगमेऽपि अनुत्पन्नस्य करत्वानुपपत्तेः
द्रव्यदेवताभ्यां होमनिष्पादरूप व्यापार एव होमस्येति-
कर्तव्यतेत्यर्थोऽवगम्यत इति साकाङ्क्षत्वाभावात्प्रमाणं
स्कन्ने जुहोतीत्यादिवाक्यमिति सिद्धम् ॥

Colophon:

इति श्रीमदद्वैतविद्याचार्यसाम्प्रित्यसर्वतोमुखातिरारत्रसाम्प्रित्याप्तवा-
जपेययाजिगोविन्ददीक्षितवरनन्दनस्य साम्प्रित्यसर्वपृष्ठाप्तो-
र्यामयाजिश्रीयज्ञनारायणदीक्षितानुजस्य तच्छिष्यतालब्धस-
मस्तविद्यावैशद्यस्य साम्प्रित्याप्तवाजपेययाजिग्रीवेङ्कटेश्वरदी-
क्षितस्य कृतिषु दुष्टिकाव्याख्याने वार्त्तिकाभरणे
अष्टमस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥

श्रीकाशीविश्वनाथाय नमः ॥

Subject: Tuptikāvyaṅkyā, Vārttikābharṇa; 1-4.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The other work contained herein is Tuptikā.

The author of the Vārttikābharṇa is the famous teacher of Nilakanṭha Dīkṣita. He lived in the latter part of 16th century and earlier part of the 17th century A. D. He was also the teacher of Rājacūdāmaṇidīkṣita and of Cokkanātha mahin, the father-in-law of Rāmabhadradīkṣita. He was the son of Govindadīkṣita the famous minister of Acyuta and Raghunātha, the Nayak rulers of Tanjore, and Nāgamāmbā. His brother Yajñanārāyaṇadīkṣita was also his teacher. He belonged to a family famous for learning and Vedic Sacrifices.

This work is a commentary on the Tuptikā of Kumārila.

His other works are Sāhityasāmrajya a Kāvya, Śulbamīmāṃsā, Karmāntavārttika and the Caturdaṇḍīprakāśikā, a work on music. For details vide Journal of Oriental Research, Madras, Page 261, Vol. IV, part III (Life of Cokkanātha Makhin by Pt. N. Vaidyanātha Śāstri).

॥ टुप्टीकाव्याख्या—वार्त्तिकाभरणं ॥

6798. TUPTĪKĀVYĀKHYĀ— VĀRTTIKĀBHARANAM.

Burnell's Catalogue No. 9577. Page 82. Left column.
Substance—Palm leaf. Size—17×1½ inches. Leaves—201 (6-206). Lines—6 to a Page. Script—Grantha.
No. of Granthas—6500. Author—Veṅkateśvaradīkṣita.
Incomplete, Not Printed.

Beginning:

षोडशवदचहननं पाक्षिकस्यान्मैवं । अस्ति तद्ग्रहण-
स्य पारमार्थिकीशास्त्रेण प्राप्तिः अवघातस्य न पारमार्थि-
की शास्त्रेण प्राप्तिः उपकारमुखेन पदार्थान् प्रापयतश्चोदक-
शास्त्रस्यालुप्तवारेष्वेव पर्यवसानाद्यथाहवनीये जुहोतीति
सामान्यशास्त्रस्य पदे जुहोतीति विशेषशास्त्रेण नाक्रान्ते
पर्यवसानं तद्वत् । वाचश्च त्रिविधः प्रत्याम्नानादर्धलोपा-
त्प्रतिषेधाच्च । प्रत्याम्नानाद्वाधो बहुविधः क्वचिदुपदिष्टप-
दार्थविरोधात् यथा औदुम्बरो यूपो भवतीति यूपोद्देशेन
उदुम्बरलक्षणप्रकृतिविधौ उदुम्बरप्रकृतिके यूपे प्राकृतस्य

विल्वपलाशादेर्विरोधेन प्रकृतित्वासंभवात् । बाधः क-
चिदुपदिष्टगतनैरपेक्ष्यविरोधाद्यथा नैवारश्चरुर्भवतीत्यादौ
नीवारप्रकृतिक...तण्डुलानामपि मिश्रणेन प्रकृतित्वसंभ-
वेऽपि नैवारशब्दगतं तद्धितावगतनैरपेक्ष्यविरोधाद्व्रीही-
णां बाधः । यथा वा वैकृतदक्षिणायाः प्राकृतान्वाहार्य-
बाधः ।

End:

धर्माद्वा स्यात्प्रजापतिः ॥ दर्शपूर्णमासकर्मसम्बन्धिनि
अग्न्यादिदेवतानां मध्ये काचिद्देवतेति स्थिते इदानीं केयं
देवतेति चिन्त्यते । देवताविचारसमानहेतुकत्वाच्च काल-
विचारोऽपि देवताविचारे सह क्रियते तत्र संशयः । किमु-
पांशुयाजः तदाविष्णुर्देवता । यदा पौर्णमास्यां तदा प्र-
जापतिर्देवता । विष्णुर्देवता यदा पौर्णमास्यां तदा प्रजा
पतिरग्नीषोमौ च देवता ।

अग्नीषोमग्रहणस्योपलक्षणत्वेन उपांशुयाजमात्र एव तद्वि-
धानादन्य...जुवाददोषप्रसङ्गाच्चसान्यन्त्रवर्णाद्विष्णुः प्र-
जापति रग्नीषोमौ च देवताः आहृत्य विधिवलात् पौर्णमा-
स्येव काल इति सिद्धान्तः ।

Colophon: (Leaf No, 174)

इति श्रीदशमस्याध्यायस्य सप्तमः पादः ॥

Subject: *Tupikāvyaśkhyā* known as *Vārttikābharaṇa*. X; 1-8.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ टुप्टीकाव्याख्या—वार्त्तिकाभरणम् ॥

6799. TŪPTĪKĀVYĀKHYĀ—

VĀRTTIKĀBHARAṆAM.

Burnell's Catalogue No. 9578. Page 82. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—17×1½ inches. Leaves—200 (4-204) Lines—8 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—8500. Author—Venkateśvaradīkṣita. Incomplete. Not printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 6798.

॥ तन्त्ररत्नम् ॥

6800. TANTRARATNAM.

Burnell's Catalogue No. 2091. Page 83. Right column.

Substance—Paper. Size—14×5 inches. Sheets—148. Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—7040. Author—Pārthasārathimīśra. Incomplete. Not printed.

Beginning:

निर्विघ्नमस्तु । सूत्रं अस्ति विधेः प्रयोजकत्वं तथा
लोके दर्शनात् कर्तृसमीहितसाधनत्वं विष(यस्य विधिर)
वगमयति (न समी)हितमात्रं अतः प्रवर्तकत्वादिधेः
प्रयुक्तलक्षणमारम्भणीयमिति ॥ यस्मिन् प्रीतिः पुरुष-
स्य० ॥ ४. १. २. ॥ वक्ष्यमाणयोः ऋत्वर्यपुरुषा(र्ययो-

लक्षणमुच्यते तत्र) भाष्यम् ॥ यस्मिन् कृते पदार्थ इत्यादि-
नान्यथे त्यन्तं तदर्थतोऽनुभाष्याक्षिपति... ।

*

*

*

अपि च नेदृशः पदार्थः समस्ति यस्यौपादानिको...दर्श-
पूर्णमासादेर्हि यद्यपि फलशेषत्वं औपादानिकमेव तथापि
विनियोगशेषत्वं वैनियोगिकं श्रुतिगम्यत्वाद्युज्यते । नि-
योगविषयतया हि यागरूपं प्रतीयते कस्यचिदुत्पत्त्याद्य-
र्थतयेति तदयुक्तं । उत्पाद्यत्वेनैव हि नियोगः प्रत्यये-
नोच्यते, कथं तदुत्पत्त्यर्थता यागस्य नात्रगम्येत ? प्रकृति
प्रत्ययाभ्यां स्वार्थो मिथोऽन्वितावमिधीयेत । न चान्वयो
गुणप्रधानभावमन्तरेण सम्भवति । व्यक्तं च प्रत्ययार्थस्य
विनियोगस्य प्राधान्यमिति । तस्मिन्नुपसर्जनीभूतप्रकृत्य-
र्थविशिष्टेऽमिधीयमाने श्रौतमेव यागस्य शेषत्वम् ॥

End :

वसानाविति ॥

पुंस्त्वं द्वित्वं च वदति । तच्च द्वयमपि प्रकरणे प्राप्तत्वा-
दनूद्यते ।

*

*

*

न चाशीशब्देनायुर्दाअग्रेऽस्यायुर्मेदेही त्यादिमन्त्र-
वचनमुच्यते विद्याभावेन तस्या मन्त्रोच्चारणासम्भवादि-
त्याह ॥ न चाशीर्वचनस्तस्याः कुत इति ॥

स्वाध्यायोऽध्येतव्य इत्यविशेषेण श्रवणात्स्त्रियाअप्य-

व्ययनमस्त्येव । न चाष्टवर्षे ब्राह्मणमु... ।

Colophon: (Sheet No. 116)

इति तन्त्ररत्ने पञ्चमस्याध्यायस्य द्वितीयः पादः ॥

Subject: Tantraratna.

Remarks:—The Ms. is in too much decaying condition.

The Tantraratna of Pārthasārathi miśra is a commentary on Kumārila's *Tupika*. For information about the author vide notes to his other works described below.

॥ तन्त्ररत्नम् ॥

6801. TANTRARATNAM.

Burnell's Catalogue No. 9580. Page 88. Right column.

Substance—Palm leaf. Size—16×1½ inches. Leaves—375 (5-379). Lines—6 to a Page. Script—Telugu. No of Granthas—7500. Author—Pārthasārathimiśra. Incomplete. Not printed

Beginning:

....फलस्य पुरुषार्थत्वाच्चदारेण पुरुषार्थतेति तस्यापि
 ऋत्वर्थपुरुषार्थजिज्ञासायामन्तर्भावात् प्रयोजकः कश्चित्पु-
 रुषार्थः यदा दर्शपूर्णमासादि स्वाङ्गानां कश्चिद्ग्रहणं पुरुषा-
 र्थरूपि प्रयोजनमस्तीति यद्यामिज्ञाप्रयोजकः ऋत्वर्थः
 यथावाजिनमत्रापि कश्चिद्ग्रहणमनुवर्तते विद्यते सप्र-
 योजकोऽपि पुरुषार्थः * *

यस्मिन् प्रीतिः पुरुषस्य ॥

End:

सामान्येनोपक्रान्तो विधिं न प्रागर्थवादादपर्यवस्यन्
एकवाक्यत्ववशेन प्रकृतावपि राजेन पर्यवस्यन्तीति वैष-
म्यं अत्र सिद्धान्तवादेन श्रोत्रपार्षेयवदिति चेदिति तस्या-
र्थः यथार्षेयव..... ।

Colophon:

इति तन्त्ररत्ने षष्ठाध्यायः समाप्तः ॥

Colophon: Leaf No. 174

इत्युपाध्याय श्रीपार्थसारथिमिश्रविरचिते तन्त्ररत्ने पञ्चमस्याध्यायस्य
प्रथमः पादः ॥

Subject: Tantraratna; IV—i to VI—viii.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ तन्त्ररत्नम् ॥

6802. TANTRARATNAM.

Burnell's Catalogue No. 9581. Page 88. Right column.
Substance—Palm leaf. Size—15×1 inches. Leaves—206.
Lines—6 to a Page. Script—Grantha. No. of Grantha—
4560. Author—Pārthasārathimīra. Incomplete. Not
printed.

Beginning:

.....भाष्यकारोऽध्यायार्थमस्य ततो नैव तृतीयावि-
षय इत्यवक्ष्यत् । तथा पञ्चमे चासाधारण्येनैव यस्मात्प्र-
योजकाप्रयोजकासाधारणं तस्मादेव व्यपदेक्ष्यते प्रयोज-

काप्रयोजकलक्षणं वृत्तमिति इतरथा हि ऋत्वर्यपुरुषार्य-
लक्षणं वृत्तमिति व्यपादेक्ष्यत । तस्मादैदमर्थ्यलक्षणं पूर्वं
इदं तु प्रयोजकाप्रयोजकत्वलक्षणमिति भेदः शेषशेषि-
त्वाधीनत्वाच्च प्रयुक्तेस्तदनन्तरमारम्भः ॥

End:

द्रव्याणां कर्मसंयोगे गुणत्वेनाभिसंबन्धः ॥

* * *

प्रमाणलक्षणमप्यतदपेक्षमेवेत्याह— फलसद्भावे च चोद-
नालक्षण इति विचारः ।

धर्मे हि वेदस्य प्राभाष्यं प्रथमेऽध्याये चिन्तितम् ।
श्रेयस्साधनतया धर्मत्वं गतो यदि विधिश्चब्देन फलत्वं
व्यापारस्य बोध्यते ततो वेदस्य धर्मे प्राभाष्यविचारः
प्रतितिष्ठति । इतरथा स्थितः स्यामिति सकलशास्त्रा-
र्योपयोगिफलवस्त्वमात्राधिकरणे प्रतिपाद्यते । एवं सर्वशा-
...विशेषनिरूपणार्थेऽपि.... ।

Colophon: (Leaf No. 206)

इति श्रीमहोपाध्याय पार्थसारथि विरचिते तन्त्ररत्ने पञ्च-

मस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः । समाप्तश्चाध्यायः ॥

श्रीमद्भृङ्गिबराजाय नमः ॥

Subject: 'Tantraratanam, IV—1 to VI—1.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition.

॥ लघुवार्तिकटीका—लघुन्यायसुधा ॥

6803. LAGHUVĀRTTIKATĪKĀ—

LAGHUNYĀYASUDHĀ.

J. L. Collection No. 9.

Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Sheets—423
 (2-9 are missing). Lines—6 to a Page. Script—Devanāgarī.
 No. of Granthas—6340. Author—Uttamaślokatīrtha. In-
 complete. Not printed.

Beginning :

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीदक्षिणामूर्तये नमः ॥

अर्थवादमन्त्रनामधेयानि न धर्मे प्रमाणानि । तेभ्यस्त-
 त्प्रमित्यनुदयात् अर्थवादानाञ्चारूपायिकादिप्रतिपादनेन
 निराकाङ्क्षतया सन्निहितविध्येकवाक्यस्वायोऽगात् । अध्य-
 यनविधेश्च तदंशे अदृष्टार्थत्वादिति चेत् मन्त्रार्थवादप्रमुखाः
 प्रमाणानीति वार्तिके ।

End :

आर्त्विज्यमध्ययनंसम्पन्नास्त्रयोऽपि कुर्युः याजनाध्याप-
 नप्रतिग्रहा ब्राह्मणस्यैव वृक्ष्युपाया इति नियमस्य पुरुषा-
 र्थत्वात् । तदुक्तम् ॥ धने पुरुषः प्रत्यवेयाञ्चं ऋतुवैगुण्यं
 (१) । अत स्त्रयोऽप्यृत्विजः सर्वकर्मस्विति चेदार्त्विज्यं
 ब्राह्मणा एव कुर्युः सर्वेषु कर्मसु ॥ ब्राह्मणानामार्त्विज्य-
 धिति यज्ञसूत्रकारः ऋत्वर्थे वापि स्मरति । याज्ञवल्क्योऽपि ॥

“प्रतिग्रहोऽधिको विभ्रे याजनाध्यापने तथा” इति ।

श्रीमद्रामायणेऽपि

“सत्रियो याजको यस्य चण्डालस्य विशेषतः ।

कथं सदसि भोक्तारो हविस्तस्य सुरर्षयः ॥”

इति सत्रियस्य याजकत्वनिराकरणात्ऋतुवैगुण्यमेव दर्शितम् । “राजयाजक्याज्यस्य विनश्यति यथा हविः ।”

इति हविर्नाशेन ऋतुवैगुण्यमेव दर्शयति । लिं...नि(!)
च ब्राह्मणानामिदं हविरित्यादीनि तत्र तत्रोपलभ्यन्ते ।
तस्माद्ब्राह्मणानामेवात्विज्यं ॥ २६ ॥

Colophon :

जैमिनीयन्यायपुष्पमालेयं परमेश्वर ।

त्वत्पादयुग्मभूषास्तु ऋजुना मां पथा नय ॥ १ ॥

विश्वेश्वरप्रेरितेन श्रितविश्वेशमूर्तिना ।

उत्तमश्लोकतीर्थेन तत्प्रीत्यै प्रथितास्फुटम् ॥ २ ॥

इति लघुवार्त्तिकटीकायां लघुन्यायसुधारुयायां द्वादश-
त्वाध्यायस्य चतुर्थः पादः । समाप्तश्चाध्यायः । लिखितं हरिपाण्डे
ब्राह्मण । गारुडीरेरिदम् ।

Subject: Laghuvārttikāṭikā otherwise known as Laghunya-
yasudhā I-XII.

Remarks:—The Ms. is in good condition. On the title page is
given

इदं पुस्तकं रंगभट्टभट्टगोस्वामिनाम् ॥

On the last sheet is given,

गंभीरराजात्मजस्येदं ॥

Laghuvyāyasudhā is a running commentary on a small scale on Kumārila's Vārttika. It is called in the colophon Laghuvārttikaṭīkā. Its author is Uttama Śloka Tīrtha. Perhaps he is identical with the Vedāntic writer of the same name the author of the Vedāntalaghusūtravārttika, etc., and the preceptor of Svayamprakāśayati

॥ न्यायामोदः ॥

6804. NYĀYĀMODAḤ.

J. L. Collection No. 556.

Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{2} \times 5$ inches. Sheets—40.
Lines—12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—1300. Author—Bālakṛṣṇānanda. Complete. Not
printed

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ।

कल्याणगुणनिवासः

श्रीमद्रघुनाथमुनिचरणयुगलम् ।

ध्यायन्त्यायामोदं

भद्रं विरचयति बालकृष्णेन्द्रः ॥

अथान्तो धर्मजिज्ञासा ॥ कर्मभीमांसा विषयस्था
आरम्भणीया वा न वा विचारणीयं । किं स्वाध्यायोऽध्ये-
तव्य इत्यध्ययनविधिना सा विधीयते वा न वा इति

तदर्थमिदं विचारणीयम् । किमप्ययनकरणकभावनायाः स्वर्गः फलं उतार्थावबोधः फलमिति । किंचातः । यदि स्वर्गफलं तस्याप्ययनमात्रादेव सिद्धेः मीमांसा न विधीयत इत्यनारम्भणीया सा । यद्यर्थावबोधः फलं तस्य तां विनासिद्धेः विधीयत इत्यारम्भणीयेत्येतदतो भवति । तत्र पूर्वः पक्षः । अध्येतव्य इति तव्यप्रत्ययेन भावनाशामभिहितार्था भाव्यापेक्षायां विश्वजिन्न्यायेन स्वर्गः कल्प्यः । न च रात्रिसत्रन्यायेन “यं यं क्रतुमधीते तेन तेनास्येष्टं भवती” त्यर्थवादप्रतीतस्य भाव्यत्वमिति साम्प्रतम् । तस्य ब्रह्मयज्ञाध्ययनफलत्वेन ग्रहणाध्ययनफलत्वाभावात् । अप्ययनं हि चतुर्विधं ग्रहणाध्ययनं ब्रह्मयज्ञाध्ययनं चारणाध्ययनं प्रायश्चित्ताध्ययनं भेदात् ॥ तत्राध्ययनस्य विश्वजिन्न्यायेन स्वर्ग एव भाव्यः ॥

End.

किञ्च प्राप्तस्याङ्गत्वस्य बाध उतानुष्ठानस्येति । नाद्यः, अन्यत्वमन्यातिदेशप्रमाणकस्य बाधासम्भवात् । अनुष्ठानस्यैव बाधाभ्युपगमाच्च द्वितीयः । अनुष्ठानस्याप्राप्तत्वात्तत्सिद्धं यत्प्राप्तमङ्गत्वं न तस्य बाधः यस्यानुष्ठानस्य बाधो न तत्प्राप्तमिति । एवं सति मुख्यार्थविवक्षाशूरः गुरुरूपेक्ष्य इति ॥

Colophon:

॥ इत्यतिदेशविवेकः ॥

इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यानेकाशिष्यबृन्दनिषेवित श्रीराघवेन्द्र-
सरस्वती (शिष्य) श्रीबालकृष्णेन्द्रसरस्वतीविरचितो

न्यायामोदः समाप्तः ॥

श्रीसाम्बाशिवावर्षणमस्तु ॥

Subject: Nyāyāmōdāḥ.

Remarks:—The Ms. is in good condition. On the title page is given

न्यायामोदपुस्तकं गाम्भीरिः रंगभट्टभट्टगोस्वामिनो ॥

This work is a running Vṛtti on the Sūtras and the author Bālakṛṣṇānanda is the pupil of Rāghavendriasarasvatī. The latter may be identical with the author of Mīmāṃsāsūtra-dīdhiti or Nyāyāvalīdīdhiti. Bālakṛṣṇānanda is identical with Kṛṣṇānanda, the author of the Advaitic work, Siddhānta Siddhānjana.

॥ जैमिनीयसूत्रवृत्तिः—फलवती ॥

6805. JAIMINĪYASŪTRAVṚTTIḤ—
PHALAVATĪ.

Burnell's Catalogue No. 9594. Page 82. Left column.

Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—160 (97-248) Lines—10 to 14 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—4750. Author—? Incomplete.

Not printed.

Beginning:

..... प्रयोजनत्वं(त्वनुष्ठान) रूपं अनियमानियमाभ्यां

व्याख्याति ॥ ७ ॥ तथा सोमविकारो...मा स्यात् ।
 सोमविकारेषु गवादिष्वेकाहेषु सन्देहः । दर्शपूर्णमासाभ्यां
 प्राक्... प्रयोक्तव्या । उतोर्ध्वमेवेति । सोमविकारो वा....
 मासाभ्यां ऊर्ध्वमेव स्यात्— यथा दर्शपूर्णमासोत्तरकालं
 सोमस्यानुष्ठानं । तथादिनप्राक् दर्शपूर्णमासाभ्यां वैकृता-
 नुष्ठानं । तथा हि । कस्मात् । आर्थिकं च.... न प्रतिवि-
 श्चतीत्युक्तं । दर्शपूर्णमासोत्तरकालता तु श्लाब्दी । सैव
 चोरके श्रुति (१) दृश्यते इत्यर्थः । प्रयोजनत्वं त्वनुष्ठान-
 रूपं प्राग्वत् पक्षयोस्स्पष्टं ॥ इति जैमिनीयसूत्रवृत्तौ फ-
 लवत्यां पञ्चमस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ।

End:

‘समानदेवताकवाक्यं स्याद्वा विभक्तत्वात्’

*

*

रथन्तरस्वयोन्युत्तरबोर्माने च गत्वा विभक्तत्वादेकदेवता-
 क....प्वन्तर स्वरूपाख्यस्वाविभा.....स्वयोन्युत्तरयो
 रेव स्यात् । नान्यथा । प्राकृतोक्तया गाने तु देवतासाम्यस्य
 च्छन्दः— साम्यस्य चाभावात् प्रकृति... । प्रयोजन-
 न्वनुष्ठानरूपं कोटिभ्यां प्रद्योतितम् ।.... ओं । “ग्रहानां
 देवतान्यत्वे.... रस्यात् ।” द्वितीयाध्यायोक्तस्तुतश्चा-
 धिकरणप्रयोजनकथनपरमिदं सूत्रं । स्तुतश्च.... ॥

Colophon: Leaf No. 225.

इति जैमिनीयसूत्रवृत्तौ फलवत्यां दशमस्याध्यायस्य

द्वितीयः पादः ॥

Subject: Jaiminīyasūtravṛtti known as Phalavati.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition. There is a transcript copy of this Ms. in this library T. V. No. 78A & 78B.

This Ms. begins with the closing portion of the 4th Pāda of the 5th Adhyāya and runs up to half of the 10th Adhyāya.

The author of this Vṛtti on the Sūtras of Jaimini is not known. That he may be Upavarṇa is only the fond but futile hope of Dr. Burnell.

॥ मीमांसाकौस्तुभः ॥

6806. MĪMĀMSĀKAUSTUBHAH.

Burnell's Catalogue No. 2097. Page 68. Right column.

Substance—Paper. Size—10½ × 4 inches. Sheets—78.

Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—1440. Author—Khaṇḍadeva. Incomplete.

Printed.

Beginning:

विम्लध्वान्तनिवारणैकतरणिर्भक्तैकचिन्तामणिः

विद्याकाननगाहनैकसरणिः वाचित्तभूषामणिः ।

भूयादेश कुतर्ककर्मशधिया इन्तीय हती(हर्तापहर्ता) तथा

मोहानां सुधियां सदैव सवि(पि)ता कात्यायनीशास्त्रमनः(अः) ॥

वृन्दाविपिनविहारी गिरिवरधारी स्वकीयसुखकारी ।

वाचित्तरङ्गचारी भूयान्नुत्थप्रियः कृष्णः ॥

श्रमद्रोघतरङ्गा विद्यागङ्गोत्तमाङ्ग(केय)स्य ।

श्रीरुद्रदेवसंज्ञं जनकं वन्दे सदा स्फूर्त्यै ॥ ३ ॥

आज्ञायस्य क्रियार्थत्वादानर्थक्यमतदर्धानां त-
स्मादनित्यमुच्यते ।

अत्र सोरोदीचदरोदीत्तद्रुद्रस्य रुद्रत्वं । वायुर्वै क्षेपिष्ठा
देवतेत्यादयोर्थावादा धर्माधर्मयोः प्रमाणं न वेति सन्देहः ।

End:

तथा करणमन्त्राणां विकल्पोद्देश्ये(?) ।

सर्वमेतत्तदासिध्येन्मन्त्रार्थेद्विवक्षितः ।

तस्मादर्थप्रत्यायनार्था मन्त्रा इति सिद्धम् ॥

प्रामाण्यम् ॥

मीमांसांशुनिधिं प्रमथ्य विविधैर्न्यायोच्चयैर्निर्झरैः

कृत्वा जैमिनिस्त्रयमन्दरममुं वेदं तथा वासुकिम् ।

बद्धालाहलसंज्ञमेव कलितं ग्रन्थान्तरं सज्जनैः

श्रीकृष्णस्य तु भूषणाय सपरं यः कौस्तुभाख्यो मणिः ॥

Colophon:

इति श्रीरुद्रदेवसूनोः कृतिरेषा स्वण्डदेवस्य ।

मीमांसाकौस्तुभाख्या प्रथमेऽध्याये द्वितीयाङ्के ॥

इति श्रीमत्पूर्वोत्तरमीमांसापारावारपारीणश्रीरुद्रदेवसूनोः स्वण्डदेवस्य

कृतौ मीमांसाकौस्तुभे प्रथमाध्यायस्य द्वितीयः पादः ॥

Subject: Mīmāṃsākaustubha I. 2.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

Khandadeva, son of Rudradeva and teacher of his commen-

tator. Śambhubhatta, died in Samvat 1722 or A. D. 1665 as is seen from a verse at the end of Śambhubhatta's commentary on the Bhāṭṭadīpikā. Khaṇḍadeva has written besides Mīmāṃsākaustubha Bhāṭṭadīpikā and Bhāṭṭarahasya also. The Kaustubha begins with the II Pāda of the I Adhyāya.

The Mīmāṃsā Kaustubha has been published from Kāncīpura, in the Śāstrāmālā Series, 1904.

MIMĀMSĀKAUSTUBHA.

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Lines		Script.	Complete or otherwise.
				Sheets or leaves.	per Page or sheet.		
6807	B. L. 12347	Paper.	12 × 6½	185	11	Devanāgarī	Incomplete; I. 2-3,
6808	" 2095a	"	6½ × 9	7	8	"	" II. 2. Sūtras 2-5
6809	" " b	"	"	49	6 or 7	"	" II. 2. Sūtras 5-15
6810	" 2096	"	10½ × 4½	53	9	"	" II. 1.
6811	" 2098	"	12 × 1	131	3 or 9	"	" II. 2.
6812	S. S. 28	Palm leaf.	12½ × 1½	105	"	Grantha.	" II. 1-2; Sūtras 8.

॥ भाट्टरहस्यम् ॥

6813. BHĀTTARAHASYAM.

Burnell's Catalogue No 2072. Page 85. Right column.
 Substance—Paper. Size—12×6½ inches. Sheets—128.
 Lines— 11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas
 —2770. Author—Khaṇḍadeva. Incomplete. Printed.

Beginning :

श्रीगणेशाय नमः ।

स्मृत्वा स्मृत्वा पुरारतिं तत्प्रसादावलम्बनात् ।

रहस्यं भाट्टतन्त्रस्य विशदीकर्तुमीश्वरे ॥

यज्ज्ञानान्ध्यायसाहस्री स्फुटीभवति तत्त्वतः ।

तद्रहस्यं खण्डदेवः प्रकाशयितुमुद्यतः ॥

तत्र द्वादशलक्षण्यां धर्माधर्मावेव जैमिनिनानुष्ठानोप-
 योगितया विचारितौ ॥

End:

तदेव लिङ्गसंख्याव्यतिरिक्तसुबर्थमात्रस्य सिद्धो भाव-
 नान्वयः ॥

नवीनानां नानामननविश्वदानामयमहो

सुयुक्तीनां पुञ्जैरिह विरचितः कोपि जगति ।

महात(न)र्कस्तर्कप्रथिततमसञ्जाततमसां

सुधांशुमीमांसा मतकुमुदपरस्व जयतु ॥

Colophon :

इति श्रीखण्डदेवविरचिते भाट्टरहस्ये प्रथमः परिच्छेदः सम्पूर्णः ॥

Subject: Bhāṭṭarahasya. Pariccheda. 1

Remarks:—The Ms. is in good condition.

This is another work of Khaṇḍadeva referred to above. The work has been published by the Sudarśana Press, at Kānci-puram, Madras.

BHĀTṬARAHASYA.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6814	B. L. 2078	Paper.	9½ × 8½	157	7	Devanāgarī.	Incomplete; wants beginning; avai- lable to the end.
6815	" 3557	Palm leaf.	18½ × 1¼	61	10 or 11	Grantha.	" Wants end
6816	J. L. 100	Paper.	10½ × 4½	12	9	Devanāgarī.	A fragment from the beginning.
6817	" 2	"	18 × 5	91	11	"	Incomplete; Paric- cheda I only.
6818	S. S. 26 a	Palm leaf,	18½ × 1½	63	8	"	" wants end.

A DESCRIPTIVE CATALOGUE OF
DETAILED REMARKS
on the
MSS. IN THE ABOVE TABLE.

6814 After the colophon is given:

निजशिष्येण गिरिणा स्वगुरुप्रीत्यर्थं संपादितं । अत्र सन्देहो नास्ति ।

A portion of Nārāyaṇabhaṭṭa's Antyeṣṭipaddhatī
is found at the end.

6817 On the title page is given:—

‘ गङ्गाधरदीक्षितानामिदं पुस्तकमिदमिति ज्ञेयम् । ’

6818 The other work contained herein is Prāmāṇyavāda.

॥ भाट्टदीपिका ॥

6819. BHĀṬṬADĪPIKĀ.

S. S. Collection No. 144.

Substance—Palm leaf. Size—15½ × 2 inches. Leaves—
814 (leaf No. 811 is missing) Lines—12-14 to a Page.
Script—Grantha. No. of Granthas—1100. Author—
Khaṇḍadeva. Incomplete. Printed.

Beginning:

विश्वेश्वरं नमस्कृत्य खण्डदेवस्सतां मुदे ।

तनुते तत्प्रसादेन संक्षिप्तां भाट्टदीपिकाम् ॥

इह खलु निखिलपुमर्थानर्थसाधनधर्माधर्मौ सांगोपाङ्ग-
वेदाध्ययनैकसमधिगम्यविचारमन्तरेण न भाव्यायाल-
मिति तदर्थप्रदर्शनाय परमकारुणिको भगवान् जैमिनि-
राचार्यः

षोडशलक्षणमीभ्यर्हितां विद्यां प्रकटीचकार । अधिकरणं
तु वेदवत्षडङ्गम् । यदाहुः—

“ विषयो विश्वयश्चैव+ प्राञ्चोऽधिकरणं विदुः ” इति ॥

प्रयोजनं चेति क्वचित्पाठः । संगतिस्तु प्रसङ्गादिभेदा-
द्बहुविधा । तत्रेदमाद्यमधिकरणं “ अथातो धर्मजि-
ज्ञासा । ”

End:

ननु कापि ब्रह्म...स्तोत्रप्रगाथस्तदेवं पञ्चसुमास्तुवा-
र्हिताः प्रागाथा आप्यन्त इति लिङ्गद्वयोः प्रग्रथने उपपद्य-
ते । न तु त्रिचगाने क्रियमाणे भाष्यकारलेखनादष्टोत्तरशत-
द्वयसंख्याकानामृचां पञ्चप्रगाथसम्पादकदशकन्यूनत्वादष्ट-
नवत्यधिकशतावशिष्टानां.... ॥

Colophon: Page 808.

इति भाट्टदीपिकायां नवमस्य प्रथमः पादः ।

Subject: Bhāṭṭāḍīpika—I—IX. 2

Remarks:—The Ms. is in good condition. Between pages 810 & 812 there are 5 loose leaves dealing with Mīmāṃsā. At the end there are some loose leaves. One of them gives the first few sūtras of Jaimini. This Ms. abruptly ends in the middle of 11 pāda of IX Adhyāya.

A leaf at the beginning gives—

धरणीमण्डलेऽस्मिन्का माधुर्यं वहते भृशं ।

अत्रोत्तरं यत्प्र....त् मालती ह्युत्तरस्य तत् (?) ॥

கருஷ்ணகிவன் பெண்டு பெழுதினமரனது. பார்திவ வருஷம்
சூனி ம் சூதிந்யவாரம்.

Bhāṭṭadīpikā of Khaṇḍadeva is a commentary on the Adhikaraṇasūtras of the Mīmāṃsā. Khaṇḍadeva has written only from the II Pāda of the I Adhyāya.

The work has been edited by Mr. A. Mahādeva Śāstri in the Mysore Government Oriental library Series: Nos. 35, 40, 46 49. It has also been edited by Mahāmahopādhyāya Anantakṛṣṇa Śāstri with Sambhubhaṭṭīya in the Nirṇayasāgara Press.

BHĀTTADĪPIKĀ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6820	B. L. 2071	Paper.	12×6½	107	12 to 14	Devanāgarī.	Incomplete; I. 2— III. 5
6821	" 2069a	"	11×5	16	14	"	" I. 2-4
6822	" " b	"	"	16	14	"	" II. 1-4
6823	" " c	"	"	63	"	"	" III. complete; 1-8.
6824	" 2070	"	10½×5½	125	10	"	" "
6825	S. S. 81	Palm leaf.	12½×1½	208	9-12	"	" From the be- ginning (I.1) to
6826	N. S. 68	Paper.	12½×4½	101	12	"	" I. 2—III. 8.
6827	J. L. 219	"	11½×4½	16	11	"	" II. 1-2; Sūtra 27
6828	S. S. 88	Palm leaf.	17×1	143	8	Grantha.	" VI. 1—IX. 1 & II. 2.

(120+23)

BHĀTTADĪPIKĀ (Contd.).

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete	
							or	otherwise.
5829	B. L. 2067	Paper.	9 × 4	67	12-18	Devanāgarī.	Incomplete; IX.	Up to the 4th pāda.
6830	" 9556	Palm leaf.	16½ × 1½	165 (217-881)	6-8	Grantha.	"	X
6831	S. S. 80	"	12½ × 1½	83	18-14	"	"	XI, XII & VII & VIII

DETAILED REMARKS

on the

BHĀṬṬA DĪPIKĀ MSS. IN THE ABOVE TABLE.

6821 This Ms. has this verse at the beginning—

नन्दहस्तमवलम्ब्य पाणिना

मन्दमन्दमरविन्दलोचनः ।

सञ्चरन् कनककिङ्किणीरवैः

सन्ततं मम तनोतु मङ्गलम् ॥

6826 This Ms. is dated Samvat 1857 (i.e.) A. D, 1800.

6829 On the title page is given—

‘ भाट्टदीपिका केशवस्य ’

॥ भाट्टदीपिकाव्याख्या—प्रभावली ॥

6832. BHĀṬṬADĪPIKĀVYĀKHYĀ—
PRABHĀVALĪ.

Burnell's Catalogue No. 2066a. Page 88. Right column.
Substance—Paper. Size—12×5½ inches. Sheets—111.
Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—5000. Author—Sambhubhaṭṭa. Incomplete.
Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

अज्ञानतिमिरध्वंसि सत्यज्ञानप्रकाशकम् ॥

सर्वाभीष्टप्रदं नौपि श्रीरूपं सुन्दरं महः ॥

यो वेदशास्त्रार्णवपारदश्चा

यंज्ञादिकर्माचरणेऽतिदक्षः ।

सदाशिवाराधनशुद्धचिचः

तं बालकृष्णं पितरं नमामि ॥

श्रीस्वण्डदेवं प्रणिपत्य सद्गुणं(रुं)

मीमांसकध्वान्तसरोजभास्करम् ।

अत्यन्तसंक्षिप्तपदार्थं तत्कृतौ

प्रभावलीटिप्पणमातनोम्यहम् ॥

यद्यप्यत्र गुरोः कृतावपि मयाप्युद्भाव्यते काचना

सम्भृतिस्तदपि प्रचारचतुरे नैषा पुरोभाषिता ।

किन्तु क्षमातिलकाः कुशाग्रविषणाः सिद्धान्तबद्धादराः

महाकथं परिहृत्य तत्कृतिमलंकुर्वन्त्विद्यं मे मतिः ॥

अत्र यद्यपि बलाबलाधिकरणसमाप्तिपर्यन्तं स्वकृतेन

कौस्तुभग्रन्थेन व्याख्यातार्था माहृदीपिका भवतीत्यत-

स्तदन्तं विहाय टिप्पणं कर्तव्यमित्याह्ना पूज्यपादानामा-

सीदिति तदन्तं ग्रन्थं टिप्पणं कर्तुं न युक्तम् ।

तथापि तदसंग्रहीतार्थानां मूलाक्षरारूढत्वज्ञापनाय लो-

कोपकाराय च कौस्तुभदर्शितमार्गोर्णैवादिताष्टिप्पणमार-

भते । तत्र व्याख्यास्वमानार्थवादाधिकरणे यदुपोद्भा-

तत्त्वेनावश्यापेक्षितं तत्किञ्चिदादौ निरूप्यते । तत्र ताव-

त्पूर्वचरणे अथातो धर्मजिज्ञासेति शास्त्रारम्भसूत्रेण
प्रमाणस्वरूपसाधनफलैस्साभासैर्विचारविषयमाणः सकलो
धर्माधर्मप्रमेयरूपदशास्त्रार्थः प्रतिज्ञातो महर्षिणा जैमिनिना ॥

End :

अध्यायार्थमुपसंहरति । तदेषामिति नामधेयस्या-
विषयर्थवादमन्त्रसामीप्येऽपि निरूपणक्रममादाय स्मृत्या-
चारयोस्तदपेक्षया प्राथम्येनोपादानं मानाधीनत्वेन मेयसि-
द्धेरावश्यकस्य प्रमाणनिरूपणस्योत्तरत्र निरूपणे हेतुत्वसू-
चनद्वारा वक्ष्यमाणाभ्यायार्थां शिष्योपरमानिरासार्थं प्रति-
जानीते अतः परमिति । स्वरूप....नस्योक्ताभ्यां प्र-
माणलक्षणाभ्यामेव सिद्धे रुत्तरविचारवैयर्थ्यं परिहर्तुं भेदा-
दिनेत्युक्तम् । आदिपदेन विनियोगप्रयोगविधिविषय-
त्वादिरूपान्तरस्यापि ग्रहः ।

गम्भीरार्थपदेऽध्याये यदकार्षे नु टिप्पणम् ।

तत्साधनं गुरुकृपा न तु मे बुद्धिवैमवम् ॥

Onophon :

इति श्रीपूर्वोत्तरमीमांसापारावारीणधुरीण श्रीखण्डदेवान्तेवासि
कविमण्डन शम्भुभट्टविरचितायां भाट्टदीपिकाप्रभावल्यां
प्रथमस्य चतुर्थः पादः । समाप्तश्चायमध्यायः ॥

Subject : Bhāṭṭadīpikāvyaṅkhyā—Prabhāva||. 1 : Adhyāyā
complete.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

Śambhubhaṭṭa says that he finished his commentary on the

Bhāṭṭadīpikā, in Samvat 1764 or A. D. 1707. He was the pupil of Khaṇḍadeva and had the title Kavimaṇḍana. He was the son of Bālakṛpākavimaṇḍana.

The work has appeared in the Nirṇaya Sagar Edition of the Bhāṭṭadīpikā. He is the author of a Metrical summary of the Adhikaraṇas of Mimāṃsā by name Pūrvamimāṃsā-dhikaraṇasaṅkṣepaḥ.

BHĀTTADĪPIKĀVYĀKHYĀ--PRABHĀVALĪ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6833	B. L. 2066b	Paper.	12x6½	131	11	Devanāgarī.	Incomplete; II Adhyāya complete.
6834	" " c	" "	" "	849	" "	" "	III " "
6835	" " d	" "	" "	116	10	" "	IV " "
6836	" " e	" "	" "	88	" "	" "	V " "
6837	" " f	" "	" "	69	8	" "	VII " " The VI is thus missing.
6838	" " g	" "	" "	20	10	" "	VIII " "
6839	" " h	" "	" "	40	15	" "	XII " Chap. IX, X & XI are thus missing.

BHĀṬṬADĪPIKĀVYĀKHYĀ—PRABHĀVALĪ (Contd.)

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6840	Ms. Not noticed by Dr. Burnell.	Paper.	8½ × 6½	62 (101-162)	20	Grantha.	Up to the end of chap. II.

DETAILED REMARKS

on the

BHĀṬṬA DĪPIKĀ—PRABHĀVALĪ MSS.

IN THE ABOVE TABLE.

3888 The colophon of this Ms. which represents the last Chapter of the work has these verses on the date of the composition of this work and of the demise of Khaṇḍadeva:—

गुरूपदेशाच्च विभावनाभिः

निर्णय मूलार्थमतिश्रमेण ।

कृतं मया टिप्पणमेतदार्यै-

स्संशोधनीयं गुणदोषविक्रिः ॥ १ ॥

न यस्य शास्त्रेऽस्ति गतिर्न बुद्धेः

कुशाप्रता नो बुधसंगतिश्च ।

अथापि सोऽहं प्रचकार टीकां

गुरुप्रसादैकसमाश्रयेण ॥ २ ॥

जानन्तु मूलार्थमथाक्षिपन्तु

स्वच्छन्दमन्ये चं समर्थयन्तु ।

तथापि यः श्रीगुरुसेवनाप्त-

वत्चार्यवक्त्रा विरलस्स कोऽपि ॥ ३ ॥

अधीतिकाले कथितं प्रमेयं

यत्पूज्यपादैर्लिखितं मया तत् ।

अतिक्रमस्तेन चिरन्तनानां

जातोऽपि नासौ मम दोषकारी ॥ ४ ॥

श्रीबालकृष्णकाविमण्डनसूनुशम्भोः

श्रीखण्डदेव चरणांबुजसेवकस्य ।

एषा कृतिर्विविधदोषयुतापि दृश्या

मूलार्थशोधनकरीति सदाशयानाम् ॥ ५ ॥

प्रभावली हार्दतमोविनाशिनि

मीमांसकानां सृहणीयदर्शना ।

श्रीपार्वतीवल्लभपादपद्मयो-

नीराजनार्थं भवतादियं मम ॥ ६ ॥

यः खण्डदेवनामासीत् श्रीधरेन्द्राभिधां गतः ।

स गुरुर्मे विजानातु टीकाकृति परिश्रमम् ॥ ७ ॥

वेद ऋतु मुनि वसुभिः (1764) गणिते बहसरे शुभे ।

ज्येष्ठे कृष्णे रुद्रतिथावियं टीका समापिता ॥ ८ ॥

वर्षे नेत्र द्वि सप्त द्विजसति गणिते (Samvat 1722) मासि...

वारे जैवे प्रभाते सकलपितृतिथौ प्रोष्ठपद्याः परस्यां ।

काद्यां श्रीब्रह्मनौले निरुपमचरितः खण्डदेवाभिधानः

प्राप्तः श्रीब्रह्मभावं विबुधवरगुरुः ब्रह्मवर्यो यतीन्द्रः ॥ ९ ॥

इति श्री + समाप्ता चेवं प्रभावलीटीका ।

6840 This Ms. is on modern paper, and in the form of a modern note book.

॥ तन्त्रशिखामणिः ॥

6841. TANTRASĪKHĀMANIḤ.

Burnell's Catalogue No. 9597. Page 84. Left column.

Substance—Palm leaf. Size— $14\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Leaves—43.

Lines—9-10 to a Page. Script—Grantha. No. of Grantha—2500. Author—Rājacūdāmapīḍikṣita. Incomplete.

Not Printed.

Beginning :

अभ्युदये कालापराधादिज्या चोदना स्याद्यथा
पञ्चशरावे ॥

पूर्वत्र द्रव्यदेवतात्मकभागान्तरङ्गभूतद्रव्यापचारनि-
मित्तकप्रायश्चित्ताधिकारश्चिन्तितः । इह तु बहिरङ्गकाला-
द्यपराधनिमित्तकप्रायश्चित्ताधिकारश्चिन्तित इति पादान्तर-
त्वमानन्तर्यं च ध्येयम् । दर्शस्यामावास्यायामग्न्यन्वाधा-
नवत्सापाकरणव्रतोपायनवेदिकरणसायंदोहादीनि कानि-
चिदङ्गानि कर्तव्यानि प्रतिपदि त्वितराप्यङ्गानि प्रधानानि
च कार्याणीति स्थितिः । तत्र यदि कश्चित्तुर्दश्यामेवा-
मावास्याभ्रमादग्न्यन्वाधानादिकं कुर्यात्तत्रैवं प्रायश्चित्तं
भूयते । “यस्य हविर्निरुक्तं पुरस्ताच्चन्द्रमा अभ्युदेति त्रेधा
तण्डुलान्निमज्जेद्ये मध्यमा स्युः तानमये दात्रे पुरोडाशम-
ष्टाकपालं कुर्याद्ये स्वविष्टास्तानि द्वायप्रदात्ते दक्षंधरुं ये
सोदिष्टास्तां विष्णवे शिपिविष्टाय शिते चरुमिति ।

End:

श्रुतिप्रमाणत्वाच्छेषाणां मुख्यभेदे यथाधिकारं भेदः स्यात् ।

पूर्वस्मिन्नध्यायषट्के उपदेशात्मकप्रमाणव्यापाराश्रितितः उत्तरस्मिन् अध्यायषट्के अतिदेशात्मकप्रमाणव्यापाराश्रित्यभिप्यते । ततश्चेत्थमर्थं कुर्यादित्येकमर्थं विधास्य तद्वत्कुर्यादित्यर्थान्तरं विधातव्यमित्युपदेशपूर्वत्वादतिदेशस्य षट्कयोर्हेतुहेतुमद्भावसङ्गतिः । ननु सर्वपृष्ठायां किं सकृदुत्तरार्धत्वात्स्विष्टकृतेव देयं उत कर्मभेदात्प्रतिकर्मतत्तदवधानस्योत्तरार्धादवदेयमित्यादिष्टसकृदवदानरूपार्थस्तृतीये चिन्तित इति कथं पूर्वषट्के उपदेशविचार इत्युक्तमिति चेन्न । सर्वपृष्ठायां हि नातिदेशविचारः किंतुत्तरार्धात्स्विष्टकृतेऽवघटीत्युपदेशः किं प्रधानावदानस्योत्तरार्धावधानं विषये ? किं वा कृतकरस्य द्रव्यस्योत्तरा.... ॥

Colophon: (Sheet No. 43).

इति षष्ठस्याध्यायस्याष्टमः पादः ।

अमाप्तश्चाध्यायः ॥ हरिः ओम् ॥

करकृतमपराधं क्षन्तुमर्हन्ति सन्तः ॥

सर्वस्य प्रकृतेर्यस्मात्समप्रगुणसम्पदः ।

कांक्षितानि लभन्तेऽन्ये तमीडे सोममव्ययम् ॥

अस्ति गोविन्दयज्वेन्द्रनागमाभ्यातपःफलम् ।

श्रीवेङ्कटेश्वरमस्वी सर्वतन्त्रस्वतन्त्रधीः ॥

येनेष्टं साम्प्रित्यास्रवाजपेयादिभिर्मखैः ।

हृतं साहित्यसाम्राज्यं नाम काव्यमनुत्तम ॥

व्यतानि शुल्बमीमांसा तथा कर्मान्तवार्तिकम्

दुष्टीकायाः कृता टीका वार्तिकाभरणाभिषा ॥

प्रतिष्ठापितचोलक्ष्माजानेस्तस्य नियोगतः ।

चूडामणिर्वितनुते यज्वा तन्त्रशिखामणिम् ॥

गोविन्ददीक्षितचिरन्तनभाग्यराशेः

श्रीवेङ्कटेश्वरमखीशितुराह्वया मे ।

तन्त्रार्णवं तरितुमाहितसाहसस्य

सांयात्रिकीभवतु तत्कहणाकटाक्षः ॥

श्रीवेङ्कटेश्वरमखिप्रणीतं प्रविबिक्षुभिः

वार्तिकाभरणाभिषि नैरियं क्रियतां कृतिः ॥

धीमन्मान्यशाकस्यान्दे (1551) हायने चेश्वरामिषे ।

चूडामणिः कलयते यज्वातन्त्रशिखामणिम् ॥

श्रीरामचन्द्रचरणारविन्दाभ्यां नमः ॥

Subject: Tantraśikhāmaṇi.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

The author of Tantraśikhāmaṇi, Rājacūḍāmaṇi Dīkṣita, is the same as the author of Kāvyaadarpaṇa, Kamalinīkalahamaṇa, Rukmiṇīkalyāṇa etc. He was the son of Ratnakheṣa Śrinivāsa Dīkṣita. For detailed information about him and his contemporary kings and poets vide, introduction to the edition of his Rukmiṇī Kalyāṇa, published at Adyar, Madras.

His other Mīmāṃsā work is a commentary on the Śāstra dīpikā and it is described later.

At the end of the colophon above, the date of the composition of this work is given— धीमन्मान्ये शकस्याब्दे (i.e.) Śaka 1559 corresponding to A. D. 1637, the year in which Nīlakaṇṭha Dīkṣita wrote his Nīlakaṇṭha Vijaya Campū.

The Tantrasāikhāmaṇi is a commentary on the Vārttikābharana of Veṅkatesvara Dīkṣita and it is available here only from the 6th Adhyāya.

॥ भाट्टचिन्तामणिः ॥

6842. BHĀTTACINTĀMAṆIḤ.

Burnell's Catalogue No. 2068 a. Page 83. Right column. Substance—Paper. Size—11½ × 5 inches. Sheets—27. Lines—12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—1000. Author—Gāgābhaṭṭa. Complete. First Adhyāya only, Printed.

Beginning :

श्रीमहागणपतये नमः ॥

विधिना त्वेकवाक्यत्वात्स्तुत्यर्थेन विधीनां स्युः ॥

विधेः प्रामाण्यं निरूप्य धर्मप्रमाणनिरूपणप्रसङ्गादर्थ-
वादादिप्रामाण्यं निरूप्यते । विध्यर्थवादमन्त्राणा-
मिति । वार्तिकस्य विधिपदानामधेयपरं स्तुतिस्तुत्यसं-
बन्धप्रामाण्यप्रतिषादनपरं मर्थवादकरूपविधिपरं वा व्या-
ख्येयम् । नन्वस्तु स्ववाक्यप्रवर्तनाविषयभावनाविशेषणी-
भूतयागादाविष्टानिष्टसाधनताबोधेन विधिनिषेधयोर्धर्मा-

धर्मप्रामाण्यम् । वायुर्वै क्षेपिष्ठा देवतेत्यर्थवादानां तु सत्य-
 प्यपौरुषेयत्वे न तथा प्रामाण्यं सम्भवति तदनवगतेः । ना-
 नधिगतार्थगन्तृत्वरूपप्रामाण्यसम्भवः । तदर्थस्य लोकाव-
 गतेः । नाप्यबाधितार्थः प्रजापतिरात्मनो वषामुदखिददि-
 त्यादावसत्वात् । वाक्यार्थमर्यादया इष्टसाधनप्रमाजनना-
 सम्भवात् । अनुपपत्तिज्ञानाभावेन लक्षणाध्याहाराद्यसंभ-
 वाच्च दूरापेतं धर्मप्रामाण्यमिति चेत् लक्षितप्राशस्त्यप्रका-
 रकेष्टसाधनयागादिविशेष्यकशाब्दप्रामितिजनकत्वेन प्रा-
 माण्यसंभवात् ॥ शाब्दप्रवृत्तौ प्रवर्तनाज्ञानस्येव शास्त्र-
 ज्ञानस्यापि हेतुताया बहुक्षीरादिवाक्यजन्यप्रवृत्तौ क्लृप्त-
 स्वात् । अध्ययनविधौ प्रयोजनवदर्थज्ञानजनकत्वेन स्वा-
 ध्यायस्य मान्यत्वान्वयोपपत्तेः ॥

End :

अर्थाद्वा कल्पनैकदेशत्वात् ॥

अर्थवादबदेव विधेयनिष्ठयोरपरतयापि सन्दिग्धोद्देश्वा-
 र्थनिर्णयः यथा ' स्रुवेणावद्यति, स्वधितिनावद्यति, हस्ते-
 नावद्य त्यञ्जलिना सकृन् जुहोति ' इत्यादौ स्रुवादिनि-
 ष्टसामर्थ्येन धृतमासपुरोडाशावदानानामुद्देश्यत्वम् । न
 च प्रमाणान्तरावगतवस्तुसामर्थ्यापेक्षत्वे वेदस्थाप्रामाण्या-
 पत्तिरिति वाच्यम् । शक्तिग्रहादि च तदपेक्षत्वे बाधका-
 भावात् शाब्दसामर्थ्यस्य आर्थसामर्थ्यानुरोधवृत्तित्वात् ।

अत्र च न तत्तद्वाक्यमभ्याहृताष्टतादिपदकम् विधाय-
कम् । कल्पितवाक्यान्तरं वेति अर्थात्सामर्थ्यात् क-
ल्पनानिर्णयः एकत्वात्तत्कल्पितपदस्य वैदिकत्वादिति
सूत्रार्थः ॥

Colophon :

विश्वामित्रकुलम्बजः समभवद्यो भट्टनारायणः

तदंशस्य करीरता भजति यो विश्वेश्वराख्यः कृती ।

गागाभट्ट इति प्रथां दिनकरास्त्रामः पितुर्लज्जनात्

तस्य ग्रन्थ इहामवत्प्रथमकोऽशो भाट्टचिन्तामणौ ॥

इति गागाभट्टकृतभाट्टचिन्तामणौ प्रथमाध्यायस्य

चतुर्थः पादः ॥

प्रथमाध्यायः समाप्तः ॥

Subject: Bhāṣṭacintāmaṇi, an independent commentary on
the Sūtras of Jaimini; I Adhyaya,

Remarks: —The Ms. is in good condition.

Gāgābhaṭṭa, the author of the Bhāṣṭacintāmaṇi, is also called
Viśveśvara. He is the son of Dinakarabhaṭṭa, the author
of a commentary on the Śāstradīpikā. Kāyasthadharmapra-
dīpa is one among his many other works. He performed the
Coronation ceremony of Śivaji in 1674. vide, introduction
to the Nirṇaya Sindhu, Nirṇayasāgar edition.

The above work, Bhāṣṭacintāmaṇi is available in print up to
the Tarkapāda, having been published by the Chowkhāmba
Press, Benares.

BHĀTTACINTĀMAṆI.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6848	B. L. 2068b	Paper	11½ x 5	38	12	Devanāgarī.	Incomplete: II Adh- yāya only.
6846	" " c	" "	" "	44 (out of 66, 20-41 are missing)	" "	" "	III " "
6845	" " d	" "	" "	22	10	" "	IV " "
6846	" " e	" "	" "	18	10-11	" "	V " "
6847	" " f	" "	" "	84	11	" "	VI " "
6848	" " g	" "	" "	10	12	" "	VIII " " Thus Chap. VII is missing.
6849	" " h	" "	" "	27	11	" "	IX " "
6850	" " j	" "	" "	48	11	" "	X " "
6851	" " k	" "	" "	20	11	" "	XI " "
6852	" " l	" "	" "	17	11-12	" "	XII " "

DETAILED REMARKS

on the Bhāṣyacintāmaṇi Ms.

IN THE ABOVE TABLE.

6844 After the colophon this additional verse is seen.

सूनोरियं दिनकरस्य कृशापि वाणी
 वेणी च चित्तजनुषो हृदि सन्निखाता ।
 चेतश्चमत्कृतिविधौ षड्विकस भावे
 भावे तथा दिनकरस्य सुतो विश्ध्यात् ॥

6851 This additional verse is seen at the end of the work in this Ms.—

उषन्धतो हा वत गर्जनाभयात्
 सुधां सुधानो विबुधास्त्यजन्ति ।
 विज्ञापयामीह कृतांजलिर्मे
 कुधा बुधा न त्यजतां सुधामिमाम् ॥

6852 This Ms representing the last chapter of the work has these additional verses at the end.

संमंस्तसुहृतास्थितिस्समभवद्यदीयस्थितौ
 प्रयातमनुयातवान् स्वपुरतोऽपि विश्वेश्वरः ।
 तमद्य विषणाबलालपितघोषणप्रक्रियं
 भजेम गुरुविक्रमं दिनकरं तमीशास्मकम् ॥
 इति श्री + द्वादशाध्यायस्य तुरीयश्चरणः ।
 अध्यायश्च समाप्तः ।

सिद्धान्तसूत्राणि तथैव लिङ्गा-

न्यन्याकृतान्याकर एव यानि ।

तेषामिहार्थास्फुटमेव गम्या-

स्तदर्थमत्रैव धियं कुर्वन्वम् ॥

श्रीजानकीनायक ते प्रसादा-

दासादितो बाळकखेल एषः ।

आस्ते ममैषा विषयेषु नाशा

तिष्ठत्यहो ते षडदर्शनाशा ॥

॥ तन्त्रसिद्धान्तदीपिका ॥

6853. TANTRASIDDHĀNTADĪPIKĀ.

Barnell's Catalogue No. 2099. Page 85. Right column.
Substance—Paper. Size—12×6½ inches. Sheets—243.
Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—8260. Author—Appayadīkṣita III. Incomplete.
Not printed.

Beginning :

श्रीगणेशाय नमः ।

“अप्ययदीक्षितेन्द्रानशेषविद्यागुरूनहं वन्दे ।

यत्कृतिबोधाबोधौ विद्मदविद्मद्विमात्रकोपाधी ॥”

अखण्डतपिदानन्दखण्डचन्द्रखिलण्डिकम् ।

उक्त्वा मिश्रितात्मानं परमात्मानमाश्रये ॥

आज्ञायस्य क्रियार्थत्वादानर्थक्यमतदर्थानाम्
तस्मादानित्यमुच्यते । 'शायस्यं श्वेतमालमेत भूतिकायो
वायुर्वैशेषिष्ठा देवता वायुमेवस्वेन भागधेयेनोपचावति स

एवैनं भूतिं गमयति भवत्येवातिक्षिप्रा देवतेत्याहुस्स एन-
मीश्वराप्रदह इत्येतमेव सन्तं वायवे नियुत्वत आलभेत '
इत्यादि श्रूयते । तत्र वायव्यं श्वेतमित्याद्यर्थवादानां पूर्वापा-
दान्त्याधिकरणेन वेदावयवत्वाद्द्विष्युद्देशवत्प्रसक्तं प्रामाण्य-
माक्षिप्य समाधीयते । तत्रार्थवादा विध्युद्देशवल्लिगाद्यमा-
वेन धर्माधर्मयोः स्वयं तावन्नप्रमाणानि । नाप्येतमेव सन्त-
मित्यादि विधिमिराकांक्ष्यन्ते येन तदेकवाक्यतया प्रमा-
णानि स्युः । प्राशस्त्यपदेन विवक्षितस्य बलवदनिष्ठाननुव-
न्धित्वस्य निरर्थवादस्थले क्लृप्तशक्तिकेन लिङ्गादीनां प्र-
कृत्योपाधिकत्वाविशेषात् इष्टसाधनत्ववदर्थान्छन्दतो वा
लामसम्भवे विधीनामपि निराकाङ्क्षत्वादेतेन स्वाध्या-
याविधिवशात् पुरुषार्थोपाधिकत्वसिद्ध्यर्थमर्थवादाः प्राश-
स्त्यं लक्षयन्तः प्रमाणानि स्युरित्यपास्तम् ॥

End:

ननु च भूतोपयोगिपुरोडाशकपालं सर्वत्रापि सुलभ-
मिति चेन्न । वर्तमानसम्बन्धिपुरोडाशकपालस्यैवाङ्गत्वेन
विधिसम्भवेऽन्यस्यानङ्गत्वमिति न तद्गहापत्तिरित्याद्याकर
एव स्फुटम् । पशावनालम्मादग्नीषोमीषं पशुमालभेतेति
प्रकृत्य भुतं शकृत्संभविध्यति लोहितंनिरस्यति इति
तथा हृदयस्याग्नेऽवद्यतीत्यादि च । तत्र पशोर्हृदयादि श-
कृदादि च प्रयोजकं उत शकृदपि न प्रयोजकमिति वि-

शयोरपि प्राण्यत्रयवत्त्वात् अवयव्यपेक्षयां सन्निधानावि-
शेषात्पशुरुभाभ्यां संबध्यते प्रयुज्यते चेति प्राप्ते... ।

Colophon: Sheet No. 230.

इति श्रीमद्भरद्वाजकुलजलधिर्कौस्तुभ श्रीकण्ठमतप्रतिष्ठापनाचार्यचतुरधि-
कशनप्रबन्धनिर्माणधुरंधर महाव्रतयाजि श्रीमदप्पय्यदीक्षित
सोदर्या श्रीमदाच्चादीक्षितपौत्रेणालंकारतिलकायनेक
प्रबन्धनिर्मातुरप्पय्यदीक्षितस्य पुत्रेण श्रुमिदेवीन-
न्दनेन श्रीमदप्पय्यदीक्षित(तेन) विरचितायां तन्त्र-
सिद्धान्तदीपिकायां तृतीयस्याध्यायस्याष्टमः पादः ।

तृतीयः समाप्तः ॥

Subject: Tantrasiddhāntadīpikā. I. 2—III.8.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

There can be no doubt about the authorship of this work Tantrasiddhāntadīpikā, when the colophon is read. The traditional story that Bhaṭṭojidīkṣita, the grammarian and pupil of the great Appayadīkṣita I wrote it, has little foundation. The author of this work is Appayadīkṣita III, alias Cinnappayya, brother of the famous poet Nilakanṭhadīkṣita, and adopted-son of his own paternal uncle, Appayadīkṣita II. Thus the author is a grandson of Āccāndīkṣita, brother of Appayadīkṣita I. vide 'Tantrasiddhāntadīpikā by N. Aiyā-swami Śastry, pp. 247-250 Vol. II. Journal of Oriental Research, Madras.

The work is a reply to the critics of Appayadīkṣita I and the author seems to have written another Mīmāṃsā work called 'दुरुहशिखा' ।

॥ नयविवेकव्याख्या—दीपिका ॥

6854. NAYAVIVEKAVYĀKHYĀ—
DĪPIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 2098a. | Page 84. Left column.
Substance—Paper. Size—12½ × 5 inches. Sheets—102.
Lines—11-12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—5500. Author—Varadarāja. First Adhyāya
only. Complete. Not printed.

Beginning:

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥

प्रथताज्ञानसन्दोहध्वान्तध्वंसनकर्मठम् ।

नमामि तुरगग्रीवं हरिं सारस्वतप्रदम् ॥ १ ॥

यन्नामग्रहमात्रेण क्षीयन्ते विप्रहेतवः ।

तपेकदन्तं वन्दे..... ॥ २ ॥

यत्पादपङ्कजद्वन्द्वनिरन्तरनिषेवणात् ।

विद्यानिधिश्चिष्यगणो नमामस्तं सुदर्शनम् ॥ ३ ॥

नमामि पितरौ बुद्धानपि कल्याणचेतसः ।

यत्प्रसादेन मूर्खोऽपि भवेद्वाचस्पतेः समः ॥ ४ ॥

नमामि जैमिनिमुनिं भाष्यकारप्रभाकरौ ।

नाथं भवं निबन्धुंश्च चन्द्रादीन्सद्युपास्महे ॥ ५ ॥

... कापगातीरे कीटांशिकुलभूषणम् ।

यद्भद्रोणात्समभवत्प्रणनातिहरामिधः ॥ ६ ॥

तस्मात्समभवत्प्राज्ञो देवराजो बहुभुतः ।

ततः श्रीरङ्गनाथारूपो विपश्चित्सत्तमोऽजनि ॥ ७ ॥

तत्सुनुना वरदराजबुधाग्रिमेण

व्याख्यायते नयविवेक इति प्रबन्धः ।

तत्सम्प्रदायमहिता नयदीपिकेति

ख्याता तदीयकृतिरादरणीयभावा ॥ ८ ॥

तत्र त्रिपाद्यां गम्भीरं भवदेव समीरितम् ।

अहं नयविवेकं तं व्याचक्षे दुर्ग्रहं परैः ॥ ९ ॥

महान्तं यत्नमास्थाय कर्तुं शक्यं विधान्तरं ।

तथापि सम्प्रदायोक्तदुर्लभस्सम्प्रकाश्यते ॥ १० ॥

अनेकविधदोषेण दुष्टा यद्यपि मत्कृतिः ।

अदोषयन्तु तां सन्तः कृपाबहुलचेतसः ॥ ११ ॥

अवज्ञां येस्माकं विदधति जना केचिदपि ते

विज्ञानन्ते प्रायः स्वमतिपरिणामावधि क्रियत् ।

न तानुरिश्येयं कृतिरपि तु मधुल्यमहिमा

जनिष्यत्येकोऽपि स्वकृतगुरुसेवाहततमाः ॥ १२ ॥

तत्र प्रथमपादोक्तस्य सर्वग्रन्थसाधारणतया सुगम-
त्वात्तत्र गुरुणा ग्रन्थसंक्षिप्त इति तदीयगम्भीराशयवि-
बूतये स्वेन तत्र प्रपञ्चितं त्रिपाद्यां वाद्यन्तरप्रासिद्धवाक्य-
वृत्तिविषयत्वान्वायानां तत्सुखावगत्युन्मुखशिष्यव्युत्प-
क्षये विस्तरप्रधानो गुरुग्रन्थ इति तदभिप्रायमात्रकथनात्

तदर्थप्रतिपादकायं स्वग्रन्थ इति श्रोतृमनस्समाधानमाह
त्रिपाद्यामिति—

विनियोगसमुत्थाप्रामाण्यनिरसरूपाधिक्यपादकस्त्रिपा-
दीति समाधाननिर्देशः द्वादशलक्षणीतिवत् । ननु स्वत
एव गुरुमतस्य निरवद्यव्यक्तत्वे च स्वकृतिर्व्यर्थेत्याह—
सुग्रहमिति ॥

End:

ननु शक्तेरशक्तेरशाब्दस्वरूपतया न शब्दानुष्ठान-
नियामकत्वमित्यत्राह— योग्येति ।

अशाब्दस्वरूपत्वेऽपि शक्तेरन्वयहेतुत्वं लोकसिद्धं यो-
ग्यान्वयव्युत्पत्तेः । अतश्शक्तिसाहचर्याद्व्यवसितोन्वयः ।
अतः संहतस्यावदाने हस्तः द्रवद्रव्यस्य स्रुवः कठिनेऽस्य
स्वचितेः अतः शक्तितो व्यवसितं शास्त्रमिति खितमप्रा-
माण्यमित्यर्थः ।

अध्यायार्थमुपसंहरति— अत इति ।

इत्थं त्रिपाद्यां भवनाथभाव-

निरन्तराभ्यासनिरस्तमोहः ।

प्रकाशयन् दीपिकानवद्य-

मधीष्टदाट्यत्रिकुलोत्थवर्यः ॥

Colophon:

इत्याश्रयस्य सुदर्शनाचार्यमिष्यस्य श्रीरङ्गराजाध्वरिसूनोः

वरदराजस्य कृतौ नयविवेकदीपिकायां प्रथमाध्यायस्य

चतुर्थः पादः ॥

Subject: *Nayavivekavyākhyā—Dīpikā* I. ii-iv.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition.

Nayaviveka is the work of *Bhaṭṭanātha*, a commentary on the *Adhikaraṇasūtras*, according to the *Prābhākara* School. *Varadarāja* has commented upon it. He belongs to the *Kitāmbikula* and *Ātreya*gotra. He gives his genealogy thus—

Yajñadroṇa.
|
Prapaṭārtihara.
|
Devarāja.
|
Varadarāja.

In the introductory verses to some Mss. he mentions one *Sudarśana* as his guru. This *Varadarāja* is different from the author of the *Kusumañjali* *Bodhini*, who was the son of one *Rāmadeva*.

— — —

NAYAVIVEKA VYĀKHYĀ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substances.	Size inches.	No. of Lines		Script.	Complete or otherwise.
				Sheets or leaves.	per Page or sheet.		
6855	B. L. 2098b	Paper.	12½ × 5	86	12	Devanāgarī. Incomplete; II. 1-2	
6856	" " c	"	"	136	11	"	" III. 1-5 and a portion of the 6th pāda.
6857	" " d	"	"	48	11	"	" IV. 1.
6858	" 2094	"	13 × 5	42	12	"	" III. vi.-viii.
6859	" 9582	Palm leaf.	17½ × 1½	175	7	Grantha.	" I-iv to II-ii.
6860	" 9583	"	16½ × 1	148	6-7	"	" I-ii—II-i.
6861	" 9584	"	17 × 1	175	9-8	"	" I. iv & II. i-iii.

॥ शास्त्रमालावृत्तिः ॥

6862. ŚĀSTRAMĀLĀVṚTTIḤ.

Burnell's Catalogue No. 2078. Page 84. Left column.
Substance—Paper. Size—11×1½ inches. Sheets—19.
Lines—10 to a page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—500. Author—Anantabhaṭṭa. Incomplete. Not
printed.

Beginning:

सूर्यवंशावतंसाय दशस्यन्दनसूनवे ।

जग(ङ्गारा)पहाराय जानकीपतये नमः ॥

मीमांसानलिनीभानुं नत्वा श्रीकमलाकरम् ।

तत्सूनुना त्वनन्तेन शास्त्रमाला विविच्यते ॥

कमलाकरमहात्म्यैः

श्रीतातपादैः कृते तु शास्त्रमालारूपे ।

ग्रन्थे वृत्तिः क्रियतेऽ-

नन्तेन तत्सूनुना विश्रदा ॥

अथातो धर्मजिज्ञासा ॥

ननु स्वाध्यायोऽध्येतव्य इत्यध्ययनविधौ स्वाध्यायस्य
कर्मात्पक्षतव्यप्रत्ययेन साध्यत्वावगतेः पारायणाद्यु-
च्युक्तत्वात् अक्षरग्रहणमेव भाव्यम् । ततश्च विचारायो-
गा... रभ्यं शास्त्रमत आह—

स्वाध्यायो व्यर्थधीहितुः न विचारं विना भवेत् ।

तदर्थं शास्त्रमारभ्यं जिज्ञासासूत्र ईरितम् ॥

न तद्व्यप्रत्ययेन स्वाध्यायस्य भाव्यत्वं सम्भवति । तथात्वे अपुरुषार्थसाध्यकभावनायां विधेरप्रवर्तकत्वापत्तेः । कर्मोपयुक्तार्थता....र्थत्वे संभवत्यदृष्टार्थत्वायोगात् यो तेन तद्व्यप्रत्ययेनसाध्यत्वोक्तावापि सकूनितिवत् करणत्वे लक्षणा । रेवतीवारवन्तीयवद्भावनाविशिष्टभावनाविधिरयमिति पितृचरणाः ।

End:

अनुषङ्गो ॥ अत्रापि यजुःपरिमाणज्ञानार्थमनुषङ्गविचारः । ननूपसत्प्रकरणे 'याते अग्नेऽचाशया तनूर्वापिष्ठो गह्वरेष्ट' इत्यनन्तरं पवित्रस्य 'याते अग्नेरजाशया' 'याते अग्ने हराशया' इति मन्त्रद्वयस्याध्याहारेणैव शेषप्रणम् । न तु तनूरित्यस्य पूर्वस्यानुषङ्गेऽऽ ।

❀

❀

❀

आद्यस्यान्ते पाठदर्शनेन उत्तरयोरप्याकांक्षावेलायां अवैरूप्येणान्त एव पाठात् तेनानुषङ्गयुक्तयोरेव मन्त्रत्वम् । एवं शेषिभूतमन्त्रद्वयस्याकांक्षया... ।

Subject: Sāstramālāvṛtti.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the title page is given,

कमलाकरपुत्रानन्तभट्टप्रेषितमिदं पुस्तकम् नलिकण्ठ
दीक्षितस्य शास्त्रमालाव्याख्यानं । मीमांसाविषये प्रथमाध्यायस्य
पत्राणि ॥

From the above we learn that the Ms. belonged to the famous Nilakanṭha Dikṣita to whom, the author sent it himself for favour of review. Thus Anantabhaṭṭa, son of the famous Kamalākarabhaṭṭa was a younger contemporary of Nilakanṭha Dikṣita. Thus the author flourished in the latter half of the 17th century. His cousin, Gāgābhaṭṭa, alias Viśveśvara, performed the coronation of Śivāji in 1674 A. D.

The above work is a commentary by Anantabhaṭṭa, on the Śāstramālā which is itself a commentary on the Sūtras of Jaimini, by his father, Kamalākarabhaṭṭa. This Vṛtti of Ananta is also called Jyotsnā.

॥ शास्त्रमालावृत्तिः ॥

6863. ŚĀSTRAMĀLĀVṚTTIḤ.

Burnell's Catalogue No. 2077. Page 88. Left column.

Substance—Paper. Size—11×4 inches. Sheets—110 (92-201). Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—8000. Author—Anantabhaṭṭa. Incomplete. Not printed.

Beginning :

.....ध्यत्वमित्याह ॥

स्वर्गादीनि फलानि स्युः न यागे साधनानि तु ।

तेनाधिकारकर्तृत्वापत्तेः पष्ठे विचार्यते ॥

फलार्थित्वात्स चाधिकारस्तिर्यक्बधिरपङ्गुमूकदेवादी-
नामप्यशक्याङ्गावेक्षणादित्यागेन फलकामित्वात् प्रधान-
तास्य प्रवृत्तेषु स्वादित्याशक्याज्यावेक्षणादीनां कृत्वङ्गानां

पुरुषाङ्गत्वाभावेन तैर्विना प्रधानमात्रात्फलानिष्पत्तेः ।
तिरश्चां तु प्रधानमात्रेऽप्यसामर्थ्याद्देवानां त्वात्मोद्देशेन
त्यागाभावात्काम्ये यावज्जीवप्रधानावश्यकत्वाभावात् स-
र्वाङ्गानुष्ठानसमर्थानामेव मनुष्याणामधिकार इत्याह—
“तिर्यक् बधिरमूकादेर्नाधिकारोऽस्ति कर्मसु” ॥

॥ लिङ्गविशेषनिर्देशात् ॥

End:

प्रभुत्वादात्त्विज्यं विरोधे आत्त्विज्यं बलीय इत्युक्तम् ।
तत्प्रसङ्गादात्त्विज्यस्य कर्तारश्चिन्त्यन्ते । तत्रात्त्विज्यविद्व-
त्वात्रयोऽपि(?)वर्णाः कुर्युः । न च याजनादि त्रयं ब्राह्मण-
स्यैवेति नियमात् ब्राह्मणस्यैवात्त्विज्यमिति वाच्यं । नियम-
स्य पुरुषार्थत्वेन तदुल्लङ्घने क्षत्रियादेः स्वातन्त्र्येण दोष-
सत्त्वेऽपि कृत्ववैगुण्यात्...मात्त्विज्यमित्याशङ्क्य यज्ञं
व्याख्यास्याम इत्युपक्रम्य ब्राह्मणानामात्त्विज्यमिति कृतं
प्रक्रम्यैवात्त्विज्यांगत्वेन ब्राह्मणानामिदं हविरिति लिङ्गात् ।
रामायणेऽपि—

“क्षत्रियो याजको यस्य चण्डालस्स विशेषतः ।

कथं सदसि भोक्तारो हविस्तस्य... ।” तिलिङ्गात् ।

“राजयाजक याज्यस्य विनश्चति यथा हविः”

इति महाभारतोक्तेश्च ब्राह्मणानामेवात्त्विज्यं वान्येषा-
मित्याह ।

‘आर्तिवज्यं ब्राह्मणानां स्यान्नान्येषामितिनिश्चयः ॥

Colophon :

सर्वतन्त्रस्वतन्त्राणां कमलाकरयज्वनाम् ।

अखण्डपाण्डित्यजुषां शास्त्रमाला कृती कृती ॥ १ ॥

वृत्तिं ज्योत्स्नां सुविशदां तत्सुतोऽनन्तसंज्ञकः ।

बालबुद्धिप्रबोधार्थमकरोत्प्रीतये सताम् ॥ २ ॥

अनन्तविबुधेनात्र कमलाकरसूनुना ।

योऽसौ भ्रमः कृतस्तेन प्रीयतां रघुनन्दनः ॥ ३ ॥

इति श्रीमज्जगद्गुरुमीमांसककमलाकररामकृष्णभट्टसूरिसूक्तकम-
लकरभट्टात्मजानन्तभट्टकृतायां शास्त्रमालावृत्तौ
द्वादशोऽध्यायः ॥

Subject: Śāstramālāvṛtti VI, 2-XII, 4.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ शास्त्रमालावृत्तिः ॥

6864. ŚĀSTRAMĀLĀVRTTIH.

Burnell's Catalogue No. 2079. Page 84. Left column.

Substance—Paper. Size—10×4 inches. Sheets—54

(102-155). Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī.

No. of Granthas—2000. Author—Anantabhaṭṭa. In-
complete. Not printed.

Beginning :

...दानीं अतिदेशापवादः । यदेकया जुह्या हविर्होमं

कुर्यादित्यत्र दर्भ्यां होमः गुणविधिरित्याशङ्क्य त्वग्निलया

मूलदण्डया रश्वा दर्व्या जुहोतीत्यनेन प्राप्तत्वान्प्रस्थान्या-
 येन नामधेयं दर्विहोमशब्दः । तत्रापि लौकिकानां स्थाली-
 पाकादीनां कर्तरि दर्विहोमिक इति प्रयोगात्तेषामेव ना-
 मेत्याशङ्क्य वैदिकेऽपि वास्तुहोमे प्रयोगापाते तमपि
 नाम तत्रापि यजुत्पत्तीनां चतुरवचं जुहोतीति होमत्वा-
 चन्नामत्वमाशङ्क्य यागाद्धोमस्य भेदाज्जुहोत्युत्पत्तीनामे-
 वाग्निहोत्रादीनां नामेत्याह ' तत्प्रष्वत्वाद्दर्विहोमः संज्ञा ' ।
 सा वैदिकेष्वपि जुहोतीनामेव साम्यात् तस्मिन् सोमः
 प्रवर्तेतान्यक्तत्वात् दर्विहोमेष्वव्यक्तत्वात्सोमधर्मातिदेश
 इत्याशङ्क्य यागहोमयोर्भेदान्न सोमधर्माः । नाप्यग्निहोत्र-
 नारिष्ठादिधर्माः । नारिष्ठाङ्गमादीनां त्र्यंबकहोमे सम्भ-
 वदर्शनात्तेन तेऽपूर्वा एवेत्याह ' अपूर्वास्तेन सम्मताः ' ।

End :

उपांशुयाज एव ॥

किमुभयत्र स्यादुत पौर्णमास्यामेवेति चिन्त्यते ।
 तत्रोपांशुयाजमन्तरा यज्रतीत्याविशेषेण पुरोडाशद्वयल-
 क्षिते काले विधाना दुभयोश्चपर्वणोः पुरोडाशद्वयसत्त्वादुभ-
 योपांशु यागः स्यात् ।

तत्र चान्तराळविधिनैवोपलक्षण्यानयतायतः पौर्णमासी
 कालसिद्धावपि प्राधान्यार्थं कालविधेः स्वीकार्यार्थत्वाद्दर्श-

नीत्वर्थत्वे तु परिसंख्यापत्तेः पौर्णमास्यामेवोपांशुयाग
इत्याह—

तावद्भूताकालविधेः पौर्णमास्यां भवेत्तु सा ।

..... ॥

द्विपुरोडाशा स्यात् ॥ पौर्णमास्यामेवोपांशुयाग इति
स्थिते चिन्त्यते । तत्रैकपुरोडाशायामन्तरालगुणालाभेन
वैगुण्याद्विपुरोडाशायामेवोपांशुयाग इत्याशङ्क्य अन्तरा-
शब्देन पुरोडाशद्वयोपलक्षितकालोक्त्या पुरोडाशद्वयाभावे-
ऽपि शङ्कवेलायामागन्तव्यमितिवत्तदुपलक्षितकालानपाया-
दसोमयाजिनोऽपि उपांशुयाजः पौर्णमास्यां स्यादित्याह ।
' उपलक्ष्यानपायाच्च सोमात्प्रागपि स स्मृतः ' ।

Colophon :

इति भट्टकमलाकरात्मजानन्तभट्टकृतायां शास्त्रमाला-
वृत्तौ दशमाध्यायभ्याष्टमः पादः ॥

Subject: Śāstramālāvṛtti; IX & X.

Remarks—The Ms. is in good condition.

॥ शास्त्रमालावृत्तिः ॥

6865. ŚĀSTRAMĀLĀVṚTTIḤ.

Burnell's Catalogue No. 2080. Page 84. Left column.

Substance—Paper. Size—11×4½ inches. Sheets—28.

Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—700. Author—Anantabhaṭṭa. Incomplete.

Not printed.

Beginning:

.. नाङ्गान्यप्येकस्मिन् प्रयोगेऽभ्यसितव्यानीत्याश-
ङ्क्य शास्त्रीय एव षोडशग्रहणादौ प्रयासगौरवेण फल-
गौरवांगीकारात्सांगप्रधानस्य फलसामग्रीत्वेनैकैकस्य तद-
मावाच न शास्त्रीयेण प्रयासभृन्नाफलभूयस्त्वमित्याह
'अङ्गानां च सकृत्कृतिः बहुवचनेन' । 'वसन्तायकपिञ्जला
नालभेते'त्यत्र बहुवचनस्य द्वित्वाधिकसर्वसंख्यावाचि-
त्वेन चतुष्टादेरपि शास्त्रीयत्वाच्छास्त्रीयप्रयासाधिक्येन
फलभूयस्त्वमित्याशङ्क्यैकादेया षड्देशा इतिवद्विशेषा-
णामश्वाब्दत्वेन बहुत्वस्य सामान्यवाचित्वात् ।

End:

मन्त्रे गृहपतिरसंयोगात् ॥

. सत्रे जनादयः संस्कारा गृहपतेरेव भवन्त्युत सर्वेषा-
मिति चिन्त्यते । तत्र गृहशब्देन कर्मोच्यते तस्य सर्वेऽपि
त्वामित्यापलय(?) इति कस्यचिद्विशेषसंज्ञा व्यर्था । तेन
तस्यैव फलभूयस्त्वनिमित्ता संस्कारा नान्येषामित्याशङ्क्य
गृहपतिसमाख्यायाः आर्त्विज्यपदार्थकरणनिमित्तत्वात्

रामायणेऽपि

“धत्रियो याजको यस्य चण्डालस्त विशेषतः ।

कथं सदसि भोक्तारो हवित्तस्व सुरेव च ॥” इति लिंगात्

‘राजयाजकयाज्यस्य विनश्यति यथा हविः’

इति महाभारतोक्तेश्च ‘ब्राह्मणानामेवार्त्विज्यं नेतरेषा’
मित्याह—

आर्तिवज्यं ब्राह्मणानां स्यान्नान्येषामिति निश्चयः ॥

Colophon :

सर्वतन्त्र + रघुनन्दनः ।

इति शास्त्रमालावृत्तौ द्वावशोऽध्यायः । समाप्तश्चायं निबन्धः ।

Subject: Sāstramālāvṛtti; XI and XII.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ शास्त्रदीपिका ॥

6866. ŚĀSTRADĪPIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 2040a: Page 82. Left column.

Substance—Paper. Size—9½×4 inches. Sheets—92.

Lines—12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—9086. Pārthasārathimīśra. Incomplete. Printed.

Beginning :

श्रीवेदव्यासाय नमः ।

लक्ष्मीकौस्तुभवक्षसं घुररिपुं शंखासिकौमोदकी

हस्तं पञ्चपलाशताम्रनयनं पीताम्बरं शार्ङ्गिणम् ।

भेषक्याममुदारपीवरचतुर्बाहुं प्रधानात्परं

श्रीवत्साङ्गमनाथनाथममृतं वन्दे मुकुन्दं मुदा ॥

शबरस्वामिनं नत्वा भट्टाचार्यं च जैमिनिम् ।

कुमारिलमतेनाहं करिष्ये शास्त्रदीपिकाम् ॥

अथाथो धर्मजिज्ञासा ॥

अनेन सूत्रेण प्रारिप्सितस्य श्रोतृप्रवृत्तिसिद्धये धर्म-

ज्ञानप्रयोजनता कथ्यते ।

End: .

यथाह ।

इति प्रमाणत्वमिदं प्रसिद्धमुक्त्वेह धर्मं प्रतिबोदनायाः ।

अतः परन्तु प्रविभज्यवेदं त्रेधा ततो वक्ष्याति तस्य योऽर्थः ॥

Colophon:

इतिश्रीपार्थसारथिमिश्रकृतौ शास्त्रदीपिकायां प्रथमाध्यायस्य

प्रथमः पादः ॥

Subject: Śāstradīpikā; I. 1.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

The Śāstradīpikā of Pārthasārathimiśra is a gloss on the Sūtras of Jaimini. The work has many commentaries.

The Śāstradīpikā has been published by the 'Nirṇayasāgar Press, Bombay, with Somanātha's commentary.

The only commentary upon the Śāstradīpikā from the very beginning is the Yuktisnehaprapūraṇī otherwise called Siddhāntacandrikā by Rāmakṛṣṇabhaṭṭa, who has also added a Gūdhārthavivaraṇa to his Siddhāntacandrikā. These, up to the end of Pāda 1 Ādhyāya 1 have been printed in the edition referred to above. This Pārthasārathimiśra is the author of many works on Mīmāṃsā besides this like Nyāyaratnākara, Nyāyaratnamālā and Tantraratna.

ŚĀSTRADĪPIKĀ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6867	B. L. 2040b	Paper.	10½ X 4½	98	12	Devanāgarī.	Incomplete; I, ii— II, iv.
6868	" "	"	10½ X 4½	65	"	"	III Adhyāya complete.
6869	" "	"	"	22	"	"	IV "
6870	" "	"	"	15	"	"	V "
6871	" "	"	"	81	"	"	VI "
6872	" "	"	"	9	"	"	VII "
6873	" "	"	"	7	"	"	VIII "
6874	" "	"	"	29	"	"	IX "
6875	" "	"	"	54	"	"	X "
6876	" "	"	"	20	"	"	XI "
6877	" "	"	"	17	"	"	XII "
6878	" 9541	"	17 X 1	390	5-9	Telugu.	I, i—IV, iv.

ŚĀSTRADĪPIKĀ (Contd.)

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6879	B. L. 9543	Palm leaf.	17½ X 1	264	5-6	Grantha,	Incomplete. I, ii-X, ii.
6880	" 9544	"	17 X 1	104	8-10	"	" I, ii-III, iii.
6881	" 9548	"	20 X 1½	28	11	Telugu.	" I, ii-II, i.
6882	" 9557	Paper.	9½ X 4½	34	12	Devanāgarī.	" I, ii-iv.
6883	" 9545	Palm leaf.	16 X 1½	114	6	Telugu.	" I, i-ii.
6884	" 2045	Paper.	10 X 4½	10	11	Devanāgarī.	" I; A fragment.
6885	" 2046	"	10½ X 4½	42	10	"	" I, ii-II, iv.
6886	" 2047	"	11 X 6	84	17	"	" I, iv-III, viii.
6887	" 2041	"	11½ X 4½	36	12	"	" II complete.
6888	" 2062	"	8½ X 8	29	6	"	" " Incomplete.
6889	" 2057 I	"	8½ X 2½	4	6	"	" II, fragment.

6890	"	"	II	"	8x3	6	12	"	"	"
6891	"	2060	"	"	11½x5	42	10-12	"	"	complete.
6892	J. L.	502	"	"	10x5½	80	9	"	"	"
6893	B. L.	9547	Palm leaf.	"	18½x1½	55 (45-99)	7-8	Grantha.	"	i-III, ii
6894	"	2048	Paper.	"	10x4½	22	13	Devanāgarī.	"	III, i-iii
6895	"	2050	"	"	"	78 (125-209)	10-11	"	"	III, ii-vii
6896	"	2059	"	"	10x5	41	15-17	"	"	III, Complete
6897	"	9546	Palm leaf.	"	15½x1½	81 (157-237)	8	Grantha.	"	III, vi-VIII, iii.
6898	"	2049	Paper.	"	10x4½	30	10 or 11	Devanāgarī.	"	IV; complete.
6899	"	2053	"	"	10½x5½	128	16-18	"	"	IV, i-X, viii.
6900	S. S.	141	Palm leaf.	"	16½x2	97	10-15	Grantha.	"	IV, i-VIII, iv
6901	B. L.	9542	"	"	18½x1	224	5	Telugu.	"	v, i-XII, iv
6902	J. L.	601	Paper.	"	11x4½	57 (188-205)	10	Devanāgarī.	"	IX, iv-X, viii.
6903	B. L.	2054	"	"	9½x4½	105	8	"	"	X; Complete.

SĀSTRADĪPIKĀ (Contd.)

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6904	B. L. 2055	Paper.	10½ X 5	26	16-17	Devanāgarī.	Incomplete; XI & XII; complete.
6905	" 2051	"	8½ X 3	24	6-8	"	" Fragmentary
6906	Ms. No. 15565 Not noticed by Dr. Burnell	Palm leaf.	15 X 1½	21	6-7	Grantha.	" "
6907	J. L. 175	Paper.	9½ X ½	11 (16-28)	10	Devanāgarī.	" begins in the middle of the commentary on I. iii. 4 and ends in the middle of the commentary on I. iii. 11.

DETAILED REMARKS

on the

ŚĀSTRADĪPIKĀ MSS. CONTAINED

IN THE ABOVE TABLE.

6879 On the title leaf is given:—

‘शास्त्रदीपिका नीलकण्ठस्वामी’

6884 On the title page is given:—

‘पुस्तकमिदं तुलजाराजस्य ।’

Dr. Burnell notes this Ms. as a copy of Somanātha's commentary.

6885

Do.

Do.

Do.

6886 After the colophon is given—

‘सवारा मोहमित्येतत् तत्त्वतः प्रवदन्ति ये ।

न ते संसारिणो नूनं राम एष न संशयः ॥’

6894 The scribe has given at the beginning some Kārikas, not belonging to the work.

॥ शास्त्रदीपिकाव्याख्या—मयूखमालिका ॥

6908. ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ—

MAYŪKHAMĀLIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 2042a. Page 88. Left column. Substance—Paper. Size—12½ × 5 inches. Sheets—24. Lines—25 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—2000. Author—Somanātha. Incomplete. Printed.

Beginning :

आविष्करोतु विबुधैरभिनन्दनीयां

वाचं स कोपि मम वल्लवसार्वभौमः ।

वंशोऽपि यत्परिगृहीततया विभर्ति

वाचालतां त्रिभुवनैकविमोहायित्रीम् ॥

अधिगत्य कलामखिलामग्रभवाढेङ्कुटाद्रियज्वगुरोः ।

वचनैरनतिप्रचुरैर्व्याकुर्वे शास्त्रदीपिकां विशदाम् ॥

विबुधाः प्रणम्य मूर्ध्ना बहुधा वः प्रार्थये कृतावस्थाम् ।

अर्पयत इशं सूक्ष्मां निन्दत परतोऽभिनन्दत वा ॥

परिलिखतः किञ्चिदपि प्रकृतिर्भवति प्रमाद इति ।

अन्विष्य गुणगणानप्यभिनन्दत वीतमत्सरां विबुधाः ॥

आज्ञायस्य क्रियार्थत्वादानर्थक्यमतदर्शानां त-
स्मादनित्यमुच्यते ।

ननु अर्थादादेः प्रामाण्यविचारस्य धर्मविचारात्मक-
त्वाभावात् कथं शास्त्रसङ्गतिरित्याशङ्क्य शास्त्रार्थप्रदर्श-

नपरप्रथमसूत्रार्थकथनेनं शास्त्रसङ्गतिं तावद्दर्शयति ॥

अथात इति ॥

End:

॥ नामधेये गुणश्रुतेः स्यात् ० ॥ * *

मत्वर्थलक्षणादोषो नास्तीत्याक्षिप्यतेऽधुना ॥

*

*

*

॥ व्या ॥

वाजपेयशब्दस्य गुणविधित्वे सत्यैष्टिकविध्यन्तप्रा-
प्त्या सप्तदशदीक्षो वाजपेय इति दीक्षोपसदादिदर्शनम-
नुपपन्नम् स्यादिति लिङ्गदर्शनोपन्यासार्थं तदुदाहरणा-
दिति ॥

Subject: Śāstradīpikāvyākhyā known as Mayūkhamaṇīkā
I. 2 to 4.

Remarks:—The Ms. is in good condition. This Ms. as also the
next two contain the text of Śāstradīpikā also.

On the title page is given:—

हे पुस्तक + काशीदेशाहून + आणिले अस्से ॥

Ṣomanātha, the author of this commentary on the Śāstra-
dīpikā was the son of Śūrabhata. He was an Āndhra
Brahmin of the Nittala family. He was pupil of his elder
brother Venkaṭādriyajvan.

The Mayūkhamaṇīkā comments only from the II pāda of
the I Adhyāya. It has been published with the Śāstradīpikā
by the Nirṇayasāgara Press, Bombay.

ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ—MAYŪKHAMĀLIKĀ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of		Script.	Complete or otherwise.
				Sheets or leaves.	Lines per Page or sheet.		
6909	B. L. 2042b	Paper.	12½ × 5	82	18-24	Devanāgarī.	Incomplete; II Adhyāya complete.
6910	" " c	"	"	27	28	"	" III. i-iv.
6911	" 2044	"	11 × 4	105	8	"	" VI. i-viii.
6912	" 2048	"	"	164	9-10	"	" VII-IX.
6913	" 2081	"	10 × 4½	49	20-22	"	" III. i-iv.
6914	" 9550a	Palm leaf.	16 × 1	167	8	Grantha.	" II i-III. iv.
6915	" 2067 III	Paper.	9½ × 3	6	12	Devanāgarī.	" I-ii 1 A frag- ment.
6916	" 9551a	Palm leaf.	16½ × 1½	26 (49-74)	10	Grantha.	" IV i-iii.
6917	" " b	"	"	45	"	Devanāgarī.	" IV iii- V. iv.
6918	S. S. 154a	Śrī tala.	16½ × 2	58 (45-97)	10-16	Grantha.	" II.

DETAILED REMARKS

on the

MAYŪKHAMĀLIKĀ MSS. IN THE ABOVE TABLE.

6909 On the title page is given

‘ हे पुस्तक + काशीदेशाहून + आणिले असे । ’

6910 Do. Do. Do.

6912 On the title page is given—

‘ प्रतिनिधिपुस्तकसंग्रह रामायणधेवूण श्रीपत्याचार्यान्ती शेषाचार्या
सदिलेते पुस्तक सोमनाथीय । ’6914 The other work contained herein is Appayya Dīkṣita's
Śāstradīpikāvyaḥyā. (Lines 1-61)6918 The other work contained herein is Jaiminiya Nyāya-
mālavistāra.

॥ शास्त्रदीपिकाव्याख्या ॥

6919. ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 2056. Page 86. Left column.

Substance—Paper. Size—9×4 inches. Sheets—18 (37
-54). Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No.
of Granthas—216. Author—? Incomplete. Not printed.

Beginning :

....दित इति तु गौणः प्रयोगः। चन्द्रोदयस्य नित्यत्वा-
भिभिन्नत्वानुपपत्तेर्हविरित्यपि विवक्षितं। एवं स्थिते वि-

चार्यते । ये मध्यमा इत्यत्र किं नैमित्तिकं कर्मान्तरं विधीयते
किं वाप्रकृतेषु द्रव्येषु देवतान्तरसंयोगो विधीयते ।

End :

अस्मत्पक्षे तु पूर्वदेवतापनयविधानस्य मध्यमादिवा-
क्यापेक्षितदेवतान्तरे संयोगविधानार्थत्वान्नादृष्टार्थतेति ।
तस्मात्रेधानाक्यस्य तण्डुलवि..... ।

Subject: Śāstradīpikāvyaḥkhyā.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

Though the margin of the 1 sheet says that this Ms. re-
presents Śāstradīpikā, it seems to be only a commentary
thereon by an unknown author for on sheet 49, we find
Somanātha, a commentator of Śāstradīpikā quoted and men-
tioned by name—

‘ अत्र सोमनाथदीक्षिताः ॥ ’

Dr. Burnell leaves this as an unidentified fragment with
the remark that it represents some notes culled out from
Pārthasārathi and Somanātha.

॥ शास्त्रदीपिकाव्याख्या—मयूखावली ॥

6920. ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ—

MAYŪKHĀVALĪ.

Burnell's Catalogue No. 9552. Page 88. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—16 × 1½ inches. Leaves—75.

Lines—8 to 10 to a Page. Script—Grantha. No. of Gran-

thas—2520. Author—Appayyaḍīkṛta. Incomplete. Not
Printed.

Beginning :

..... तुरगान्

नयत्याशुग्रन्थां महिततर शास्त्रेषु विषमान् ।

अधीते वा...यासहृदय.....

....व्याख्यामुद्रां मनसि कलये तां पशुपतेः ॥

गुरुभिरुपदिष्टभावां व्याकुर्वे शास्त्रदीपिकामनषाम् ।

आ.....लघुभिर्वाक्यैः प्रसन्नगंभीरैः ॥

अज्ञायस्य क्रियार्थत्वादानर्थक्यमतदर्शानाम् ।

(तस्मादनित्यमुच्यते) ॥ .....अध्ययनानन्तरं अतो.

ऽध्ययनस्य प्रवर्तकत्वधर्मस्य.....श्रेयस्साधनस्य जिज्ञा-

साविचार.....मर्थकप्रमाणं तस्य यत् स्वरूपं सा-

धनं फलं..... ।

अर्थवादा.. कृतौ किमायतमित्याशङ्क्याह—

तेनेति ॥

धर्मस्य शब्दमूलत्वादशब्दमनपेक्षं स्यात्— स्मृति-
प्रामाण्याविचारस्य प्राभाकरोक्तसङ्गतिदूषणार्थमर्थवादा-
धिकरणोक्तां स्वाभिमतां सङ्गति....पितुमध्यायार्थकथन-
पूर्वकं वृत्तमनुवदति । अ-थलक्षणिक इति । द्वितीये अर्थ-

वादादेरिति सिद्धमित्यनुषङ्गः । अर्थवादादेरपि महा-
वाक्यरूपचोदन.. ।

चोदनाङ्गाया वीं प्रथमपाद एव सिद्धं प्रामाण्यं धर्मप्र-
मित्युपयोगाभावादिशङ्कानिराकरणेन द्वितीयपादे प्रतिष्ठा-
पितमित्यर्थः । एवं क....स्तस्येति न....यस्यापि चोदनान्त-
र्गतत्वात् प्रथमपाद एव प्रामाण्यं सिद्धम् । नामधेयपादे तु
धर्मप्रत्ययक्रोडीकृतनामधेयत्वरूपप्रकारविशेषव्युत्पादनमा-
प्रमित्याशयेन....स्तस्येत्युक्तम् । वैदिकपरिगृहीतेष्विति
स्मृतीनामपि विशेषणम् । स्मृतिप्रामाण्यविचार...स्वमते
चोदनाप्रामाण्यसिद्धयर्थत्वाभावेऽपि संगमयितुं तदभावा-
सिद्धवत्...करोति । यद्यपीति । तर्हि न प्रमाणाध्याय-
सङ्गतिः । द्वितीयसूत्रे चोदनाया एव प्रामाण्यप्रतिज्ञा-
नादित्याशङ्कायामाह । तथापीति । यद्यपि गुणविधिना-
मधेयविचारवत् धर्मप्रत्ययोपात्तप्रकारविशेषविचारोय....
स्मृतिप्रामाण्यपर्यवसायि वेदस्य प्रत्यक्षावगतिरेव धर्मप्रमि-
त्युपयोगे प्रकारो न भवति । किन्तु स्मृतिलिङ्गतस्मान्
...विषयवेदा...ज्ञानजन्यानुमितिरपीति प्रकारविशेषव्यु-
त्पादनेन स्मृतीनामपि वेदमूलतया प्रामाण्यसिद्धेः । अनेन
रूपेण स्मृतिप्रामाण्यविचारसङ्गतेः कथं लक्षणक इत्ये....
ल....युक्तमिति प्रथमपादे रूपितत्वाच्च । तथापि यद्गुप्रत्यय-
प्रकृतिभूतेन किमंशेन प्रथमसूत्रे विचार्यत्वेन प्रतिज्ञाते

धर्मे यथावत्प्रमाणं संभवति त... प्रामाण्यप्रतिज्ञापरताया
 अपि चोदनासूत्रेणास्य दर्शितत्वात् प्रधानभूतचोदनांप्रा-
 माण्यप्रतिज्ञातेन तद....तिविशेषोपायतया वा तदं....का-
 लिङ्गक्रमसमाख्यानात् काम्ययुक्त...मिति तृतीयाध्याया-
 धिकरणे 'ऐन्द्राग्रमेकादशकपालं निर्वपेत्प्रजाकाम' इत्यार-
 भ्य समाप्नातेष्वैन्द्राग्नादि....विशेषे...स्यादिलिङ्गक्रमेण
 काम्ययाज्यानुवाक्याकाण्डसमाख्याने प्रदेशान्तरे समाप्ना-
 तानाम् 'इन्द्राग्नीरोचनादिव' इत्यादि मन्त्राणां विनियोगः ।
 न तु क्रमसमा.....कर्ममात्रे लिङ्गेन विनियोगः । लि-
 ङ्गस्य ऋत्वपूर्वसामान्यसम्बन्धप्रमाणसापेक्षत्वात् । काम्ये-
 ष्टिषु क्रमसमाख्यावत् कर्मान्तरेषु तथा भूतप्रमाणाभावात्
 इति....दिति भावः । नन्वष्टम्यां कर्तव्यस्याष्टकाश्राद्धस्या-
 ङ्गतया सप्तम्यां रात्रौ कर्तव्येष्टकाहोमे या....नामन्तस्य
 विनियोजकं स्मृतिवाक्यमस्ति....जुहोतीत्येवं रूपाधेत्याशु-
 ङ्ग्य दृषयति न स्मृतिवाक्यमिति । स्मृत्यप्रामाण्यपूर्वपक्ष-
 वादिना स्मृतिवाक्यं प्रमाणतयोदाहर्तुमयुक्तमित्यर्थः । ननु
 तर्हि...न्यसम्बन्धप्रमाणान्तराभावेऽप्यगत्यात्र लिङ्गमेव
 सामान्यसंबन्धापादनपूर्वकं विशेषविनियोजकं स्यात् । न हि
 वैदिको रात्रिदेवत्यो होमः । कश्चिदेत...न्ववाहोस्ति...मा-
 सान्न्यायं निर्वृणुयात् पुरुषमेधे रात्रौ कृष्णं पिङ्गाक्षमिति
 विहितस्य पशुयागस्य पर्थशिकरणान्नौत्सर्गविधानेन होमप-

बन्त...वात् । न...प्यादिष्वहोरात्रो...स्वाहेत्यादि मन्त्र-
 कहोमसञ्जावेऽपि तेषां रात्रिमात्रदेवत्यत्वाभावादुत्पत्ति-
 शिष्टमन्त्रान्तरावरोधाच्चागत्यन्तराभावे च मन्त्रमन्त्रलिङ्गा-
 देव सामान्यसंबन्धस्यापि सिद्धिरभ्यासेन सङ्ख्यापूरणं
 सामिधेनीष्वभ्यासप्रकृतित्वादिति दशमाध्यायाधिकरणे
 ग्रन्थकृतैवाङ्गीकृता । तत्र...नु ब्रूयात्प्रतिष्ठाकामस्थेत्या-
 दि सामिधेनी विवृद्धिश्रवणे दर्शपूर्णमासप्रकरणाम्नाता-
 म्यः प्रवीवाजीया..... नामाभेयीनामृचा...आगमं
 कार्य इत्यधिकरणार्थं समाप्य किं पुनरागम्यमानानामृचां
 कर्मसंबन्धे प्रमाणे लिङ्गे हि सामान्यतः ऋतुसंबन्धप्र-
 माणमपेक्ष्य द्वारविशेषमात्रेण...शङ्कामुद्भाव्य एकविंश-
 त्यादि सङ्ख्याविधानसामर्थ्यादगत्यायाः काश्चिदमिलिङ्गा-
 ऋचोदाशतर्याभ्य आगमचितव्या इति समाहितमित्याश-
 ङ्क्याभिः बध....योजकम् । अतो लिङ्गमात्रेण विनियोगे-
 नैतदुदाहरणमित्यस्धारस्वं यद्यपीत्यनेन ध्वनितम् फलव-
 दङ्गत्वेनेति ॥

End:

प्रयोगञ्चोदनाभावादर्थकत्वमविभागात् ॥

आकृष्यधिकरणस्य व्याकरणाधिकरणेन सङ्गतिं दर्श-
 यति । व्याकरणमिति । मवादिशब्दास्साधव इत्युक्तं
 तत्प्रसङ्गाचेषामर्थश्चिन्त्यते । इमेगा अत्र....वर्त्यमानस्य

लोकवेदाधिकरणस्य आवृत्त्याधिकरणेनोपोद्धातासङ्गतिरि-
 ति दृ....ष्टमिति दर्शयितुं तर्कसिद्धयर्थमाह तत्र यदि-
 ति । एवञ्च सोपोद्धात..... ❀
 इति प्रथमं गोशब्दो न दृष्टस्तत्र व्यक्त्यन्तरे कथं...
 ..... प्रयोग उपपद्यत इति... ॥

Colophon: (Leaf No. 80)

शास्त्रदीपिकामयूखावल्यां

प्रथमाध्यायस्य द्वितीयः पादः ॥

Subject: Śāstrādīpikāvyaśkhyā otherwise known as Mayū-
 khāva]ī I. 2 to 8.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition.

This commentary, Mayūkhāva]ī on the Śāstrādīpikā, is by the famous Appayyadīkṣita and comments only from the second pāda of the first Adhyāya.

Dr. Burnell has described this Ms. wrongly as a copy of Somanātha's commentary.

This great polymath whose date is traditionally fixed between 1556 & 1628 A. D. [See Mr. Y. Mahalingaśāstri, in the Journal of Oriental Research, Madras Vol. III.] has written works in many branches of knowledge. This work is a commentary on Śāstrādīpikā.

His other Mīmāṃsā works are the Upakṛamaparākrama, dealing with the comparative strength of, the beginning and the end, and Vidhiraśyana, a disquisition on the nature of injunction. It is said that his contemporaries Gopāla and Śaṅkara Bhaṭṭa criticised Appayyadīkṣita's Vidhiraśyana

in their works Vidhirasāyanabhūṣaṇa(?) and Vidhirasāyana-
dūṣaṇa respectively. (vide Dr. Keith's Karmamīmāṃsā)

Śrī Appayva Dīkṣita was a great Vedāntin besides being
an ardent Mīmāṃsaka and Śaiva. He performed almost all
the sacrifices that an āstika was to do. For further particu-
lars of his life vide. Mr. A. V. Gopālāchar's life of Appayya
Dīkṣita—printed as introduction to Vol. II. of the Yādavā-
bhyudaya by the Śrī Vāṇī Vilas Press.

॥ शास्त्रदीपिकाव्याख्या— मयूखावली ॥

6921. ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ—

MAYŪKHĀVALĪ.

Burnell's Catalogue No. 9550, b. Page Left column.

Substance— Palm leaf. Size— $15\frac{1}{2} \times \frac{3}{4}$ inches. Leaves
—101 (15-145). Lines— 8 to a Page. Script—Grantha.
No. of Granthas—3000. Author—Appayyadīkṣita. Incom-
plete, Not Printed.

Beginning:

....सङ्गतिप्रदर्शनाय सूत्रार्थकथनम् । बुद्धाद्यागम-
तद्विहितचैत्यवन्दनस्वरूपतत्साधनफलानि * *
विधिर्वा स्यादपूर्वत्वाद्वादमात्रं ह्यनर्थकम् ।

उक्तसामान्नायैदमर्थं तस्मात् ॥ ननु यथाभाष्यं गु-
णविधिनामधेयविचार एत प्रस्तूयतां किपर्यं वार्तिके
ततः प्रागुद्धिदादिपदनां प्रामाण्याप्रामाण्यविचारोऽपि
प्रवर्तित इत्याकाङ्क्षायां प्रमाणलक्षणसङ्गत्यर्थमित्याह

उद्भिदादिशब्दानिति । प्रमाणलक्षणासङ्गतमिति स्वा-
तन्त्र्येणेति शेषः । प्रथमाधिकरणनिर्णयप्रामाण्यनिर्वाहक-
प्रकारकविशेषविषयतया तच्छेषत्वेन गुणविधिनामधेय-
विचारस्य सङ्गततायां व्यर्थमेवपदम् । पश्चाद्गुणविधिनाम-
धेयविचार इति वक्ष्यमाणत्वात्तथैवोद्भिदाधिकरणमारभ्य
तस्य प्रवर्तयिष्यमाणत्वाच्च केचिश्चाहुः ।

पूर्वं प्रमाणरूपाभ्यां पादेनाद्यस्य निर्णयः

इति वार्तिकेन प्रथमं धर्मस्य प्रमाणमुखेन लक्ष-
णात्मकस्वरूपमुखेन वा...द्वितीयस्य एकेन पादेन
निर्णय इत्युक्तत्वात्प्रथमपाद एव प्रतिज्ञातचोदनाप्रा-
माण्यविचारः समाप्तः । त्रिपाद्या...स्मृत्यादिप्रामाण्यप्रकार-
रूपं विषयान्तरमिति वार्तिककारस्याभिप्रायः प्रती-
यते । अतः स्वातन्त्र्येण प्रकारचिन्तैव त्रिपाद्यामिति तेषां
मतम् । गुणविधिनामधेयचिन्तार्थत्वेन प्रथमं प्रवर्तितवता
वार्तिककृतैव निरस्तमित्याह ॥ तदनेनेत्यादिना ॥ स्मृति
पादासङ्गतिप्रसङ्गादपि तेषां मतं न युक्तमित्याह ॥ न च
युक्त इति ॥ यदि स्यात् प्रमाणनिरूपणं चाक्षयागमादि-
तदाभासविवेचनसहितं चोदनासूत्रेण प्रतिज्ञातमध्यायार्थं
इति नोच्येत चोदना...वेदस्याप्रामाण्यं प्रतिज्ञातं तत्प्र-
थमपाद एव समापितमित्युच्येत । तदा स्मृत्याचारतदा-
भासविवेचनाय प्रवृत्तस्य स्मृतिपादस्यासङ्गतिः स्यादि-

त्यर्थः ॥ न हि तत्रेति ॥ यद्यपि वेदस्य प्रत्यक्षावग-
तिरेवाप्रामाण्यप्रकारः किन्तु स्मृत्यादिलिङ्गकानुमिति-
रपीति प्रकारविशेषनिरूपणार्थत्वमपि स्मृतिपादस्य वक्तुं
शक्यम् । स्मृतिपादारम्भे कथं लक्षणक इति थमुप्रत्यय-
सहितभाष्यानुवादेन तादर्थ्यमपि ग्रन्थकृतैव सूचितञ्च ।
तथापि तत्र स्वातन्त्र्येण प्रकारनिरूपणं नास्तीत्यत्र
तात्पर्यम् । तत्स्वातन्त्र्यनिराकरणप्रस्तावात्ततः कृत्स्नोऽ-
प्यध्यायः सापवादधर्मप्रमाणनिरूपणार्थ एव । तच्छेष-
त्वेन परं तत्र तत्र प्रकारविशेषनिरूपणमिति स्वमतमुपसं-
हरति ॥ तस्मादिति ॥ पूर्वप्रमाणरूपाभ्यामिति वार्तिक-
न्तु धर्मप्रामाण्ये चोदनाया अर्थवादादीनाञ्च व्यवधाना-
व्यवधानरूपप्रधानोपसर्जन एव सत्त्वात्प्रधानप्रामाण्यनि-
रूपणस्य प्रथमपाद एव कृतत्वाभिप्रायम् । न तु
प्रथमपाद एव प्रामाण्यविचारस्य समाप्तत्वाभिप्रायम् ।
चोदनासूत्रे निर्दिष्टो यः प्रमाणपरिग्रहः स...प्रकारः स
आद्येन लक्षणेन प्रपञ्चित इति बृहद्गीकोक्तेरित्यभिप्रेत्याह
तत्र चोदनैवेत्यादिना । वार्तिकदर्शितमुपोद्धाताधिकरणं
प्रस्तौति ॥ तादिहेति ॥ उद्भिदाधिकरणेषु यानि
प्रत्यक्षविषयवाक्यानि तानि सर्वाण्यत्रोदाहरणीत्याह ॥
संभवतीति ॥ उद्भिदादीनां विष्यर्थवादमन्त्रान्यतमरू-
पेण धर्मप्रमित्युपयोगाभावमाद्यश्लोकसंगृहीतं विवृणोति ॥
न तावदिति ॥ उत्तमेति ॥ 'स्योनं ते सदनं करोमि'

इत्यादिषूत्तमपुरुषः 'यत्ते प्राविष्णा चिच्छिदुस्सोमराजन्'
 इत्यादिष्वामन्त्रणम् 'वर्हिरसि देवंगमम्' इत्यादाव-
 स्यन्तता 'इषेत्वा' इत्यादौ त्वान्तता आदिशब्देन 'य
 इमं यज्ञमवन्येय यज्ञपति वर्धानि' इत्यादिमन्त्रभुतायज्ञप-
 तिबृद्ध्याशीरादयो गृह्यन्ते । 'चत्वारि शृङ्गा त्रयो अस्य
 पादा' इत्यादीनामुत्तमपुरुषाद्यभावेऽपि मन्त्रप्रसिद्धिमात्रेण
 मन्त्रतागुणस्याप्रसिद्धत्वादिति । उद्भिद्वलभिदादिनामकस्य
 यज्ञसाधनताईस्य कस्यचिद्गुणस्य रूढ्या योगेन वा...क
 प्रसिद्धयभावादित्यर्थः । मत्वर्थलक्षणानाक्यभेदतत्प्रख्यो-
 पमानानुपपत्तयः स्युः । क्रमेणोद्भिदधिकरणादिचतुष्टये
 ग्रन्थकृतैव स्पर्धाकरिष्यन्ते । उद्भिदादिपदानामुक्तरीत्या
 मन्त्रार्थवादत्वासंभवेऽपि स्वाध्यायविधिसिद्धपुरुषार्थपर्य-
 वसायित्वलाभाय गुणविधानेन नामधेयतया वा प्रामा-
 ण्यमवश्यं वक्तव्यमिति सिद्धान्तयति ॥ सकलस्यैवेति ॥
 ननु द्वारविशेषानिर्धारणेनाध्ययनविधिमहिम्ना सामान्य-
 प्रामाण्यसमर्थनमर्थवादप्रस्ताव एव कृतं किमर्थमिह पुन-
 स्तत्समर्थनमित्याकांक्षायामाह ॥ तदेतादिति ॥ विशेष-
 षविचारायेति ॥ गुणविधानेन नामत्वेन वा केनचि-
 त्प्रकारेण निर्धारणं विशेषविचारः । तदर्थं पुनरुपस्थाप्यते
 तदभावे हि स्वतन्त्रे यः प्रकारविशेषचिन्तेति शङ्का स्या-
 त्तत्सर्वे प्रथमाधिकरणसमर्थितावश्यंभावप्रामाण्यप्रतिष्ठा-

सिद्धयर्थत्वेन तच्छेषता स्फुटीकृता भवतीति भावः । अपि
वा नामधेयः स्यात् ॥

End:

॥ अर्थाद्वा ॥ वाक्यशेषस्याव्यवस्थितार्थनिर्धारणो-
पयत्वेऽमिहिते यत्र सुवेणावद्यतीत्यादौ वाक्यशेषो न
संभवति तत्र कथं व्यवस्थितस्यार्थस्य...मिति अपेक्षार्या
तत्रापि विशेषसामर्थ्यसनाथाविधेर्निर्धारणे त्वेवं विधान्त-
रेण विष्णुपयोगव्युत्पादनादनन्तरसङ्गतिरध्यायसङ्गतिशे-
ति दर्शयन् विषयविचारा..... ।

Colophon: (Leaf No. 101)

इति शास्त्रदीपिकामयूखाबल्यां प्रथमस्याध्यायस्य
तृतीयः पादः ॥

Subject: Śāstradīpikāvyaṅkyā, Mayūkhāvaḥ|I; 1. 2—4.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition. Dr. Burnell has
not noticed this work. The Ms. is in fact tied up with
another. The first work is Somanātha's Mayūkhāṅgikā.

॥ शास्त्रदीपिकाव्याख्या—कर्पूरवर्तिका ॥

6922. ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ—
KARPŪRAVARTIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 9549. Page 188. Left column.
Substance—Palm leaf. Size—17×1½ inches. Leaves—272.
Lines—5 to a Page. Script—Grantha. No. of Grantha—

8000. Author—Rājacūḍāmaṇḍikāṭīta. Incomplete. Not printed.

Beginning :

श्रीमानहृदिसरोजन(ः)स्त्रिजगतां कामाभिपूर्तिक्षमो

वामार्धेन समृद्धतामुपनयन् कामावलेपश्रियाम् ।

भूमा कश्चन कृत्रिमेतरवचस्सीमाभिगम्याकृतिः

श्यामा कामुकशेखरो भवतु वश्ययामारुणः श्रेयसे ॥

श्रीः ॥ श्रुतिप्रमाणाशेषत्वाच्छेषाणां मुख्यभेदे
यथाधिकारं भावः स्यात् ।

ननु यथा पूर्वस्मिन् षट्के अभिहोत्रादिप्रकृतविषय
उद्भिदादिविकृतिविषयश्च विचारःकृतस्तथोत्तरस्मिन्नापि ष-
ट्के इष्टकादिविकृतिविषयस्तथा प्रयाजानां किमाग्ने-
यादिषु तन्त्रत्वमुत नेति प्रकृतिविषयश्च विचारः करि-
ष्यते । ततश्च कथं षट्कयोः भेदः कथं वानयोः पौर्वापर्य-
मित्यत आह—पदज्ञाति ॥ यद्यपि प्रकृतिविकृतिविषयकवि-
चार उभयत्रापि तुल्यस्तथापि पूर्वस्मिन् षट्के उपदेश-
रूपप्रमाणव्यापारश्चिन्तितः उत्तरस्मिन् षट्केऽतिदेशरू-
पप्रमाणव्यापारश्चिन्तयिष्यत इति विचार्यप्रमाणव्यापा-
रभेदात् षट्कयोर्भेदः तद्वत्कुर्यादि.....स्पर्धमिदं...दि-
त्युपदेशाधीनसिद्धत्वाच्चादानन्तर्यं चेति भावस्तत्र न
पठ्यमानो ग्रन्थसन्दर्भ उपदेशस्तथा सति विश्वजिति

फलस्यौपदेशि...पत्तेः । किंतु...संबन्धमनादृत्य धर्माणां
प्रकारस्य वा प्रत्यायकं प्रत्यक्षमानुमानिकं वा शास्त्रं तदु-
पदेशोऽतिदेशश्चाकरणवाग्रे(१) लक्षयितव्य इति ध्येयम् ॥

End:

मनोतायां तु वचनादविकारः स्यात् ॥

याज्यादिव द्विकृतिषु मनोताया अविकारः स्यादि-
त्युत्थितेः सङ्गतिः ।

ननु प्रकरणादेव मनोतायाः प्रकृतार्थासिद्धे नेदं वच-
नमस्याः प्रकृत्यर्थतार्थं किंतु विकृतिषु ह प्रतिषेधार्थमेवेति
कथं पूर्वपक्ष इत्यत आह—नत्र पशोरिति ॥

वस्तुतस्त्वस्य वचनस्य प्रदेशान्तरे श्रुतत्वेन मनोतास-
म्भवस्य विधिशेषत्वासंभवादित्यपि द्रष्टव्यम् ।

नन्वेवमपि ज्योतिष्टोमप्रकरण एवास्नाते स्वनियाग्रे-
ष्व..... ।

Colophon: (Leaf No. 249)

इति श्रीवन्तिद्योतिदिवाप्रतीपाङ्क विश्वजिवतिरात्रयाजि रत्नखेट
श्रीनिवासदीक्षितस्य कामाक्षिगर्भसंभवस्य श्रीमद-
र्धनारीश्वरदीक्षितगुरुचरणसहजतालम्बविद्यावैशद्यस्य श्री
राजचूडामणिदीक्षितस्य कृतिषु कर्पूरवर्तिकार्याणां
शास्त्रदीपिकान्याख्यायां दशमस्याध्यायस्य तृतीयः पादः ॥

Subject: Śāstrādīpikāvyaṅkyā otherwise known as Karpūra-

varttika VII. 1 to X. iv.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

The author of this commentary on the Śāstradīpikā is the same as the author of the Tantraśikhāmaṇi vide. notes under No. 6841.

Rājacūdāmaṇi also comments only from the II Pāda of Adhyāya 2.

The Ms. has been transcribed in the library vide. T. V, No. 412

॥ शास्त्रदीपिकाव्याख्या—कर्पूरवर्तिका ॥

6923. ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ—
KARPŪRAVARTTIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 2058. Page 83. Left column.

Substance—Paper. Size— $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Sheets—58 (3-60). Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—3500. Author—Rājacūdāmaṇidīkṣita. Incomplete. Wants beginning. Printed.

Beginning:

... धनत्व कुत इत्यर्थः । निष्फलत्वादिति साक्षात्फ-
लान्वयाभावादित्यर्थः ।

•

•

॥ द्रव्यं चोत्पत्तिसंयोगान्तदर्धमेव चोद्येत ॥

अवघातादीनामदृष्टार्थत्वापत्त्या यथासंयोगं व्यवस्था-
यामपि स्फुटादीनां यथा सामर्थ्यमनिबन्धेऽप्यदृष्टार्थत्वा-

भावात् व्यवस्थायां प्रमाणमित्युत्थानात्संगतिः

स्फुटयश्चैति ॥

‘स्फुटयश्च कपालानि चाग्निहोत्रहवणी चार्कं च कृष्णा-
जिनं च श्म्या चोत्खलं च सुसलं च दृषद्वोपला
च’ इत्यनुक्रम्येत्यर्थः

तथेति ॥ ‘कपालेषु श्रपयति’ अग्निहोत्रहवण्यां हवींषि
निर्वपति, ‘शूर्पेण विविनक्ति’ ‘कृष्णाजिनमधस्तादुत्खल-
स्या वस्तृणाति’ ‘श्म्यायां दृषदमभ्यादधाति’ ‘उत्खलमु-
सलाभ्यामवहान्ति’ ‘दृषदुपलाभ्यां पिनष्टि’ इत्येतेषामादि-
शब्देन ग्रहणम् ॥

Enr.:

आज्याच्च सर्वसंयोगात् ॥

शूर्पाणीति नन्वत्र कथं पादभेदः । कथं वा पूर्वपादा-
नन्तर्यं । कथं बानुष्ठानचिन्तात्मिकायाःशेषकार्यकर्तव्यता
चिन्तायाम् शेषाध्यायसंगतिरित्याशङ्क्य पूर्वपादान्ते चतु-
र्षाकृतपुरोडाशार्पणस्य शेषप्रतिपात्तिरूपभक्षणार्थतारूपेण
न तत्प्रसङ्गाच्छेषकार्याणि हृदयमागतान्युर्पांशुयाजाज्या
अपि कर्तव्यानि न वेत्यस्मिन् पादे चिन्त्यते

❀

❀

❀

* न तावदाद्यः । ध्रौवम्याज्यस्य पश्चाद्भावपुरोडाशशेष-
प्रतिपत्त्यर्थस्विष्ट.... ॥

Colophon:

इति श्री..... प्रदीपाङ्कविश्वामित्रवंशमुक्ताफललक्ष्मीभवस्वामि
भट्टस...खसर्वतन्त्रस्वतन्त्राद्वैतविद्याचार्यप्रतिदिनप्रबन्धपरमेश्वर -
षड्भाषा सार्वभौमसामिचित्यसर्वक्रतुविश्वजिदतिरात्रयाजिसत्यमं-
गैलरस्नखेटश्रीनिवासदीक्षिततनयस्य श्रीमदर्धनारी-
श्वरदीक्षितगुरुचरणसहजतालब्धविद्यावैशद्यस्य श्रीराजचू-
डामणिदीक्षितस्य कृतौ शास्त्रदीपिकाव्याख्यायां तृतीयाध्यायस्य
चतुर्थः पादः ।

Subject: Śāstradīpikāvyaākhyā otherwise known as Kar-
pūravarttika III 1 to 5.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ शास्त्रदीपिकाव्याख्या—दिनकरभट्टीया ॥

6924. ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ—
DINAKARABHATTĪYĀ.

Burnell's Catalogue No. 2076. Page 88. Right column.
Substance—Paper. Size—10 × 4½ inches. Sheets—56
Lines—8 to 9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—1500. Author—Dinakara. Incomplete. Not
printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ।

उन्मूलयन्विश्वदयन्साधयन्वा विद्यान्तरैः ।

जीर्णाशयं दिनकरो नवमे वक्ति साम्प्रतम् ॥

यज्ञकर्मप्रधानं तद्धि चोदनाभूतं । तस्य द्रव्येषु संस्कार-
 रस्तत्प्रयुक्तस्तदर्थत्वात् । विशेषातिदेशस्येह हेतुत्वात्तद्दृह-
 श्रिन्यते । स च त्रिविधः मन्त्रोहः सामोहः संस्कारोहश्चेति ।
 यद्यपि साम्नो मन्त्रत्वऋगक्षरामिव्यक्तिजनकत्वेन संस्कार-
 कर्मत्वं चास्ति तथापि तद्दृहस्य न्यायान्तरसाध्यत्वान्ना-
 प्यादौ पृथगुक्तिः । ऊहश्च प्राकृतप्रयोगस्यान्यथाभावः ।
 स च द्विविधोन्यसंबन्धरूपो विकाररूपश्चेति । अवघातादि
 संस्कारोहस्य नीवारादिसंबन्धरूपत्वात् । मन्त्रोहस्य
 ध्वर्यादिपदप्रक्षेपरूपत्वेन एकधैकधेत्यावृत्त्यादिरूपत्वेन च
 मन्त्रविकाररूपत्वात् । सामोहस्योत्तरग्रन्थपठितर्गक्षरमं-
 बन्धरूपत्वेनायीभावादिविपर्यासरूपत्वेन चोभयरूपत्वात् ।
 प्राभाकरास्तु संस्कारोऽपि विकारभेदः कारकभेदेन कि-
 शीयी विकारादित्याहुः ॥

End:

आज्यसंस्थाप्रतिनिधिःस्याद्द्रव्योत्सर्गात् ।

❀ ❀ ❀

उत्सृजतेस्त्यागवाचित्वेन व्यापारोपरमपरत्वे लक्षणा-
 पक्षे प्राजापत्येषु त्वाज्येनेति वाक्यस्याद्यवाक्यबुद्धप-
 शुद्रव्यकत्वेन विरोधवचनं ब्रह्मसांन्यालमत इत्युत्कर्ष-
 विधेरुत्पत्तिवाक्यबुद्धपशुद्रव्यकत्वेन विरोधाभावा दुत्सृ-
 जनेः व्यापारोपरमे लक्षणेति वैकल्यम् । शेषसंस्थापेति

शब्दौ तु पूर्वयागः पर्यग्निकरणान्ताङ्गविधिना समाप्तोऽपि
सशेष इवावभासते । आज्ययागे न च तदुत्तरंभाविना-
तत्समाधिरिव भासत इति गौणौ ॥ आज्यं पालीवतं कु-
र्यादिति वाक्यार्थोऽपि आज्येनेति तृतीयासंस्थापयति सं-
वन्धादुपपन्ना ॥

Colophon :

सोमेश्वरप्रपौत्रो नारायणशर्मणः पौत्रः ।

श्रीरामकृष्णसुनुः दिनकरशर्माकरोदमुं ग्रन्थम् ॥

इत्युमारांमकृष्णसुतदिनकरकृते भाट्टदिनकरे

नवमस्याध्यायस्य चतुर्थं पादः ॥

विद्वत्प्रभुवरश्रमिद्विनायकतनुभुवः ।

प्रभोर्धेसन्तरायस्य ग्रन्थ एष प्रवर्धताम् ॥

Subject: Sāstradīpikāvyākhyā I—IX. iv.

Remarks:—The Ms is in a fairly good condition. On the title page is given,

नीलकण्ठदीक्षितस्य नवमाध्याय दिनकरभट्टीयम् ।

Dinakarabhaṭṭa, the author of this commentary on the Sāstradīpikā is the son of Rāmakṛṣṇabhaṭṭa and the brother of Kamalākarabhaṭṭa, the author of Nirṇayasindhu and other works. He is the father of Gāgābhaṭṭa alias Viśveśvara, the author of the Bhāṭṭacintāmaṇi (No. 6842). Dinakara flourished in the 17th century.

SĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ—DINAKARABHATĪYĀ.

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Lines		Script.	Complete or otherwise.
				Sheets or leaves.	per Page or sheet.		
5925	J. L. 612	Paper.	11 × 6	107	9	Devanāgarī. Incomplete; III.	
5926	"	"	12 × 5	26	11-12	"	i-viii
6027	" 611	"	11 × 4½	47	11	"	IV. i-iv.
6028	" b	"	10½ × 1½	81	12	"	IX.
6029	" c	"	10½ × 4½	28	11	"	X.
						"	XII.

DETAILED REMARKS

on the

ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ - DINAKARABHATTĪYĀ

MSS. CONTAINED IN THE ABOVE TABLE.

6925 The title page has—

“भाट्टदिनकरतृतीयाध्यायो गार्भीरेः ।”

Do चतुर्थाध्यायो Do

6927 On the title page we read—

गर्भीरराजात्मजपुस्तकं । भास्करपुस्तकं । इदं पुस्तकं रङ्ग-
भङ्गभट्टगोस्वामिनाम् ।

6928 Do. Do.

6929 The last chapter represented by this Ms. contain these following verses in the colophon—

B. T. { रामेश्वरप्रपौत्रो नारायणशर्मणः पौत्रः ।
श्रीरामकृष्णस्तुतुः दिनकरशर्माकरोदुं ग्रन्थम् ॥ १ ॥

न्यायाकांशुसहस्रसञ्चरणवानाचार्यवाक्छायया

युक्तो द्वादशलक्षणोबुधमनःपद्मप्रकाशोद्यतः ।

धर्माणां प्रतिपादकः श्रुतिगणप्रोक्तो जयंस्तेजसा

दत्तान् संप्रति भूतले दिनकरो भाट्टस्समुज्जृम्भते ॥ २ ॥

ज्योतिष्टोममुखैर्मसैर्मुनिबराः कृच्छ्रेण वाञ्छन्ति यं

स्वर्गं जेतुमनास्पुरास्तमपि यो निर्मातुमैच्छत्स्वयम् ।

यो रामाय समस्तमस्त्रनिचयं प्रादादमेयौजसे

विश्वामित्रमहामुनिर्विजयते वंशस्थ नः कारणम् ॥३॥

विश्वामित्रमुनीश्वरान्वयमुधासिन्धौ सुराणां द्रुमः

श्रीरामेश्वरनामधेय उदभूदान्नायशाखोज्ज्वलः ।

नानाशास्त्रफलैः समस्तवसुधावृन्दारकाणां परं

सन्तोषं जनयन् रघूद्वहलसस्तेवालतालिङ्गितः ॥ ४ ॥

श्रीरामेश्वरतस्ततस्समभवत् श्रीभट्टनारायणः

शास्त्राम्नायपरायणः खलमतध्वान्तैकविद्रावणः ।

काश्यां पातकिविद्रुतं भगवतो विश्वेश्वरस्याचलं

लिङ्गं भोग्यवशात्सुखाय जगतां संस्थापयामास यः ॥ ५ ॥

नारायणस्यात्मज आविरासीत्

सरामकृष्णोऽर्चनदृष्टरामः ।

पराजितो वागधिपोऽपि येन

विद्यानवद्यप्रतिभाधिकेन ॥ ६ ॥

दिनकर इति रूढस्तत्सुतो प्रन्थमेवम्

मतियुतसुखबोध्यं सर्ववक्तव्ययुक्तम् ।

असृजदथ समर्थानन्दसधित्स्वरूपे

रघुपतिपदपद्मे जन्मसार्थिक्यमाप ॥ ७ ॥

After the colophon, we read in this Ms.—

पुस्तकमेतत् भास्कररायस्य स्वं ।

On the title page we have—

सुनुर्गभीरराजस्य भारतीत्युपनामवान् ।

अट्टि दिनकरप्रन्थमकरोत्स्वत्वसंहितम् ॥

इवं पुस्तकं रङ्गभट्टभट्टगोस्वामिनाम् ।

॥ शास्त्रदीपिकाव्याख्या—प्रभामण्डलम् ॥

6530. ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ—
PRABHĀMANDALAM.

Burnell's Catalogue No. 9553. Page 83. Left column.
Substance—Palm leaf. Size—15×1½ inches. Leaves—294.
Lines—5 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas.
—5000. Author—Yajñanārāyaṇa. Complete. First Adhy-
yāya only. Not Printed.

Beginning :

श्रीव.. सम्बन्धिनीचीनिचय

स्वचितधनैः पूर्णविबाम....

...यमधृतकलङ्गा तत्प्रभा.....

द्रीकलापः ।

बन्देऽस्मत्प्रपितामहं तिरुमलभीयज्वराजं तथा
यज्ञेशं च पितामहं स्वपितरं श्रीकोण्डुभट्टारकम् ।

तच्छिष्यानुजनिं पितृव्यतिलकं श्रीलक्ष्मणार्थं गुहं
ज्येष्ठं श्रेष्ठगुणान्वितं तिरुमलारुयानं वरं यज्वनाम् ॥

कदळिकपोतमहेश्चप्रीतिपरिप्राप्तभारतीश्रीकान्
श्रीचरङ्गरि कुलेन्दूनन्यानपि नौमि पुरुषधौरेयान् ॥

नुत्वेह गौतमाम्बातनयोल्कारनाटकादिकरः ।

वेदान्तशब्दतर्कग्रन्थकृदाभाति जगति यज्ञेशः ॥

प्रभिन्नतमसं शास्त्रदीपिकार्थप्रकाशनम् ।

प्रभामण्डलनामानं प्र...यंसोऽहमारभे H

आज्ञायस्य क्रियार्थत्वात् ॥ तत्रास्मिन्नध्याये करि-
 प्यमाणार्थवादमन्त्रस्मृतिनामधेयविचारस्य संगतिं कथ-
 यितुं प्रथमसूत्रवृत्तार्थं कीर्तयति । अथातो धर्मजिज्ञा-
 सेत्यत्रेति । अथातो धर्मजिज्ञासेत्यत्र धर्मो जिज्ञास्यत्वेन
 विचार्यत्वेन प्रतिज्ञात इत्यस्य या जिज्ञासा शो(१)मस्य
 विचारे लक्षणाप्रकारस्तु प्रथमसूत्रव्याख्यानं सम्यगस्मा-
 मिरुपपादितो द्रष्टव्यः । ननु कैः धर्मो विचार्यत इत्यत्र....
 प्रमाणतः प्रमाणं च स्वरूपं च माधनं च फलं च प्रमाण-
 स्वरूपसंबन्धमफलानि । तैर्धर्मे किं प्रमाणम् ॥

End :

श्लिष्याणां सुखग्रहणार्थं वृत्तं वर्तिष्यमाणं चार्थं का-
 रिकायां...प्यादर्शयति— सोमार्धेति । ' औदुम्बरो
 यूपो भवति ' इत्यादिर्विधिशब्दार्थः यद्वा विधिश्चोदना
 तथापि च नामादिभिर्युतो नामादिचतु...ष्वं यात्मको
 वेदश्च तद्वेदेति वेदं रूपमूलमिति स्मृतिः । मन्वादि स्मृ-
 त्तिश्च तद्वृत्तित्वेन बाह्यस्मृतिव्यावर्तिता यद्वा तद्वद्वेदव-
 दिति दृष्टान्तः निरस्तदोषं चरितमाचारश्चेह धर्मे प्रमाण
 इति सिद्धम् ॥ परं तु द्वितीयाध्यायेषु तद्वेदप्रकारः त-
 द्भेदप्रयोगेति क्वचित्क्वचित्पारप्रयोगश्चतुर्थाध्यायार्थः सं-
 हतः ॥ विनियोगशेषत्वं क्रमस्याप्युपलक्षणं फलम् ॥
 फलकामाद्यधिकारः आदिशब्देन नामान्यातिदेशादयोग-

ह्यन्ते करिष्यत इति श्लेषः ॥

Colophon:

उच्चैरात्मसमानदेशिकमुखप्रोदीर्णवर्णावलीं

केचित्कीरवदुद्भिरन्ति विबुधंमन्यास्सदाढंबरम् ।

किं तेः पारकदन्धन प्रकोमभिः(१)श्रीयज्ञनारायणः

सुत्वेको(१)सरहस्यवाक्यसराणि व्याख्याति षड्दर्शनम् ॥

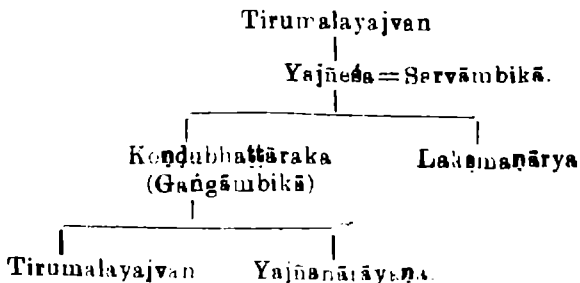
इति श्री सकलपण्डितमण्डलाखण्डलचरुकूरिकोण्डु भट्टोपाध्याय-
तनयेन पित्तामहश्रीयज्ञेश्वरभट्टोपाध्यायशिष्येण का-
श्यपगोत्रबह्वृचाप्रसरेण तिहमलयज्वप्रियसोदरेण गं-
गांबिकेयेन श्रीयज्ञनारायणदीक्षितेन विरचिते शास्त्री-
पिकाव्याख्याने प्रभामण्डलव्याख्याने प्रथमस्याध्यायस्य
चतुर्थः पादः ।

अध्यायश्च समाप्तः ।

Subject: Śāstradīpikāvyaṅkyā otherwise known as Prabhā-
maṇḍala. 1 i—iv.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

The Prabhāmaṇḍala of Yajñanārāyaṇa like other commen-
taries, comments only from the second pāda of the I Adh-
yāya of the Śāstradīpika. This Yajñanārāyaṇa belonged to,
Carukūrikula, Kāśyapagotra and Bṛhāsākha. He gives his
geneology thus—

He was the pupil of his grandfather Yājñeśa. The Lakṣmaṇārya referred to above as the author's uncle is none other than चेरकुरि लक्ष्मीधर, the author of the Advaitamakaraṇḍa etc., and who in his Sanyāsāsrama, had the name Rāmānandāśramin. Vide 4289. Vol. VIII. This Lakṣmīdhara was a court poet of Tirumalarāya of Āraṇḍu dynasty of Vijayanagar. He is the author of many works chief of which may be mentioned, Śrūtiraṅjanī, a commentary on Gita-Govinda, Abhiśāsthādāyini a commentary on Jayadeva's Prasannarāghavā, and Ṣaḍbhāṣācandrikā, a Prākṛt Grammar. The village Carukūru is situated in Guntur District. In his Śrūtiraṅjanī he gives a geneology of his patron Tirumalarāya.

॥ शास्त्रदीपिकाव्याख्या—प्रभामण्डलम् ॥

6934. ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ— PRABHĀMANDALAM.

Burnell's Catalogue No. 9554. Page 63 Left column.

Substance—Palm leaf. Size—15×1½ inches. Leaves—205.

Lines—5-6 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas—8000. Author—Yājñanārāyaṇādīkṣita. Complete. Second Adhyaya alone. Not printed.

Beginning;

पतन्ति शशिरोमंगापूरेऽवटफलावली

तयोः प्रवालमालेव धार्यमाणधिनोषुमासु(?) ।

धीषितामहयज्ञेशगुर्वनुग्रहचोदितः

व्याकरोम्यहमध्याये द्वितीयेशास्त्रदीपिकासु ॥

भावार्थाः कर्मशब्दाः ॥ द्वितीयाध्यायस्य शास्त्रसं-
गतिं कथयितुं प्रथमाध्यायसिद्धमर्थं अनुपपात्तिं प्रथमयति ।
धर्मस्य प्रमाणं धर्मप्रमाजनकं प्रामाण्यमित्यर्थः । क्वचित्पु-
स्तके प्रथमाध्याये धर्मो वेदस्य प्रामाण्यमिति पाठः ।
तदा वेदपदं स्पृत्याचारसामर्थ्यानामुपलक्षणांमिति बोध्यं
प्रथमेऽध्याये प्रामाण्यं विविच्य दर्शयति— प्रथमे पाद
इति ।

चोदनायाः....ति प्रामाण्यं निरूपितमिति शेषः । अनुषङ्गो
वात्रिपाद्यामिति तत्राप्यर्थवादाधिकरणे अर्थवादप्रमाणं
मन्त्राधिकरणे मन्त्रप्रामाण्यं त्रिस्तुतिपादे स्पृत्याचारप्रामा-
ण्यं नामधेयपादे नामधेयवाक्यशेष सामर्थ्यानां प्रामाण्य-
मुक्तमिति विवेकः ।

End:

क्वचिद्गुणभेदाद्भेदं निरस्यति । एवमिति । एकस्मि-
न्नापि करण्यध्येतृभेदे न द्वयोरुत्पत्तिविध्योः संभवादिति
भावः । अधिकरणार्थमुपगंहरति— तस्मादिति ॥ ❀
शिष्याणां सुखबोधार्थं लक्षणार्थं वक्ष्यमाणलक्षणार्थं च का-
रिक्या परिगृह्णाति । शब्दान्तरेति । असंख्यैः शब्दान्त-
राभ्यामगुणैः नाभ्यादूरेण प्रकरणान्तरेण च सहसा पदा-
द्वित्रयाणामयं भेदः नादितः तस्मिन्नध्याय इति शेषः ।
ततः परं तृतीयाध्याये एषां भिन्नानां कर्मणां विनियोगचि-

न्ता करिष्यत इति योजना ॥

Colophon:

इति श्रीमकळ + शास्त्रदीपिकाव्याख्याने प्रभामण्डलाख्याने
द्वितीयस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥

Subject: Śāstradīpikāvyaṅkyā otherwise known as Prabhā-
maṇḍala. Adhyāya II.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ शास्त्रदीपिकाव्याख्या—प्रभामण्डलम् ॥

6532. ŚĀSTRADĪPIKĀVYĀKHYĀ—

PRABHĀMANDALAM.

Burnell's Catalogue No. 9555. Page 83. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—16× $\frac{3}{4}$ inches. Leaves--91
(160-250). Lines—7 to a Page. Script—Grantha. No.
of Granthas—2000. Author—Anubhavānandayati. In-
complete. Not printed

Beginning:

....ऋसर्वा एव देवताः प्रीणाति इति मस्तु(ः)दधि-
मवं मण्डं निष्पकं शिरसि... ।

✽

✽

अहीनवत्पुरुषधर्मस्तदर्थत्वात् ॥ पूर्वाधिकरणे
भृत्या सह प्रकरणस्य विरोधाविरोधौ चिन्तितौ । अंधुंनो
लिङ्गवाक्याभ्यां तस्य तौ चिन्त्येते । संगतिश्चात्रापवादि-
क्रीत्यभिप्रेत्य विषयं दर्शयति--दर्शपूर्णमात्रयोरिति

‘प्राणो वै दक्षोऽपानः क्रतुः तस्माज्जह्यमानो ब्रूयां पयि द-
क्षक्रतुः’ इति ‘प्राणापानावेवात्मन धत्ते सर्वमापुरेति’ इति ।
इदमुदाहरणमुपलक्षणम् ज्योतिष्टोमप्रकरणगतस्य तीर्थे
स्नाति तीर्थमेव समानानां भवतीत्यादेः । गात्रविनाभेन
विदारितमुखपुरुषो जंजह्यमान इत्युच्यते । पूर्वाधिकरणे ये
पक्षा उपन्यस्ताः पुरुषमात्रधर्माः क्रतुयुक्तपुरुषधर्माः शुद्ध-
धर्मा इति त एवात्रापि विचार्यत्वेनानुवर्तन्त इत्याह—
तत्र संशय इति ॥

End:

सोम इति सोमलतेत्यर्थः । श्रुत्या सोमेन यजे....
नुतावताकथमंगानां यागार्थत्वमेव न संस्थार्थत्वं तत्राह—
तत्संस्कारार्थ इति । सोमद्रव्यसंस्कारार्थ इत्यर्थः ।
तद्वारत्वाद्यागीय.... किंच प्रकरणाधि.....
सिन संस्थानां दीक्षणीयाद्यग्राहकत्वमित्याह....सर्वं चेति
सिद्धान्तमुपसंहरति । तस्मादिति उक्त्यादि....विशेषात्स
...समानं दीक्षणीयाद्यंगविधानं येषां ते तथोक्ता इति
पूर्वपक्षमत्रार्थः ।

ये...पराक्रमः पुरा लोकपालनपरो (महा) नटः ।
अष्टपादश्चरयो महानभूत षष्ठपाद इह तस्य चिन्तितः ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य श्रीकृष्णानन्दपूज्यपादशिष्य

श्रीमदनुभवानन्दविरचिते शास्त्रदीपिकाप्रभामण्डले

तृतीयाध्यायस्य षष्ठः पादः ।

प्रकरणविशेषादसंयुक्तं प्रधानस्य ।

चिदंबरेश्वराय नमः ।

Subject: Śāstrādīpikāvyaṅkhyā otherwise known as Prabhā-
mandāla; III. 1-6.

Remarks:—The Ms. is in a much decaying condition.

The author of this commentary on the Śāstrādīpikā is an Advaitic Sanyāsīn, Anubhavānandayati, pupil of Śrī Kṛṣṇānandayati the author of the Vedāntic work Siddhāntasiddhāñjana. Anubhavānandayati must have flourished in the latter half of the 17th century.

॥ जैमिनीयन्यायमाला सविस्तरा ॥

6933. JAIMINĪYANYĀYAMĀLĀ
SAVISTARĀ.

Burnell's Catalogue No. 2088. Page 85. Right column,
Substance—Paper. Size—11×4½ inches. Sheets—803
(Sheets 161, 162 & 228 are missing out of 310). Lines—
11 or 12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—11000. Author—Mādhava. Complete. Printed.

Beginning :

श्रीसरस्वतीविनायकाम्यां नमः ॥

वागीशाखास्तुमनसस्सर्वार्थानामुपक्रमे ।

यन्नस्वा कुतकृत्याः स्युस्तन्नमामि गजाननम् ॥

स खलु प्राज्ञजीवातुः सर्वशास्त्रविशारदः ।
 अकरोऽमिनिमते न्यायमालां गरीयसीम् ॥
 तां प्रशस्य समाप्ये वीरः श्रीबुक्कभूपतिः ।
 कुरु विस्तरमस्थास्त्वमिति माधवमादिशत् ॥

End:

आर्त्विज्यं किं त्रिवर्णस्थं विप्रयोग्येव वाग्निमः ।
 विद्यावत्वात् तद्युक्तं ब्राह्मणस्यैव तत्स्मृतेः ॥
 विप्रक्षत्रियवैश्यानामधीतवेदानां विद्यावत्वादात्त्विज्य-
 मस्तीति चेन्न ।

तस्माद्विप्रस्येवात्त्विज्यं ॥

देवानां स्थितिकृत्पुरो हरिहरोऽभूत्सूत्रकृजोमिनिः
 तद्भाष्यं श्वरोऽभ्यधाद्भद्रदितवांस्ताद्विस्तरं माधवः ।
 सोयं नित्यकलत्रपुत्रजनकप्रज्ञाधिपत्यस्थिति-
 र्दीर्घायुस्सहबन्धुभिर्विजयतामाचन्द्रमातारकम् ॥

Colophon:

इति श्रीमन्निकाण्डमीमांसामण्डनप्रतिबसन्तसोमयाजिन्माधवविरचिते
 जैमिनीयन्यायमालाविस्तरे द्वादशाध्याये चतुर्थः पादः ।
 समाप्तो द्वादशाध्यायप्रसङ्गः ॥

Subject: Jaiminiyaṅyāyānālāvistara. I. 1. to XII. 4.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The readings in this Ms. agree completely with those of the Ānandāśrama edition of this work.

The Jaininīyanyāyamālā in verse and its vistara in prose, form a summary of the doctrines of the Mīmāṃsā School. This work belongs to the 14th century A. D.

This work has been published as No. 24 in the Ānandāśrama Sanskrit Series. This Mādhava is the father of Bhaṭṭa Someśvara :the author of Nyāyasudhā a commentary on Tantravārttika.

21 Mss. more representing the same work are described in a table below.

JAIMINĪYANYĀMĀLĀ WITH VĪSTĀRA.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of		Script.	Complete or otherwise.
				Sheets or leaves.	Lines per Page or sheet.		
6984	B. L. 2062	Paper.	10 × 4½	448	8-9	Devanāgarī.	Complete.
6985	"	"	10 × 4	505	9	"	"
6986	"	"	18 × 5	321	10 or 11	"	"
6987	"	Palm leaf.	16½ × 1½	225	5-5	Telugu.	Incomplete; I. 1— VI. 8.
6988	"	"	"	210	8-9	"	"
6989	"	"	"	43 (89-81)	5	"	" I. ii. 2—II. i. 14.
6940	"	"	15½ × 1½	116	9-11	Grantha.	" I. 1—III. 8.
6941	"	Paper.	12½ × 5	141	"	Devanāgarī.	"
6942	"	"	12 × 5	62	9	"	" I. i. 1—II. i. 15
6943	"	Palm leaf.	16 × 1½	12 (5-16)	8	Telugu.	" I. iv. 17—III. v. 14.
6944	"	"	16½ × 1½	155	5-6	"	" VII. 1—XII. iv. 16.

JAIMINIYANYĀMĀLĀ WITH VISTARA (Contd.)

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete, or otherwise.
6945	B. L. 2064	Paper.	10×4	80 (373-552)	9	Devanāgarī.	Incomplete, IX i, 2-XII. iv. 16.
6946	"	Palm leaf.	12×1	110 (11-120)	5-6	Grantha.	" X. vii. 9-XII. iv. 16;
6947	"	"	16½×1½	195	5-7	Teluga.	" VII. 1-XII. iv. i.
6948	S. K. 35	Paper.	10×4½	94	7	Devanāgarī.	" I Adhyāya only.
6949	"	"	"	64	"	"	" IV " "
6950	"	"	9½×4½	53	6	"	" V " "
6951	"	"	9½×4½	73	7	"	" VI " "
6952	"	"	9½×4½	52	"	"	" IX " "
6953	S. S. 154b	Palm leaf.	16½×2	61	10-14	Grantha.	" VI. i-IX. iv. 15.
6954	"	Paper.	10½×4	76 (88-162)	10-12	Devanāgarī.	" III. i-IV. 1, 2.

DETAILED REMARKS

on the

MSS. OF JAIMINIYANYĀYAMĀLĀ WITH VISTARA
IN THE ABOVE TABLE.

6984 After the colophon is given—

‘ उमापतिपण्डितानामयं ग्रन्थो नित्यमस्तु परोपकाराय ’ ।

6985 After the colophon is seen—

‘ —श्रीनिवासपण्डितानाम् । ’

6941 On the title page is given—

हे पुस्तक + काशीदेशाह्न + आणिते अस्ते ।

6948 On the title page is given—

‘ ब्रह्मपति दीक्षितानां भाट्टसाराध्यायाः । ’

6958 The other work contained herein is Soṇanātha's Mayū-
khamālikā

॥ न्यायरत्नमाला ॥

6955. NYĀYARATNAMĀLĀ.

Burnell's Catalogue No. 2088. Page 85. Right column.
Substance—Paper. Size—10½ × 4½ inches. Sheets—92.
Lines—10 or 11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—2000. Author—Pārthasārathimīśra. Com-
plete. Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः । श्रीगुरुभ्यो नमः ।

आनन्दमृतं ज्ञानमजं साक्षिणमीश्वरम् ।

ब्राह्मं सर्वमसर्वं सदसद्वन्दे हरिं विभुम् ॥ १ ॥

मीमांसार्णवसम्भृतैः कुमारस्वामिनोद्धृतैः ।

न्यायरत्नैरहं मालां संग्रथन्नामि मनोरमाम् ॥ २ ॥

तत्र स्वाध्यायविध्यर्थः [प्रर्थ] प्रथमं तावदुच्यते ।

आचार्यदृष्टिमाश्रित्य प्रतिपक्षनिरासतः ॥ ३ ॥

तत्र तावदिमं केचित्पूर्वपक्षं प्रचक्षते ।

आचार्यकनियोगार्थः स्वाध्यायस्तत्प्रयुक्तितः ॥ ४ ॥

End:

तस्मात्सिद्धः काम्यनित्यविशेष इति—

पार्थसारथिना सम्यग्विशेषः काम्यनित्ययोः ।

आचार्यमतमाश्रित्य न्यायलेशः प्रदर्शितः ॥

Colophon:

इति यज्ञात्मसूरिसुत पार्थसारथिविरचितायां न्यायरत्नमालायां नि-
त्यकाम्यविवेकः ॥

भुवनत्रयविख्यातः श्रीमद्यज्ञात्मनन्दनः ।

सत एष श्रुतं प्राप्य विश्रुतः पार्थसारथिः ॥

शके १७६९ वर्षे कालयुक्तनामाब्दे भावणकृष्णतुषौ पृथ्वीप्रहरे

अमृतवेला(यां)काक्षिक्षेत्रे वासुदेवपितलेन लिखितम् ।

समाप्तः । सुखं भवतु ।

Subject: Nyāyaratnamālā.

Remarks:—The Ms. is in a very good condition. On the title page is given,

इदं पुस्तकं मेरुद्वैवज्ञात्मजगंगाधरद्वैवज्ञस्य न्यायरत्नमाला

Alternate sheets are sulphurated.

This Ms. is dated śaka १७६९, corresponding to A. D. १७१७

This work, Nyāyaratnamālā, is a comprehensive treatise on the principles of Mimāmsā according to the Bhāṭṭa School. It is an epitome of the Tantravārttika.

This work has been published in the Chowkāmḃā Sanskrit Series. For other details see remarks under No.

॥ न्यायरत्नमाला ॥

6956. NYĀYARATNAMĀLĀ.

Burnell's Catalogue No. 9544. Page 85. Right column.

Substance—Palm leaf. Size— $14\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—133. Lines—4 to 8 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas—8000. Author—Pārthasārathimīśra. Incomplete. Printed.

Beginning:

ओम् ।

नमः परमकल्याण नमस्ते विश्वमंगल ।

वासुदेवाय शान्ताय यद्गुणां पतये नमः ॥

आनन्दममृतम्० Same as No. 6955.

End.

तौ कार्यमिति पदार्थ...न्यनयोपकारस्याभिधाननि-
योगस्य एवोपादानांग...

Subject: Nyāyaratnamālā.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ न्यायरत्नमाला ॥

6957. NYĀYARATNAMĀLĀ.

Barnell's Catalogue No. 9565. Page 85. Right column,
Substance—Palm leaf. Size—17×1½ inches. Leaves—
104. Lines—5 to 6 to a Page. Script—Grantha. No of
Granthas—8100. Author—Pārthasārathimīśra. Incom-
plete. Printed.

Beginning—Same as No. 6956.

End:

यथा पिण्डपितृवद्धे नियोज्यः तथा च प्रकृताहुप-
कारः विकृतावपि कल्पयितव्योपकारस्य भवत्यौपदेशि-
कत्वमिति केचित् । तदयुक्तम् । उपकारभेदात्स्याहुपकार-
विशेषधीः ।

पूर्वमेव त्वपेक्षा स्यात्पदार्थेष्वपि समासा उपकारकपदा-
र्धविशेषाधीनतासिद्धिरुपकारविशेषः न तथापि तेषु वि-
शेषरूपेण निरूपयितुं शक्यते भवितव्यं केन चिदुपकारेण-
त्यपेक्षामात्रमेव ॥...

Colophon: Nil.

Subject: Nyāyaratnamālā.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition.

॥ न्यायरत्नमालाव्याख्या—नायकरत्नम् ॥

6958. NYĀYARATNAMĀLĀVYĀKHYĀ—
NĀYAKARATNAM.

Burnell's Catalogue No. 12983. Page 85. Right column.
Substance—Paper. Size—12½ × 6¼ inches. Sheets—23.
Lines—80 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—8450. Author—Vīnānūjācārya. Complete. Not
printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ।

सम्यक्नयाञ्जनसमेधितमस्तदोष-

माम्नायसंज्ञमनुशास्ति विशुद्धचक्षुः ।

मानान्तरानधिगतं खलु रत्नतत्त्वं

तत्त्वान्तरं च पुरुषोत्तमसंज्ञितं तत् ॥ १ ॥

आम्नायान्तिमसीमनि स्फुरति यः सद्भावनागोचरः

स्वे स्वे कर्मणि यः प्रशस्ति पुरुषं योग्याधिकारक्रमात् ।

आदत्ते विविधोपकारमखिलैः यागैरशेषाङ्गिणां

साक्षाद्भि...खेद्यते विधिरयं नानावताराश्रयः ॥ २ ॥

अविमक्तविमक्तमार्गयो-

र्मतयोर्भट्टगुरुरूपदिष्टयोः ।

उभयोरपि पार्थसारथिः

प्रथितो था(दा)वमतेऽभियोगवान् ॥ ३ ॥

अस्य स्वभावमपरीक्षकदुष्प्रवेश-

मावार्यतन्त्रमधिकृत्य इदमकाशम् ।

न्यक्कृत्य पार्थरथसारधिरन्यतन्त्रं

सत्प्रीतये ग्रथितवान्नयरत्नमालाम् ॥ ४ ॥

गुरुतन्त्रनियन्त्रितोऽन्वहं

वहमानानिहीपार्थसारथेः ।

विवृणोमि मतान्तराश्रितां

स्थिरभावां नयरत्नमालिकाम् ॥ ५ ॥

प्रारिप्सितस्य ग्रन्थस्य प्रत्युद्दोषशान्तये सर्वोत्कृष्टां
श्रुतिशिरस्ममधिष्ठितां स्वेषुदेवतां नमस्यति । आनन्द-
मिति ॥ आनन्दं निरतिशयसुखरूपममृतमित्युक्तस्वभावं
ज्ञानं संविद्भूषं । अजस्रुत्पक्षिरहितं । अनेन नित्यत्वमपि
सञ्चितं । साक्षिणं सर्वदा सर्ववस्तुसाक्षात्कारिणं । साक्षा-
द्दृष्टरि(च) संज्ञायामिति हि व्याकरणानुशासनं । ईश्वरं सर्व-
वस्तुनियन्तारं सर्वं सर्वप्रपञ्चात्मकं । सर्वं सर्वज्ञत्वादि-
गुणयोगात्प्रवृत्तः सर्ववस्तुविलक्षणं । सदससु, सदसदात्मकं
नित्यानित्यवस्त्वात्मकमिति यावत् । इतच्च सर्वमित्यस्य
विवरणं । विष्णुं व्यापिनं ब्रह्म श्रुतिषु बहुज्ञो ब्रह्मणा
वाच्यं । हरिं पुरुषोत्तमं नारायणं वन्दे प्रह्लोभवामी-
त्यर्थः ॥

End :

इदानीमाकाङ्क्षासंभवाच्च न वाक्यभेद इत्याह । सा-
काङ्क्षत्वाच्चेति । तदेव दर्शयति भवति हीति । किमर्थमि-
त्याकाङ्क्षेति । अत एव भ्रुतमपि फलं कल्पयत इत्यर्थः ।
प्रकारभेदाभावे तु भवत्येव वाक्यभेद इत्याह समानेति ।
तत्र प्रतिनिमित्तं प्रतिफलं च वाक्यपरिसमाप्तेः प्रति-
निमित्तं प्रतिफलं च कर्मावृत्तिर्भवतीत्यर्थः । ननु निमित्त-
स्योद्देश्यत्वमङ्गीकृत्यैव प्रकारभेदादिभिर्वाक्यभेदपरिहारो
मण्डनाचार्यवचनविरुद्ध इत्याशङ्कामनूद्य परिहरति य-
त्त्विति । प्रासङ्गिकं समापयति । अलमिति । सिद्धान्तमु-
संहरति । तस्मादिति । अधिकरणं निगमयति । पार्थ-
सारथिभिश्चेति ।

Colophon :

इति रामानुजाचार्यविरचिते न्यायरत्नमालाव्याख्याने
नायक(न्याय)रत्ने प्रकरणं संपूर्ण(र्ति)मगमत् ॥ बाह्यं पुस्तकं प्राप्तं
तादृशं क्लिप्तं मया ।

Subject: Nāyakarātnamālāvyaṅgyā Nyāyaratnam.

Remarks:—The Ms. is in good condition. There is a transcript
copy of this in this library.

On the title page is given—

हे पुस्तक + आपिले अस्से ॥

There is no doubt as to the identity of Rāmānujācārya the
author of this commentary on Pārthasārathi's Nyāyaratna-

māṅ with the author of the Tantrarahasya, published as No. 24, in the Gaekwad's Oriental Series and also in Bombay. The author is a follower of the Prābhākara School. The Tantra Rahasya is a work of the Prābhākara School but this present work of the author is a commentary on a work of the Bhāṭṭa School—vide introductory verse No. 4. Further, the verse, found as No. 2, above.

“आन्नायान्तिमसीमनि स्फुरति यः—”

is found as the last verse of Tantrarahasya.

This author, Rāmānuja, lived on the banks of the Godavari. He is “not older than the 18th century and is later than Khaṇḍadeva and Anantaḍeva, who all lived at the close of the 17th century A. D.” His place is given as Dharmapuri.

॥ मीमांसान्यायप्रकाशिका ॥

6959. MĪMĀMSĀNYĀYAPRAKĀŚIKĀ.

Barnell's Catalogue No. 2102. Page 83. Left-column.

Substance—Paper. Size— $11\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ inches. Sheets—47. Lines—13 to 14 or a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—1475. Author—Āpaḍeva. Complete. Printed.

Beginning:

यत्कृपालेशमात्रेण पुरुषार्थचतुष्टयम् ।

प्राप्यते तयहं वन्दे गोविन्दं भक्तस्तस्यम् ॥

अनन्तगुणसंपन्नमनन्तभजनप्रियम् ।

अनन्तरूपिणं ध्याये गुरुमानन्दरूपिणम् ॥

इह खलु परमकारुणिकेन भगवता जैमिन्यृषिणा

अथातो धर्मजिज्ञासेत्यादिनाद्वादशसु अध्यायेषु धर्मो
विचारितः ।

End:

श्रीसदाशिवार्पणबुद्ध्या क्रियमाणस्तु निश्रेयसहेतुः ।

न च तदर्पणबुद्ध्यानुष्ठाने प्रामाणाभावः—

यत्करोषि यदभ्रासि यज्जुहोषि ददासि यत् ।

यत्तपस्यासि कान्तेय तत्कुरुष्व मदर्पणम् ॥

इति स्मृतेः । अस्याष्टकादिस्मृतिवत् प्रामाण्यादित्य-
न्यत्र विस्तरः ॥

क्वाहं मन्दमतिः केषं पद्धतिर्भाट्टनिर्मिता ।

तस्मान्मत्केर्विलासोयं श्रीसाम्बगुरुपादयोः ॥

ग्रन्थरूपो मदीयोऽयं वाग्व्यापारस्सुशोभनः ।

अनेन प्रीयतां देवो साम्बः श्रीभक्तवत्सलः ॥

इति श्रीषट्पददेवधनुना आपदेवेन कृतं मीमांसा-
न्यायप्रकाशसंज्ञकं मीमांसाप्रकरणं समाप्तम् ।

रामचन्द्रपदद्वन्द्वं नत्वा मीमांसदीपिका ।

बालकृष्णेन यतिना लिखिता शिवतुष्टये ॥

यादृशं + विद्यते ॥

Subject: Mīmāṃsānyāyapraśāśa.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

Āpadeva flourished in the beginning of the 17th century A. D. His Nyāyaprakāśa is almost the only popular and first learnt manual of Mīmāṃsū. He had two sons, Ānanta-deva and Jivadeva. The former commented upon his father's work in his Bhāṣāśālikāra. Āpadeva's father, Anantadeva was a Vedantic writer.

The work has been printed in the Nirṇayasāgar Press.

॥ मीमांसान्यायप्रकाशिका ॥

6960. MĪMĀMSĀNYĀYAPRAKĀŚIKĀ.

J. L. Collection No. 641.

Substance—Paper. Size—9×4 inches. Sheets—14.
Lines—15 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—1475. Author—Āpadeva. Incomplete.
Printed.

Beginning—Same as No. 6959,

End:

यद्यपि विकृतेः कथंभावाकाङ्क्षा प्राकृतेरेवाङ्गैः शान्य-
ति तथापि यत्र प्राकृतोक्तानुवादेन धर्मविधानं तत्र....
वाचनं निवर्तते । अतो विषयदेशकारुण्यौ....

Subject: Mīmāṃsānyāyaprakāśikā.

Remarks—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ मीमांसान्यायप्रकाशिका ॥

6961. MĪMĀMSĀNYĀYAPRAKĀŚIKĀ.

J. L. Collection No. 942.

Substance—Paper. Size—9×4 inches. Sheets—22(26-48).
Lines—12 or 18 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—1475. Author—Āpadeva. Incomplete. printed

Beginning:

....निवेशनीयः । एवं संयोगादिना साध्यनिर्णयदशार्थां
संयुक्तसंयोगादिना अनुमित्युत्पत्तये संयोगादिसंसर्गक-
सिद्धिप्रतिबन्धतावच्छेदककोटौ संयोगादिपर्याप्तसांसर्गि-
कविषयताकत्वं निवेशनीयम् ।

End, colophon and subject—Same as No 6959.

Remarks:—The Ms is in a fairly good condition. On the title
page

‘ रङ्गभट्टभट्टगोस्वामिनाम् ’

॥ मीमांसान्यायप्रकाशिका ॥

6962. MĪMĀMSĀNYĀYAPRAKĀŚĪKĀ.

Burnell's Catalogue No. 9585. Page 85. Right column.
Substance—Palm leaf. Size—16×1½ inches. Leaves—
49. Lines—6 or 7 to a Page. Script—Telugu. No. of
Granthas—1475. Author—Āpadeva. Complete. Printed.

Beginning:—Same as No. 6959.

End, colophon and subject—Same as No. 6959.

Remarks:—The Ms. is in decaying condition.

॥ मीमांसान्यायप्रकाशिका ॥

6963. MĪMĀMSĀNYĀYAPRAKĀŚIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 9586. Page 95. Left column.
 Substance—Palm leaf. Size—15×1½ inches. Leaves
 —64. Lines—5 to a Page. Script—Telugu. No. of
 Granthas—1475. Author—Āpadeva. Complete.
 Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 6959.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ मीमांसान्यायप्रकाशिका ॥

6964. MĪMĀMSĀNYĀYAPRAKĀŚIKĀ.

N. S. Collection No. 55.

Substance—Paper. Size—9½×1½ inches. Sheets—54.
 Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
 Granthas—1475. Author—Āpadeva. Complete.
 Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 6959.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. After the colophon is seen the following letter:—

भक्तिरसायन(नं) मधुसूदनस्वामिकृताभ्यायचतुष्टयं अवश्यं कृपयान्वे-
 षणं कृत्वा लेखनं करणीयम् । तथा मधुसूदनस्वामिकृत वेदस्तु-
 तिटीका तथा गौडपादभाष्यस्य टीका आनन्दगिरी,
 तथा विष्णुसहस्रनामभाष्यटीका आनन्दगिरी, च
 तुर्णां सत्वे चतुर्णामेव । अन्यथा भक्तिरसायनस्य वेदस्तुतिटीका-

यास्तु अवश्यमेव विक्रमपुरस्थश्रीषनीगिरिस्वामिनं
प्रति प्रेषणाय मौल्यं तु निर्णीय मद्यस्ते पुस्तकं दास्यते । तद्वस्ता-
देवाङ्गीकरणीयम् ॥

This letter mentions the following works:—

Madhusūdanasarasvatī's—Bhaktirasāyana in 4 chapters.

„ Vedastutiṣṭikā.

Ānandagiri's Gauḍapādabhāṣyaṣṭikā.

and „ Viṣṇusahasranāmabhāṣyaṣṭikā.

The mention of the last work of Ānandagiri is a proof about the genuineness of Śrī Śaṅkara's Bhāṣya on the Viṣṇusahasranāma about which some are sceptical.

॥ मीमांसान्यायप्रकाशिकाव्याख्या—भाट्टालङ्कारः ॥

6965. MĪMĀMSĀNYĀYAPRAKĀSIKĀVYĀKHYĀ—
BHĀTTĀLANKĀRAH.

Burnell's Catalogue No. 6279. Page 88. Right column.
Substance—Paper. Size—11½ × 4 inches. Sheets—9.
Lines—15 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas
—500. Author—Anantadeva. Incomplete. Not printed.

Beginning:

श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

दाम्नो मन्थनकाम्यया ब्रजवधूं कुम्भे तदासिञ्चतीं

सस्नेहं दधि देहि मद्यमपुनेत्पूचे रमेन्नो यथा ।

ओमित्युक्तिपुरस्सरं निजकरे तस्यार्पणं कुर्वतीं

प्रत्युक्तिः कुरु कार्यमस्ति श्रमिति श्रीशस्य सा पातु नः ॥ १ ॥

अनल्पजल्पोत्थितदोषदुष्टां

पुनः पुनस्तद्वचनेतिहृष्टाम् ।

श्रीस्वामिसञ्जातगिरिशुनयां

निजां गिरं सम्प्रति मञ्जयामः ॥ १ ॥

आचारानुमितश्रुत्या मङ्गलफलत्वेनावगतविघ्नध्वंसाद्य-
न्यतरादुद्दिश्य कृतं मङ्गलं शिष्यशिक्षायै निबध्नाति श्लो-
काभ्यां ॥ य इति ॥ मात्रशब्दः कात्स्न्यवाची । ‘मात्रं
कात्स्न्येवधारणे’ इत्यमरोक्तेः । यावन्तो यदीयाः कृपा-
लेशाः पुरुषार्थप्राप्तिहेतुभूताः तत्फलोपहिता इति यावत् ।
ननु सर्वेऽपि धर्मादिचतुष्टयार्थिनः ते च यदि कृपालेश-
विषयतां गताः तदानीं विषयसम्पूर्णकृपाया अप्राप्तिहे-
तुल्लेशानां पुरुषार्थप्रापकत्वोक्तेः असङ्गतिरित्याशङ्क्योक्तं-
भक्तेति । भक्तिः प्रकृते कीदृशी । भगवति निरुपाधि-
प्रीतिः । तथा च— “या प्रीतिः अविवेकानां विषयेष्व-
नपायिनी । त्वामनुस्मरतस्सा मे विषयात्मापसर्पतु ॥”
इति प्रार्थयन्तं प्रह्लादं प्रति भगवतोक्तं—

“भक्तिर्प्रिये तवास्तीह भूयोऽप्येवं भविष्यति ।”

तद्वन्तो भक्ताः । तेषु वत्सलः । ‘वत्सांसाभ्यां कामबले’

इति वत्सपदान्मत्वर्थीयोलच् । ततश्च स्नेहवानित्यर्थः अन्य-
स्नेहवाचित्वेनादृष्टेऽपि वत्सशब्दो लजन्तवृत्तौ स्नेहमभिध-
चे । तथा प्रतीतेः । सूत्रान्तर्गत कामशब्दस्य व्याख्यात्भि-
स्तादर्थाङ्गीकरणाच्च । यश्च यदीयस्नेहविषयः सन् हु-
खित्वेन तद्बुद्धिस्थो भवति स तदीयकृपाविषय इति भक्ता-
नां पूर्णकृपाविषयत्वं द्योत्यते । यद्वा कामशब्दो लोके
इच्छासामान्यवाचितया प्रसिद्ध इति निरूपाधिपरदुःख-
हानेच्छात्मककृपावाचित्वेनैवाभ्युपेया । ततश्च शब्दश-
क्त्यैव तेषां तद्विषयत्वलाभः । यद्यपि वदिरभिवादनस्तु-
त्योर्वाचकः तथापि प्रणतिविशेषपूर्वकाशीर्चनात्मनो-
ऽभिवादनस्य प्रकृतेऽसंभवात् स्तुतिपरतया व्याख्येयः ॥

अनन्तरूपिणामिति ॥ अनन्तसंज्ञमित्यर्थः । संज्ञा-
याः अर्थानुसारितामाह । अनन्तगुणेति । अनन्तस्य गुणाः
अनन्ता वा गुणाः तैः सम्पन्नस्तं । कथं तादृशगुणवता-
लामोऽभूदतोऽनन्तभजनाप्रियमिति ॥

End:

प्रकृतलिङ्गस्वरूपमाह— वेद इति ॥ स इत्यनु-
षङ्गः । पुरुषाभावाभिर्मातुरभावात् ॥

•

•

•

अथ दृष्टान्तदृष्टजन्यज्ञानवत्कर्त्रसंभवे हेतुप्रभवात् कर्तृ-
सामान्यासिद्धिः नित्यज्ञानवन्तमाक्षिप्य पर्यवस्यतीत्युच्ये-

त । तर्हि उष्णाग्निनियतेन हि मे दृश्यमानेन तृणविकारेण
जाताग्निधीप्रत्यक्षविरोधात् । उष्णाग्न्यसम्भवेऽनुष्णाग्नि-
माक्षिप्य पर्यवस्येत् । तस्माजित्यज्ञानवज्रगतकर्तृसिद्धमि-
च्छान्निरुचितस्यैव वेदापौरुषेयत्वं स्वीकार्यम् ॥

Subject: Mīmāṃsānyāyaprakāśikāvyaḥkhyā—Bhāṭṭālaṅkāra.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

Dr. Burnell has mistaken this work for Gaudapādīyabhā-
ṣyatīkā of Ānandagiri.

Anantadeva, son of Āpadeva, is the author of this commen-
tary on his father's work. His commentary is called Bhāṭṭā-
laṅkāra. He has written another work called Smṛtikaustu-
bha where he says that he is the protege of Bāj Bahadur, a
chieftain of Kūrmācala (1644-1664 A. D.) Thus Ananta-
deva should have flourished in the 17th century A. D.

॥ मीमांसान्यायप्रकाशिकाव्याख्या—भाट्टालङ्कारः ॥

6966. MĪMĀMSĀNYĀYAPRAKĀŚIKĀVYĀKHYĀ—
BHĀṬṬĀLAṅKĀRAḤ.

N. S. Collection No. 56.

Substance—Paper. Size—10×4½ inches. Sheets—60 (96
-155). Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—2000. Author—Anantadeva. Incomplete.
Not printed.

Beginning:

...पि लक्षणयोपस्थापकत्वसंभवात् । “ तद्धितेन चतुर्थ्यावे ” ति चतुर्थ्या एव शिष्योपन्यासो निस्तात्पर्यकः स्यात् । किं च यदग्रये च प्रजापतये चेत्यादौ होमसमभिव्याहाराच्चतुर्थ्या तदन्वथार्हकारकलक्षणा युक्ता अपनीतदेवताकप्रकृतयागानां देवतान्तरसंबन्धाविधिपरे ये मद्यमास्तानग्नये दात्र इत्यादौ च । तथा दानप्रकरणाम्नाते अग्नये पवमानायाष्टाकपालं निर्वपेदित्यादौ तु न याग इति समभिव्याहारो न वा प्रकृतयागग्रहणमिति कथं चतुर्थ्या देवतात्वलक्षणसिद्धिः ।

End

न च ज्ञापकस्येन्द्रियादेरिव कथं कारकत्वमिति शक्यम् । अवघातादेरिव ज्ञापकानामपि केषां चिद्धर्म प्रति नियमविधिता तादर्थ्यावगमात् । तावता च प्रकृतहेतुतानिर्वाहात् । एवं नाखिलवेदस्य धर्ममूलत्वासंभवः । धर्मबोधयतामपि श्येनादिवाक्यानां निषधानां च पारायणं ब्रह्मयज्ञादि निर्वर्तनद्वाराऽधर्मप्रतीकारकत्वात् । प्रापश्चित्तिव्यपेक्षितनिमित्तसमर्पकत्वेन विद्वद्वाक्यवत्परंपरया धर्मप्रमोपयोगाच्च । संभवति....शाखाविप्रकर्णमूलश्रुतिविदामपि मन्वादीनां ताद.... ॥

Subject: Mīmāṃsānyāyaprakāśikāvyaḥkhyā otherwise known as Bhāṭṭālaṅkāra.

Remarks :—The Ms. is in a fairly good condition The script on the last page is very much obliterated.

॥ मीमांसान्यायप्रकाशिकाव्याख्या—भाट्टालङ्कारः ॥

6965. MĪMĀMSĀNYĀYAPRAKĀŚIKĀVYĀKHYĀ—
BHĀTTĀLANĀKĀRAH.

J. L. Collection No. 12.

Substance—Paper. Size— $10 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—66 (51-155). Lines—17 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—2925. Author—Anantadeva. Incomplete. Wants beginning. Not printed.

Beginning:

....यामगृहीतोसि इन्द्रवायुभ्यां त्वा जुष्टं गुहामि ।
उपयाम० मित्रावरुणाभ्यां त्वा जुष्टं मित्यादिभिर्मन्त्रैः
सम्भवत्प्राप्तिकेषु ग्रहणेषु च विषयः भ्रूयन्ते । न च
प्रतिप्रकरणमाभ्नादानामीदृश्यानेकविधानां वैव्यर्थं श्र-
क्यं वक्तुं प्रत्येकमभ्युदयश्चिरस्कप्रतिफलकत्वमपि
युक्तं । अनेकादृष्टकल्पनागौरवात् मासस्याप्यभ्युदयश्चिर-
स्कविधिसम्भवे च विहितस्य विधानायोगेन कर्मान्तर-
कल्पनायाः काप्यनुदयापत्तेः । ईदृशवेदप्रस्थानमहि-
म्नैव चाकरे तत्सम्भवत्प्रयोजनान्तराशामपि विधीनां
मंत्राघाभ्नाभ्युदयानुपपत्तिलभ्यविधिकार्याविधित्वमङ्गीकृत्य
सिद्धान्तवर्णनं दृश्यते ।

End:

अन्यत्र विस्तर इति—

दम्नो नन्विह मंथनेन सकळं नेयं दिनं किन्त्वया

देयं मे नवनीतमम्ब गिरामित्याहरन्त्या गिरेः ।

गोप्या सङ्घटितं झटित्यथ करेनैजेषितं सादरं

दृष्ट्वा तं स हसन्मदा वसतु सच्चित्ते यशोदाशिशुः ॥

Colophon :

इति श्रीमद्भागणितगुणसीमानिस्समिनिखिलाविद्याविद्योतमानश्रीमदाप-
देवसूरिवरसूनोरनन्तदेवस्य कृते न्यायप्रकाशटीका-
यां भाट्टालङ्काराख्यायां द्वितीयपरिच्छेदस्समाप्तिमगम् ॥

स्वीयेयं हृदये निधाय सुधिया भूयः प्रकाशान्विता

नानैतद्भूततर्कयन् मणिमयात्कुर्युर्भयार्तान्परान् ।

तन्त्रं भाट्टमनेकदोषतमसो मोक्षेण स्वच्छाप्रभं

येनाकारि मुदे स भाट्टविषयालङ्कार आस्तां सताम् ॥

ओं नमश्शिवायेति । यादृशमिति न्यायान्नदोषो मृग्यस्तार्किकैरलम् ।

हरिर्जयतामजस्रं लेखकपाठकानामनुषेढम् भास्कररायस्येवं पुस्तकम् ॥

Subject: *Mīmāṃsānyāyaprakāśikāvyaśkyā* otherwise known
as *Bhāṭṭālaṅkāra*.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the title
page is given—

श्रीमद्गङ्गाधरराजभारतीदीक्षितानामिवम् ॥

इदं पुस्तकं रङ्गभट्टभट्टगोस्वामिनाम् ॥

॥ भाट्टनयोद्योतः ॥

6968. BHĀṬṬANAYODYOTAḤ.

Burnell's Catalogue No. 2374. Page 84. Left column.
 Substance—Paper. Size—12×6½ inches. Sheets—240.
 Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—7126. Author—Nārāyaṇa. Complete. I to XI
 Adhyāyās only. Not printed

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

गुरूनानम्य संवीक्ष्य खण्डदेवकृतिं तताम् ।

कुर्वे भाट्टनयोद्योतं बालानां सुखकल्पये ॥

आम्नायस्य क्रियार्थत्वात् आनर्थक्यमतदर्था-
 नां तस्मादनित्यमुच्यते ॥

“ वायुर्वै क्षेपिष्ठा देवता वायुमेव स्वेन मागधेयेनोपधा-
 वति स एवैनं भूतिं गमयति ” इत्याद्यर्थवादानां विधिप्र-
 तिषेधवादेवा कर्तृस्मरणाभावादौ पौरुषेयत्वे पूर्वाधिकर-
 णेन सिद्धे सम्प्रति तद्देव धर्माधर्मयोः प्रामाण्यमस्ति न
 नेति विचार्यते । तत्र विधिप्रतिषेधवाक्याभ्यां स्वशक्त्या
 साध्यसाधनेतिकर्तव्यताविशिष्टभावनाविषयका विधिप्र-
 तिषेधयोः प्रतिपादनादर्था च विधिप्रतिषेधवागादि-
 निष्ठसाधनस्वाक्षेपाशुक्तं तयोरनिष्टसाधनरूपधर्माधर्मप्रमा-
 जनकत्वम् । अर्थवादानां तु शक्त्या सदसदूपसिद्धार्थो-

घकृत्वाच्च धर्माधर्मयोः प्रापाण्यसम्भवः । न च शक्यता
 तदसम्भवेऽपि लक्षणाध्याहारादिना तत्प्रतिपादनम् यथा-
 भुतार्थप्रतिपादनेनैवोपपत्तावन्वयानुपपत्त्यभावेन तत्संभ-
 वात् । न च तात्पर्यानुपपत्त्या तत्तत्कल्पनम् ।

End :

इत्याख्यातं तुल्यानां यौगपद्यमगृह्यमाणान्विशे-
 षाणाम् ॥

‘आग्नेयं कृष्णग्रीवमालभेत सौम्यं वज्रमाग्नेयं कृष्ण-
 ग्रीवं पुरोध्यायां स्पर्शमान’ इति भुतम् । तत्राग्नेययो-
 स्सान्नाय्यवेदेवैक्यात्तन्त्रेण प्रदानम् । न च तंत्रत्वे द्वि-
 तीयाग्नेये पाठावगतं सौम्योत्तरत्वं द्वितीयाग्नेयोत्तरमावि-
 पदार्ये द्वितीयाग्नेयोत्तरत्वं च वाच्यतेति वाच्यम् ।
 प्रयोगविध्यवगतयौगपद्यानुरोधेन पयोयागे दधियागो-
 चरस्यैव द्वितीयाग्नेये सौम्योत्तरस्वस्वापि पाठेनावोच-
 नात् । द्वितीयाग्नेयोत्तरमाविस्विष्टकृदादिपदार्थस्य द्विती-
 याग्नेयेन सह पाठाभावेन तस्मिन् तदुत्तरत्वस्याप्रामा-
 णिकत्वाच्चेति प्राप्ते दधिययोयागयोः कश्चित्पाठेऽप्य-
 वर्जनीयतयान्यथासिद्धोऽपूर्वकमकल्पको न यौगपद्यं
 वाचते । प्रकृते तु यदि तन्त्रत्वं विवक्षितं स्यात् तदाग्ने-
 ययोः अव्यवधानेन पाठः स्यात् । सौम्योत्तरं पाठस्व-
 नन्यथासिद्धोऽपूर्वमपि क्वं कल्पयेतेति युक्तस्तेन यौगप-

सस्य वाचः तस्माद्वाग्नेययोः तन्त्रत्वम् ॥

Colophon:

इति श्रीगोविन्दपुरवास्तव्य नारायणसुधीविरचिते भाद्र-
नयोद्योते एकादशत्याध्यायस्य प्रथमः पादः ॥

Subject: Bhāṭṭanayodyota. I. 1—XI.1.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. After the colophon is given the first Sūtra of the next adhyāya—

॥ एकदेशकालकर्तृत्वं मुख्यानामेकशब्दापदेशात् ॥

The author of this work, Nārāyaṇa, native of Govindapura is identical with the author of Śabdabhūṣaṇa and Śabdamañjarī, described in the Vyākaraṇa Volume. Vide No. 5479 Vol. X. for further information about the author.

॥ भाद्रनयोद्योतः ॥

6969. BHĀṬṬANAYODYOTAḤ.

J. L. Collection No.

Substance—Paper. Size—12×5 inches. Sheets—26.

Lines—10 to a page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—650. Author—Nārāyaṇa. Incomplete.

Fragments only. Not printed.

Remarks:—The Ms. contains fragments of this work from Adhyāyas VI, VII, VIII and IX.

॥ भाट्टनयोद्योतः ॥

6970. BHĀṬṬANAYODYOTAḤ.

Barnell's Catalogue No. 18940. Page Left column.
 Substance—Paper. Size— $12\frac{1}{4} \times 6\frac{1}{2}$ inches. Sheets—18.
 Lines—14 to a page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—510, Author—Nārāyaṇa. Incomplete. Not printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

गुरुनानम्य संवीक्ष्य + फलस्ये ॥

आम्नायस्य० Same as No. 6968.

End:

यत्र तु यत्र तु यत्रो सम्भवी तत्र सर्वत्राश्रयत्वादी
 लक्षणा । तस्यामेव भावनाया लिङ्गानन्वयः... ।

Colophon:

इति भाट्टनयोद्योते प्रथमाध्यायस्य चतुर्थः पादः ।

अध्यायश्च समाप्तः ॥

Subject: Bhāṭṭanayodyota. I. 2—4; there is also a very
 small portion of the first pāda of the next Adhyāya
 at the end.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ पूर्वमीमांसाधिकरणसंक्षेपः ॥

6971. PŪRVAMĪMĀSĀDHĪKARANA

SĀNKṢEPAḤ.

N. S. Collection No. 57.

Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—8 (7-18).
 Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—500. Author—Sambhūbhāṭṭaṣṭh. Incomplete. Not
 Printed.

Beginning :

....त्रीण्यथास्तु नान्ततः ॥ ७ ॥

लोकं प्रमापयन्तेवाग्निहोत्रारीष्टितः परा ? ॥ ८ ॥

ऋत्वन्ते त्वग्निचिद्धर्मा इष्टयन्ते दीक्षितस्य ते ॥ २२ ॥

पाठक्रमः ऋतूनां नाग्निष्टोमविकृतिः परा ॥ २३ ॥

सा च सर्वा न संस्थैव नैकस्तोमग्रहोत्र च ॥ २५ ॥

षष्ठमे तृतीयः ।

ब्रुत्यर्थाभ्यां पाठवर्धिः प्रवृत्ते सुखतस्तथा ॥ २२ ॥

विकल्पस्तोमपूर्वत्वे सोऽपि वर्णत्रयस्य च ॥ ४ ॥

सोमेप्य(?)त्वादिबाधः स्यान्नाज्योत्कर्षश्च सोमतः ॥ ६२ ॥

सद्यस्काला च विकृतिः सोमार्थं दोहवैकृतम् ॥ ८९ ॥

दर्शोर्च्चा सोमविकृतिः ॥ ९२ ॥

पञ्चमे चतुर्थः । अधिकरणसंख्या ॥ ३२ २२२२५ ९ ॥

योगः ॥ ५८ ॥ सर्वसंख्यैक्यं ४२३ ॥

इति पञ्चमाध्यायः ॥

End:

जयाश्रीरादिषु वसोऽणुवाक्याज्यस्रोश्च सः ॥ २ ॥

ऋयणेषु च सान्वाय्यः पशुसंघगुदेषु च ॥ ४ ॥

नाग्न्याघेये दक्षिणीसु जाघनीषु संयुचयेः ॥ ६ ॥
 अग्नावुच्यः काम्यबाधः काम्येनोहवनीपकः ॥ ८ ॥
 नास्माघानादिकर्म स्याद्गत-श्रीधारणं न च ॥ १० ॥
 बहैकस्तु परार्थानि सतादौ स च कश्चन ॥ १२ ॥
 सत्रे गृहपतिः सस्यात्स्वाम्यर्थे सर्वकर्तृता ॥ १४ ॥
 आर्त्विज्यं बलिसंस्कारादिप्राणाभेव त... ॥

Subject: Pūrvāmīnāmsādīhikarāṇasāṅkṣepa.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

This is a metrical summary of the adhikarāṇas of Mīmāṃsā by Sambhubhaṭṭa.

For details, see remarks under No. 2067(a).

॥ अधिकरणमाला ॥

6972. ADHIKARANAMĀLĀ.

Burnell's Catalogue No. 2100. Page 86. Left column.
 Substance—Paper. Size— $7\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—8.
 Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—110. Author—Rāmacandra. Incomplete. Not
 Printed.

Beginning:

श्रीवेदन्यासाय नमः ॥

बहुवचनेन सर्वप्राप्तेः विकल्पः स्यात् ॥

अश्वमेधे भूयते 'वसन्ताय कपिञ्जलानालभेत' इति ।

तत्र विचार्यते किं कपिञ्जलाः पश्चिमिन्धेयाः त्रयश्चत्वारः
 षष्ठ वा यद्योत्साहं विकल्पेनालम्बय्याः । अथवा त्रय
 एवेति तत्र बहुवचनस्य त्रिप्रभृतिषु परार्थपर्यन्तेषु प्रचुर-
 प्रयोगात् ....व्यवधारणेन सर्वेषां शास्त्रादंगत्वप्रतीते
 त्रीहियत्रन्यायेनानीयते ।

End:

स्थितं श्लोकादशे प्रथमपादे त्रीहीनवदन्ति तण्डुलान्
 पिनष्टीत्यादौ किमवघातपेषणे सकृत्कार्ये उत तण्डुलनि-
 वृचेरापिष्टनिवृत्तेश्चावृत्त्येति संशये सकृदनुष्ठानेन शास्त्रार्थ-
 सिद्धेर्नावृत्तिरिति प्राप्तेऽवघातादेर्दृष्टार्थत्वेन * *
 शीलनीयमिति दिग् ॥

Colophon:

इति श्रीमत् कोल्हापूरकरकिण्डयुपाख्य वैदिकविद्याप्रतिष्ठापकजी-
 मश्रेङ्कटेश्वरिसूनुना रामचन्द्रेणोपनीतायामधिकरणमा-
 लायां संख्यामुष्टयाधिकरणाक्षेपसंक्षेपः ॥

Subject: Adhikarāṅgamālikā—Sankhyāmusṭhyadhikarāṅgākṣepa-
 saṅkṣepa only.

Remarks:—The Ms. is in good condition; but the writing on the
 first and the last sheets is very much effaced.

This again is a work bringing together the Adhikarāṅgas of
 the Mīmāṃsā. It is by Rāmacandra, son of Venkateśasūri
 of Kolhapur, a Mahratta Brahman.

॥ अधिकरणमाला ॥

6973. ADHIKARANAMĀLĀ.

Burner's Catalogue No. 2109. Page 86. Left column.
 Substance—Paper. Size—9½ × 4 inches. Sheets—8,
 Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—10. Author—Rāmacandra. Incomplete. Not
 printed

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ।

मुष्टिलोपात्तु० ॥ वाजपेये श्रूयते त्रिंशत्स्यो नैवार-
 सप्तदशश्रावः क्षीरे चरुर्भवतीति दर्शपूर्णमासयोः चतुरो
 मुष्टीन् निर्वपतीति । चतुर्मुष्टिपरिमितहविर्निर्वापो विहि-
 तः । तस्मिन्नेहातिदेशतः प्राप्यमाणे चतुर्मुष्टिपरिमितैः
 सप्तदशवारैः श्रावश्चरुसम्पादयितुं न शक्यत इति वाषे-
 ष्वभ्यंभाविनि किं श्रावद्रव्येण मुष्टिद्रव्यं सप्तदशसंख्या
 चतुस्संख्येत्युभयं नाप्यते । किवान्तरत् । तत्रापि किं
 संख्या उत मुष्टिरिति भवति संशयः ।

End, colophon and subject—Same as No. 6972.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ मीमांसासारः ॥

6974. MĪMĀMSĀSĀRAH.

J. L. Collection No.

Substance—Paper. Size—8½×4 inches. Sheets—9.
 Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Grams—
 —100. Author—? Complete. Not printed.

Beginning :

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ श्रीमांसासारो लिख्यते । अथातो धर्मजि-
 ज्ञासा ॥ वेदेन प्रयोजनमुद्दिश्य विधीयमानोऽर्थो धर्मः ।
 यथा यजेत स्वर्गकाम इत्यादिना विहितो यागादिः ।
 यागेन स्वर्गं भावयेदित्येतदर्थः विधिवाक्यजन्यशाब्द-
 बोधे भावनासाध्यं प्रयोजनं । भावना नाम भवितुर्भवना-
 नुकूलो भावकव्यापारविशेषः । सा च प्रत्ययवाच्या ।
 सा द्विधा । शाब्दी अर्थार्थी चेति । तत्र लिङ्त्वेन शाब्दी
 आख्यातत्वेनार्थी भावनेत्युच्यते ।

End :

एवं च यजेतेत्यादिना स्वर्गाद्युद्देशेन यागादेर्विधाना-
 त्सिद्धं यागादेर्धर्मत्वं । प्रयोजनमुद्दिश्य वेदेन विदितत्वा-
 दिति । सोऽयं धर्मो यदुद्देशेन विहितः तदुद्देशेन क्रिय-
 माणः तद्देतुः । श्रीपरमेश्वरार्पणबुध्या क्रियमाणस्तु नि-
 श्चयसद्देतुः । न च तदर्पणबुध्या अनुष्ठाने प्रमाणामावः ।
 “यत्करोषि यदभनासि ” इत्यादिस्मृतेः । अस्याच्चाष्ट-
 कादि स्मृतिवत्प्रामाण्यमिति ।

Colophon :

इति श्रीमत्कविकुलाड्डार श्रीनवग्रह.... ॥

Subject: Mīmāṃsāśārah.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

This work of some unknown writer, seems to be a summary of the Mīmāṃsānyāyaprakāśikā of Āpadeva.

॥ पूर्वमीमांसाकारिका—चित्रपटः ॥

6975. PŪRVAMĪMĀMSĀKĀRIKĀ—
CITRAPATAH.

Burnell's Catalogue No. 9888 b. Page 95. Right column.
Substance—Palm leaf. Size—18½ × 2 inches. Leaves—9.
Lines—10-12 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—500. Author—?. Complete. Not printed.

Beginning:

अथातो धर्मजिज्ञासा धर्मोऽर्थो विधिचोदितः ।

तत्प्रमाणं परीक्ष्यं स्यान्नाक्षाद्यैस्तत्प्रमीयते ॥

विधिस्तस्मिन् मानमेव नित्यशब्दः पदात्मकः ।

नित्यानि वेदवाक्यानि नानित्यानि समाख्यया ॥

प्रथमस्य प्रथमः पादः ॥

मन्त्रार्थवादप्रयुक्ताः प्रमाणानीति त्रार्थिके ।

स्युर्ध्ववादास्तुस्वर्वा विधिवभिगदास्त्वया ॥

हेतुवभिगदास्त्रद्वन्मन्त्राः स्मृत्युपकारिणः ॥

द्वितीयः ।

स्वस्मृतीनां प्रमाणत्वं मूलवेदानुमानतः ।

न तु भ्रुतिविरुद्धानां न च मूलान्तरस्पृशाम् ॥
 श्रौतक्रमविरोधेन नाचामस्मृत्यमानता ।
 अर्था यवादिशब्दानां वाक्यशेषानुसारिणः ॥
 आर्थाविरोधे मानत्वं म्लेच्छव्यवहृतरपि ।
 ....वेदाः कल्पसूत्राणि डोलकाद्यव्यवस्थितम् ॥
 मानं व्याकरणं नान्ये शब्दार्था लोकवेदयोः ।
 शब्दार्थ आकृतिर्व्यक्तौ लक्षणाक्षेपसंभवात् ॥
 अविरोधादभयवाक् निन्द्यन्ते वार्तिकेन या ।
 भ्रुतिस्मृत्योः विरोधे द्राक् विसृज्यभ्रुतिबोधिते ॥
 यथाचारे विगानं स्वाभ्यादृत्योऽदृष्टहेतुकः ।
 बाह्यश्राद्धं च नापेक्ष्यं शिष्टाचारस्य मानता ॥
 बलीयस्वार्यविहृतिः म्लेच्छानां व्यवहारतः ।
 स्मृत्याचारविरोधे च नाचारस्य प्रमाणता ।
 निवृदादिपदार्थश्च स्तोत्रीया नवकादिकः ॥
 तृतीयः ॥
 ग्रामाण्यहुद्भिदादीनां विशेपेण च वार्तिके ।
 कर्मनाभोद्भिदादिः स्वाधिश्रान्यादिपदं तथा ॥
 तथावारस्तथा श्येनो वाजपेयपदं तथा ।
 आग्नेयादिर्गुणविधिर्जात्यर्थे बहिरान्यके ॥
 यौगिकप्रोक्षणीशब्दः निर्मन्थ्योऽपि तथादिचः ।

नाम स्याद्वैश्वदेवाष्टाकपालादि च संस्कृतिः ॥

तत्कार्यकार्यतापसौ निमित्तत्वं क्वचिद्भजेत् ।

क्वचिदेकप्रभवता कापि तेन स्वरूपता ॥

क्वचित्प्रशस्तता तत्र निमित्तत्वं प्रपद्यते ।

क्वचिद्भूमा क्वचिद्विष्णुसमुदायस्तु केवलम् ॥

सन्दिग्धव्यञ्जनद्रष्ट्यं निर्णयं वाक्यशेषतः ।

अवदानैः सुवादीनां सामर्थ्येन व्यवस्थितिः ॥

“ कारिकाः ॥ प्रथमोऽध्यायः ॥

End:

जपस्तुत्यादि मन्त्राणां धर्मार्थत्वात्समुच्चयः ।

यान्यानुवाक्यायुगळमनेकं स्याद्विकल्पितम् ॥

समुच्चयाः कथास्तोमे गुदयागे समुच्चयः ।

अग्न्याधेयं दक्षिणाः स्युः संख्यामेदाद्विकल्पिताः ॥

जाघनीनां ? पशुगणे नभवेस्तु समुच्चयः ।

बाह्यादिना स्यात्काम्येन नित्यो (स्य)स्य विवर्तनम् ॥

काम्यो नाहवनीयस्य आधानादेरभावतः ।

तत्र नाधानसंस्कारः नित्यो (स्य)स्य न धारणम् ॥

क्वचिदेव परार्थानि कुर्याद्भुषु यष्टुषु ।

एषु यः क्वचिदेव स्यात् सत्रे गृहपतिर्षतः ॥

सर्वेऽपि सर्वान्...संस्कारानञ्जनादिकान् ।

याजमानात्विज्योविप्रतिषेधं परं बली ।

आत्विज्यं ब्राह्मणा एष कुर्युः सर्वेषु कर्मसु ॥ ३८९ ॥

Colophon:

४ ॥ का ३० द्वादशोऽध्यायः ।

चित्रपटस्समाप्तः ॥

Subject: Pūrvamīmāṃsākārikā, known as Citrapaṭa.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The other work contained herein is Vyāsaśūtrakārikā. After the colophon is given

कामादिदोषदूराय कल्याणगुणशालिने ।

अस्मदेशिकभूताय गुरवे करवै नमः ॥

The author of this work is not known. The work is a metrical recast of the Mīmāṃsāsūtras. This work is called Citrapaṭa also. The first part, described separately in the Vedānta section, is Vyāsaśūtrasaṅgati available only up to the I Adhyāya. The whole work seems to be called by the name 'Pūrvotīaramīmāṃsāsāṅgati.' In the following Ms. the same work is called Mīmāṃsāsiddhāntāryā, though there are only few Ārya verses in the work.

Dr. Burnell does not notice this work under this number.

The whole of this Ms. has been copied in this library. Vide T. V. No, 296. It may be here mentioned that lists of the 108 works of Appayadīkṣita contain a name 'Citrapaṭa'

॥ मीमांसासिद्धान्तः ॥

6976. MĪMĀMSĀSIDDHĀNTAḤ.

Burnell's Catalogue No. 2112. Page 86. Left column.

Substance—Paper. Size— $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—20.
Lines—12 to a page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—550. Author—?. Incomplete. Not printed.

Beginning end and subject—Same as No. 3975.

Colophon :

द्वादशोऽध्यायः

अनेन नारायणः प्रीयताम् ॥

शुभं भवतु ॥

Remarks :—The Ms. is in good condition. After the colophon is given the following—

यस्तु मीमांसते शब्दं (यस्तु व्याकुर्वते शब्दम्) यस्तु मीमांसतेऽम्बरम्
तावुभौ पुण्यकर्माणौ पश्चिपावनपावनौ ॥

ब्रह्ममानः केशश्मश्रूणि वापयते । दत्तो धावते ॥ नत्वानि कुन्वसे *
द्वितीयपादे शो. ४. वैसर्जहोमीयं वासोऽम्बुर्गुहावि । ४.
अप्य० पा० वेदं कृत्वा वेदिं कुर्यात् । ६ ॥ कृते आचामेत् ॥

* * *

वैर्मन्त्रैरग्निर्वीज्यते ते आन्धूननादय २९४ श्वर्मान विज्ञेयः २९५

विष्टदुसोमकेषु क्रतुषु पवमानपरस्तोत्रेषु २९६

At the end there are 4 pages of some unintelligible summary of Rituals etc. Dr. Burnell remarks wrongly, following the import of the name, that the work is an epitome of the Mīmāṃsā in Āryā verses. The work throughout is in Anuṣṭubh.

॥ प्रकरणसुभाषितम् ॥

6977. PRAKARANASUBHĀSITAM.

Burnell's Catalogue No. 9595 Page 86. Left column,
Substance—Palm leaf. Size— $15\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves
—11. Lines—7 8 to a Page. Script—Grantha. No. of
Granthas—300. Author—?. Incomplete. Not printed.

Beginning :

हरिः ओम् ॥ शुभमस्तु । प्रथमाध्यायस्य । चोदना ।
स्वाध्यायोऽध्येतव्यः । वर्णकान्तरं । अष्टवर्षं ब्राह्मणमुप-
नयीत । तमध्यापयीत । ओम् । वायव्यं श्वेतमालमेत भू-
तिकामः इति विधिः । वायुर्वै क्षेपिष्ठा देवता । वायुमेव
स्वेन भागधेयेनोपधावति । स एवैनं भूर्ती गमयतीत्यर्थ-
वादः ॥ १ ॥

औदम्बरो यूषो भवति । ऊर्वा उदंबरः । ऊर्जं
पशुबः । उर्जेवास्मा ऊर्जं पशुनावरुद्धे । ऊर्जोवरुष्या
इति ॥ २ ॥

शूर्पेण जुहोति । तेन ह्यन्नं क्रियते इत्यर्थवादः ॥ ३ ॥
उरुं प्रथस्वेत्ययं कश्चिन्मन्त्रः ॥ ४ ॥

ओम् अष्टका कर्तव्या इत्यादि । वर्णका । यां जनाः
प्रतिनन्दन्तीत्यर्थं मन्त्रोऽष्टकाश्चादस्याङ्गम् ॥ १ ॥

End :

अथा वैष्णवमेकादशकपालं निर्वपेत् अभिचरन् सर-

स्वत्वात्मभागा स्यात् । बार्हस्पत्यश्चरुर्वति ॥ ११ ॥

चातुर्मास्येषु साकमेघनामके तृतीये पर्वणि भूयते ।
अप्रयेऽनीकवते पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेत् । साकं
सूर्येणोद्यता निर्वपति । मरुद्भयः सान्तपनेभ्यो माघ्यं-
दिनं चरुं मरुद्भयो गृहमेधिभ्यः सर्व...दुग्धे सायं चरु-
मिति ॥ १२ ॥

अग्नीषोमीयपञ्चौ प्रवाजानां भूयते । तिष्ठन्तं पशुं प्र-
यजन्तीति ॥ १३ ॥

Subject: Prakaraṇasubhāṣita.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

This resume of the Prakaraṇas in the sūtras of Jaimini is
by an unknown author.

Dr. Burnell has left this Ms. as an unidentified fragment.

॥ मीमांसाविषयोपन्यासः ॥

6978. MĪMĀMSĀVIṢAYOPANYĀSAḤ.

Burnell's Catalogue No. 9596. Page 86. Left column.
Substance—Palm leaf. Size—18×1½ inches. Leaves—
41. Lines—7 to 8 to a Page. Script—Grantha. No.
of Granthas—820. Author—? Complete. Not printed.

Beginning:

इह खलु परमकारुणिकेन प्रगपता वैमिन्यृषिणा

‘अथातो धर्मजिज्ञासेत्यादिना द्वादशसुध्यायेषु धर्मो वि-
चारितः तत्र... वेदेन प्रयोजनमुद्दिश्य विधीयमानोऽर्थो-
धर्मो यथा यांगादिः ।

End:

अतश्च मन्त्रवर्णश्चतुर्थितो दुर्बलः यदाहुः

‘तद्धितेन चतुर्थ्या वा मन्त्रवर्णेन वा पुनः ।

देवताया विधिस्तत्र दुर्बलं तु परं परम् ” इति ।

अतश्च प्रबलप्रमाणबोधितप्रजापतिदेवतया दुर्बल-
प्रमाणबोधिताग्नेया... स्यादिति चेत्सत्यं । स्यात् बाधः
यदि प्रजापतये जुहोतीति केवलं प्रजापति विधानं स्यात् ।
विधीयमानस्तु प्रजापति मन्त्रवर्णप्राप्तमग्नि..... ॥

Subject: Mīmāṃsāvijñāyopanyāsa.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

This discourse summarising the doctrines of the Mīmāṃsā
is left as an unidentified fragment by Dr. Burnell.

॥ गुरुमतसंक्षेपः ॥

6979. GURUMATASĀṆKṢEPAH.

Burnell's Catalogue No. 2111. Page 84. Right column.

Substance—Paper. Size—10×4 inches. Sheets—5.

Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—100. Author—? Complete. Not printed.

Beginning:

श्री सावित्र्याय नमो जयति तरोः ॥

अथ प्राभाकरमतं लिख्यते ॥ पूर्वमीमांसायाः द्वादश-
लक्षण्याः धर्मो विषयः । स च निदोषापूर्वादिशब्दाभि-
धेयो लौकिकश्रेयस्साधनशब्देनालक्षणः । श्रेयस्कामनि-
योज्यकस्तद्भातृपात्तक्रियाविषयकः सदा नित्यं यावज्जीवं
यावदायुरित्यादिनित्यत्वादीर्लिंगालिङ्गितधातृपात्तक्रिया-
विषयस्तु पण्डरूपः । तथा धर्मोऽपि दुरितापूर्वादि-
शब्दितः..... ॥

End:

मुक्तिदशायामभ्यभिच्यञ्जकाभावात् केवलआत्मन
एवाभिव्यञ्जकत्वे अभिव्यक्तेरनित्यायाः शरीरादिहीने मु-
क्तेऽशक्यशंकत्वात् आत्मन एवानन्दरूपत्वेऽपि तदाभिव्य-
क्तेरसम्भवात् दुःखाभावस्यापि स्वतः पुरुषार्थत्वात् तन्मा-
त्रार्थितेऽप्य मोक्षशान्तेऽधिकारः तस्मात्सिद्धं कर्मैव मोक्ष
साधनमिति गुरुमतसंक्षेपः ।

Colophon:

सम्पूर्णम् ॥

Subject: Gurumatasaṅkṣepa.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

Dr. Burnell has printed the whole of this Ms. in his catalogue (pp 84). He remarks that the text is much the same as that of the Mimāṃsā section of the Sarvadarśana-siddhāntasaṅgraha.

॥ अरुणाधिकरणादिविचारः ॥

6980. ARUNĀDHĪKARANĀDIVICĀRAH.

Burnell's Catalogue No. 2114. Page 84. Left column.
 Substance—Paper. Size— $10\frac{1}{2} \times 8\frac{3}{4}$ inches. Sheets—
 20. Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No.
 of Granthas—500. Author—Lakṣmaṇapaṇḍita. In-
 complete. Not printed.

Beginning:

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥

श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

द्रव्यगुणयोरैककर्मणान्निवृत्तमः स्यात् ॥

ज्योतिष्टोमे श्रूयते अरुणया एकहायन्या पिङ्गाक्ष्या
 सोमं क्रीणातीति । तत्र संशयः किमरुणीम् । (१) क्रय,
 भावनायां निविशते । किं वा प्राकराणिकमर्षद्रव्ये
 तिष्ठति ।

End:

श्रौतस्य विधेः तत्र व्यापाराभावान्न विधेयानेकत्वानि-
 मिस्तेवाक्यभेदः । प्रकृते तु विशेष्यभूतभावनायाः विद्व-
 द्वाक्ष्यादेव प्राप्तेर्विधेः तद्विधितात्पर्यकत्वायोगेन विशेषण
 एवावतारान् । तत्र विशेषणानेकत्वे तेषां परस्पर-
 विशेषणविशेष्यभाव नियामकाभा... ॥

Colophon :

इह।रुणाधिकरणभङ्गं लक्ष्मणपण्डितः ।

प्राणैषीदेष विदुषां भूयात्सन्तोषपोषकः ॥

हरिः श्रौ ।

वषट्कराधिकरणसिद्धान्तस्थापनाक्रमं ।

अथ व्याकुलयिष्यामि विदां कुर्वन्तु पण्डिताः ॥

Subject: Aruṇādhikaraṇādivicāra p. p. 1—11.

2 Vasaṭkārādhikaraṇāvicāra p. p. 11—20.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ उपक्रमपराक्रमः ॥

6981. UPAKRAMAPARĀKRAMAH.

Burnell's Catalogue No. 2105. Page 84. Left column.

Substance—Paper. Size—8½ × 8 inches. Sheets—67.

Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—1400. Author—Appayadīkṣita, Complete. Prin-
ted.

Beginning:

उपक्रमस्य प्रबलत्वमूचिरे

ययोपसंहारविरोधिनो बुधाः ।

प्रतिष्ठितां तामिह तर्कसंहितिं

प्रबोधयामः प्रतिकूलजल्पितान् ॥

मीमांसकास्तावदुपक्रमोपसंहारयोः विरोधे सति उपक्र-
मस्य प्राबल्ये न्यायमेवमाहुः । सर्वस्यापि शब्दस्य स्वार्थल-
ङ्घने विरोधः कारणं, स च प्रतियोगिनि दृष्टे ज्ञायते न
चोपक्रमद्वयायां उपसंहारो विरोधी ज्ञात इति उपक्रमो

वृत्तिरेव युक्तः ।

End:

तस्मादुत्तरमीमांसायामपि उपक्रमप्राबल्यमविगीतम् ॥
एवं च सकलमीमांसकव्यवहारविरुद्धो नयसरणिग्रन्थान-
भिद्वैरर्वाचीनैः स्वमतस्येतरमतवैलक्षण्यप्रकटनाय कल्पि-
तोयमुपक्रमोपसंहारबलाबलव्यत्ययो यवनगुरुपदिष्टशौ-
चमुखक्षालनपौर्वापर्यव्यत्ययबहुपेक्षणीयः प्रामाणिकैरिति
सिद्धम् ॥

Colophon :

इति श्री अप्पय्यदीक्षितेन विरचितः उपक्रमपराक्रमः समाप्तः ।
इदं उपक्रमपराक्रमस्य पुस्तकं धरस्वेटि शेषगिरिणा लिखितं
स्वार्थं परार्थं च । अनेन श्रीमदस्मदादिगुरुणां मध्वाचार्याणां
हृत्कमलमग्न्यनिवास्यनन्तकल्याणगुणसम्पूर्णक्षीराब्धिशाधिभारतीर-
मणमुख्यप्राणान्तर्यामिभ्रीवेवव्यासहयभ्रीवनरसिंह वामनवरदराज-
पाण्डुरंगगोविन्दकेशवराजगोपालश्रीकृष्णवेङ्कटेश वराहरामचन्द्रभा-
गवमत्स्य कूर्मदत्तात्रेयाङ्कभीलक्ष्मीनारायणः प्रियतां । श्रीवेङ्कटे-
शार्पणमस्तु । सत्यविजयतीर्थपूज्यचरणेभ्यो नमः ।

Subject : Upakramapara-krama.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

The pious scribe of this Ms. is a Mādхва.

This work of Appayyadīkṣita has appeared in the Chow-
kamba Sanskrit Series, along with part 2 of Bhedadhikāra.

UPAKRAMAPARĀKRAMA.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
6932	B. L. 2106	Paper.	5½ X 4	55	9-10	Devanāgarī.	Complete.
6933	" 2107	"	9½ X 4½	56	6	"	"
6934	" 9822	Palm leaf.	17½ X 1½	69	5-7	Grantha.	"
6935	" 9868	"	17 X 1½	41	8	Telugu.	"
6936	" 9873	"	16½ X 1½	5	6-8	Grantha	A fragment at the beginning.

A DESCRIPTIVE CATALOGUE OF
DETAILED REMARKS

on the

UPAKRAMAPARĀKRAMA

MSS. CONTAINED IN THE ABOVE TABLE.

6982 These 2 additional verses are seen at the end.

विद्वद्गुरोः × प्रथितस्तनूजः ॥ १ ॥

अकरोद्यमत्यर्थमात्मबोधविशुद्धये ।

उपसंहृतिदुन्यायमुपक्रमपराक्रमम् ॥ १ ॥

On the title page is given:—

‘ उपापतिपण्डितानां । ’

6984 The 2 verses given above occur here also.

॥ उच्छृङ्खलवादः ॥

6987. UCCHRNKHALAVĀDAH.

J. L. Collection No. 11.

Substance—Paper. Size—9½ × 4½ inches. Sheets—15.

Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—280. Author—? Complete. Not printed.

Beginning:

भावनाभाव्यस्वर्गादेर्भावकत्वायजिः कुतौ ।

करणं जैमिनीयानां मतं प्रायोऽतिदुर्घटम् ॥ १ ॥

भावनेति । स्वर्गकामो बजेतेत्यत्र यागकरणिका भाव-

नेति शाब्दबोधो मीमांसकानाम् । तत्र भावनाभाव्ययागस्य
 भावनायां मुख्यं करणत्वं नास्त्येव । किं तु भावनाभा-
 व्यस्वर्गनिर्वर्तकत्वरूपं पारिभाषिकं करणत्वं । तच्च स्वर्ग-
 निर्वर्तकत्वं नाम स्वर्गं जनकत्वं (स्वर्गजनकत्वं) चा-
 नन्यथासिद्धत्वे सति स्वर्गसमानाधिकरणात्यन्ताभावप्र-
 तियोगितावच्छेदकयागत्वादिरूपं वाच्यम् । तच्चास-
 म्भवि यागत्वे । तथा हि यागत्वं गङ्गास्नानादिजन्यकर-
 णाभावप्रतियोगितावच्छेदकं तत्रावच्छेदकत्वावच्छिन्नप्र-
 तियोगिताकाभावस्यानतिप्रसक्तस्यासंभवात् वैजात्यस्य
 कार्यकारणभावग्रहोत्तरकालकल्पस्य प्रागनुपस्थितेश्च ।

End:

उक्तं च रथन्तराधिकरणे वार्त्तिककारैः—

“समासस्सति सामर्थ्ये तच्चाभीष्टविशेषणे ।

विशेषणं व्यवच्छेत्तृविशेष्यव्यापि चोच्यते ॥”

समास इति सर्ववृत्तीनामुपलक्षणमिति । यद्यपि चा-
 योगव्यावृत्तिरूपनियमफलकत्वेनापि विशेषणत्वोपपत्तिः
 संभवति ; तथापि व्रीहीणां यागकरणत्वेन विधानात् तत्र
 चायोगव्यावृत्तिरूपनियमस्य साधनान्तरव्यावृत्तिमन्तरे
 णासिद्धेः न समुच्चयोपपत्तिरिति संक्षेपः ।

Subject: Ucchrāṅkhatāvada.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the title

page is given

उच्छृङ्खलवार्द(वः)रंगभट्टभट्टगोस्वामिनाम् ।

॥ गुणविधिविचारव्याख्या ॥

6988. GUNAVIDHIVICĀRAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 2113. Page 34. Left column.
 Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{2} \times 8\frac{1}{2}$ inches. Sheets—8.
 Lines—8 or 9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
 Granthas—200. Author—? Complete. Not printed.

Beginning:

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥

‘ज्योतिष्टोमेन स्वर्गकामो यजेत’ इति वाक्ये
 कर्मोत्पत्तिः न तु सोम सोमेन यजेतेति वाक्ये तु तदनु-
 वादेन सोमरूपगुणविधिः । नडस्येभमविशिष्टयागवि-
 धिः ॥ वाक्यार्थविध्यापत्तेः मत्वर्थलक्षणदोषाद्विशिष्टवि-
 धानगौरवाच्चेति । ननु न ज्योतिष्टोमवाक्यं कर्मोत्पत्ति-
 विधायकम् । फलान्तराकाङ्क्षाभावेन सार्वकाम्यवाक्येन
 वसन्ते ज्योतिषा यजेतेति निमित्तवाक्येन च सर्वकामप्र-
 त्यवायपरिहारफले विनियोकतुमशक्यत्वेन तयोः कर्मा-
 न्तरविधायकत्वापत्त्या गौरवापत्तेः ॥

End:

अन्यत्र गुणविशिष्टात्त्वर्षकरणकभावनमिति षष्ठः

यथा “सौर्यं चरुं निर्वपेत्” ब्रह्मवर्चसकाम इति तत्रापि
 पदान्तरोपस्थितिसापेक्षत्वेन पूर्वापेक्षया दौर्बल्यमिति
 उक्तञ्च आधाराग्निहोत्राधिकरणवार्तिके । इयमपि च द्वि-
 विधादपि विशिष्टविधेर्वलीयसी । एकविधिसम्भवेऽनेकवि-
 धिशक्तित्वानुपपत्तेः ॥ उभयपक्षभाविनश्च विप्रकृष्टार्थवि-
 धेरपर्यनुयोज्यत्वादिति । व्याख्यातं चैतन्न्यायसुधायाम्
 यथा चात्र शुद्धधात्वर्थविधिधुचिर्विशिष्टविधानाद्दलीयसी
 तथा धात्वर्थेऽन्यत्रिधिधुतिरपीति पञ्चमस्याननिवेशोऽ-
 स्थायुक्त इत्याह इयमपि चेति । अन्यत्र शुद्धधात्वर्थविधे-
 रपि द्विविधविशिष्टविध्यपेक्षया वलीयस्त्वसूचनार्थश्चकारः
 हेतुमाह । नन्वयं [पदार्थान्तरविषयत्वे च विप्रकृष्टार्थ-
 नादुर्बलेत्याशङ्क्याह— “ उभयेति ॥ ” विशिष्टविधावपि
 विशेषण भूत] पदार्थान्तरविधिरित्याशय इति ।

Colophon: Nil.

Subject: Guṇavidhivicārah.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ द्वादशलक्षणार्थसङ्क्षेपः ॥

6989. DVĀDAŚĀLAKṢAṆYARTHASAṆKṢEPAH.

J. L. Collection No. 3

Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Sheets—8.
Lines—11-12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—100. Author—? Complete. Not printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

कर्ममीमांसायामथातो धर्मजिज्ञासेति सूत्रेण प्रमाणस्व-
रूपसाधनफलैः धर्मस्य विचारं प्रतिज्ञाय प्रथमाध्याये
तस्मिन् प्रमाणम् । तत्र प्रथमपादे साक्षाद्भे प्रमाणभूता-
याशोदनायाः पौरुषेयत्वाद्यप्रामाण्यहेतुशङ्कानिराकरणपूर्व-
कं तत्र प्रामाण्यमुपपादितम् । द्वितीयपादे अर्थवादमन्त्र-
बोर्विध्यपेक्षितद्रव्यदेवतादिस्तुत्यनुष्ठेयार्थस्मृतिसमर्पकतया
तृतीयपादे मन्वाद्याप्तप्रणीतवेदाविरुद्धस्मृत्यादीनां मूल-
वेदानुमापकतया, चतुर्थपादे अग्निहोत्रं जुहोति, श्वेने-
नाभिचरन्बजेतेत्यादि विधिवाक्यगतानामग्निहोत्रादिप-
दानां नाम्ना कर्मभेदो नाम्ना धर्मातिदेशो नाम्ना दूरस्व-
स्यानुवाद इत्यादिप्रयोजनवस्तया कर्मणो नामतया च
तत्र प्रामाण्यमुपपादितम् ॥

End:

छादशो प्रसङ्गो निरूपितः । अन्यार्थोऽन्वयस्य तत्र-
प्रुक्तिशक्तिकस्योपकारः प्रसङ्गः । यथा भोजनार्थं प्रथ-
मागतस्वाचार्यस्य कृतेन सूपापूपादिना पश्चादागतस्य
स्वयमाचार्यनैरपेक्ष्येणापि सूपापूपादिप्रयुक्तिशक्तिकस्य

जामातुरुपकारः । यत्त्वन्वार्थेन स्वयं तत्र प्रयुक्तिश्चकिरहि-
तम्युपक्रियते तन्न प्रसङ्गि

❀ ❀ ❀

याजकादिभिर्ब्राह्मणो धनमार्जयेदिति द्रव्यार्जनशा-
स्त्रेण ज्योतिष्टोमादिशास्त्रस्य ऋत्विगपेक्षस्याविश्लेषेण त्रैव-
र्णिकानामात्विज्यमाक्षेप्तुं प्रवृत्तस्योपकारः शास्त्रप्रसङ्ग
इत्येवमादिरूपेण द्वादशे सापवादः प्रसङ्गो निरूपितः ।

Colophon:

द्वादशलक्षण्या अर्थसङ्केपः समाप्तः ।

Subject: Dvādaśalakṣaṇyarthasaṅkēpa.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ स्थानिनो भावनावाचित्वखण्डनम् ॥

6990. STHĀNINO BHĀVANĀ-
VĀCITVAKHANDANAM.

J. L. Collection No. 10.

Substance—Paper. Size—9×3½ inches. Sheets—10.

Lines—11 to a page. Script—Devanāgarī. No of

Granthas—150. Author—Khaṇḍadeva. Complete.

Not printed,

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

यथाख्यातत्वं दशसु लकारेषु साधारणमित्येतन्मू... ।
 आख्यातत्वमार्थभावनाशक्यवच्छेदकं । तच्च स्थानिमत्रो
 धर्मोलत्वात् । न तु तिवादिगतः । ते... नुगतस्यैकस्य
 धर्मस्याख्यातत्वरूपस्य निर्वक्तुमशक्तेः । न च स्थान(?)भू-
 तलकाराणामश्रुतत्वात्कथं तेभ्यो भावनोपस्थितिः । स्वरूपे-
 षाश्रुतत्वेऽपि तिप्त्वाद्यादेशस्मारितानां बोधकत्वोपपत्तेः ।
 न चैवं श्रुतशानचाद्यादेशस्मारितानां स्वरूपेण बोच्चारि-
 तानां तेषां बोधकत्वापत्तिः । अथ कथंचिदत्र... कारोप-
 स्थितेः भावनाबोधं प्रति स्वरूपयोग्यत्वेऽपि अनुभवबलेन
 तिवाद्यादेशजन्योपस्थितेरेव भावनोपस्थितिफलोपधाव-
 च्छेदकत्वकल्पनेन बाधकाभावात् ।

End:

अत एव तद्रूपभेदेन कार्यकारणभावानेकत्वमवगत्यापत-
 न्न विरूप्यते अत्र तु लट्लेटोः समानस्समभिव्याहारः । तत्र
 तादृशसमभिव्याहारो वर्तमानत्वे प्रवर्तनायाश्च सैन्ध-
 वादिपदवच्छक्त इत्येवंविधभ्रमस्यैव तत्तत्तात्पर्यग्राह-
 कानुरोधेन तत्तदर्थबोधकत्वं द्रष्टव्यम् । अथवा स्तुतिवा-
 धादेशानामेव लाघवाद्बर्तमानत्वादौ प्रवर्तनायां च श-
 क्तिस्तत्तद्विकरणानां तात्पर्यग्राहकत्वाङ्गीकाराच्च नाव्यव-
 स्था । यत्र तु समानमेव रूपं, तत्र सैन्धवादिपदवदुभयत्र
 शक्तावपि तात्पर्यवशात्प्रियम् इत्याद्यस्यत्र विस्तरः ।

Colophon :

इति श्रीखण्डदेवकृतं स्थानिनो भावनावाचित्वखण्डनं श्रीमद्रम्भीर-
राजभारतीदीक्षितानामिदं पुस्तकम् ।

Subject: In this work Khaṇḍadeva criticises the view that Bhāvanā is got at as the meaning of the Sthānin, i.e. the lakāra, himself holding the other view, that it is the meaning of the Ādeśa, viz, Tibādī.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the title page is given—

इदं पुस्तकं रङ्गभट्टभट्टगोस्वामिनाम् ।

It is not known whether this and the following tract represent separate works of Khaṇḍadeva or whether they are only portions of his bigger works.

॥ मत्वर्थलक्षणाखण्डनम् ॥

6991. MATVARTHALAKṢAṆĀKHAṆḌANAM.

J. L. Collection No. 5.

Substance—Paper. Size—8 $\frac{3}{4}$ × 3 $\frac{3}{4}$ inches. Sheets—26.
Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—120. Author—Khaṇḍadeva. Complete. Not
printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

यत्तु यथाश्रुतोद्भिदधिकरणमात्रस्तु शास्त्रदीपिकाग्र-
न्थानुसारेण मत्वर्थलक्षणाविषये यथाश्रुतमूलमेवं व्या-

ख्यातम् । न सोमेन यजेतेत्यादौ सोमगततृतीयोपाच-
करणत्वस्य भावनायामन्वयस्सम्भवति । पदश्रुत्या घातु-
लक्षितकरणत्वावरोधात् ।

End :

साध्यत्वावगमोत्तरं जनकापेक्ष्यामारुण्यादिविशेषण-
भेदेन तत्तद्विशेषविधिकल्पनस्य तृतीयबोधेऽपि वृत्ते पश्चा-
दारुण्यस्य स्वाश्रयापेक्षाग्रामेकहायन्यादेश्च स्वपरिच्छेदक-
रूपापेक्षया या अरुणा सैकहायनी यैकहायनी सारुणेत्येवं
पाक्षिकान्वयबोधश्चतुर्थः करप्यत इति सिद्धम् ॥

Colophon :

इति श्रीखण्डदेवकृतं मत्वर्यलक्षणाखण्डनम् ॥

श्रीमद्रम्भिरराजभारतीवीक्षितानामिदं पुस्तकम् ॥

Subject: Matvarthalakṣaṇāpākhyaṇam.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the title
page is given—

इदं पुस्तकं रङ्गभट्टभट्टगोस्वामिनाम्

॥ भावनाविचारः ॥

6992. BHĀVANĀVICĀRAH.

Burnell's Catalogue No. 2116. Page 85. Right column.
Substance—Paper. Size—10×4 inches. Sheets—6.
Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—2500. Author—? Incomplete. Not printed.

Beginning :

श्रीवेदव्यासाय नमः

शब्दान्तरे कर्मभेदः कृतानुबन्धत्वात् । इदम-
धिकरणं शास्त्रदीपिकायां विचारितम् । एकप्रकरणमतानि
व्रजति ददाति जुहोतीत्यादीन्पुदाहरणम् । तत्र प्रत्ययां-
शस्यैकत्वेऽपि धातुभेदादाख्यातपदानि मिथः शब्दान्त-
रं भवति । तत्र किं नानाधात्वर्थानुरक्ता एका भावना
उत प्रतिधात्वर्थं भिन्ना इति ॥

अनेकापूर्वकल्पनापेक्षया एकापूर्वकल्पनस्य लाघवाद-
पूर्वमेकम् । भावनाप्येका, किञ्चधात्वर्थाः यागादयः
भावनां प्रति गुणभूताः न तां भिन्दुरिति प्राप्ते ऋम् ।

“ प्रत्ययांशस्समानोपि प्रतिधातुप्रयोगतः ।

तत्तदर्थानुरागे(सारे)ण भावनाभेदमावहेत् ॥

निष्पद्येत समस्तेभ्यो धातुभ्यः प्रत्ययो यदि ।

ततस्सर्वविशिष्टा स्यात् द्वन्द्वोत्पन्नसुवर्थवत् ॥

यदि वा प्रत्ययः शुद्धः सर्वधातुपृथक्कृतः ।

भूयेत क्रमतस्सर्वैः विशिष्येत सधातुभिः ॥ ”

प्रत्ययो यजिपरः भूयमाणः केवलं यागकरणिका
भावनां भ्रुत्या विधत्ते ॥

End:

न चैवं विद्वानिति सामान्यवचनेनाधानानुवादेन
विद्म विधीयते ततः शुद्धस्याधानाप्राप्तिरिति वाच्यम् ।
सकलक्रतूपयुक्तविद्या विद्या विधीयते । आधानोपयुक्तत्वाच्च ।
नमः । रथकाराधानानुवादेनापि क्रतूपयुक्तविद्याविधाने
रथकारस्यापि क्रतुष्वधिकारापत्तेः ॥

न द्वितीयः । अर्थी समर्थो विद्वानधिक्रियत इति
न्यायाद्विद्यावतामेवाधानविधेरन्योन्याश्रयात् क्रतुष्वपि
क्रतूपयुक्तविधानापत्तेश्च तुल्यन्यायादित्यलम् ॥

Then the next section begins—

पात्नीविते तु पूर्वत्वावच्छेदः । इदमधिकरणं शास्त्रदी-
पिकायां विचारितं त्वाष्ट्रं पात्नीवतमालभेत

Subject: Bhāvanāvicārah.

Remarks: --The Ms. is in a fairly good condition.

॥ मीमांसापूर्वपक्षः ॥

6993. MĪMĀMSĀPŪRVAPAKṢAḤ.

Ms. not noticed by Burnell. No. 18902.

Substance—Paper. Size— $10\frac{7}{8} \times 5\frac{1}{2}$ inches. Sheets—3.

Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—80. Author—? Complete. Pūrvapakṣa alone.
Not printed.

Beginning :

श्रीगणपतये नमः

....अभिधीयते । यदुक्तं क्रतुविधिप्रयुक्ताधानोपनयना-
नुवादेन ब्राह्मणादिकर्तृकत्वे निमित्ते वसन्तादिकाल एव
नैमित्तिकत्वेन विधीयत इति तदनुपपन्नम् । तथा हि । क्रतु-
विधिभिस्तावदुपनयनस्य नियमेनानाक्षेपात् । ते हि ज्ञानस्य
यद्यपि नियमेनाक्षेपकाः तथापि तत्साधनस्याध्ययनस्थेन
नियमेनाक्षेपकाः । उपधान्तरेणापि तत्संभवात् । अध्य-
यनमपि च उपनयनस्य न नियमेनाक्षेपकम् अनुपनीतस्यापि
तत्संभवात् । अतः पक्षे तत्संभवात् प्राप्तिकस्योपनयनस्य
वसन्तादिवाक्ये विधिः ।

End :

अन्येनाहितानामपि क्रमेण अन्यस्याहवनीयसंभवेन
तद्वावृत्तिफलकस्य कृतिमात्रवृत्तिफलकत्वरूपात्मनेप-
दार्थस्यापि वसन्तादिवाक्ये विधाने वाक्यभेदापत्तिरिति
विभाव्यते । तर्हि स्तु...आत्मनेपदमुक्तमेवानन्त्याक्षिप्त-
विधिशक्तिकम् । “ य एवं विद्वानग्निमाधत्से, ” इति वा
क्यमाधानस्योत्पत्तिपरम् । तेनैवात्मनेपदार्थस्य प्राप्तत्वा
द्वसन्तादिवाक्ये नैमित्तिको वसन्तादिकालो विधीयत
इति पूर्वपक्षे प्राप्ते.... ।

Colophon :

पूर्वपक्षः समाप्तः ।

Subject: Pūrvapakṣah.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

This Ms. represents a fragment of some work and give the Pūrvapakṣa of one Topic.

॥ अभ्युदयेष्टिविचारः ॥

6994. ABHYUDAYEṢṬIVICĀRAH.

Burnell's Catalogue No. 2118. Page 86. Left column.

Substance—Paper. (Size—11×4 inches. Sheet—3 (25-27)

Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No of Gran-
thas—20. Author—? Incomplete. Wants beginning. Not
printed.

Beginning:

...यादौ द्रव्याद्यपचारे प्रतिनिध्युपादानार्थं शास्त्रान्त-
रमपेक्षितत्वं स्यात् । यदि च अनपेक्षितद्रव्यस्य कर्मणै-
वाद्येपात् न तदर्थं शास्त्रान्तरमपेक्षितामिति मतं तदा प्रकृते-
ऽपि तुल्यमित्यपेक्षितकर्मन्तरविधानमेव युक्तम् । अभ्यु-
दये तु पूर्वदेवताभ्योऽपनीतानां द्रव्यान्तरसंबन्धापेक्षा
नाभ्यतः ।

End:

यदपि तैरेवोक्तं विष्णवे शिपिविष्टाय श्रिते चरुमिति
श्रितपदप्रयोगान्नायतेऽभ्युदयेष्टौ वैदिकप्रसिद्ध्या श्रुतश-
ब्दवाच्यश्रवणशब्दवाच्यः प्रातर्दोह एव पयो न तु लौकिक

इत्यन्यतः । अन्यथा दिव्यः प्रायणीयः पयसि चरुरित्त्व-
 त्रेव पयश्शब्द एव प्रयुज्यतेति तदप्यत एव निरस्तम् ।
 अभ्युदयेष्टेः कर्मान्तरत्वे पयः शब्द एव प्रयुज्येत । श्रित-
 शब्दप्रयोगाज्जायते न कर्मान्तरमित्यपि वक्तुमशक्यत्वा-
 दिति दिक् ॥

Colophon :

इत्यभ्युदयेष्टिनयविचारः

Subject: Abhyudayeṣṭivicārah.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

At the end there are two more Mīmāṃsā dissertations in a most decayed condition.

॥ मीमांसाप्रकरणम् ॥

6995. MĪMĀMSĀPRAKARANAM.

J. L. Collection No. 18.

Substance—Paper. Size—10 × 4½ inches. Sheets—6.

Lines—15 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—21. Author—? Incomplete. Not printed.

Beginning:

ओम् ॥ वषट्काराच्च भक्षयेत् । ज्योतिष्टोमे भूषते
 वषट्कर्तुः प्रथमभक्ष इति । तत्र विचार्यते किं समाख्या
 प्राप्तभक्षानुवादेन प्राथम्यमात्रं विधीयते किं वा भक्षान्त
 रमिति । तत्र आक्षानुवादेन प्राथम्यमात्रं विधीयते न तु

प्राथम्यविशिष्टभक्षविधिः गौरवात् । न च वषट्कर्तुः
 मक्षप्राप्त्यभावात् तत्र प्राथम्यविधिः संभवतीति वाच्यं ।
 वषट्कर्तृत्वेन मक्षप्राप्त्यभावेऽपि वस्तुतो०

End:

यत्र हि धर्मिणां साहित्यविशिष्टयोः तन्त्रान्वयो
 व्युत्पत्तिसिद्धः, यथाग्नीषोमीयमित्यत्र द्वन्द्वावगतसाहि-
 त्यविशिष्टयोरग्नीषोमयोर्देवतात्वं तत्र व्यासज्यवृत्तिध-
 र्मकल्पनम् । प्रकृते तु एकत्वग्रहत्वयोः वाक्ये द्वन्द्वादिना
 साहित्यानवगमान्न व्यासज्यवृत्त्येऋधर्मकल्पनेत्यन्यत्र स्फु-
 टम् ॥

Subject: *Mīmāṃsāprakaraṇa*.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ मत्वर्थलक्षणाविचारः ॥

6996. MATVARTHALAKṢAṆĀVICĀRAH.

Burnell's Catalogue No. 2115 Page 86. Left column.

Substance—Paper. Size—10×4 inches. Sheets—18. Lines

—9 to a Page. Script—Devanāgarī No. of *Granthas*—400

Author—Bhāskara Rāya. Incomplete. Not printed.

Beginning:

श्रीमहालक्ष्मणविद्मतेऽय नमः ॥

प्रह्लादाभीष्टदाने विबुधसमुदयस्तुयमानापदाने

शेषश्लोणीभृदन्तःप्रविलसितपदाहोबलश्रेत्रगर्भात् ।

प्रादुर्भूते हिरण्यद्विरदमद... ध्वान्ततन्त्रं निहन्तुं

भीते सञ्छात्रयोगे मम भुवनगुरावस्तु भक्तिर्नृसिंहे ॥ १ ॥

कल्पक्षोणिरुहाश्च कल्पलतिकाश्चिन्तामणिः कामघुक्

सर्वे सन्तु यदीय(दान)तुलनां नैवाधिरोढुं क्षमाः ।

ते याता अत एव लाघववशाद्दूर्ध्वं दिवं गौरवा-

देशे क्षोणिपतिस्त्वधो भुवमिति स्पष्टे धये(१) भीमता ॥ २ ॥

मल्लिकार्जुनमहामहेश्वरो

दानवारिनिवहोल्लसत्करः ।

सार्वभौम इति कुम्भितागमात्

कुम्भिनी स कथमियमवेक्षम् (१) ॥ ३ ॥

मल्लक्षोणिभ्रुवो मिति च समिति तस्यामसंख्यावतः

संख्यावन्निबहान्वनीपक्रगणान्वीक्ष्यावनिष्ठानपि ।

राज्यं वश्यमवश्यमप्यतितरां रुद्धान्विरुद्धान् नृपान्

नानालोककसस्मिता(१)अपि जनास्सर्वे भृशं विस्मिताः ॥ ४ ॥

विद्वद्बल्लभमल्लिकार्जुनमहीपालं तदीयामलं

कुर्वाणं समितिं निजं गुरुमतं द्रष्टुं चिरादागते ।

श्रीमद्भास्कररायनामविबुधे राज्ञा सुविज्ञापिते

कुर्वाते कुतुकेन कामपि कथां तौ स्पर्धमानाविव ॥ ५ ॥

श्रीनृसिंहगुरुणानुगृहीतौ

स्वामिशास्त्रिविधभास्कररायौ ।

यां कथां रचयतः कृतितस्तां

दोषदृष्टिविधुराः कलयन्तु ॥ ६ ॥

मिथः प्रसङ्गरूपत्वात्प्रसङ्गानुप्रसङ्गतः ।

अत्र प्रदर्शयिष्यामः स्वच्छोपास्थितिकल्पनाम् ॥ ७ ॥

आ प्राप्ता(च्यात्) कामरूपाद्ब्रुह्मिणसुतनदप्रालितालाप्रतीमो(प्राचि-
तादा प्रतीचो)

गान्धारात्सिन्धुसान्द्राद्रघुवरचरितादाच सेतोरवाचः ।

आ कैलासादुदीचस्तुहिनगिरितटात् सन्ति ली(की)दृक्समाजो

एतावानेषयात्मा सुखयतु मनुजान् कश्चमत्कर्तुमीडे(१) ॥ ८ ॥

अत्रेयं मध्यस्थैः प्रदर्शिता विप्रतिपत्तिः ।

पशुना यजेत सोमे न यजेतेत्यादिके विशेषविधौ ॥ ९ ॥

पशुसोमादिपदानां मत्वर्थे लक्षणास्ति न वा ।

विधिकोटिः शास्त्रिणां निषेधकोटिस्तु रायाणाम् ॥ १० ॥

॥ तत्रायं समयबन्धः ॥

सिद्धान्तवादिनैषा साध्या मत्वर्थलक्षणापेपदे ।

प्रतिवादिना तु धर्माद्यविरोधेनैव सा दृष्या ॥

एवं सिद्धे समयबन्धे वादिनोऽयं पत्रिकाग्रखेनोपग्यासः ॥

विशेषविधौ तावत् सर्वत्रोपपदे मत्वर्थे लक्षणैव सिद्धान्तः । तत्रेयम्रूपपत्तिः सोमेन यजेतेत्यादौ भावार्थाधिकरणन्यायेन यागस्य करणत्वेन भावनायामन्वय इति तावदविवादम् । सोमादेस्तु न तत्रान्वयः । समानपदोपात्तधात्वर्थविरोधात् ।

End:

न च लक्षणाया पुनस्सहकारशब्दस्योपस्थितिः संभवति शक्योपस्थित्यभावे तत्संबन्धलक्षणाया अपि भावनासंभवात्तदसाधुत्वलिङ्गकशक्यत्वप्रकारकानुपपत्तेः संभवेन तत्संबन्धस्यापि मानसंभवात् इत्यन्यदेतत् ।

यद्वाक्यवलादन्यतरस्मिन् व्यावृत्तित्वे...हा.... ॥

Subject: Matvarthalakṣaṇāvicaṛah.

Remarks:—The Ms. is in good condition and is full of scriptorial blunders.

The author of this controversial tract is the famous Bhāskara Rāya, author of *Lalitāsahasranāmabhāṣya* etc. He was the son of Gambhīraṛāja Bhāratīdīkṣita. His other works in *Mīmāṃsā* are *Candrikā*, a commentary on the *Bhāṣya-dīpikā* and *Saṅkaraśabhāṣyādīpikā*, a commentary on chapters 13—16 of the *Mīmāṃsāsūtras*, representing the *Saṅkara* or *Devatākāṇḍa*.

The work described above is written in the form of a controversy with one Swāmi Śāstri in the court of Mallikā-

rjuna Mahīpāla. The author flourished in the end of the 17th century A. D.

There are many Manuscripts in this library which originally belonged to Bhāskararāya and his father Gambhīrārājabhāratīdīkṣita of Benares. For details about the author and his works vide introductory portion of Lalitāsahasranāmabhāṣya printed by Nirṇayasāgar Press, Bombay.

॥ विधिरसायनम्—सव्याख्यम् ॥

6997. VIDHIRASĀYANAM—SAVYĀKHYAM.

Burnell's Catalogue No. 2102. Page 56. Left column.
 Substance—Paper. Size—9½ × 4 inches. Sheets—52.
 Lines—13 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
 Granthas—1700. Author—Appayadīkṣita. Incomplete. Printed.

Beginning:

उद्धात्र्य योगकलया हृदयाब्जकोशं

घन्यैश्चिरादपि यथारुचि गृह्यमाणः ।

यः प्रस्फुरत्यविरतं परिपूर्णरूपः

श्रेयस्स मे दिशतु आश्रितिकं मुकुन्दः ॥

जन्मस्त्रेमलयं समस्तजगतां यस्यैव लीलायितं

यस्मिन्नापतते भवस्थिरमहापाशक्षयः प्राणिनाम् ।

तद्ब्रह्मादिभिरप्यगम्यत्रिभवं विश्वादिकं आश्रितं

साम्बम् ब्रह्म रसालमूलरसिकं साक्षात्कृत्वा सदा ॥

स्फुटमारिलमतानुसारिणा

निमित्तं विधिरसायनं मया ।

पद्यरूपमनतिस्फुटाशुभे

तत्सुखावगतये विविच्यते ॥

प्रारिप्सितप्रकरणस्याविघ्नममाप्तये धूर्त्तकारस्व महर्षे-
रनुस्मरणरूपं मङ्गलमाचरन्नेव प्रकरणारम्भं तावदासिष्य
समाधत्ते ।

“विरूपाता + कर्तुं प्रवर्तामहे” मुनिवर्यस्य भग-
वतो जैमिनेः सूत्रेषु विधिर्वा स्यादपूर्वत्वात् नियमार्था वा-
पुनः श्रुतिः परिसंख्यार्था वा इत्येवमादिषु त्रयो विधिप्र-
काराः प्रसिद्धाः । अपूर्वविधिर्मियमविधिः परिसंख्याविधि-
श्चेति । ते च मङ्गुपादैः परस्परासङ्कीर्णविषयतया स्पष्टमे-
वोपपादिताः ।

End:

शु ॥ तच्चातिश्याप्तं + व्यापनं च ॥

*

*

*

तस्याः कर्मान्तरत्वे लौकिकदधिसाध्यतया तत्प्रतिप-
त्तिरूपवर्ष्यतत्कर्मान्तरत्वाभावे तु तत्रैव अर्थात्तस्य दध्न
उपबोगसिद्धेः प्रतिपद्यनपेक्षत्वे तदनुरूपवर्जनं न सङ्ग-
च्छत इति वक्तुमशक्यत्वाद्यद्यपि तैरेवोक्तं विष्णवे शिषि-
विद्याय श्रुते चरुमिति श्रुतपदप्रयोगाज्ज्ञायतेऽभ्युदयेष्टौ वै-

दिकप्रसिष्या शृतशब्दवाच्यः श्रवणसंस्कृतः प्रातर्दोह एव
 पयो न तु लौकिक इति अन्वया आदित्यः प्रायणीयः प-
 यसि चरुरित्यत्रेव पयश्शब्द एव प्रयुज्यत इति तदप्यत एव
 निरस्तम् अभ्युदयेष्टेः कर्मान्तरत्वे पयश्शब्द एव प्रयुज्येत
 शृतशब्दप्रयोगाज्ज्ञायते न कर्मान्तरमित्यपि वक्तुमश-
 क्यत्वादिति दिक् ।

Colephon :

Sheet No. 44. इत्यभ्युदयेष्टिनयविचारः

इति श्रीमद्वैतविद्यार्य श्रीमद्भारद्वाजकुलजलधिकौस्तुभश्रीमद्विश्वजिद्या-
 जिश्रीरंगराजाभ्यरिबरसूनोः अप्पय्यविश्वितस्य कृतौ विधिरषाबन-
 रसोपजीविनी नाम पूर्वविधिलक्षणाक्षेपः समाप्तः ।

Subject: Vidhirasāyana, with the author's own commentary
 called Rasopajivinī or sukhopajivinī; up to Vidhi-
 lakṣaṇākṣepa.

Remarks :—The Ms. is in a fairly good condition.

This work has been printed in the Chowkhāmbā Sanskrit
 Series.

For details of the author refer remarks under No. 9552.

VIDHIRASĀYANA—SAVYĀKHYA.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete, or otherwise.
6998	B. L. 2103	Paper.	12½ × 5	81	12	Devanāgarī.	Incomplete. from the beginning up to परि सं- ख्यालक्षण.
6999	"	Palm leaf.	18½ × 1½	99	6	Telugu.	" " up to नियमविहितक्ष- णाक्षेपः ।
7000	"	"	11½ × 1½	117	8-9	Grantha.	" Do. Do.
7001	"	"	18 × 8	185	6	"	" Up to Apurva- Vidyādilakṣa- ṣākshepa, Pūr- vapakṣa ends.
7002	"	"	17 × 1½	120	8-9	"	" " " परि सं- ख्यालक्ष- णाक्षेपः ।

VIDHIRASĀYANA—SAVYĀKHYA (Contd.)

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7003	B. L. 9591	Palm leaf.	10½ × 1½	110 (86-145)	7	Grantha.	Incomplete. Wants begin- ning; up to अपूर्वविद्युदाह- णक्षेप पूर्वपक्षः ।
7004	S. S. 31	Paper.	10½ × 3	58	9	Devanāgarī.	From the be- ginning; wants end.
7005	B. L. 2104	"	9½ × 4	62 (81-92)	9	"	" Fragments; wants begin- ning & end.

DETAILED REMARKS

on the

VIDHIRASĀYANA MSS. IN THE ABOVE TABLE.

6998 On the title page is given—

‘ हे पुस्तक + काशीदेशाहून + आणिलें अस्तें ।

7000 This Ms. begins with this Mangalāśloka—

बभ्रोजभारावननैकभागवैषम्यसन्धानविधित्सयेव ।

कल्पशकैलं दधतं कराम्रे वन्देत् वामेत्तरभागजानिम् ॥

॥ विधिविचारः ॥

7003. VIDHIVICĀRAH.

Burnell's Catalogue No. 2110. Page 86. Left column.
 Substance—Paper. Size—9½ × 4 inches. Sheets—20.
 Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—400. Author—? Incomplete. Not printed.

Beginning:

ब्रह्मवस्तु ।

अभिचारणे निप्रकर्षदिनुसाजवत्पान्नश्लेहाः....वातपे-
 ह्या ज्ञाने वविदासादेः! क्रतुपञ्चवः.....

* * *

तत्र प्रयाजशेषाभिचारणस्य तृतीयाद्वितीयाभ्यां उपसु-
 क्तसंस्कारावेधा योपयोपेक्ष्यमाणसंस्कारस्योभ्यार्हितत्वाच्च
 हविस्तंसंस्कारकत्वमेव ननु प्रयाजशेषप्रतिपत्त्यर्थम् तच्च-

णाग्रसत्रात् तदुक्तम्

“ तत्रोपयोक्ष्यमाणानां द्वितीया योगिनी तथा ।
इविषामेव संस्कारो न शेषस्य विपर्ययात् ॥”
इत्येवं प्राप्ते अभिधीयते ।

End:

गुणो हि विधीयमानः प्राकृतान् ग्रहानामित्य विधीयेत
धारा ग्रहास्तु प्रकृताः तेषां चैन्द्रवायवाग्रतापि पादादेव
प्राप्ता सती कामे विधातव्यात्तदहरं भृत्यर्थविधानाय ग्रहण-
मेव कामो विहितमतः कामसंयोगेऽपि स्वरस्थानैन्द्रवायव
इति सिद्धान्तितं तत्रोपयत्राप्यधिकरणेन्द्रवायवाग्रत्वस्य
यदि रथंतरसाम सोमे स्यादैन्द्रवायवान् ग्रहान् गुह्याया-
द्यदि.....

Subject: Vidhivicaṛaḥ.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition. The writing on the first two sheets are not readable owing to the spread of the inks.

॥ विधिविचारः ॥

7007. VIDHIVICĀRAH.

Burnell's Catalogue No. 2117. Page 86. Left column.
Substance—Paper. Size—11×4 inches. Sheets—25.
Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—500. Author—? Incomplete. Not printed.

Beginning:

फलश्रुतेस्तु कर्म स्यात्फलस्याकर्मयोगित्वात् ॥

अग्निहोत्रं प्रकृत्य दध्नेन्द्रियकामस्य जुहुयादिति श्रुतम् ।
 तत्र संशयः । किमग्निहोत्रात्कर्मन्तरं दधिविशिष्टमिन्द्रियका-
 माय विधीयते । उत तत्रैव गुणमात्रं फलाय विधीयते ।
 तदर्थमिदं विचार्यते । किं कर्मणः फलं उत गुणादिति ।
 अस्तु वा भवदुत्तरीत्या तण्डुलानां तादर्थ्यम् । तथापि
 तत्सामान्येनान्यार्थस्य दधोऽन्यार्थत्वकल्पनानौचित्यात् ।
 किं बहुना तण्डुलीभावान्तप्रयोगसाम्बन्धिवलादेवेदं ज्ञाय-
 तेऽभ्युदयोष्टिः न कर्मन्तरमिति । तस्याः कर्मन्तरत्वे लौ-
 किकतण्डुलमाभ्यतया तदन्तप्रयोगावस्थापनविधेरदृष्टार्थ-
 तापस्येत्यपि वक्तुमशक्यत्वात् । तद्वलेनान्यार्थनिर्णया-
 गात् । यो अत एव यदपि तैरेवोक्तमान्त(?) च नार्थस्य
 दध्यर्धस्याभ्युदयाभावपक्ष इव तदन्वस्य.... ॥

Subject: Vidhivivaraḥ.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the last page is given a Oakrabandha containing the following verse—

राजते रुचिराकारा राकाराजगुणावरा ।
 रावजारेः कीर्तिधाराराधार्तिहरतेजरा ॥

॥ उत्तरमीमांसा ॥
UTTARAMĪMĀMSĀ.

1917

1918

॥ ब्रह्मसूत्रम् ॥

7008. BRAHMASŪTRAM.

Barnell's Catalogue No. 6275. Page 86. Right column.
Substance—Paper. Size—10×4 inches. Sheets—9.
Lines—12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of *Granthas*
—250. Author—Bādarāyaṇa. Complete. Printed.

Beginning :

अथातो ब्रह्मजिज्ञासा ॥ १ ॥

जन्माद्यस्य यतः ॥ २ ॥

शास्त्रयोनित्वात् ॥ ३ ॥

तसु समन्वयात् ॥ ४ ॥

ईदृतेर्नाशब्दं ॥ ५ ॥

End :

दर्शयतश्चैवं प्रत्यक्षानुमाने ॥ २० ॥

भोगमात्रसाम्बन्धिगाच्च ॥ २१ ॥

जनावृत्तिः शब्दादनावृत्तिः शब्दात् ॥ २२ ॥

Colophon :

इति श्री शारदिक[भाष्ये] सूत्रे चतुर्थः पादः समाप्तः ॥

शुभमस्तु । शंकरार्पणमस्तु ।

Subject: Brahmasūtrae. I—IV Pādas.

Remarks :—The Ms. is in a fairly good condition. On the title page is given:—

तुल्लामहाराजस्य पुस्तकम् ॥

Bādarāyaṇa: needs no introduction to the philosophical public. The **Brahmasūtras** are the basic work of all **Vedānta** along with the **Upaniṣads** and the **Gitā**. The identity of **Bādarāyaṇa** with **Vyāsa** the compiler of the **Vedas** is a very doubtful question and scholars have not yet said their last word on the subject. So far the view that is holding the field is that there is a number of personages by name **Vyāsa** which was something like a title and **Bādarāyaṇa** is one of them. Whether the **Brahma-Sūtras** are one compact work of one author is also a disputed question. It is contended by **Dr. Keith** with the support of other scholars that the redaction of **sūtras** known as **Brahma-Sūtras** and **Purvamīmāṃsā Sūtras** are works of schools expressing their views rather than of individual authors. He also holds that these two sets of **Sūtras** should have been contemporaneous in their origin as they contain mutual mention in themselves as also mention of the same individuals in both.

THE BRAHMA SŪTRAS.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Lines		Script.	Complete, or otherwise.
				Sheets or leaves.	per Page or sheet.		
7009	B. L. 5747	Paper.	4½ × 2½	47	5	Devanāgarī.	Complete.
7010	" 5748	"	5¾ × 4½	11	8-11	"	"
7011	" 5755 a.	"	16¾ × 8¾	3	20	"	"
7012	" 6274	"	7½ × 2¾	10	6	"	"
7013	" 9608 b.	Palm leaf.	16¾ × 1½	11	7	Grantha.	"
				(251-262)			
7014	" 9610 a.	"	18 × 1½	9	6	"	"
7015	" 9693	"	16 × 1½	9	7	Teluga.	"
				(22-30)			
7016	" 9697	"	4 × 2	30	10	Nandī Nāgarī.	"
7017	" 9915 a.	"	11½ × 1	19	5	Grantha.	"
7018	S. S. 19	Paper.	8½ × 4½	19	7-8	Devanāgarī.	"
7019	S. K. 121	"	6 × 8¾	24	7	"	"
7020	P. A. 80	"	9½ × 1½	9	9-10	"	"

THE BRAHMA SUTRAS (Contd.)

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7021	B. L. 6252	Paper.	9½ × 4½	8	14	Devanāgarī.	Incomplete; I, i —IV, ii.
7022	T. S. 125	"	6 × 2½	10	7	"	" I, i-III, iii. 14
7023	B. L. 5725 f. f.	Palm leaf.	1.½ × 1½	1 (I. No. 49)	10	Telugu.	Incomplete. I, i-III, ii.
7024	" 10947 c.	"	1"½ × 1¼	3 (1-3)	9	Grantha.	" I, i-III, i.

DETAILED REMARKS

on the

BRAHMA SŪTRA MSS. CONTAINED
IN THE ABOVE TABLE.

- 7013 After the colophon is given :—
 रंगी बळी विभुर्धरं तुंगारंभी रमाधिपः ।
 सारनाथीति कामोधु....र्योनारीमयः स्वरः ॥
 रंगीति श्लोके द्वौ द्वौ वर्णौ प्रतिपादं ब्रह्मसूत्रसङ्ख्यापरो । तथा च ।
 रंगी । प्रथमपादे द्वात्रिंशत्सूत्राणि । बळी । द्वितीयपादे त्रयस्त्रिंश-
 त्सूत्राणि । एवं सर्वत्र योजनीयम् ॥
 An index giving the first sūtra of each Pāda of each
 Adhyāya is added,
 The very last leaf contains some Ślokas giving a
 list of Vaiṣṇava Ācāryas.
- 7317 The other works contained herein are—
 b. Śālagrāma lakṣaṇam.
 c. Pañca Saṃskāra.
 d. Amātarpaṇa etc.
- 7018 This Ms. is dated Samvat 1768 (i.e.) A. D. 1711.
- 7028 For other works contained herein vide notes under
 No. 905, where the mention of this work 'f. f.' has
 been missed. Between the Upaniṣads and the
 Sūtras, there is one leaf containing some unintelligible
 matter.
- 7024 The other works contained herein are—
 a. Anumānamaṣi Sāra
 b. Anumitinirūpaṇa

} Vol. XI.

A DESCRIPTIVE CATALOGUE OF

d. A fragment of Śivacūṛṇikā.

e. „ Kāverīmāhātmya.

॥ अद्वैतम् ॥

ADVAITAM.

१ शंकराचार्यकृतब्रह्मसूत्रभाष्यम् ,
तद्व्याख्यानानि, इतरग्रन्थाश्च ॥

1. Śāṅkara's Brahma-sūtra-bhaṣya,
commentaries and other works
based thereon.

॥ ब्रह्मसूत्रभाष्यम् ॥

7025. BRAHMASŪTRABHĀSYAM.

Burnell's Catalogue No. 6241 a-c. Page 86. Right column.
Substance—Paper. Size—11½ × 5 inches. Sheets—278
(167 + 24 + 45 + 73 + 30). Lines—12 to a Page. Script—
Devanāgarī. No. of Granthas—9200. Author—Śrī
Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

युष्मदस्मत्प्रत्ययगोचरयोः + सुतरामितरेतरभावानुप-
पाधिः ।

End:

अनावृत्तिशब्दादनावृत्तिशब्दादिति सप्राम्भासः
शास्त्रपरिसमाप्तिं द्योतयति ।

Colophon:

इति श्रीशारीरकमीमांसाभाष्ये शाङ्करभगवत्पादकृतौ चतुर्थस्याध्यायस्य
चतुर्थः पादः । समाप्तमिदं शाङ्करभाष्यम् ॥

Subject: Śrī Śaṅkara Brahma Sūtra Bhāṣya; I-IV Adhyā-
yas.

Remarks:—The Ms. are in good condition.

On the last sheet of 6241 b. is found

हे पुस्तक श्रीमन्तराजश्री शरभोजिमहाराजसाहेबवांच कारकवीच

काशीदेशाहून खरिदीकरून आणिलें असें ।

On the title pages of others are seen the following:—

- No. 6241 a “ श्रीमन्महाराजतुलजाराजस्य पुस्तकमिदं भवति । ”
 ,, d “ तुलजामहाराजस्य पुस्तकं भवति । ”
 ,, e “ श्रीमन्महाराजतुलजाराजस्य पुस्तकम् ॥ ”

The whole book is preserved in 5 Mss. a—c.

On a loose sheet at the end of 6241 (c). is given the following—

मीर्जयतुतरां ॥

आत्मानन्दप्रकाशोदय इह विमलप्रह्वया साधितोऽयं

प्रन्थान्या(ना)लोक्य मुख्यान्य(न)लमुनिमतान्याकलय्याप्रवर्यात् ।

दुष्टः सर्षकल्पैर्मुहुरपि परमानन्दभाजो वितन्व-

ज्ञास्ते यस्तान् सकामान् जयतु बुधमनोह्लादमात्रप्रयत्नः ॥ १ ॥

यश्चर्षत्र समो यमात्मनियमाः पश्यन्ति येनाभितो

यस्मै दास्यति देशिकः समपदं नोपैति यस्माञ्जनः ।

म्हानि यस्य जगत्सुमित्रमहितं यस्मिन्नसंभावितं

तद्विद्वत्कृतदूषणं बहुमतं श्यान्मे कृतौ भूषणम् ॥ २ ॥

आराध्यैकं प्रयाचे भुवि बहुविदितान् साधु वदन्ति तस्मिन्

साम्ना दोषो गुणो वाप्यमलधिषण्योद्गावितस्त्वन्न चारुः ।

नो चेत्प्राचां सुवाचां प्रचयगतिचमत्कारधाराप्रवाहा-

दात्मानन्दप्रकाशोदय इह जनितो दूषणेनैव मन्दः ॥ ३ ॥

या विश्वं तनुते स्मरन्ति च सदा यामेव वाचंयमाः

साफल्यं वचसो ययैव विबुधाः यस्यै नमस्कुर्वते ।

यस्यास्सागमशब्जालमभवद्यस्याः स्वरूपं परं

यस्यामेव शिवः स्वरूपमगमत्तामेव वाचं नुमः ॥ ४ ॥

प्रारिप्सन्ते च मूलं ननु भवतु समाप्त्यर्थमाचाररक्षा

ये तेषां सङ्गलानां प्रथनमिह वृथा भाति मे ये च मूलम् ।

न्याख्यातुं सुप्रवृत्तास्तुविरचितमलं सङ्गलं मूलकारै-

स्तेनैवेष्टार्थसिद्धाबलमपरिचिते न प्रयत्ने प्रसिद्धेः ॥ ५ ॥

सङ्गत्वेसुविभाषितेन पृथगत्राभ्युषयार्थापतत्

संभाष्यं ननु नेष्टदैवमिह सर्वेषां समं तेन तत् ।

संभाष्यं यदि (संभाष्यं यदि पञ्चदैवतबहिर्भूत्वाविभूति)र्भवे

शेदेवं जगतीतलेऽस्त्यणुसमं तस्मादृते किंचन ॥

Sri Saṅkara's Bhāṣya needs no introductory remarks. The work has been printed in several places, the Sri Vāṅī Vilāsa Edition being the most critical of all.

BRAHMANŪTRABHĀṢYAM.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7026	B. L. 6258 a	Paper.	8½ × 6	17	14	Devanāgarī.	Incomplete; I. i.
7027	" 6249, 50 & 51	"	11¼ × 4	64 (17 + 30 × 17)	11	"	only. " I. ii-iv.
7028	" 6262	"	10 × 4½	69 (81-149)	12-18	"	" II. i-iv; wants a little in the begin- ning.
7029	" 6263	"	11¼ × 4½	125 (295-419)	7	"	" III. i-iv.
7030	" 6265	"	18 × 5	25	14	"	" IV. i-iv.
7031	" 6260	"	10 × 4½	158	10	"	" I. i-II. ii.
7032	" 6259	"	12½ × 4½	7	11	"	" I. i.
7033	" 6261	"	10 × 4½	48	11-14	"	" I. i and ii.
7034	" 6248	"	13 × 5	68	12	"	" III. i-iv.

7035	"	6264	Paper.	11½ × 4½	42 (420-461)	7	Devanāgarī.	"	IV. i-iii.
7086	"	9599	Palm leaf.	18 × 1½	270	8-9	Grantha.	Complete.	I. i-IV. iv.
7087	"	9601	"	17½ × 1½	290 (86-68+80-887) (60-80 missing)	6-8	"	"	"
7038	"	9613	"	14½ × 1½	124	6	Nandināgarī.	"	"
7089	"	9600	"	19½ × 1½	176 (2 leaves are missing in the middle)	8-9	Telugu.	Incomplete;	I. i-IV. iv-5
7040	"	9608	"	19½ × 1½	88 (52-89)	10-14	"	"	I. i-iv.
7041	"	9602 a.	"	15½ × 1½	122	7-8	Grantha.	"	II. ii-III. i.
7042	"	9614	"	16 × 1½	51 (150-200)	10	"	"	III. ii-iv.
7043	"	9614 b.	"	18½ × 1½	10 (95-104)	9	Telugu.	"	Octasūtrī only.
7044	"	9694	Britisha.	10½ × 1½	8	10-11	"	"	"

BRAHMASŪTRABHĀṢYA (Contd.)

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7045	B. L. 9814 b.	Palm leaf.	18 $\frac{3}{4}$ × 1 $\frac{1}{2}$	10 (95-104)	9	Telugu.	Complete or otherwise.
7046	J. L. 950	Paper.	16 × 6 $\frac{1}{4}$	208	11	Devanāgarī.	„ „ „ I. i-IV, iv-20 The Bhāṣya of the last 2 sūtras above is wanting. „ I. iv. 6—II. ii. 36
7047	S. S. 142	Palm leaf.	17 $\frac{1}{2}$ × 1 $\frac{1}{2}$	58 (85-142)	7	Telugu.	„ „

DETAILED REMARKS

on the

BRAHMASŪTRABHĀṢYA MSS. IN THE ABOVE TABLE.

- 7026 The other works contained herein is Manṣīpañcaka.
- 7027 This bundle consists of 3 Mss. B. L. 6289, 9240 & 6251.
They bear the superscript—
' हे पुस्तक + शरभोजिमहाराज + काशीवेशाहून + आणिलें अस्सें
- 7080 On the title page is given—
हे पुस्तक + शरभोजिमहाराज + काशीवेशाहून + आणिलें अस्सें ।
- 7032 On the title page is given—
तुलजामहाराजस्येवं पुस्तकम् ।
After the colophon is given—
मेधायाभ्याःत्मसिद्धये भवतु(ति) भगवती वग्धजीवच्छरीरा
म्लेच्छाळापाहिमूर्च्छानिभिनदुपनिषज्जीवजीवानुरक्तिः ।
अद्वैतमहारादान्तिकसकलपुराणेतिहासोपकल्पना-
माता साम्राज्यपीठीमनषजनमनश्शहरी शाहूरी नः ॥
- 7085 On the title page is given—
हे पुस्तक + शरभोजिमहाराज + काशीवेशाहून + आणिलें अस्सें ।
- 7041 The other work contained herein is a fragment of an anonymous commentary on the Brahmasūtras.
- 7045 The other work contained herein is Tattvavivekavyākhyā.

॥ ब्रह्मसूत्रभाष्यव्याख्या—पञ्चपादिका ॥

7048. BRAHMASŪTRABHĀSYAVYĀKHYĀ—

PAÑCAPĀDIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 9813 b.

Substance—Palm leaf. Size—18½ × 1¼ inches. Leaves—
41 (105-154). Lines—8 to a Page. Script—Telugu. No.
of Granthas—2400. Author—Śrī Padmapāda. Complete.
Printed.

Beginning :

अनाद्यानन्दकूटस्थज्ञानानन्दसदात्मने ।

अभूत्तदेतज्जालाय साक्षिणे ब्रह्मणे नमः ॥

नमः श्रुतिश्चिरापद्यपण्डमार्ताण्डमूर्तये ।

वादरायणसंज्ञाय मुनये शम्भवेश्वरे ॥

नमाम्यभोगिपरिवारसम्पदं

निरस्तभृतिमनु(पु)मर्षविग्रहम् ।

अनुग्रहायन्मृदितकाललाञ्छनं

दिनाविनायकमपूर्वशङ्करम् (१) ॥

यद्वक्त्रमानससरःप्रतिलब्धजन्म-

माभ्यारविन्दमकरन्दरसं पिबन्ति ।

प्रत्याश्रयुञ्ज(न्मुञ्ज)विनीतविनेषभृंगा

स्तान् माभ्यविचरगुरुन्प्रणमामि मूर्धा ॥

वेदादिबृन्तभारेण गरिमाणं विभर्ति यत् ।

भाष्यं प्रसन्नगम्भीरं तद्याख्यां श्रद्धयारभे ॥

युष्मदस्मद्गोचरयोरित्यादि अहमिदं ममेदमिति नैस-
गिकोऽयं लोकव्यवहार इत्यन्तं भाष्यम् ।

End :

कथमिदानीमस्य प्रामाण्यमित्याशङ्क्याह ॥ देहात्म-
प्रत्यय इति ॥ यथा देहे विशिष्टजातीये तद्व्यतिरिक्तस्वाहं
कर्तुः अहंमानसंबन्धः कल्पितोपि स्वनिबन्धने लोकशा-
स्त्रव्यवहारे यथावगतित्वहेतुस्तथायं कल्पितोऽप्यलौकि-
कात्मकप्रतिपत्तेः प्राक्प्रमाणे निश्चिते प्रत्ययोत्पादनात्
वाधानुपलक्ष्येति ॥

श्रीवेङ्कटेशाय नमः ॥

Colophon: (Leaf No. 138)

इति तृतीयं वर्षकं समाप्तम् ॥

Subject: Pañcapādīkā a commentary on the Brahmasūtra-
bhāṣya of Śaṅkara by Padmapādaśārya 1-9 Var-
ṇakas.

Remarks:— The Ms. is in a fairly good condition.

This work is printed in Ohowkhāmba Sanskrit series. The
author is one of the famous four disciples of Sri Śaṅkara and
this work is the earliest of the commentaries on Śaṅkara's
Brahmasūtrabhāṣya.

॥ ब्रह्मसूत्रभाष्यव्याख्या—पञ्चपादिका ॥

7049. BRAHMASŪTRABHĀSYAVYĀKHYĀ—

PAÑCAPĀDIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 6247. Page 87. Left column.

Substance—Paper. Size—11½×4 inches. Sheets—25.

Lines—12 to a page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—200. Author—Śrī Padmapāda. Incomplete. Printed.

Beginning :

अनन्तगुणसन्दोहसरसीरुहमानवे ।

गुरवे परपथौषच्चान्तष्वंसपटीयसे ॥ १ ॥

नमः श्रीगणनाथाय विघ्ननाशाय ते नमः ।

लिखाभि सूत्रभाष्यस्य व्याख्यां पादस्य पञ्चिकाम् ॥

(अनाथा)

Same as No. 7048.

End :

एवं सूत्रस्वादित्वेन कारणेन सूत्रतया विषयप्रयोजनं
तत्सिद्धिकरं चाविद्याख्यं बन्धं तत्सामर्थ्यावगमादापाय
तत्र सूत्रसामर्थ्यं दर्शयितुं प्रतिपदव्याख्यामारभते ।

Colophon :

इति पञ्चपादिकायां प्रथमवर्णकं समाप्तम् ॥

Subject: Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā known as Pañca-
pādikā: I Varṣaka only.

Remarks:— The Ms. is in good condition. On the title page is given.

हे पुस्तक श्रीमन्तराजेश्री शरभोजिमहाराजसाहेबदांच कारकर्ता
काशीदेशाहून खरीदीकरून अणिलें अस्से ।

॥ ब्रह्मसूत्रभाष्यव्याख्या—पञ्चपादिका ॥

7050. BRAHMASŪTRABHĀSYAVYĀKHYĀ—

PAÑÇAPĀDIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 6245. Page 87. Left column.
Substance—Paper. Size—11½×4 inches. Sheets—28.
Lines—18 to a page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—1000. Author—Śrī Padmapāda. Incomplete.
Printed.

Beginning:

श्रीगुरुगणपतिदेवेभ्यो नतिरिबम् । ओं सिद्धैव ननु
ब्रह्मजिज्ञासा । अथातो धर्मजिज्ञासेति सकलवेदार्थस्व
विचारितत्वात् । ब्रह्मज्ञानस्य चोदनालक्षणत्वेन धर्म-
स्वरूपत्वात् । अतः सिद्धैव ब्रह्मजिज्ञासा । अभ्यधिका-
श्रद्धाभावादिति । अत्र केचिदभ्यधिकां श्रद्धां प्रदर्श-
यन्ते । ब्रह्मजिज्ञासां पृथगारभते । केचमत्राभ्यधिकाश्र-
द्धा चोदनालक्षणोऽर्थो धर्म इति नुवतां(तो) विचेः प्राप्ता-
भ्यं दर्शितम् ।

End—Same as No. 4818 b.

Colophon:

इति श्रीपञ्चपादिकायां नवमो वर्णकस्समाप्तः ॥

श्रीपञ्चपादिकाचार्यैः कृतं विवरणं खलु ।

बालकृष्णेन मुनिना लिखितं ज्ञानसिद्धये ॥ १ ॥

चतुस्सूत्री ॥

Subject: Pañcapādikā. Varṇakas 2-9 Catuṣsūtrī.

Remarks:—The Ms. is in an excellent condition. On the title page is given:

हे पुस्तक श्रीमन्तराजे श्री शरभोजिमहाराजशाहेभ्यां च कारकवीर्य
काशीदेशाहून खरीदीकरून आणिलें अस्से ।

॥ पञ्चपादिकाव्याख्या—विवरणम् ॥

7051. PAÑCAPĀDIKĀVYĀKHYĀ—
VIVARANAM.

Burner's Catalogue No. 6246. Page 87. Left column.
Substance—Paper. Size—11½ × 4 inches. Sheets—108
(27 + 17 + 38 + 26). Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—1550. Author—Prakāśhīmayati. Complete. Printed.

Beginning:

पालने विमलसत्त्ववृक्षे

जन्मकर्माणि रजोजुषे लये ।

तामसाय जगतः पराकृत-

द्वैतजालबधुषे नमस्सते ॥ १ ॥

End:

तृतीयं श्लोकं व्याचष्टे अद्वितीयनिरतिशयानन्दचैत-
न्यैकतान सर्वज्ञ सर्वेश्वर सर्वशक्तिनिरवयव स्वच्छासंग-
प्रत्यग्भूत ब्रह्मात्मन्यपरोक्षानुभवात् प्राक् देहात्मप्रत्यय-
वत् सर्वो व्यवहारो यथादर्शनमुपपद्यते तस्मिन्परोक्षव-
द्भासमाने प्रमातृत्वादि बाधात् सर्वोन्वयवहारो निवर्तत
इति श्लोकार्थः ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकानन्यानुभवपूज्यपादशिष्यस्य
प्रकाशात्मभगवतः कृतौ पञ्चपादिकाविवरणे सम-
न्वयसूत्रं समाप्तम् ।

Subject: Pañcapādikāvivarāṇa; Catuṣṣūtrī:—an explanatory
gloss on the Pañcapādikā of Padmapādācārya.

Remarks:—The Ms. is in excellent condition.

This bundle consists of 4 Mss.

1	a.	I. Varṇaka only.
2	b.	II. „ „
3	c.	III. „ „
4	d.	IV—IX Varṇakas.

This work has been published by Rāma Śāstri Bhāgavatā-
cārya in Chowkhāmba Sanskrit Series, Benares. This
author is also the author of another work Śārīrakamīmāṃsā
Nyāyasaṅgraha, which is not printed.

PANCAPĀDIKĀVIVARANA.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7052	B. L. 6358	Paper.	10½ × 4½	7	10	Devanāgarī.	Cataṣṭṛī- Complete. Catus- sūtrī.
7053	" 6268	"	11 × 5½	188	"	"	" wants a lit- tle in the beginning.
7054	" 9640	Plam leaf.	17 × 1½	204	5-7	Nandināgarī.	" catussūtrī. " wants a lit- tle in the beginning.
7055	" 9641	"	17 × 1½	127	6-9	"	" catussūtrī. " wants a lit- tle in the beginning.
7056	" 9642	"	14 × 1	180	4-5	Grantha.	" wants a lit- tle in the beginning.

॥ पञ्चपादिकाविवरणव्याख्या—तत्त्वदीपनम् ॥

7057. PAÑCAPĀDIKĀVIVARANĀVYĀKHYĀ—
TATTVADĪPANAM.

Burnell's Catalogue No. 9689. Page 87. Left column.
Substance—Palm leaf. Size—16¼ × 1¼ inches. Leaves—
216. Lines—6-3 to a Page. Script—Grantha. No. of
Granthas—5000. Author—Akhaṇḍānandamuni. Incom-
plete. Not printed completely.

Beginning :

यदबोधसमुद्भूतं यद्बोधात्प्रविलीयते ।

नामरूपात्मकं विश्वं तस्मै पूर्णात्मने नमः ॥ १ ॥

* * *

वन्दे सर्वगुणीन्द्रसेव्यमनिशं श्रीबोधपृथ्वीधरम् ॥ ३ ॥

वादिवारणसन्दोहप्रभञ्जनविशारदम् ।

श्रीमदानन्दशैलाह्वपञ्चास्यं सततं भजे ॥ ४ ॥

नानाविधानिवन्धांश्च प्रमूनरसमादरात् ।

निबद्धमधु संगृह्य क्रियते तत्त्वदीपनम् ॥ ७ ॥

पञ्चपादिका व्याचिख्यासुर्ग्रन्थकरणयोग्यतार्थ परदेव-
तां प्रार्थयते आद्यश्लोकेन । * *

ननु किं नमस्कार्यं सत् अचेतनं सचेतनं वा

ब्रह्म नमस्कार्यमित्याह— पालन इति ।

End:

इदं रजतमित्यादिवत्तादात्म्येनानुपलम्भात् कथमध्या-
स इत्याशङ्क्याह । संबन्धितयेति । यत्र तु तादात्म्या-
प्यासः तत्र सामानाधिकरण्यम् । अत्र च तदभावात्
सामानाधिकरण्यं वृथापेक्ष्यत इत्यर्थः ।

Subject: Pañcapādikāvivarāṇavyākhyā called Tattvadīpana.

Remarks:—This work is a commentary on Prakāśātmayati's Pañcapādikāvivarāṇa and not upon any other anonymous commentary on the Pañcapādikā, as Dr. Burnell describes. The author of this work is Śrī Akhaṇḍānandamuni.

Extracts from this work are published in the Chowkhamba edition of Pañcapādikāvivarāṇa edited by Ramasēstri Bhāgavatacārya.

VIVARANĀTĀTTVADĪPANA.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7058	B. L. 9886	Palm leaf.	17×1½	158	7-10	Grantha.	Incomplete. I var- ṅaka.
7059	"	"	16×1½	100	9-18	"	" " "
7060	"	"	16½×1½	62	6-7	"	I " wants beginning and a portion the II also.
7061	"	"	17½×1½	206	8-10	Telugu.	Varṅakas 1 & 2.
7062	"	"	17×1	78	7-8	"	"
7063	"	"	17×1½	20 (148-167)	8	Nandinigarī.	A fragment at the begin- ning.

DETAILED REMARKS

on the

MSS, IN THE ABOVE TABLE.

- 7058 This Ms. and the following five which represent the same work as described above are incorrectly classified and described by Dr. Burnell as Śrī Akhaṇḍānanda's commentary on the Sureśvaravārttika. Dr. Aufrecht has only followed Dr Burnell.
7059. The Ms. has been copied in the library. Vide T. V. No. 187.
7060. The other work contained herein is Kaivalyopaniṣad-dīpikā described under No. 1466.

 ॥ विवरणदर्पणम् ॥

7064. VIVARAṆADARPAṆAM.

Burnell's Catalogue. No. 9851. Page 97. Left column.
 Substance—Palm leaf. Size—18×1½ inches. Leaves
 —162. Lines—5 to a Page. Script—Nandināgarī.
 No. of Granthas—1900. Author—Raṅgarājadhvarin.
 Incomplete. Not printed.

Beginning:

...प्रधानादिवारणेन ईश्वरस्य सिद्धेरिति च का यो-
 जना यद्वा अद्वितीयं इति कुतः आसन्नयोनिस्वाद्यपेक्षया
 प्राक् द्वितीयसूत्रे अन्यत्सर्वं पूर्ववत् । अत्र प्रथमयोजना

श्रेष्ठतमा । तं पञ्चमाश्रित्येवं श्लोकं व्याख्यास्ये द्वितीये सूत्रे ॥

‘ जन्माद्यस्य यत ’ इति ॥ द्वितीयसूत्रस्यार्थः जन्मोत्पत्तिरादिरस्येति तद्गुणसंविज्ञानो बहुव्रीहिः विशिष्यैकदेशमेव विशेषणं कृतसमास इत्यर्थः । जन्मस्थितिभंगः समासार्थः तद्गुणसंविज्ञानप्रयोजनम् ।

नन्वेवं जन्मस्थितिभंगा...त्वात् । न च तच्चादीनामवलोकनेन च तेषामर्थनिश्चयो भविष्यतीति वाक्यं तच्चदीपनस्य सकलजन..... र्थनिश्चय इति । तस्माद्द्वितीयसूत्रं वि....द्विरणीयं स्यादित्याशङ्क्य ब्रह्मणो लक्षणयाऽभिधानपरत्वाद्द्वितीयसूत्रस्येति ।

नोक्तदोष इति । द्वितीयसूत्रप्रतिपाद्यप्रमेयलभं शिष्यबुद्धिदाढ्याय पुनरेकसंप्रहितमित्याह । स्वरूपलक्ष्मापि यतो द्वितीये तदस्थलक्ष्मापि निरूपितं प्राक् । अतो जगत्कारणतेश्वरस्य सिद्धा । प्रधानादिनिवारणेनेति । द्वितीयसूत्रे प्राक् प्रथमं तदस्थलक्ष्मापि । यत इति । सूत्रप्रकृत्यंशात् स्वरूपलक्ष्मनिर्देश इति चेत् । मैवं तृतीयलिङ्गनिर्देशात् संहतिप्रधानं धर्मज्ञानं समासार्थः अतो नोक्तदोषः । ननु जन्मादीनामादिमध्यावसानं न संभवति । आदिः पूर्वकालकोटिमतो भवति । तदभावे प्रपञ्चस्य को नामादिरिति चेत् न जन्मनद्यादित्वं

भ्रुतिनिर्देशापेक्षम् । वस्तुनिर्देशो यथा । यतो वा इमानि
 भूतानि जायन्ते इत्यसिन्वाक्ये जन्मादीनां क्रमदर्शनात् ।
 तथा वस्तुत्वमूलभूतश्रुतौ प्रथमं जन्म निर्दिष्टमिति जन्म-
 नश्चादित्वं युज्यते वस्तुवत्तमपि जन्मना लब्धात्मकस्य-
 धर्मिणः स्थितिप्रलयसंभवात् । तथा हि—वस्तु प्रविलीय
 न तिष्ठति । स्थित्वा न जायते । नापि जनित्वैव नश्यति
 क्षणिकत्वनिराकरणात् । अतो जनित्वा स्थित्वा प्रविलीयत
 इत्येवमनादिरयं प्रपञ्चः । तस्माच्छ्रुतिनिर्देशापेक्षत्वात्
 वस्तुनिर्देशापेक्षत्वाच्च जन्मनश्चादित्वमूह्यते । अस्येति ।
 प्रत्यक्षादिसंनिधापितस्य इदमानिर्देशः षष्ठीं जन्मादिधर्मसं-
 बन्धार्था । यत इति कारणानिर्देशः । प्रकृतित्वनिबन्धना
 पञ्चमी नान्यनिबन्धना । तथा चास्य जगतः नामरूपा-
 भ्यां व्याकृतस्य अनेकेत्यादि विशेषणविशिष्टस्य जन्म-
 स्थितिभंगः । यतः सर्वज्ञात्सर्वशक्तेश्च कारणाद्भवति तद्ग-
 ह्येति वाक्यशेषः ।

अन्यथा भ्रुतवाक्यस्य साक्षात्त्वेन निरर्थकतापत्तेः ॥

End :

तस्माज्ज्ञानग्राहकसामग्रीमात्रसाध्यं ज्ञानस्य त....मि-
 ति सिद्धम् । न च तत्र प्रमाणाभाव इति वाच्यम् । वि-
 चारस्य च प्रमात्वं विज्ञा....नुमानादि असिद्धसाधनतापरि-

.. रात्वम् । विवादेति विशेषणं गुणत्वादिषु व्यभिचारप-
रिहारार्थम्... ॥

Colophon: Nil

Subject: Vivaraṇādarpaṇam a commentary on Pañcapādikā-
vivarāṇa.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

Dr. Burnell has left it as unidentified fragment. This is one of the very rare Mss. that this Library has. The author of this work is Raṅgarājādharin the learned father of the famous Appayadikṣita a scion of whose family this editor is. The work could be identified as such by the following verse contained in the Accāndikṣita vamaūvali of Virarāghavakavi, treating of the ancestors of Nilakaṇṭhadikṣita.

“ यत्कीर्तिः सकलदिगन्तरप्रचारा

योऽकार्षीद्विवरणदर्शनाभिधानम् ।”

॥ पञ्चपादिकाव्याख्या—वेदान्तरत्नकोशः ॥

7065. PAÑCAPĀDIKĀVYĀKHYĀ—

VEDĀNTARATNAKOŚAH.

Burnell's Catalogue No. 9795. Page 95. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—17×1½ inches. Leaves

—181. Lines—14 to a Page. Script—Nandināgarī. No. of

Granthas—5400. Author—Śri Nṛsiṃhamuni. Incom-

plete. Not Printed.

Beginning:

श्रीगणपतये नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

श्रीनरसिंहाश्रमचरणचरणारविन्दाभ्यां नमः ॥

मायां कायाद्युपायं वियदिव पयासि स्वच्छमूर्तिः प्रवीरा
[त]द्ब्रह्मादिर्ष्वीषदीक्षाक्षणीचतविभवेष्वात्मतन्त्रः पुरेषु ।

क्रीडत्युच्चावचं यो हरिरनुदिवसञ्ज्योतिषाञ्ज्योतिरेक-
स्तस्याङ्गं मङ्गलं नो दिशतु नरहरेस्तुंगमंगाद्यसंगम् ॥

यस्याङ्घ्रिद्वन्द्वमद्वन्द्वं स्मृतं केनापि हेतुना ।

तनुते विमलां बुद्धिं तं वन्दे नृहरिं गुरुम् ॥

सर्वसाक्षिणमाश्रित्य नरकेसरिणं गुरुम् ।

विश्वेशं गिरिजां कुण्डिं व्याकुर्वे पञ्चपादिकाम् ॥

निजजनयननिमेषान्मेषयोरप्रभुः स्या-

महमिति यदि तथ्यं तत्समं पद्मयोनेः ।

स यदि परमपुंसा वीक्षितो विश्वकर्त्रा

मयि पततु पवित्रा तस्य कारुण्यवीक्षा ॥

श्रीमच्छारीरमीमांसाभाष्यं व्याकर्तुं श्रोतृप्रवृत्त्यङ्ग-
तया तत्प्रतिपाद्यं परमात्मतत्त्वं दर्शयन् निष्प्रत्यूहपरि-
समाप्तये स्वामिमतं ब्रह्म प्रणमिति । अनादीति । ब्रह्मणे
नमः स्यादिति शेषः । नमस्कार्यस्वरूपविशेषाज्ञानेन नम-
स्काराद्योमात्तदर्थं तस्य “अत्र आत्मामहान् भुवः”

“ विज्ञानमानन्दं ब्रह्म ” “ सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रह्म ” “ स-
देव सोम्य ” इत्यादिशास्त्रसिद्धं स्वरूपं पूर्वार्धेन दर्शितम् ॥

श्रीतः

ग्रामाभ्येऽपि प्रतिपत्तिसाधनस्स्यादित्यर्थः । तर्हि तद-
धिकरणस्यान्यार्थत्वमस्तीत्यशङ्क्याह । सा चेति । चकार
उक्ताशङ्कानिवर्तकः । सैवेति संबन्धः । अतो धर्ममात्र-
लक्षणपरमेवेदं सूत्रं । एवं च मीमांसाप्रस्थानद्वयपर्यालो-
चनया ... स्वप्रधानब्रह्मविचारात्स्वस्य गतार्थत्वमित्याह ।
अत इति । गतार्थत्ववर्णनफलमाह । अतो वस्तुते
(इ)ति । तथावत् व्याचिख्यासितस्येति भाष्यमुपपन्न-
मिति ।

श्लोकः

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीजगन्नाथाश्रमपूज्यपादशि-
ष्यश्रीनृसिंहमुनिविरचितायां वेदान्तरत्नकोशसमा-
ख्यायां पञ्चपादिकाख्याख्यायां द्वितीयवर्णकं समाप्तम् ॥

श्रीकुण्डिराजाय नमः ।

श्रीसरस्वत्यै नमः ।

श्रीमहालक्ष्म्यै नमः ।

शुभमस्तु ।

हरिः ओम् ।

यादृशं पुस्तकं दृष्ट्वा तादृशं लिखितं मया ।

अबद्धं वा सुबद्धं वा मम दोषो न विद्यते ॥

Subject : Pañcapādikāvyaḥkhyā known as Vedāntaratnakosā.

Remarks:—The Ms is in a fairly good condition. Dr. Burnell leaves this work unidentified and does not describe it as a commentary on the Pañcapādikā. Śri Nṛsimhāśramin, who has written many works in Vedānta flourished in the 16th century.

This work is an independent commentary on the Pañcapādikā itself. He has also written a commentary called Bhāvaprakāśikā' on the Vivaraṇatattvadīpana of Akhaṇḍānanda.

The guru of Nṛsimhāśramin is Jagannāthāśramin and not Paramahansa-nāthāśramin or Parivrajakācārya as Dr. Burnell and Dr. Aufrecht call him respectively.

॥ पञ्चपादिकाव्याख्या वेदान्तरत्नकोशः ॥

7066. PAÑCAPĀDIKĀVYĀKHYĀ

VEDĀNTARATNAKOSĀH.

Burnell's Catalogue No. 9644. Page 87. Left column. Substance—Palm leaf. Size—15½ × 1¼ inches. Leaves—83 (65-147). Lines—7 to a Page. Script—Grantha. No of Granthas—2000. Author—Nṛsimhamuniḥ. Incomplete. Not printed.

Beginning:—Same as No. 7065.

End:

एतच्च परस्पराश्रयपरिहाराय । नन्वेवमपि कथमत्र ज्ञा-
नाध्यासः । न हि स्वप्न इव मनोवृत्तिः संभवति । अहंका-
रातिरिक्तमनसोऽभावात्त हि शुक्तिरजतवदविद्यानिवृत्तिः ।
सामान्याकारान्तःकरणधृत्यवच्छिन्नचैतन्यस्थं ज्ञानं
तद्धेतुः । न चाल संभवतीत्याशङ्क्या(ह) — ॥

Subject: Pañcapādikāvyaḥ known as Vedāntaratnakośa.

Remarks: —The Ms. is in a decaying condition.

Dr. Burnell has noticed this Ms. as a copy of Śrī Prakā-
śātmayati's Vivaraṇa. It is really another independent com-
mentary on Śrī Padmapāda's Pañcapādikā, by Śrī Nṛsiṃha-
muni.

There is a transcribed copy of this Ms. in this library. T. V
No, 425.

॥ विवरणप्रमेयसंग्रहः ॥

7067. VIVARAṆAPRAMEYASAṄGRAHAḤ.

Burnell's Catalogue No. 6809. Page 88. Left column.

Substance—Paper. Size—11×5 inches. Sheets—145.

Lines—13-14 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—6200. Author—Vidyāraṇya. Incomplete.

Printed.

Beginning :

श्रीगणेशाय नमः ॥

स्वमात्रयाऽनन्दयदत्र जन्तून्

सर्वात्मभावेन तथा परत्र ।

बल्लङ्करानन्दपदं हृदञ्जे

विभ्राजते तद्यतयो विशन्ति ॥ १ ॥

भाष्यटीकाविवरणतन्निबन्धनसंग्रहः ।

व्याख्यानव्याख्योय(ख्ययो) भावकुशेहानाय रच्यते ॥ २ ॥

नित्यस्वाध्यायविधितोऽधीत्य वेदान्तमख(द्व)ये ।

संस्मरेतेऽर्थे ये सूत्रभाष्यादिष्वधिकारिणः ॥ ३ ॥

नित्यो हि स्वाध्यायोऽध्येतव्य इत्यध्ययनविधिः

ब्राह्मणेन निष्कारणो धर्मः षडङ्गो वेदोऽध्येयो ज्ञेयश्चेति

वचनात् काम्यत्वे हि वेदाध्ययनस्यान्योन्याश्रयता ।

End :

शरीरेन्द्रियसाध्यविधिभेदाः पूर्वमीमांसायां निरूपि-

ताः । इह तु मानससाध्यो विधिर्निरूपित इति पृथग्मा-

रम्भ इति चेत्तर्हि “ अथातः परिशिष्टधर्मजिज्ञासा”

इत्येवारभ्येत न त्वेवमारभ्यते । तस्माद्दर्शनस्यवेदाद-

वानयोर्मांसयोर्भेदः । तदेवं विधिश्चकाया अप्यभावान्नि-
विघ्नो ब्रह्मणि वेदान्तसमन्वय इत्यशेषमतिमंगलम् ।

संगृहीतं त्रिवरभं

सहानेकैर्निबन्धनैः ।

टीकायासं विना लोकाः

क्रीडन्वत्र यथासुखम् ॥

महतां हृदयं बोद्धु-

मशक्तोऽप्यतिभक्तितः ।

अकार्षं ग्रन्थमेतेन

प्रकाशात्मा प्रसीदतु ॥

यद्विद्यातीर्थगुरवे

शुश्रूषाऽन्या न रोचते ।

तदस्त्वेषा भक्तियुक्ता

श्रीविद्यातीर्थपादयोः ॥

Colophon :

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमद्भारतीतीर्थविद्यारण्यमु-
निवर्यविरचिते विवरणप्रमेयसरूपग्रहे चतुर्थसूत्रे
द्वितीयवर्णकं समाप्तम् ॥

Subject: Vivaraṇaprameyasūgraha a brief summary of
Pāñcapādikāvivarāṇa of Śrī Prakāśānayaṭi; up to
the II Varṇaka.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

This work is a summary of topics in Prakāśatma's commentary on the Pañcapādikā on part I of Śaṅkara's Śārīraka Bhāṣya. This is translated by Thibaut and published in Indian Thought, Allahabad.

॥ विवरणप्रमेयसंग्रहः ॥

7068. VIVARAṆAPRAMEYASAṄGRAHAḤ.

Burnell's Catalogue No. 9878. Page 88. Left column. Substance—Palm leaf. Size— $11\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—124 Lines—8 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—8600. Author—Vidyāranya. Incomplete. Printed.

Beginning:

धर्मजिज्ञासासूत्रे ब्रह्मदवस्थितं । “ स्वाध्यायोऽध्येतव्य ”
इत्यध्ययनविधेरदृष्टार्थत्वं उत दृष्टार्थत्वमिति विशये
विधिवशाददृष्टार्थत्वं । न च फलाभावः । विश्वजिन्वायेन
स्वर्गस्व रात्रिसन्न्यायेनार्थवादिकघृतकृत्यादेर्वा फलत्वो-
पपत्तेः । न चैवं अध्ययनविधेरपि अविवक्षितार्थत्वे अ-
यनाप्रसक्तेः दृष्टार्थत्वादिविचारानवसरः ।

End:

तस्मात्परमार्थतो द्वितीयं ब्रह्म व्यावहारिकभेदात् कर्म-

कार्यादिव्यवहारः । न च वैपरीत्यं । वेदान्तानां तत्त्वावे-
दकत्वाभावे ब्रह्मणो व्यवहारपथातीतत्वेनोभयविधप्रामा-
ण्यहानिप्रसंगात् । कर्मकाण्डस्य तु तत्त्वावेदकत्वाभावे-
ऽपि व्यावहारिकं प्रामाण्यमिति सर्ववेदप्रामाण्यं सिद्ध-
मित्यद्वैतस्य निरस्तसमस्तावद्यत्वात्तदेव श्रेयोऽर्थभिरा-
दरेणोपादेयमिति नवमवर्णकार्थनिरूपणं सिद्धं ।

आशामोदकवृत्तानामविज्ञातपरात्मनां ।

आत्मतत्त्वार्थसिद्धयर्थं सन्दर्भस्तद्गुदाहृतः ॥

Colophon: (in the margin)

नवमवर्णकं समाप्तम् ।

Subject: Vivaraṇopameyasaṅgraha otherwise known as
Vivaraṇopanyāsa. Varṇakas 1-9; wants a little in
the beginning.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. After the colophon is given the following—

गंगां मुञ्चाथ मां वा ऋह निजवपुर्वात्यर्थितो नीलकण्ठः

पार्वत्या तत्तपस्यापरवशदृश्यो दातुकामस्तदिष्टम् ।

ओमित्युक्त्वा तदेव स्वाक्षिरभि विलसद्भ्रूया लज्जमाना

माक्षिव्यागेन गाढं प्रमदभरयुतः पातु मामर्षजानिः ॥

॥ विवरणप्रमेयसंग्रहः ॥

7069. VIVARANAPRAMEYASANGRAHAH.

Barnell's Catalogue No. 987A. Page 68. Left column.
 Substance—Palm leaf. Size—16×1½ inches. Leaves
 —110 (9-124). Lines—8 to a Page. Script—Grantha.
 No. of Granthas—3500. Author—Vidyāranya. Incom-
 plete. Printed.

Beginning:

....जन्यत्वनियमेन तदानीं विषयाभावादेव तदभावात्
 परा....दुःखाभावविषयत्वात् दुःखाभावोऽपि प्र.....
 तत्त्वज्ञानस्याप्यनुसन्धानमिति चेत्तर्ह्युत्थितस्य सुषुप्तौ दुः-
 खकारणाभावप्रतिसन्धानादर्यापत्या तत्कल्प..... ।

End, colophon and subject—Same as No 987B.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. This Ms. is the
 original of the previous one, its copy, This Ms. has lost 8
 leaves at the beginning.

॥ ब्रह्मसूत्रभाष्यव्याख्या—भामती ॥

7070. BRAHMASŪTRABHĀSYAVYĀKHYĀ—
 BHĀMATĪ.

Barnell's Catalogue No. 6294a. Page 86. Right column.
 Substance—Paper. Size—10½×4 inches. Sheets—64.
 Lines—12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—2400. Author—Vācaspatiṅīśrah. Incomplete.
 Printed.

Beginning:

श्रीरामपरमात्मने नमः ।

एतच्छास्त्रप्रवर्तकाचार्येभ्यो नमः । अविघ्नमस्तु ।

अग्निर्वाच्याविद्याद्वितीयसचिवस्य प्रभवतो

विवर्ता यस्यैते वियदनिलतेजोबनयः ।

यतश्चाभूद्विश्वं चरमचरमुच्चावचमिदं

नमामस्तद्ब्रह्मापरिमितमुखज्ञानममृतम् ॥ १ ॥

❀

❀

अथ यदसंदिग्धमप्रयोजनं च न तस्मैश्चावत्प्रतिपित्सा-
गोचरः यथा समनस्केऽपि सन्निकृष्टः स्फीतालोकमभ्य-
वर्ती घटःकरटदन्ता वा । तथा चेदं ब्रह्मेति व्यापकविरुद्धो-
पलब्धिः ।

End:

‘ दशानां भूतमाश्राणामिति ’

❀

❀

❀

वाक्यान्तरेभ्यश्च ब्रह्मावगतेः प्राप्तत्वात् तदनूयाप्राप्तो-
पासाभावाच्चो विधेयस्तस्य च भेदाविध्यावृत्तिलक्षणेन वा-
क्यभेदोतिस्फुट इति भाष्यकृता ने।दाटितस्त्वय्याख्यानेन
व्यक्तप्रायत्वादिति सर्वमनवद्यम् ॥

Colophon:

इति श्रीवाचस्पतिमिश्रविरचिते भाष्यविभागे भामत्यां

प्रथमस्थाध्यायस्य प्रथमः पादः समाप्तः ॥

5220

A. DESCRIPTIVE CATALOGUE OF

**Subject: Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā otherwise known as
Bhāmatī and Bhāṣyavibhāga a commentary on
Brahmasūtrabhāṣya of Śaṅkarācārya I. 1.**

Remarks:—The Ms is in a fairly good condition.

**For notes on the author vide remarks under Nos. 6694
and 6705.**

**This work is published along with Brahmasūtrabhāṣya by
the Nirṇayasāgar Press, Bombay.**

BHĀMATĪ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7071	B. L. 6234	Paper.	10½ × 4	56 (5-6')	12	Devanāgarī.	Incomplete; I. ii. iv.
7072	"	"	10½ × 4½	150 (40-155)	12-15	"	" I. i-iv: wants beginning.
7073	"	Palm leaf.	17 × 7½	821	8-9	Grantha.	" I. i-III. iv.
7074	"	"	18 × 1½	197 (69-265)	7-10	"	" I. ii-IV. iv.
7075	"	"	16 × 1½	199	6-7	Telugu.	" I. i-II. ii.
7076	"	"	18½ × 1½	96	7	Grantha.	" I. i-II. ii.
7077	"	"	17½ × 1½	96	7-12	"	" I. i-iii.
7078	"	"	17 × 1½	81 (322-352)	9	"	" IV. i-iv.
7079	"	Paper.	12 × 3½	76	8	Devanāgarī.	" III. i-iv.
7080	"	"	12 × 3½	80 (24-53)	8	"	" III. i. iv.

BHĀMATĪ (Contd).

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7081	B. L. 6298	Paper	12×8½	28	7-8	Devanāgarī.	IV. i-iv;
7082	" 6298	"	10½×6½	19	16	"	IV. i-iii.
7083	J. L. 27	"	8¾×4	174 (16+24+21 +11+12+ 20+54+16)	12	,	I. iii & iv; II. iii & iv & III. i-iv.
7084	B. L. 6317	"	10½×4½	36 (1 sheet is missing)	10	"	Sūtra; 1-3 in the Oa- turañīri.
7085	S. S. 20	"	11½×4½	45	11	"	Casneñīri; ends ab- ruptly.
7086	" 21	"	9×4½	8	12	"	Fragments.

DETAILED REMARKS

to the

BHĀMATĪ MSS. IN THE ABOVE TABLE.

7078 At the end of this Ms. there are a few leaves dealing with (a)—a Tarka bit discussing whether Tamas is a dravya & (b)—a bit of the Bhāmatī towards the end of Adhyāya III.

7074 After the colophon is given—

सूर्यनारायणेन लिखितं ।

7081 After the colophon is given—

संवत् १५२५ + श्रीमत्काश्यां मधुकरमिश्रेण लिखापितम् ।

The date of this Ms is A. D. 1468, the Ms. thus being the oldest in the collections of this library.

7082 On the title page is given—

तुलजामहाराजभोसलेन्द्रस्व पुस्तकमिवम् ।

7084 Dr. Burnell wrongly notices this Ms. as Śaṅkara's commentary on the Atharvaṣatāpanīya Upaniṣad.

॥ भामतीव्याख्या—कल्पतरुः ॥

7087. BHĀMATĪVYĀKHYĀ—

KALPATARUH.

Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—
180. Lines—15-17 to a Page. Script—Grantha. No.
of Granthas—12000. Author—Amalānanda. Complete.
Printed.

Beginning:

यदज्ञातं जीवैः बहुविधजगद्विभ्रमचरं

वियद्यद्ब्रालैश्चकमलिनतायोगिकलितम् ।

तदुन्मुद्ब्रह्मानप्रततसुखतद्ब्रह्म परमं

नपस्यामः प्रत्यकभ्रुतिश्रुतशिरोमिः प्रकटितम् ॥ १ ॥

• • •

रूढोऽयं वेदकाण्डात् + तन्यते कल्पवृक्षः ॥ १२ ॥

श्रीमच्छारीरकमीमांसाभ्याख्यायाः प्रारीक्षितायाः अ-
भिन्नपरिसमाप्त्यादिभिद्ध्ये शास्त्रप्रतिपाद्यां परां देवतां
प्रणमन् शास्त्रीयविषयादि दर्शयति 'अनिर्वाच्येति' ।

End:

नृग इति रागः आख्या ।

शास्त्रांशुषेः पारगता+

कृष्णधित्तीश्रे भूवनेकवीरे ॥ ६ ॥

आत्रा महादेवचतुपेण साकं

पाति किति प्रागिव धर्मसूतो ।

कुसो मवार्यं प्रवरप्रबन्धः

प्रगल्भवाचस्पतिभात्रमेदी ॥ ७ ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य.... ।

Colophon: (Leaf No. 129)

श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य श्रीमदनुभवानन्दपूज्यपादशि-
ष्यभगवदमलानन्दविरचिते वेदान्तकल्पतरौ बहु-
धाख्यावत्स्य तृतीयः पादः ॥

Subject: Bhāmatīvyākhyā, Kalpataru; A commentary on
Bhāmatī of Vācaspatimiśra.

Remarks:—The Ms. is in good condition. This has been printed
in Nirṇayasāgar Press Bombay.

॥ भामतीव्याख्या—कल्पतरुः ॥

7088. BHĀMATĪVYĀKHYĀ—
KALPATARUḢ.

Burnell's Catalogue No. 9628. Page 31. : Left column.

Substance—Palm leaf. Size—17×1½ inches. Leaves—
297. Lines—8-9 to a Page. Script—Grantha. No. of
Granthas—12000. Author—Amalānanda. Complete.
Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7087.

The second half of the last verse is wanting at the end.

Remarks:--The Ms. is in good condition.

॥ भामतीव्याख्या—कल्पतरुः ॥

7089. BHĀMATĪVYĀKHYĀ—
KALPATARUḤ.

B. S. Collection No. 103.

Substance—Palm leaf. Size— $14 \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—172.
Lines—8-10 to a Page. Script—Devanāgarī No. of Gran-
thas—5000. Author—Anandānanda. Incomplete. printed.

Beginning—Same as No. 7087.

End:

पञ्चशब्दोपाससंख्याया जनशब्दार्थं प्रति विशेषण-
त्वाच्च न विशेषणान्वयः । ननुपसर्जनस्यापि विशेषणा-
न्वयः ॥

Colophon: (Leaf No. 161)

इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमदनुभवानन्दपूज्यपादशिष्य-

मगधमलानन्दविरचिते वेदान्तकल्पतरौ प्रथमस्याध्यायस्य

द्वितीयः पादः ॥

Subject: Bhāmatīvyākhyā otherwise known as Kalpataru.

L 1—4.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ वेदान्तकल्पतरुव्याख्या—आभोगः ॥

7090: VEDĀNTAKALPATARUVYĀKHYĀ—
ĀBHOGAH.

Burnell's Catalogue No. 9630. Page 87. Left column.
Substance—Palm leaf. Size—18½ × 1½ inches. Leaves—
211 (1-100; 146-154, 226-317). Lines—9 to a Page.
Script—Grantha. No. of Granthas—7200. Author—
Lakṣmīnṛsiṃha. Incomplete. Partly Printed.

Beginning:

श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः ॥

श्रीमन्नारायणेन्द्रगुरुचरणारविन्दार्भ्यां नमः ॥

दैत्येन्द्रं वरदपितं सरभसं हित्वाट्टहासे कृते

दृष्टायं कमलालयाकुशलिनं जैत्रश्रियाऽलङ्कृतम् ।

संतृष्टा परिषस्वजे सुरगणैस्संस्तूपमानं विद्युं

तं लक्ष्मीकुचकङ्कपाङ्किततनुं लक्ष्मीनृसिंहं नुमः ॥

महीधरकुलोत्तंसो रामाम्बागर्भसंभवः ।

लक्ष्मीनृसिंहस्तनुते कल्पवृक्षप्रदीपिकाम् ॥

क कल्पकतरुर्दिव्यो दुरालोको दुरासदः ।

मादशैथर्यचक्षुर्भिर्मन्द्रप्रबैस्तथापि तु ॥

आसाद्य कल्पतरुं दिशा परिमलोर्यया(?) ।

आलोक्य भक्तिचक्षुर्म्यामाभोगोऽयं प्रकाश्यते ॥

आचार्यशिकीर्षितस्य ग्रन्थस्य निर्विघ्नपरिसमाप्तये शि-
ष्टाचारपरिपालनाय च कृतं मङ्गलं शिष्यशिक्षायै ग्रन्थ-
तो निबध्नन्नस्य शास्त्रस्य विषयादिकं दर्शयति यदज्ञान-
मिति ।

End:

अन्तराभूतग्रामवत्स्वात्मनः ॥

कौषीतकीयेत्यादि विषयप्रदर्शकटीकां भृत्यर्थकथ-
नेन विशदयति, ब्रह्दारण्यक इत्यादिना । एनमित्यस्य
स्वयमर्थकषणं । याज्ञवल्क्यमिति । न तु भुतिगतमि-
ति ध्येयम् । उपक्रमे कथितमिति, आदौ पठितमेकं ब्रा-
ह्मणमित्यर्थः । युवेति । जीवति तु वंश्ये युवेति पाणिनि-
सूत्रेण वंश्ये पित्रादौ जीवति सति पौत्रप्रभृत्यपत्यं युवसं-
ज्ञस्यादित्युक्तो युवेत्यर्थः । अपरोक्षमित्यर्थ इति । तथा च
व्यत्ययेन पञ्चमीति भावः । सर्वान्तरत्वप्रत्यभिज्ञाना-
चेति । इदञ्च वेद्यभेदाद्विद्याभेद इति पूर्वपक्षैकदेशि-
निराकरणसिद्धान्तकोट्यभिप्रायेण वेद्याभेदेष्वभ्याससाम-
र्थ्याद्विद्याभेद इति प्रधानपूर्वपक्षीनिराकरण..... ॥

Colophon: (Leaf No. 288).

इति श्रीमन्महीधरकुलजलधिकौस्तुभ कोण्डुभट्टमहोपाध्यायतनूभेन
श्रीमन्नारायणेन्द्रगुरुचरणकटाक्षनिक्षेपकोशगृहायमाणेन लक्ष्मी-
नृसिंहचरणारविन्दचञ्चरीकेण लक्ष्मीनृसिंहेन विरचितायां
कल्पवृक्षप्रदीपिकायामाभोगाख्यायां तृतीयाध्यायस्य

द्वितीयः पादः ॥

Subject: Vedāntakalpataruṅvyākhyā; Ābhoga. I. 1. 1. to
III. 8. 35.

Remarks:—The Ms. is in good condition, The leaves are in
disorder.

Lakṣmī Nṛsiṃha, the author of this commentary, Ābhoga
on the Kalpataru, is identical with the author of the Nyāya
work, Tarkadīpikā described under No. 6271. He is the son
of Koṇḍubhaṭṭa, the author of the Vaiyākaraṇabhūṣaṇa-
sāra.

The Catuṣṣūtri of the Ābhoga has been published by the
Śrī Vāpi Vilas Press, Śrirangam.

॥ ब्रह्मसूत्रभाष्यव्याख्या—रत्नप्रभा ॥

7091. BRAHMASŪTRABHĀṢYAVYĀKHYĀ—
RATNAPRABHĀ.

S. S. Collection No. 22.

Substance—Paper. Size—12½ × 7¼ inches. Sheets—

877(310+31). Lines—16 to a Page. Script—Devanāgarī.
No. of Granthas—15000. Author—Govindānanda. Com-
plete. Printed.

Beginning :

श्रीगणपतये नमः ।

यमिह कारुणिकं शरणं गतोऽप्यरिसहोदर आप महत्पदम् ।

तमहमाशु हरिं प्रभुमाश्रये जनकजाक्लमन्तसुखाकृतिम् ॥ १ ॥

✽

✽

कामाक्षीदत्तदुग्धप्रचुरसुरनुतप्राज्यभोज्याधिपूज्य-

श्रीगौरीनायकामिप्रकटनञ्जिवरामार्यलब्धात्मबोधैः ।

श्रीमद्रोपालगीर्भिः प्रकटितपरमाद्वैतमासास्मितास्य-

श्रीमद्रोविन्दवाणीचरणकमलगो निर्धृतोऽहं यथालिः ॥ ४ ॥

✽

✽

विस्तृतग्रन्थ वीक्षायामलसं यस्य मानसं ।

व्याख्या तदर्थमारब्धा भाष्यरत्नप्रभाभिधा ॥ ६ ॥

✽

✽

इह खलु स्वाध्यायोऽप्येतव्य इति नित्याध्यनविधिना-

धीतस्वाध्याये ' तद्विज्ञिज्ञासस्व ' ' सोऽन्वेष्टव्यः '

इति भ्रमणविधिरुपलभ्यते ।

End :

यत्तु दहरादीश्वरोपास्त्यागतास्तेषां सगुणविद्याफल-
क्षयेऽपि निरवग्रहेश्वरानुग्रहलब्धात्मज्ञानान्मुक्तिनियम इ-
त्यभिप्रेत्याह-- अन्तवत्त्वेऽपीति ।

अनावृत्तिशब्दादिति । एवं समन्वयोक्त्या ब्रह्मा-
त्मैक्यस्य.....

निष्कलङ्कानन्त स्वप्रकाशचिदात्मनावस्थानपिति सिद्धम् ।
नानाविधग्रन्थजातं वीक्ष्य सम्यग्यथामति ।

शारीरकस्य भाष्यस्य कृता व्याख्या सतां मुदे ॥ १ ॥

Colophon :

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य श्रीगोविन्दानन्दभगवत्कृतौ
शारीरकव्याख्यायां भाष्यरत्नप्रभायां चतुर्थस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ।
चतुर्थाध्यायश्च समाप्तः । शक १७७७ नलवर्ष ॥

Subject: Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā—Ratnaprabhā- with
text of the Bhāṣya.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

The date of the Ms. is Śaka 1777 or 1855 A. D. After
the colophon some यति धर्मः are discussed,

The work has been printed in Nirṇaya Sāgar Press,
Bombay in the edition of Śankara Bhāṣya with Bhāṣāḥ.

॥ ब्रह्मसूत्रभाष्यव्याख्या—रत्नप्रभा(सभाष्या) ॥

7092. BRAHMASŪTRABHĀSYAVYĀKHYĀ—
RATNAPRABHĀ (WITH BHĀŚYA).

J. L. Collection No. 952.

Substance—Paper. Size— $14\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ inches. Sheets—538.
Lines—8-14 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—12800. Author—Govindānanda. Complete.
Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as 7091.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the title
page is given—

‘पुस्तकमिदं श्रीमद्रुग्भीरराजभारतीदीक्षितानाम् ॥’

॥ ब्रह्मसूत्रभाष्यव्याख्या—रत्नप्रभा ॥

7093. BRAHMASŪTRABHĀSYAVYĀKHYĀ—
RATNAPRABHĀ.

J. L. Collection No. 953.

Substance—Paper. Size— $16\frac{1}{2} \times 6$ inches. Sheets—40 (1-
40). Lines—16 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—1800. Author—Govindānanda. Incomplete.
Printed.

Beginning—Same as 7091.

End:

आकृतिविशेषस्त्विति * * स्मृत्या स्वप्रामा-
 ण्यार्थमूलभूतिरनुपीयत इति अनुमानं स्मृतिः ।
 एते अ . . . . . ।

Colophon:—(Sheet No 84).

इति + भाष्यरत्नप्रभायां प्रथमाध्यायस्य द्वितीयः पादः ।

Subject: Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā, Ratnaprabhā;
 I. 1-8;

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ ब्रह्मसूत्रभाष्यव्याख्या — रत्नप्रभा ॥

7094. BRAHMASŪTRABHĀṢYAVYĀKHYĀ—
 RATNAPRABHĀ.

J. L. Collection No. 954.

Substance—Paper. Size—10×1½ inches. Sheets—
 19. Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No.
 of Granthas—570. Author—Govindānanda, Incomplete.
 Fragment only. Printed.

Beginning:

.... अत्यन्ताभाववत्यभावस्य सत्त्वेपि स्वात्यन्ताभाव-
 बोधमूलाग्रावच्छेदकभेदाभातिभ्यामिति ॥ * स्मृति
 रूप इति ।

End

अन्यार्थश्चेति । सूत्रं व्याचष्टे-- अथेत्यादिना ।

❀

❀

तेजः स्वप्नभावकमिति । यस्मिन्सति यत्र भाति तदनु-
तद्भा..... ।

Subject: Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā; Ratnaprabhā.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The numbering of the sheets is very irregular.

॥ ब्रह्मसूत्रभाष्यव्याख्या—शारीरकन्यायनिर्णयः ॥

7095. BRAHMASŪTRABHĀSYAVYĀKHYĀ—
ŚĀRĪRAKANYĀYANIRŪYAH.

Burnell's Catalogue No. 6242 a-n. Page 87. Right column.
Substance—Paper. Size—11½ × 4 inches. Leaves—263.
Lines—14 or 15 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—15050. Author—Ānandagiri. Incomplete.
Printed.

Beginning :

श्रीगणेशाय नमः

अस्यस्तान्त्रयमपूर्वमर्थेष्विषणैर्ग्राहं पुमर्थास्यदं

लक्ष्यं लक्षणभेदतः श्रुतिगतं निर्धूतसाध्यार्थकम् ।

आज्ञायान्तविभातविश्वविभवं-सर्वाविकृदं परं

सत्यं ज्ञानमनर्थसार्थविधुरं ब्रह्म प्रपद्ये सदा ॥ १ ॥

❀

❀

श्रद्धाभक्ती पुरोधाय विधायागमभावनाम् ।

श्रीमच्छारीरके भाष्ये करिष्ये न्यायनिर्णयम् ॥ ६ ॥

नित्याध्ययनविध्युपादापितवेदान्तवचोभिरापाततः प्र-
तिपन्नं शास्त्रारम्भौपयिकं अनुबन्धजातं न्यायतो निर्णेतुं
भगवान् बादरायणः सूत्रितवान् “ अथातो ब्रह्मजि-
ज्ञासा ” इति ।

End:

अनुगृहीताः सर्वतः स्वात्मन्युपसंहता बाह्येन्द्रियाणां
वृत्तयो येन तन्मनः तथा दर्शनादिति पूर्वोक्तयुक्तिमत्र हे-
तुत्वेन संगृह्णाति । तथा हीति । मनः शब्दश्रुत्या स्व-
रूपसम्प..... ॥

Colophon: (Sheet No. 8.)

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य श्रीशुद्धानन्दपूज्यपादशिष्य-
भगवदानन्दज्ञानविरचिते शारीरकन्यायनिर्णये प्रथमस्था-
ध्यायस्य प्रथमः पादः ॥

चतुर्थस्थाध्यायस्य प्रथमः पादः ॥

हे पुस्तक शारभोजिमहाराज + काशीदेशाष्टन + आणिलें अस्सें ।

Subject : Brahmasūtrabhāgyavyākhyā; Śārīrakanyāyanir-
ṣaya. I. i—IV. i.

Remarks :—The Ms. is in excellent condition.

This bundle contains 18 Mss. each Ms. containing a Pāda.
Some of them bear the superscript :—

हे पुस्तक शरमोजिमहाराज + काशीवेशाइन + आणितें असें ।

ŚĀRĪRAKANYĀYANIRNAYA.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7096	B. L. 6253	Paper.	9 X 4	254	12	Devanāgarī.	Incomplete; II. Adhyāya only
7097	"	"	"	260	12	"	III. " "
7098	"	Palm leaf.	19 X 1½	278	5-9	Grantha.	I. i—II. iv.
7099	"	"	16 X 1½	802	6-7	"	I. i—III. i.
7100	"	"	18 X 1½	218	"	"	III. ii—IV. iv.
7101	"	"	17½ X 1½	267	6-6	"	I. i—ii and a part of pāda iii also.
7102	"	"	14 X 1½	202	6	"	I. i. fragment; wants begin- ning and end.
7103	"	"	19½ X 1½	28	12	Telugu.	I. i. a frag- ment.

7098 After the colophon is given—

यमित्कमलालये पश्चिममठे श्रीमन्नारायणारण्याभिधानयती-
श्वरस्येदं सम्पुटम् ।

॥ ब्रह्मसूत्रभाष्यव्याख्या ॥

7104. BRAHMASŪTRABHĀSYAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 9602 b. Page 86. Right column.

Substance—Palm leaf. Size— $15\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—10
(128-132). Lines—5 to a Page. Script—Telugu. No. of
Granthas—225. Author—? Incomplete. Not printed.

Beginning:

कारणभावात्तत्र सालक्ष्यं सत्यमुक्तं न तावता का-
र्यकारणयोर्भवदभिमत सालक्ष्यसिद्धिः.... ।

✽

✽

असदिति चेत् न प्रतिषेधश्चात्रत्वात् ॥ II 1. 7.

End:

तदनन्यत्वमारम्भणशुद्धादिभ्यः ॥ (II. 1. 14.)

✽

✽

तदतिरिक्तवस्त्वन्तरानुपलम्बेषु बुद्धिशुद्धाभ्युत्थानादिभिः

वस्त्वन्तरत्वं साधितमिति चेन्न । अनिरूपितवस्त्वचलंब-
नानां बुद्धिशब्दान्तरादिना शुक्तिका..... ॥

Subject: Brahmasūtravyākhyā.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The other work contained herein is Brahmasūtrabhāṣyam.

Dr. Burnell wrongly describes this Ms. as Sri Saṅkara's Bhāṣya. This brief Vṛtti on the Brahmasūtras is by an unknown author.

॥ ब्रह्मसूत्रव्याख्या ॥

7105. BRAHMASŪTRAVYĀKHYĀ.

S. S. Collection No. 28 a.

Substance—Paper. Size—13×5½ inches. Sheets—4.
Lines—21 to a Page. Script—Grantha. No. of
Granthas—175. Author—? Incomplete. Fragments
only. Not printed.

Beginning :

प्रतिज्ञासिद्धेर्लिङ्गमाहमरथ्याः । १. ४. २० ॥ अय-
मत्रं परिहाराभिप्रायः । उपक्रमोपसंहारयोर्बन्धुपि जीवप्र-
तिपादनं दृश्यते, तथापि न तदनुसारेण मध्यगतं अनेक-
तात्पर्यलिङ्गोपेततया अन्यथा व्याख्यातुं शक्यम् ।

End:

अवस्थितेरिति काश्चकृत्स्नः । १. ४. २२ ॥ * *

न्यायेन च न संगच्छन्त इति कृतकस्यापि नित्यत्वे
 अत्कृतकं तदानित्यमिति न्यायेनासंभानमित्यर्थः ।

Colophon : Nil.

Subject : Brahmesūtravyākhyā; I. iv. 20—22.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ ब्रह्मसूत्रमुक्तावली ॥

7106. BRAHMASŪTRAMUKTĀVALĪ.

§ 8. Collection No. 23.

Substance—Paper. Size—12×5½ inches. Sheets—66
 (2-67). Lines—17-21 to a Page. Script—Grantha. No.
 of Granthas—2250. Author—Brahmānandasarasvatī. In-
 complete. Printed.

Beginning :

....तत्त्मा एतज्जगद्वाचायां साधानाधिकरणम् । सिद्धिः
 तत्त्विकमैतदात्म्यम् । ब्रह्मात्मकं त्रयं जाग्रदादि अवस्थात्र-
 यं । सुषुप्तं अज्ञानरूपं कारणं विना नास्ति । यतस्त्वमो
 मिध्या ।

End:

तत्र मांसादौ पार्थिवत्वादिवादस्तु वैशेष्यात् अजादेः
 पृथिव्याद्यंशधिक्यात् तद्वादस्तद्वाद इति पदाभ्यासो-
 ऽध्यायपरिसमाप्तिं द्योतयति ।

इति श्रीपरमानन्दसरस्वतीपूज्यपादाशिष्यश्रीब्रह्मानन्द-
सरस्वतीविरचितायां ब्रह्मसूत्रमुक्तावल्यां द्वितीयाध्यायस्य
चतुर्थः पादः । समाप्तश्चाध्यायः ।

Subject: *Brahmasūtramuktāvallī* a running commentary on
Brahmasūtras.

Remarks:—The manuscript is in good condition.

This work is published at Poona in *Ānandāśrama*
Sanskṛt Series. This is the famous author of *Laghucan-*
drika otherwise known as *Gauḍabrahmānandīya* a commen-
tary on *Advaitasiddhi*, and also on *Siddhāntabīḍu* a com-
mentary on *Śankara's Darśanīloki*.

॥ ब्रह्मतत्त्वप्रकाशिका ॥

7107. BRAHMATATTVAPRAKĀŚIKĀ.

S. K. Collection No. 123.

Substance—Paper. Size—9 $\frac{1}{2}$ × 4 inches. Sheets—134.
Lines—10-11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—4000. Author—Sadāśivendrasarasvatī. Com-
plete. Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ।

ब्रह्माद्यान्तैकसंसिद्धमादिमध्यान्तवर्जितम् ।

ब्रह्मण्यनन्तमापूर्णं किञ्चिज्ज्योतिरुपास्महे ॥ १ ॥

नमस्तस्यन्तकान्तारविहारैकपटीयसे ।

वादिमधेयसंहर्त्रे व्यासकेसरिणे सते ॥

इदमारचयाञ्चकार ॥ अथातो ब्रह्मजिज्ञासा ॥

End:

अनावृत्तिः शब्दादनावृत्तिः शब्दात् ॥

* * *

सूत्रावृत्तिः शास्त्रममाप्तिश्रोतनार्था ।

यज्ज्ञानांजीवतो मुक्तिरुत्क्रान्तिर्गतिरुत्तमा ।

ब्रह्मप्राप्तिः प्रत्यपादि तदास्मि ब्रह्मचिद्धनम् ॥

Colophon: (Sheet No. 115)

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीपरमशिवेन्द्रसरस्वतीपादा-
ञ्जसेवापरायणेन श्रीसदाशिवेन्द्रसरस्वत्या विरचितायां ब्रह्म-
सूत्रवृत्तौ ब्रह्मतत्त्वप्रकाशिकायां तृतीयस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ।

Subject: Brahmātattvapraśāṅikā, a Vṛtti on the Brahma-
sūtras—an independent commentary on Brahma-
sūtras in accordance with the views of Śaṅkarā-
cārya.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

Śaḍdivendrasarasvatī, the author of this Vṛtti on the
Brahmasūtras is identical with the author of the Yogasūtra-
vṛtti described under No. 6709. For further information
about him vide remarks under the same.

The work has been published by the Śrī Vāni Vilas Press,
Srīrangam and as No. 5 in the Trivandrum Sanskrit Series.

॥ ब्रह्मविद्याभरणम् ॥

7108. BRAHMAVIDYĀBHARANAM.

N. S. Collection No. ९4.

Substance—Palm leaf. Size— $15\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—
144. Lines—10 to a Page. Script—Grantha. No. of Gran-
thas—8500. Author—Advaitānanda. Incomplete.

Printed,

Beginning :

...सुगंधं...नुग्रहकरुणया कुर्यां कृतिं प्रस्फुर-

त्मासां वेदवतीं विकल्पगलितां विद्यां ददौ चिन्मयीम् ।

भूमानन्दधनस्थितो गुरुरसौ.....

.....शुभ्रैस्त्वपादांबुजैः ॥

इत्थं संकीर्तयन् पादयोः पूर्वापरभावोपयोगितया त-
दर्थं दर्शयति प्रथमेपाद इत्यादिना ।

End :

परमात्मनि सूक्ष्मताभिप्राया ।.....पदाभ्यासोऽध्या-
यपरिसमाप्तिद्योतयति । तद्यथोक्तत्वं त्वभ्यासस्य वैदिक-
सम्प्रदायगता । तथा च श्रुतिषु अध्यायपरिसमाप्तौ पदा-
भ्यासो दृश्यते । “ तद्वास्य विजज्ञाविति विजज्ञाविति ”
इति । “ तं स्कन्दमित्याचक्षते तं स्कन्दमित्याचक्षते ” इति ।
“ ओंकार एवेदं सर्वमोंकार एवेदं सर्वं ” इति ।

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य श्रीभूमानन्दसरस्वती श्री-

चरणानुग्रहलब्धसारस्वतपदस्य निरतिशयौदार्यादिगुणरत्नखचित
 यतिकुलोत्सवश्रीमद्ब्रामानन्दतीर्थमुखारविन्दनिर्गतशारीरकसू -
 त्रभाष्यार्थस्वर्धुनीप्रवाहनिमज्जनसुहितस्य श्रीमद्द्वैतानन्दस्य
 कृतौ शारीरकभाष्यव्याख्यायां ब्रह्मविद्याभरणाख्यायां
 प्रथमखाध्यायस्य चतुर्थः पादः ।

Subject: Brahmavidyābharaṇa, a gloss on, Śaṅkara's Bhāṣya;
 I. 2-4 only.

Remarks:—The Ms. is in good condition. This work was pub-
 lished in Advaitamañjarī series, by Hariharasāstri at Kumba-
 konam.

After the colophon is given—

वेङ्कटेश्वरेण लिखितः ।

॥ वेदान्तसूत्रोपन्यासः ॥

7109. VEDĀNTASŪTROPANYĀSAH.

Burnell's Catalogue No. 3583. Page 88. Left column.

Substance—Paper. Size—11½ × 4½ inches. Sheets—16.
 Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—150. Author—? Incomplete. Not printed.

Beginning:

श्रीरामचरणद्वन्द्वं मद्ब्रह्मदानन्दसाधनम् ।

नमाधि(ब)द्भजोबोगात्पापाणोऽपि सुखं गतः ॥

नित्वाध्ययनविधिनाऽधीतस्वाध्याय(मापा)त(?)ज्ञानवन्तं
 पुरुषार्थकामं ऐहिकामुष्मिकफलेषु विरक्तमुपलभमानः पर-

मकारुणिको मुनिः सूत्रयामास । 'अथातो ब्रह्मजिज्ञासा'
इति । अत्राथशब्देन साधनचतुष्टयसंपत्त्यानन्तर्यमुपदि-
श्यते ।

End :

स्थूलारूढतीन्यायेनान्नमयादिविकारा । मुख्यार्थप्रदर्श-
नस्यात्मज्ञानार्थत्वेन आनन्दमयस्य सर्वान्तरत्वात् स एवा-
त्मेत्यवधारणात् । आन्तरतमस्यान्यस्यात्मनोऽनुपदेशात्
सर्वान्तरत्वमवगम्यते । विज्ञानकोशादौपाधिकप्रियाद्यव-
यवयोगो न विरुध्यते । ब्रह्मणोऽन्नमयादिकोशपरंपरया ज्ञा-
रीरत्वमप्युपपन्नमेव । तस्मादन्नमयः परमात्मा ।

विकारशब्दाच्चेति चेत् न प्राचुर्यात् । १ । १ । १३ ॥

Subject: Vedāntasūtropanyāsa; brief gloss on *Brahmasūtra*.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition and ends abruptly
with *Ānandamayādhikaraṇa*.

॥ वैयासिकब्रह्ममीमांसासारसङ्ग्रहः—

पुरुषार्थसुधानिधिः ॥

7110. VAIYĀSIKABRHMAMĪMĀMSĀSĀRA-
SAṄGRAHAH—PURUṢĀRTHASUDHĀNIDHIH.

N. S. Collection No. 85.

Substance—Palm leaf. Size—14×1 inches. Leaves—95.

Lines—7 to a Page. Script—Grantha. No. of Gran-

thas—3500. Author—Jāśnendramuniḥ. Complete. Not printed.

Beginning:

.....मुनयेश्चपवेदमने ।

ब्रह्मसूत्रकृते तस्मै वेदव्यासाय.. ॥

✽

✽

✽

सूत्राणां वृषिः क्रियतेधुना । अथातो ब्रह्मजि-
ज्ञासा । अथ साधनचतुष्टय... ।

End:

पुराणेषु प्रतिपाद्यन्त इति वाच्यं । ब्रह्मलोकवासिभिः
कैरपि रागद्वेषादिकं न कर्तव्यमिति....सिनां शिक्षार्थे हि-
रण्यगर्भेण शपे कृते सति तं शपं कंचित्कालं भूलोके
अनुभूय पुनर्ब्रह्मलो.. तानां शन्तनुचक्रवर्तिप्रभृतीनां
ब्रह्मणा सहसृक्तेस्तेष्वेव पुराणेषु प्रतिपादितत्वेन विरोधा
भावः ।

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य श्रीमद्वासुदेवेन्द्राशिष्यश्री-
मज्जानेन्द्रमुनिविरचिते वैयासिकब्रह्ममीमांसासारसंग्र-
हे पुरुषार्थसुधानिधौ चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः ।

हरिः ओम् । शुभमस्तु । ब्रह्मैव सत्यम् ।

Subject: Puruṣārthasūdhānidhi a brief commentary on
Brahmasūtrās.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition. The author

calls himself the desciple of one Vāsudevendra.

॥ वैयासिकसूत्रोपन्यासः ॥

7111. VAIYĀSIKASŪTROPANYĀSAH.

Burnell's Catalogue No. 6256. Page 88. Left column.
Substance—Paper. Size—9½×4 inches. Sheets—195.
Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—3000. Author—Rāmesābhārati. Complete. Not
printed.

Beginning :

बोधानन्दगणाध्यक्षं कालमूषिकवाहनम् ।

जन्मादिविघ्नकर्तारं भजे निजगुरुं सदा ॥ १ ॥

विद्याशंकरपादाब्जपरागाः पान्तु पावनाः ।

निस्तमस्कसदानन्दसाक्षात्करुणहेतवः ॥ २ ॥

नमामि शुद्धविज्ञानमात्मभारति सद्गुरुं ।

यस्यावलोकनान्मूको बाबूकत्वमाप्नुयात् ॥ ३ ॥

आचार्यकृत तट्टीका तथैवन्धन सागरात् ।

सदर्थरत्नान्पुस्त्य स्रुतेषु प्रथयाम्यहम् ॥ ४ ॥

“अथातो ब्रह्मजिज्ञासा” इह खलु स्रुते सर्वज्ञ-
वादरायणप्रणीतत्वादानर्थक्यानुपपत्तेः निरर्थकसिद्धबो-
धकत्वानुपपत्तेश्च शस्त्रेषु पुत्रप्रवृत्त्युपयोगितया कर्तव्ये-
ति पदमध्याहर्तव्यम् ।

End:

कुतः, 'न स पुनरावर्तते ।'

एतेन प्रतिपाद्यमाना इमं मानवं...

.....अनुमानस्य व्युत्क्रमः

मुक्तिप्रतिपादक शब्दविरोधात्...

.....शास्त्रपरिसमाप्तौ ।

वैयासिकानां सूत्राणामुपन्यासः कृतो मया ।

.....सम्यक्ज्ञानं संस्त्यायतामिति ॥

टिका स्नेहविहीनापि व्याससूत्रार्थदीपिका ।

इयं रामेशभारत्याः कृतिर्विजयतां भुवि ॥

Colophon:

इति श्रीवैयासिकसूत्रोपन्यासे चतुर्थोऽध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥

Subject: Vaiyāsikasūtrōpanyāsa or Brahmasūtrōpan yāsa
vṛtti or Vyāsaasūtrārthadīpikā an independent disserta-
tion on the teaching of the Brahmasūtras in the
light of certain commentaries thereon.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The writing on
the last sheet is almost effaced.

॥ वैयासिकसूत्रोपन्यासः ॥

7112. VAIYĀSIKASŪTROPANYĀSAH.

Barnell's Catalogue No. 9841. Page 88. Left column.

Substance—Palm leaf. Size— $18 \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—164. Lines—6 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—8000. Author—Rāmeśabhārati. Incomplete. Not printed.

Beginning—Same as No. 6256.

End:

दर्शयतश्चैवं प्रत्यक्षानुमाने विकारावर्ति पारमेश्वरं
रूपं । प्रत्यक्षानुमाने भ्रुतिस्मृती दर्शयतः ' तमेव भान्त-
मनुभाति सर्व ' ' न तद्भासयते दूर्यो न शब्दाद्भो न
पावक ' इत्यादि सगुणे ब्रह्मणि स्थितानां सत्यकामादीनां
बभिरवयवग्रहत्वादिकं तदुपासकैः [स्वदुपासकैः]न प्राप्स्य-
ते यथा.... ।

Colophon: (Leaf No. 160)

इति वैयासिकसूत्रोपन्यासे चतुर्थस्थाप्यायस्य तृतीयः पादः ।

Subject: Vaiyāsikasūtropanyāsa. 1. 1—IV. 4.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ वैयासिकसूत्रोपन्यासः ॥

7113. VAIYĀSIKASŪTROPANYĀSAH.

Burnell's Catalogue No. 9842 a. Page 88. Left column.
Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—
(69-88) 20. Lines—16 to a Page. Script—Telugu. No.
of Granthas—1150. Author—Rāmeśabhārati. Incom-
plete. Not printed.

Beginning—Same as No. 6256.

End:

ततो भेदाभेदौ...ज्ञात्वावगमः । अपि च स्मर्यते ।
जीवेशरांशत्वम् ।

Subject: Vaiyāsikasūtropanyāsaḥ. I. II—8.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

For the other works contained herein vide No.1257.

॥ व्याससूत्रसङ्गतिः ॥

7114. VYĀSASŪTRASĀNGATIḤ.

Burnell's Catalogue No. 9888 a. Page 95. Right column.
Substance—Palm leaf. Size—18½ × 2 inches. Leaves—
8. Lines—14 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas
—100. Author—? Incomplete. Not printed.

Beginning:

अस्मद्वैश्विकपादान्जपरिचर्यावालादहो ।

व्यासप्रोक्तनयानां तु सङ्गतिः कारितामया (क्रियते सङ्गतिर्यया) ॥

सर्वेषां सूत्राणां भृत्या सङ्गतिः । जिज्ञासासूत्रस्वोपो-
द्भातसङ्गतिः । जिज्ञासा सूत्रैस्स...समन्वयप्रतिपादनाचे-
पामाध्यायं समन्वयाध्यायसङ्गतिः । प्रथमपादे स्पष्ट
ब्रह्मलिङ्गानां विचार्यत्वादापादं पादसङ्गतिः । अत्र वेदा-
न्तवाक्यविचारो विषयः ॥ १ ॥

॥ जन्मा ॥ पूर्वेणास्याक्षेपात् सङ्गतिः ॥ पू ॥ ब्रह्मस्वरूपा-
सिद्ध्या मुक्त्यसिद्धिः ॥ सि ॥ तत्सिद्धिः । यतो वा
इमानीत्यादिविषयः ॥ २ ॥

॥ शास्त्र ॥ अस्यापि पूर्वेणाक्षेपसङ्गतिः ॥ पू ॥ ब्रह्म-
णः सर्वज्ञत्वानिर्धारणम् ॥ सि ॥ तन्निर्धारणमिति । अस्य
महत इति विषयः । पुनरपि ॥

॥ शास्त्रयोनित्वात् ॥ अस्य लक्षणप्रमाणयोर्ब्रह्मनिर्ण-
यार्थत्वादेकफलत्वं सङ्गतिः ॥ पू ॥ अनुमानस्यैव वि-
चार्यत्वसिद्धिः ॥ रा ॥ वेदान्तवाक्यानामिति । तत्रौपनि-
षदमिति विषयः ॥ ३ ॥

॥ तत्तु समन्वयात् ॥ पू० आक्षेपिकी सङ्गतिः ॥ पू ॥
मुमुक्षोर्भेदान्तेषु प्रवृत्त्यनुपपत्तिः ॥ सि ॥ प्रवृत्तिरिति ॥
फलभेदः । अत्र सर्वे वेदान्ताविषयाः । पुनरपि ॥

तत्तु समन्वयात् ॥ अस्य पूर्वेण प्रासङ्गिकी सङ्गतिः
॥ पू ॥ उपासनया मुक्तिः ॥ सि ॥ ज्ञानान्मुक्तिः ॥ ४ ॥

॥ ईक्षतेर्ना ॥ अस्य पूर्वेणाक्षेपसङ्गतिः ॥ पू ॥ प्रधानै-
क्यसंपदुपास्तिः ॥ सि ॥ ब्रह्मैक्यधीः ॥ छान्दोग्ये
सदेवसोभ्येति विषयः ॥ ५ ॥

आनन्दमयो ॥ अस्य पू० प्रत्युदाहरणसङ्गतिः ॥
पू ॥ जीवस्यानन्दमयत्वेनोपास्तिः ॥ सि ॥ निर्विशेषब्रह्मै-
क्यधीः । तैत्तिरीयके । अन्नमय इति विषयः ॥ ६ ॥

॥ अन्तस्तद्धर्मो ॥ अस्य संसारी हिरण्यः पुरुषोऽ
स्त्विति पूर्वसिद्धान्तयुक्त्या पूर्वपक्षोत्थानात् तेन दृष्टान्त-
सङ्गतिः । पूर्वापरपक्षयोरपरपरब्रह्मोपास्तिरेव फलम् ।
छान्दो । अथ य एकोन्तरादित्य इति विषयः ॥ ७ ॥

॥ आकाशस्तल्लिङ्गात् ॥ अस्य प्रत्युदाहरणसङ्गतिः ।
॥ पू ॥ भूताकाशदृष्टयोद्गीथोपास्तिः ॥ सि ॥ ब्रह्मदृष्ट्ये-
ति । छान्दोग्ये । अस्य लोकस्य का गतिरिति विषयः ॥ ८ ॥

॥ अत एव प्राणः । अत्रातिदेशत्वात्पृथक्सङ्गतिर्नापे-
क्षिता । यद्वा ॥ पूर्वमाकाशश्रुतेरव्यभिचारिब्रह्मालिङ्गाद्भा-
षो यथा युक्तः न तथेह प्राणश्रुतेर्बाधो युक्तः । संवेशना-
दिलिङ्गस्य प्राणसाधारणतया ब्रह्मान्यभिचाराभावादिति
प्रत्युदाहरणसङ्गतिः । ॥ पू ॥ प्राणदृष्ट्या प्रस्तावोपा-
स्तिः ॥ सि ॥ ब्रह्मदृष्ट्येति ॥ छान्दोग्ये । उद्गीथे प्र-
स्तोत्र्यादिविषयः ॥ ९ ॥

॥ ज्योतिश्चरणा ॥ प्रत्युदाहरणसङ्गतिः ॥ पू ॥ कौक्षे-
यन्योतिष्यादित्यादि दृष्टयोपास्तिः ॥ सि ॥ ब्रह्मदृष्ट्ये-
ति ॥ छान्दोग्ये । अथ यदतः पर इति विषयः ॥ १० ॥

॥ प्राणस्तथा ॥ पूर्वस्मिन्नाधिकरणे प्रकृतत्रिपाद्ब्रह्मपरा-
मर्शयच्छब्दसमानाधिकृता ज्योतिश्श्रुतिस्तदर्थेत्युक्तं यथा
न तथेह साधारणं किञ्चित्समस्ति प्राणस्य ब्रह्मत्वेमानम् ।

येन तथास्यादिति प्रत्युदाहरणसङ्गतिः ॥ पू ॥ प्राणेन्द्र-
जीवानामन्यतमोपास्तिः ॥ सि ॥ ब्रह्मधीः । कौषी-
तक्यामिन्द्रप्रतर्दनाख्यायिकायां प्रतर्दनं प्रतीन्द्रवाक्यं
प्राणोऽस्मि प्रज्ञात्मेत्यादिविषयः ॥

सूत्राणि एकत्रिंशत् ॥ ॐ ॥

इत्थं पूर्वपादे स्पष्टब्रह्मलिङ्गवाक्यानां ब्रह्मणि सपन्वयः
साधितः । अधुना अस्पष्ट ब्रह्मलिङ्गानां सपन्वयं साधितुं
द्वितीयतृतीयपादावारभ्येते । पूर्वस्मिन् पादे जगत्कारण-
त्वेन व्यापित्वादिकमर्थसिद्धम् । तदुपजीव्योत्तरपादद्वय-
स्योत्थानाद्देतुहेतुमद्भावसङ्गतिः । सर्वत्रास्य पूर्वपादेन
यथा पूर्वं जीवादिलिङ्गवाच्यं ब्रह्मपरत्वमुक्तं न तथेहम-
नोमयादिवाक्ये ब्रह्मलिङ्गमस्तीति प्रत्युदाहरणसंगतिः ॥
पू ॥ जीवस्योपास्तिः ॥ सि ॥ ब्रह्मण इति । छान्दोग्ये
शाण्डिल्यविद्यायां सक्रतुं कुर्वति मनोमय इत्यादि वि-
षयः ॥ १ ॥

॥ अस्ताचराचरग्रहणात् ॥ पूर्वं यथा ब्रह्मणो भो-
क्तृत्वाभाव उक्तस्तथा कर्तृत्वाभाव इह ब्रह्मण इति दृष्टा-
न्तसंभतिरस्य पूर्वेण ॥ पू ॥ अग्नेर्जावस्यवोपास्तिः ॥ सि ॥
ब्रह्मण इति । कठवल्लीषु ॥ यस्य ब्रह्म च ध्वप्रश्नेभ्ये
भवत ओदनविषयः ॥ २ ॥

॥ गुहां प्रविष्टावात्मानो हि तद्दर्शनात् ॥

पूर्वं ब्रह्मक्षत्रपदस्य मृत्युपदसाभिध्यादनित्यवस्तु परत्व-
वदिहापि पिबच्छब्दस्य सन्निहितगुहाप्रवेशादिना बुद्धि-
क्षेत्रज्ञपरत्वमस्त्विति दृष्टान्तसङ्गतिः ॥ पू ॥ बुद्धिमिन्नजी-
वज्ञानम् ॥ सि ॥ जीवविलक्षणपरमात्मज्ञानं । कठवल्ल्यां
ऋतं पिबन्ताविति विषयः ॥ ३ ॥

॥ अन्तर उपपत्तेः ॥ पूर्वं प्राथमिकपिबन्ताविति
द्वित्वश्रुत्या चेतनत्वेन तुल्यजीवपरदृष्ट्यानुसाराच्चरम-
श्रुताः गुहाप्रवेशादयो नीतास्तर्हि तद्देव दृश्यत इति
प्राथमिकप्रत्यक्षत्वोक्त्याऽक्षिप्रतिबिम्बात्मावगत्यनुरोधाच्च-
रमश्रुता अपृतत्वादयस्तुत्यर्थत्वेन कथञ्चिन्नेया इति दृष्टा-
न्तसङ्गतिः ॥ पू ॥ प्रतिबिम्बोपास्तिः ॥ सि ॥ ब्रह्मोपा-
स्तिः । उपकोसलत्रिद्यायाञ्छान्दोग्ये य एषोऽक्षिणि
पुरुषो दृश्यत इति विषयः ॥

End :

पूर्वमीश्वत्यधिकरणे गतिसामान्यशब्दत्वञ्चप्रतिज्ञाय
तत्र वेदान्तानां गतिसामान्यं पादत्रयेण प्रत्यपादि । अधु-
ना प्रधानस्याशब्दत्वमाश्लिष्य ममाधीयत इत्याश्लेषसङ्गत्या
चतुर्थपादोऽयमारभ्यते । पूर्वं सुषुप्त्युत्क्रान्त्योर्भेदेनेत्यत्र
प्रासिद्धजीवाक्तिभङ्गेनाप्रासिद्धब्रह्मोक्तिवदप्रासिद्धप्रधानोक्ति-
परमेवकाठकवाक्यमस्त्विति दृष्टान्तसङ्गत्वेदपधिकरणमार-

भते ॥ अनुमा ॥ कठवल्लीषु । महतः परमव्यक्तमव्यक्ता-
 त्पुरुषः परः इति ॥ पू ॥ ब्रह्मण्येव वेदान्तानां समन्वय
 इति नियमाभावः ॥ सि ॥ तादृशनियम इति ॥ ६ ॥
 पूर्वमव्यक्तशब्दमात्रेण प्रधानस्याप्रत्यभिज्ञायामप्यत्रि-
 गुणत्वादिलिङ्गोपेतादजाशब्दात्प्रत्यभिज्ञास्त्विति प्रत्युदा-
 हरणसङ्गतिः ॥ चमसब ॥ श्वेताश्वतरे । अजामेकां लो-
 हितशुक्लकृष्णामिति वा....सिद्धान्ते तत्सिद्धिरिति फल-
 भेदः ॥ २ ॥

पूर्वमाध्यात्मिकाधिकारे प्रसिद्धलागग्रहणायोगादजा-
 तेज आदिकेत्युक्तं तथा यस्मिन् पञ्चपञ्चजना इति मन्त्रे
 पञ्चजनशब्देन प्रसिद्धमनुष्यग्रहणायोगात्सङ्ख्याभिमतप-
 ञ्चविंशतितत्त्वग्रहणमस्त्विति दृष्टान्तसङ्गातिरस्य पूर्वेण ॥
 न सङ्ख्योपसं ॥ बृहदारण्यके यस्मिन् पञ्चपञ्चजा आका-
 शश्च प्रतिष्ठित इति वि ॥ पूर्ववत्फलभेदः ॥ ३ ॥

इत्थमधिकरणत्रयेण प्रधानस्याशब्दत्वसाधनेन ब्रह्मणि
 वेदान्तानां समन्वयः साधितः । अधुना तेषामेव परस्पर-
 विरुद्धार्थप्रतिपादकत्वेनानिश्चयकत्वादनुमानसिद्धप्रधान-
 पर एवोक्तसमन्वयोस्त्वित्याक्षेपसंगतिरस्य ॥ पू ॥ अथ-
 वा । पूर्वं पञ्चत्वसङ्ख्या पूरणमन्त्रेण ज्योतिषा वेति विक-
 ल्यस्याविरोधेऽपि प्रकृते कारणे वस्तुनि विकल्पायोगादि-

रोधे सत्यप्रामाण्यं वाक्यानामिति प्रत्युदाहरणसङ्गतिर्वा-
स्य ॥ पू ॥ कारणत्वेन चाकाशादिषु ॥ पूर्ववत्फलभेदः ॥ ४ ॥

पूर्वमेकवाक्यस्य सच्छब्दबलादसच्छब्दोनीतः । इह तु
वाक्यभेदात् ब्रह्म ते भुवानीति वालाकीवाक्यस्य ब्रह्मश-
ब्देन प्राणादिशब्दो ब्रह्मपरत्वेन नेतुमशक्य इति प्रत्युदा-
हरणसङ्गतिरस्य ॥ पू ॥ जगद्वाचित्वात् ॥ कौषीतकि-
ब्राह्मणे । यो वै वालाके एतेषां पुरुषाणां कर्ता यस्य वै
तत्कर्म स वै वेदितव्य इति चि ॥ पू ॥ वाक्यस्य प्राणाद्यु-
पासनापरत्वाद्ब्रह्मणि समन्वयासिद्धिः । ॥ रा ॥ तत्सिद्धि-
रिति ॥ ५ ॥

पूर्वं ब्रह्मोपक्रमसामर्थ्याद्ब्रह्मपरत्वमुक्तं । तर्हि तद्वदेव
मैत्रेयिब्राह्मणस्य न वा अरे पत्युः कामायेत्यादि जीवो-
पक्रमसामर्थ्याज्जीवपरत्वमस्त्विति दृष्टान्तसङ्गतिरस्य ॥
पू ॥ वाक्यान्वयात् ॥ बृहदारण्यके । आत्मा वा अरे
द्रष्टव्यः श्रोतव्य इत्यादि चि । पूर्ववत्फलभेदः ॥ ६ ॥

पूर्वं जन्माद्यस्य यत इति सूत्रे ब्रह्मणो जगत्कारणत्व-
मुक्तं तदधुनात्र विचार्यते । एवञ्च सामान्यज्ञानस्य विशेष
विचारहेतुत्वात्तेन हेतुहेतुमद्भावसङ्गतिरस्य पूर्वेण प्रकृति-
श्च प्रतिज्ञा दृष्टा ॥ पू ॥ एकविज्ञानात् सर्वविज्ञानप्रति-
ज्ञाया गौणत्वम् ॥ रा ॥ तन्मुख्यत्वमिति ॥ ७ ॥

इत्थमभिहितेन न्यायेन ईक्षतेर्नाशब्दमित्यादिना शब्द-
त्वादिहेतुभिः प्रधानकारणवादो निराकृतः । न तथेहाणु-
स्वभावासत्कारणवादास्तेषामपि कारणत्वबोधकशब्दानां
श्रुतत्वादिति प्रत्युदाहरणसंगतिरस्य ॥ पू ॥ एतेन सर्वे
व्याख्याता व्याख्याताः ॥ अत्र वेदान्ता विषयाः ।
पू ॥ ब्रह्मण्येव वेदान्तसमन्वयासिद्धिः । ॥ रा ॥ तत्सि-
द्धिरिति । फलभेदः ॥ ८ ॥

सूत्राणि ॥ २८ ॥

चतुस्त्रिंशत्परं सूत्रशतकं तु समन्वये ।

अध्याये तद्वदेकोनचत्वारिंशन्नयामताः ॥

ॐ प्रथमः ॥

Colophon : Nil.

Subject: Vyāsaśūtrasaṅgati available only up to I Adhyāya .

Remarks:—The Ms. is in good condition. The other work con-
tained herein is Pūrvamīmāṃsākārikā or Citrapaṭa. For
further detail see remarks under No. 6976

There is a transcript copy of this work in this library Vide.
T. V, No. 296.

॥ शारीरकन्यायरक्षामणिः ॥

7115. ŚĀRĪRAKANYĀYARAKṢĀMAṆIḤ.

Burnell's Catalogue No. 9626. Page 67. Right column.

Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves
—148. Lines—13—15 to a Page. Script—Grantha.
No. of Granthas—12000. Author—Appayyadikṛita.
Complete. Printed.

Beginning :

उद्दाम्य × मुकुन्दः ॥ १ ॥

यस्याहुः × नमः शिवाय ॥ २ ॥

*

*

*

एनां पुराणपदवीमनुसृत्यसत्या.

मत्यादरेण महितैरनुपाल्यमानां ।

शरीरकामरणभावजुषां नयानां

रक्षाकरं मणिमनाविलमुच्छिखामि ॥ ९ ॥

*

*

अथातो ब्रह्मजिज्ञासा ॥ अत्र शास्त्रारम्भोपयोगिब्र-
ह्मात्मैक्यलक्षणविषयप्रयोजनविरोधिनः कर्तृत्वादिबन्धस्य
अध्यासात्मकत्वप्रदर्शनेन तदुभयोपपादनद्वारा शास्त्रारम्भ-
स्समर्थाते ।

End:

सिद्धं ब्रह्म जगतो निमित्तमुपादानं चेति युक्तं ब्रह्म-
णो लक्षणम् ।

Colophon :

इति श्रीमद्भरद्वाजकुलजलाधिकौस्तुभश्रीमद्वैतविद्याचार्यश्रीविश्वजिद्या-

जिभीरङ्गराजाश्वरिवरसूनोः अप्पयदीक्षितस्य कृतौ शारीरकन्यायर-
क्षामणी प्रथमस्याध्यायस्थ चतुर्थः पादः ॥

Subject: Śārīrakanyāyarakṣāmaṇi a commentary on Brahma-
sūtrabhāṣya of Saṅkarācārya. I; 1—4.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

The Śārīrakanyāyarakṣāmaṇi of Appayadīkṣita, like the many manuscripts of his other works is found incomplete. It runs up to the end of the I Adhyāya only. The work is an independent and brief exposition of the Brahma-sūtras.

The work has been edited by the late Ganapati Sastrigal in the Advaita Mañjarī Series, Sri Vidya Press, Kumbhakonam.

॥ शारीरकन्यायरक्षामणिः ॥

7116. ŚĀRĪRAKANYĀYARAKSĀMAṆIḤ.

Burnell's Catalogue No. 9652. Page 110. Right column.

Substance—Palm leaf. Size—17×1½ inches. Leaves—81.

Lines—10 to a Page. Script—Grantha. No of Gran-

thas—1600. Author—Appayadīkṣita. Incomplete.

Printed.

Beginning:

(अथातो ब्रह्मजिज्ञासा ॥) अत्र शास्त्रारम्भोपयोगिब्र-

ह्मार्थैक्यलक्षणविषय प्रयोजनविरोधिनः कर्तृत्वादिबन्ध-

स्याध्यासात्मकत्वप्रदर्शनेन तदुभयोपपादनद्वारा शास्त्रार-
म्भः समर्प्यते ।

End:

न च जीवस्य सदाऽहमिति भासमानत्वात् 'कस्तम्भ-
दामदं देवम्भदन्यो ज्ञातुमर्हति' इत्यादिना प्रपञ्चितदु-
र्विज्ञानत्वमयुक्तमिति वाच्यं । अन्तःकरणविशिष्टरूपेण
तस्य भासमान.... ।

Colophon: (Leaf No. 8)

इतिमाम् + अप्पयदीक्षितस्य कृतौ न्यायरक्षामणौ प्रथ-
मस्याध्यायस्य प्रथमः पादः ॥

Subject: Śārirakanyāyarakṣamaṇi an independent treatise
on Advaita based on Brahmasūtras 1 & 2 Pādas of
the First Adhyāya.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. This Ms. ab-
ruptly ends in the middle of the second Pāda of the First
Adhyāya.

Unfortunately Dr. Burnell could not identify this work and
the next with No. 9626 which is the reason for some of his
remarks made in his catalogue. There is no doubt about the
title of the work and the author if colophons of the various Mss.
are compared wherein the author gives clearly not only the title
but also his name with parentage. The sneer of Dr. Burnell
that the work contains the arguments used by Śaivas in ex-
plaining the Brahmasūtra— is therefore unmerited.

॥ शारीरकन्यायरक्षामणिः ॥

7117. ŚĀRĪRAKANYĀYARAKSĀMANIḤ.

Burnell's Catalogue No. 9658. Page 110. Right column. Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—76. Lines—6 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas—1600. Author—Appayadikṣita. Incomplete. Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7116.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ शारीरकन्यायरक्षामणिः ॥

7118. ŚĀRĪRAKANYĀYARAKSĀMANIḤ.

J. L. Collection No. 106.

Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—109. Lines—7 or 8 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—3500. Author—Appayadikṣita. Incomplete. Printed.

Beginning :

अविज्ञप्तस्तु ॥

॥ अथातो ब्रह्मजिज्ञासा ॥ अथ शास्त्रारम्भः ॥

Same as No. 7116.

End :

अन्तर्याम्यधिदेवादिषु तद्धर्मव्यपदेशात् ॥

सस्य पृथिवीशरीरमित्याद्यान्मानादिति वाच्यम् । त-

क्षादिषु स्वभोगायतनशरीरेणैव नियन्तृत्वदर्शनात् । एव-
ञ्च य इमञ्चलोकं परञ्चलोकं सर्वाणि भूतानि योऽन्त-
रोयमयतीति परमोपक्रमेण एष त अन्तर्याम्यमृत इत्युप-
संहारेण च ।

Colophon: (Leaf No. 78)

इति प्रथमाध्यायस्य प्रथमः पादः

Subject: Nyāyarakṣāmaṇi 1 & 2 Pādas of the first Adhyāya.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ शारीरकमीमांसान्यायसंग्रहः ॥

7119. ŚĀRĪRAKAMĪMĀMSĀNYĀYA-
SĀNGRAHAH.

Burnell's Catalogue No. 9685. Page 88. Left column.
Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves
—29. Lines—12 to a page. Script—Grantha. No. of
Granthas—1400. Author—Prakāśātmanamuni. Com-
plete. Not printed.

Beginning:

प्रणम्य प्रणतार्तीनां हन्तारं विष्णुमव्ययम् ।

शारीरकस्य संक्षेपात्क्रियते न्यायसंग्रहः ॥

अथातो ब्रह्मजिज्ञासा । अत्र विधिः खलु सर्वत्र विशि-
ष्टाधिकार्यन्यतोऽप्राप्तविषयतत्साध्यफलानुबन्धत्रयमपेक्ष्य-
प्रवृत्तिपर्यन्तो भवति । यजेतेत्यादि विधिवदिति

न्यायेन । बन्धविश्लेषनिमित्तब्रह्मात्मानुभवस्य केषलदृष्टसा-
धनसाध्यत्वाभावत्वस्य वक्ष्यमाणत्वात् तत्साधनवेदान्त-
वाक्यविचारविधावनुबन्धः विधेरपि....व्यः ।

तत्र कर्तृत्वभोक्तृत्वतच्छक्तिलक्षणस्य आत्मानि बन्ध-
स्यापरमार्थसत्यतया ब्रह्मात्मानुभवनिरस्यत्वासंभवेन फ-
लानुबन्धाभावात् ।

✽

✽

शास्त्रारम्भोद्दिष्टः ॥

End:

अत एव दूषयितुमशक्यम् । अदूषणत्वात् अप्राप्तेश्च स्व-
रूपमङ्गीकृत्यधर्मान्तरदूषणसाधनेऽपि तथा । तस्मात्कार्य-
ब्रह्मप्राप्तिः सगुणविधाविपाकोऽयमिति ।

Colophon :

इति शारीरकमीमांसान्यायसंग्रहे प्रकाशात्मविरचिते
चतुर्थस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥

समाप्तश्चाध्यायः ॥

शारीरकाणां न्यायानां सप्तन्यूनशतद्वयम् ।

प्रकाशात्मयत्तिन्द्रेण निर्णीतं न्यायवेदिना ॥

Subject: Śārirakamīmāṃsānyāyasaṅgraha, an exposition of
the 198 Nyāyas involved in the interpretation of
the Brahmasūtras. It also gives the substance of
Brahmasūtras in accordance with Śāṅkara's Bhāṣya

Remarks:—The Ms. is in good condition. It has been transcribed in the library. Vide T. V. No. 410. For details see No. 6858.

॥ शारीरकमीमांसाशास्त्रम् ॥

7120. ŚĀRĪRAKAMĪMĀMSĀŚĀSTRAM.

Burnell's Catalogue No. 9884 f. Page Left column.

Substance—Palm leaf. Size—16×1½ inches. Leaves—7 (71-77). Lines—6 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas—140. Author—?. Incomplete. Not printed.

Beginning:

श्रीमीनाक्षीसुन्दरेश्वराभ्यां नमः ॥ हरिः ओं ॥

ओङ्काराख्यमनन्तप्रेकमभयं संसाररोगापहं

सत्यज्ञानसुखस्वरूपममृतं सर्वज्ञमूर्तिं प्रहृष्टम् ।

विन्धातीतमनन्तवैभवयुतं यं द्वादशान्तस्थितं

मीनाक्ष्या शिवया समेतशुभया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ १ ॥

यस्माद्ब्रह्म हरीश्वरादि जगतां संभूतिरुक्ताभ्रुतौ

यस्याहापरिपालनैकनिरताः सर्वे च लोकेश्वराः ।

वत्पादाब्जमनन्तसौख्यजनकं नित्यं भजन्ते शुद्धा

मीनाक्ष्या शिवया समेतशुभया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ २ ॥

वन्निन्धाससमुद्भवाः स्युरखिलावेदाश्च साक्षास्तथा

विद्याभारतसूत्रजालनिकराः साङ्ख्यः पुराणानि च ।

विश्वोर्चीर्णपहाविभूतिसहितं सर्वात्मविद्याप्रदं

मीनाक्ष्या शिवया समेतमुपया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ३ ॥

यस्यानन्तचिदात्मशक्तिजनिता(गु)क्त्यादिशक्त्यादिका

याभिर्विश्वमिदं ततं हि सकलं ताभिः समेतेश्वरैः ।

शक्तीनां तमधिष्ठितं च जगतां संप्रेरकं त्वां प्रभो

मीनाक्ष्या शिवया समेतमुपया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ४ ॥

यत्पादाब्जमनेक(जन्म)जनितानन्तावसंहारकं

स्मृतृणां सकृदेव सत्यवरदं ब्रह्मेन्द्रविष्ण्वादिभिः ।

नित्यं पूजितमद्वितीयमभवद्वेदान्तमानैस्तुतं

मीनाक्ष्या शिवया समेतमुपया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ५ ॥

ब्रह्मापस्मरणेनमूढमतयो ये ते महान्तोऽभवन्

ब्रह्मेन्द्रादिसुरेश्वरैरपि सदा संपूज्यपादाम्बुजः ।

शम्भोर्दिग्धपदे हि सत्त्वविभवा(स्सर्वे) समेताश्रये

मीनाक्ष्या शिवया समेतमुपया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ६ ॥

ब्रह्मापभ्रवणं प्रशान्तमतयः कुर्वन्ति नित्यं जना

मक्ष्मन्वा ये परमेशदिग्धकृपया युक्ताः कृतार्थाश्च ते ।

सायुज्यं पदमापुरस्य परमं शुद्धं प्रबोधात्प्रभो

मीनाक्ष्या शिवया समेतमुपया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ७ ॥

सर्वोत्कृष्टमनुत्तमात्मवरदं सत्कीर्तियुक्तं सदा

बस्यैवामलदिग्धनाम मनुजाः सकीर्तयन्त्याशु ते ।

मुक्ताः पातकक्रोटिजालनिगलैः शृण्वन्ति ये वा सकृ-

न्मीनाक्षया शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ८ ॥

तेषां किकरतामुपैति कमला वाणी च जिह्वास्थिता

नित्यं भाति यदात्मनाम परमं संकीर्तयन्त्यादरात् ।

श्रमभोर्यान्ति परं पदं च सहसा यद्वै पदानां परं

मीनाक्षया शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ९ ॥

श्रमभो शङ्कर देवदेव भगवन् श्रीरुद्र सर्वात्मक

ब्रह्मानन्तशशाङ्कशेखरविभो शूलिन् कपाविभिति ।

ये नित्यं परिकीर्तयन्ति मनुजास्ते सत्यमीशात्मका

मीनाक्षया शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ १० ॥

End:

॥ प्राणस्तथानुगमात् ॥

वक्ताहीन्द्र स्वकीयं वपुरिहविमलं सेव्यरूपं विवक्ति

त्वं मां जानीहि नित्यं त्विति न हि भगवान् सत्यबोधैकरूपः ।

वक्ता नान्योऽस्ति देहस्त्विति विदुरमृतं वं महेशं हि केचि-

न्मीनाक्षया शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ६३ ॥

श्रमभोः सर्वात्मनोऽस्मिन् बहुतरविमलाः संप्रगीता गुणाः स्यु-

स्तेवाधारस्तपूर्वास्तत इव भगवान्नीचरेणः प्रगीतः ।

नास्मादर्वाक्प्रजातः सुरपतिरिति यं प्राहुरात्मैकनिष्ठा

मीनाक्षया शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ६४ ॥

न वक्तुरात्मोपदेशादिति चेदध्यात्मसंबन्धभू-
मा ह्यास्मिन् ॥

इन्द्रः स्वात्मानमीशं सुखतनुममृतं सर्वभावाद्यतीतं

शुद्धं बुद्धं प्रशान्तं शिवमहमिति तं शास्त्रदृष्टयोपदेशम् ।

कृत्वा शम्भोः प्रबोधायमिह विलयं स्यादिति शं यमाहुः-

मीनाक्षया शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ६५ ॥

यद्वैतद्वामदेवः परशिवमहमित्यात्मरूपं विदित्वा

सर्वात्मत्वं स्वकीयं परमिति भगवान् प्राह चैवं सुरेन्द्रः ।

तस्मात्सर्वात्मकोऽयं पशुपतिरिह वै गीयते यो महान्तं

मीनाक्षया शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ६६ ॥

वायोर्जविष्य लिङ्गं भुतमिह बहुशो नैव सर्वेश लिङ्गं

तस्मात्प्राणात्मनोर्यत्फलमपि विमलं संप्रबोधात्प्रया.... ।

माणः प्रज्ञात्मकोऽयं त्विति विदुरपरं प्राहुरत्रोत्तरं यं

मीनाक्षया शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ६७ ॥

नैतद्युक्तं त्रिधैतत्फलमपि भजनं संपसन्नत(ः)यस्मा-

देकं वाक्यं सदैतत्परशिवविषयं प्राह चैकं महान्तम् ।

लिङ्गैः षड्भिः प्रशस्तैः स्मृतिपरविषयैः प्राण ईशस्तथोक्तो

मीनाक्षया शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ६८ ॥

यस्मिन्विश्वं समस्तं जडमिदमजडं भाति सत्येऽद्वितीये

नित्यं यद्वोधमात्राल्लयमिह विदुषः कर्मचुन्दं प्रयाति ।

प्राणारूढं सत्यबोधं समभिमममृतं सर्वलोकेश्वरेशं
मीनाक्ष्या शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ ६९ ॥
जीवमुख्यप्राणलिङ्गान्नेति चेशो-
पासात्त्रैविष्यादाश्रितत्वादिह तद्योगात् ॥ श्रीः ॥
॥ सर्वत्रप्रसिद्धोपदेशात् ॥

विश्वं सर्वं यदेतत्परमिह विमलं ब्रह्म यस्मात्प्रजातं
यस्मिन् लीनं प्रकृष्टं यणपरनिकरैः(१)सर्वकामादिभिस्तैः ।
युक्तं वेदान्तवर्येष्वनितरविषयं स्वात्मरूपं हृदिस्थं
मीनाक्ष्या शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ १ ॥
॥ विवक्षितगुणानुपपत्तिश्च ॥

सत्योपादेशरूपाः परसुखजनकाः सत्यसङ्कल्पपूर्वाः ।

इन्द्राः सर्वे गुणास्ते परशिवभगवंस्त्वय्यनन्ते स्थिताः स्युः ।

युक्तस्तैस्त्वं महद्भिः पुनरिह जगतां स्वात्मरूपं प्रशान्तं

मीनाक्ष्या शिवया समेतमुमया श्रीसुन्दरेशं भजे ॥ १ ॥

Colophon: (Leaf No. 7)

इति श्रीशारीरकमीमांसाशास्त्रे प्रथमाध्याये प्रथमः पादः ।

तदर्थः सङ्ग्रहश्लोकैः प्रदर्शितः ॥

Subject: Śārīrakamīmāṃsāśāstra a metrical summary of
Brahmasūtras.

Remarks:—The Ms. is in good condition. We do not have the
Saṅgraha Ślokas to the last Sūtra of the first pāda. After

the colophon we find the first 2 sūtras of Pāda 2, Adhyāya 1, with their 2 Saṅgraha Ślokas.

The other works contained herein are:—

	Leaves
1. Vākyasudhā	1—18
2. Vākyavṛtti	1—4
3. Dṛkdrśyaviveka	4—7
4. Bhikṣavaṣṭaka	1
5. Some maṅgalaślokas from the works of Nṛsimhāśramin with commentary.	9
6. Jivabrahmābheda	14
	(886—899)

This work is a metrical resume on the Brahmasūtras, in the style of a stuti on Sunderaśa, the presiding diety at Madura. The sutra is given and its meaning brought out in one or more Śārdūlavikrīdita or Sragdharā verses.

The Ms. stops with sūtra 2 of Pāda 2, in the first Adhyāya. The author of this work is not known.

॥ संक्षेपशारीरकम् ॥

7121. SAṆKSEPAŚĀRĪRAKAM.

Barnell's Catalogue No. 6243. Page 86. Left column.
Substance—Paper. Size—11½×4 inches. Sheets—
(24+14+15+30). Lines—12-13 to a Page. Script—
Devanāgarī. No. of Granthas—2180. Author—Sar-
vajñātmamuni. Complete. Printed.

Beginning :

श्रीगणेशाय नमः

सत्यं ज्ञानमनन्तमद्वयसुखं यद्ब्रह्मगत्वा गुरुं

मत्वा लब्धसमाधिभिर्मुनिवरैर्मोक्षाय साक्षात्कृतम् ।

जातं नन्दतपोबलाचदखिलानन्दाय वृन्दावने

वेणुं वादयदिन्दुसुन्दरमुखं वन्देऽरविन्देक्षणम् ॥

अनृतजडाविरोधिरूपमन्तत्रयमलबन्धनदुःखताविरुद्धं ।

अतिनिकटमविक्रियं मुरारेः परमपदं प्रणयादभिष्टवामि ॥ ६ ॥

स्वाध्यायवक्त्रकरणं घटते विचारो

नाप्यङ्गमस्य परमात्मधियः प्रसूतौ ।

सापेक्षता पतति वेदगिरस्तथात्वे

ब्रह्मात्मनः प्रामितिजन्मनि तत्र युक्तम् ॥ १८ ॥

End :

श्रीदेवेश्वरपादपङ्कजरजस्संपर्कपूताश्रयः

सर्वज्ञात्मगिराङ्कितो मुनिवरस्सङ्गेषशरीरकम् ।

चक्रे सज्जनबुद्धिवर्धनमिदं राजन्यवंश्ये नृपे

श्रीमत्यश्वतशसने मनुकुलादित्ये भुवं शासति ॥ ६२ ॥

भुजङ्गमाङ्गशायिने बिहङ्गमाङ्गगामिने ।

तुरङ्गमाङ्गभेदिने नमो रथाङ्गधारिणे ॥ ६३ ॥

Colophon :

इति श्रीसर्वज्ञात्ममुनिविरचिते संक्षेपशारीरके चतुर्थोऽध्यायः ।

समाप्तश्चायं ग्रन्थः ॥

(at the end of Adh. 1.)

इति श्रीदेवेश्वरपूज्यपादशिष्य श्रीमत्परमहंसपरिषाजकाचार्य सर्व-
ज्ञात्मयतिमहामुनिविरचितायां शारीरकमीमांसायां संक्षेप-
शारीरकाख्यायां प्रथमोऽध्यायः ।

श्रीसर्वज्ञात्ममुनिना भाष्यकारानुष्धारिणा ।

रचितं यत्प्रकरणं बालव्युत्पत्तिसिद्धये ॥

बालकृष्णेन मुनिना लिखितं शिवतुष्टये ।

तस्मान्मोक्षेच्छुभिस्सर्वैर्वीक्षणीयं मुहुर्मुहुः ॥

Subject: *Saṅkṣepaśārīraka*; 1-4 *Adhyāyas*, a metrical treatise dealing with *Advaita Vedānta*.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. And each *Adhyāya* is separately tied up. The scribe has given a few verses of *Madhusūdana Sarasvati* in the beginning.

On the title page is given—

हे पुस्तक + काशीदेशाद्गुण खरिदीकरून आपिलें असें ।

After the colophon of the 4th chapter, there is one sheet containing the first few verses of the *Gitāgovinda* and some other stray verses.

The author of the *Saṅkṣepaśārīraka*, a metrical summary of the *Sāṅkara Bhāṣya* in 4 chapters, is *Śrī Sarvajñātman*, a pupil of *Śrī Sureśvarācārya*, the *Vārttikakāra*. The penalti.

mate verse, above given gives that the author wrote this work in the time of a king called Manukulāditya.

The work has been published in the Kāśi (Haridāsa) Sanskrit Series, Benares, and Anandaśrama series, Poona with some commentaries. This is one of the early works on Advaita Vedānta.

NAṆṢEPADĀRĪRAKA.

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7122	B. L. 963i	Plam leaf.	16½ × 11½	104	8-5	Telugu.	Complete.
7123	" 5632	"	15 × 11¼	67 (210-276)	9	Grantha.	"
7124	S. B. 80	Paper.	12 × 5	52	14	Devanāgarī.	"
7125	" 31 a.	"	18½ × 7	11 (1-11)	16-18	"	"
7126	J. L. 955	"	11 × 4½	72	10	"	"

DETAILED REMARKS

on the

MSS. CONTAINED IN THE ABOVE TABLE.

7122 The other work contained herein is Saṅkṣepasārīraka-
vyākhyā.

॥ संक्षेपशरीरकव्याख्या—तत्त्वबोधिनी ॥

7127. SAṅKSEPAŚĀRĪRAKAVYĀKHYĀ—
TATTVABODHINĪ.

S. S. Collection No. 31 b.

Substance—Paper. Size—13½ × 7 inches. Sheets—60
(11-70). Lines—16-18 to a Page. Script—Devanāgarī.
No. of Granthas—5000. Author—Nṛsimhāsramin.
Incomplete. Not printed.

Beginning:

यदज्ञानात्कर्तागतितदितराभ्यां परवञ्चो

न कुत्रापि स्वास्थ्यं भजति परिशुद्धो नरहरः ।

निरस्तद्वैतस्यानवाधिसुखाच्छुद्ध्य(?)वपुषः

पदं कर्मप्राप्ताश्रयशुचिरहं नौमि तदिदम् ॥

एवं प्रथमाध्यायोपदर्शिताद्वैतासङ्गब्रह्मात्मसमन्वयः द्वि-
तीयाध्यायेन प्रत्यक्षादिमानान्तरविरोधानेरासमुखेन उप-
पश्या संभावितः सम्प्रति सम्भावितसमन्वयसमुपजात-
निरूपसर्गब्रह्मात्म्यैक्यबुद्धेः फलपर्यन्ततायै अपेक्षितं साध-

नकलापं बुधुत्सोः शिष्यस्य प्रश्नमवतारयति श्रुत्वेति ॥
अविरोधं प्रत्यक्षाद्यविरोधं, अद्वैतसमन्वयस्येति शेषः ॥

End:

इदानीं मङ्गलादीनि मङ्गलमध्यानि मङ्गलान्तानि
शास्त्राणि प्रथन्ते बहुमङ्गला ग्रन्थाः फलाय भवन्तीति न्या-
येन मध्येपि हरिशङ्करादिपदग्रहणेन मङ्गलं सिद्धवत्कृत्या-
न्तेपि विष्णुं नमस्कुर्वते । भुजङ्गमेति । शेषभोगशा-
यिने विहङ्गमाङ्गगामिने तुरङ्गमाङ्गमेदिने केशिसंज्ञकासुरसं
हर्त्रे रथाङ्गधारिणे चक्रधारिणे श्रीविष्णवे नमः । नम-
स्कारोस्त्विति ॥

वज्रिज्ञासा मुमुक्षोर्हितसमफलदा यस्य चिह्नं विवत्ते(?)

विश्वारूढो यद्भुतीनां शसनपवनवद्योनिराम्नायराशेः ।
तात्पर्येण प्रवृत्तिर्यत इममखिलं ज्योतिषां ज्योतिरात्मा

गृह्णातु श्रीनृसिंहः स तु शुभमशुभं वा बलिं वाच्यं मे ॥

श्रीमज्जगन्नाथगुरोरनुग्रहः

प्रविश्य मां योजयदत्र कर्मणि ।

अतो ग्रहग्रस्तमनुष्यवन्मम

प्रवृत्तिरेषेति बुधाः क्षमध्वम् ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यजगन्नाथाश्रमश्रीचरणपरिचरण-
प्राप्तविद्य निखिलविद्वज्जनमनोहर श्रीमन्मूर्तिहाश्रम श्रीचरणपरि-

चितायां संक्षेपशारीरकव्याख्यायां तत्त्वबोधिनि-
माख्यायां फलस्वयत्तुर्थोप्यायः ॥

समाप्तं संक्षेपशारीरकव्याख्यानम् ॥

Subject: Saṅkṣepaśārīrakavyākhyā—Tattvabodhini. Adh-
yāyas 8 and 4 only. A critical summary of Śaṅkara
Bhāṣya.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The other
work contained herein is संक्षेपशारीरकम् ॥

The author is a desciple of Jagannādhāśramin and wrote
many works on Vedānta. Advaitadīpikā, Bhedadhikkāra, and
Vedāntatattvaviveka are chief of them. All the three are
published in Benares. It is yet to be determined if this author
is the same as the famous author of Dīpikās on 28 Atharvaṇo-
paniṣads.

॥ संक्षेपशारीरकव्याख्या—सिद्धान्तदीपः ॥

7128. SANKSEPAŚĀRĪRAKAVYĀKHYĀ—

SIDDHĀNTADĪPAH.

Barnell's Catalogue No. 9638. Page 88. Left column.
Substance—Palm leaf. Size—15½ × 1¼ inches. Leaves
—209 (17-70 missing). Lines—8-8 to a Page. Script—
Grantha. No. of Granthas—6000. Author—Viśvaveda.
Complete. Not printed.

Beginning:

(यस्मादर्थ)चतुष्टयं त्रिजगतामव्याहृतं वर्तते

पित्रोरारणकुटुम्बिनोऽमुदयता लोख्याच या सन्ततिः(?) ।

.....

श्रीमद्भृगुषिडविनायकस्स दिशतादिव्यान्वभीष्टानि नः ॥ १ ॥

यद्वाग्बज्रनिपातरुग्णगतयो वादीन्द्रशैला मुहुः

यत्पादाम्बुजरेणवः प्रतिगता निर्वाणपाथेयता ।

.... साध्यसमाश्रयं गुणगणैस्सामग्र्यमासादितं

तान्नित्यं प्रणतोऽस्मि पूर्णकरुणानानन्ददेवान्गुह्यन् ॥ २ ॥

* * *

श्रीमच्छारीरकार्थाविष्करणाय ग्रन्थमारिप्पुराचार्य इष्ट-
देवतातत्त्वानुस्मरणलक्षणमङ्गलमाचरन् तद्विषयं ग्रन्थारं-
म्भे प्रतिजानीते— अनृतेति ॥

And:

प्रारब्धां कृतिमुपसंहरति—संक्षेपशारीरकमिति । एनां
च कृतिं भगवति समर्पयन् तस्याः मङ्गलं प्रार्थ्य अ-
विरपेति । कृतेर्हि माङ्गल्यं नाम.... ।

* * *

ग्रन्थस्य सांप्रदायिकत्वं दर्शयितुं गुरोः कर्तुश्च नाम
निर्दिशति कालविशेषं च— श्रीदेवेश्वरेति । * *

❀ ❀ ❀

यद्देह .... प्रणिहितमनसा शान्तमावाविलासं

पूर्णं तत्सच्चिदास्माद्दयमुखवपुषं माधवं संश्रयेम ॥

यदीयपदांबुसमाश्रयात्तो

विलीयते मोह.....बोधः ।

सच्चित्सुखं मुक्तिफलं प्रयाता-

स्तेऽद्यापि मच्चिचमलं पुनन्तु ॥

म्यासौ स(?) शम्भोश्चिन्मयीं शक्तिमाद्यां

ज्योत्स्ना वेन्दोरुष्णतापाविवाग्नेः ।

प्रीत्यै तस्याः कल्पितोऽयं भवान्याः

.....भातु सिद्धान्तदीपः ॥

Colophon :

इति आनन्ददेवशिष्याधिश्चत्रेदविरचिते संक्षेपशारीरकव्या-

ख्याने सिद्धान्तदीपे चतुर्थोऽध्यायस्समाप्तः ॥

हरिः ॐ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

Subject : Saṅkṣepaśārīrakavyākhyā, called Siddhāntadīpa.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

Viśvaveda, the author of this commentary on the Saṅkṣepaśārīraka is the pupil of Ānandadeva. Nothing more is known of him. This is a rare work which this library has.

॥ संक्षेपशारीरकव्याख्या—सिद्धान्तदीपः ॥

7129. SAṅKṢEPAŚĀRĪRAKAVYĀKHYĀ—

SIDDHĀNTADĪPAH.

Burnell's Catalogue No. 968f. Page 88. Left column.

Substance—Palm leaf. **Size—**13×1½ inches. **Leaves**

—214 (71-80 are missing one 218). Lines—5 to a Page.
Script—Telugu. No. of Granthas—6000. Author—
Viśvaveda. Complete. Not Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No 7128.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ अधिकरणरत्नमाला ॥

7130. ADHIKARANARATNAMĀLĀ.

Burnell's Catalogue No. 6254. Page 88. Left column.
Substance—Paper. Size—9×5 inches. Sheets—119.
Lines—10-11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—2500. Author—Bhāratīrtha. Complete.
Printed,

Beginning :

श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

प्रणम्य परमात्मानं श्रीविद्यातीर्थरूपिणं ।

वैयासिकन्यायमाला श्लोकैः संगृह्यते स्फुटम् ॥ १ ॥

प्रारिप्सितस्य ग्रन्थस्याभिज्ञेन परिसमाप्तये प्रचयगम-
नाय शिष्टाचारपरिपालनाय च विशिष्टदेवतातत्त्वं गुरु-
मृत्युपाधियुक्तं नमस्कृत्य स्वग्रन्थं प्रतिजानीते प्रणम्येति ॥

End :

जगत्सद्ब्रह्मस्त्वमस्त्येषां योगिनामथ नास्ति वा ।

अस्ति स्वाराज्यमामोर्तात्युक्तैश्चर्यानिवग्रहात् ।

तस्माज्जगत्सृष्टौ स्वातन्त्र्याभावेऽपि भोगमोक्षयोः तेषां
स्वातन्त्र्यमस्तीति अक्षेपं मंगलम् ॥

Colophon :

इति श्रीमत्परिव्राजकाचार्यश्रीभारतीतीर्थमुनिप्रणीतायां अ-
धिकरणरत्नमालायां चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थं पादः समाप्तः ।
अधीकर्त्तृश(१) दत्तात्रेयात्मज वासुदेववेदान्तीत्याय शके १५६९
माघमासे सोमवारत्यादिवसि लिखलि हे स च परमेश्वरार्प-
णमस्तु । १०९१ सूत्र अधिकरण..... ॥

Subject : Adhikaraṇaparatanmālā, a summary of the adhikaraṇas
or topical subdivisions of the Vedāntasūtras.

Remarks :—The Ms. is in a fairly good condition.

पुनरधिकरणरत्नमाला पुस्तकं तुलजामहाराजस्वेदं ॥

This work is otherwise known as Vaiyāsikanyāyamālā or
Adikaraṇamālikā and is published at Poona by Viṣṇu Vaman
Bapat. This is a metrical exposition of the various adhi-
karaṇas into which the Bṛhmasūtras are divided, The Ms.
belongs to one Vāsudevavedanti and is dated A. D. 1647.

ADHIKARAṆA RATNAMĀLĀ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete. or otherwise.
7180	B. L. 6255	Paper.	9½ × 4	184	5	Devanāgarī.	Complete.
7182	" 6272	"	11½ × 4½	62	15	"	"
7183	" 9699 a.	Sri Tāla.	8½ × 2	193	11-12	Grantha.	"
7184	" 9774	Palm leaf.	18½ × 1½	79	7	Telugu.	"
7185	" 9775	"	19½ × 1½	80	12-13	Devanāgarī.	"
7186	S. K. 134	Paper.	11 × 4	98	1	"	"

A DESCRIPTIVE CATALOGUE OF
DETAILED REMARKS
on the
MSS. IN THE ABOVE TABLE.

7131 On the title page is given—

उमापतिपण्डितानाम् ।

7132 After the colophon is given—

भारतीतीर्थमुनिना बालकृष्णेन मिश्रुणा ।

रचितेयं म्याचमाळा लिखिता शिवतुष्टये ॥

मार्गे मार्गे नूतनं चूतखण्डं खण्डे खण्डे कोकिलानां विराषः ।

रावे रावे मानिनीमानभङ्गः भङ्गे भङ्गे मन्मथः पञ्चबाणः ॥

मार्गे मार्गे निर्मलं साधुवृन्दं वृन्दे वृन्दे तत्त्वचिन्तानुवादः ।

वावे वावे जायते तत्त्वबोधो बोधेबोधे भासते चन्द्रचूडः ॥

हे पुस्तक क्षरभोजि + काशीदेशाद्गन + आणिलें अस्सें ॥

7133 After the colophon is given—

अयं ग्रन्थः सीतारामभारतीलिखितः ॥

प्रमादीचक्रत्सरे मिथुनगभानौ स्थिरे सिते पक्षे ।

अधिकरणरत्नमालां सीतारामोऽलिखद्वितीयाचाम् ॥

At the beginning we have a leaf giving the Adhikaraṇa-
śūtras only. The other works contained herein are—

b. Skandopaniṣad vide No. 1198.

c. Prapavopaniṣad „ No. 1140.

7134 After the colophon is given—

एतानि सर्वाण्युत्तरमीमांसाधिकरणानि द्व्यधिकनवस्युत्तरशतसंख्या-

कानि (192) and a loose verse.

7186 After the colophon is given—

बेलगांवकर महादेवभट्टपुत्रेण सदाशिवेन लिखितो ग्रन्थः ।
 द्वादशसंवत्सरे आश्विनकृष्णपक्षनवम्यां स्थिरवासरे समाप्तमगात् ।

शेषभट्टसुधीपुत्रबालभट्टेन धीमता ।

द्रव्यैस्संपादितमिदं जगज्जानातु पुस्तकम् ॥

—————

॥ अद्वैतम् ॥

ADVAITAM.

२ शंकराचार्यकृतप्रकरणानि तद्व्याख्यानानि ॥

II. Minor works of Śaṅkara and the
Commentaries thereon.

॥ अद्वैतपञ्चरत्नम् ॥

7137. ADVAITAPAÑCARATNAM.

Burnell's Catalogue No. 9858 d. Page. Right column.
Substance—Palm leaf. Size— $11\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Leaves—
1 (last leaf). Lines—6 to a Page. Script—Grantha. No.
of Granthas—10. Author—Śrī Śaṅkarācārya. Complete.
Printed.

Beginning :

नाहं देहो जन्ममृत्यु कुतो मे
नाहं प्राणः क्षुत्पिपासे कुतो मे ।
नाहं चेतः शोकमोहौ कुतो मे
नाहं कर्ता बन्धमोक्षौ कुतो मे ॥ १ ॥
नाहं कर्ता कारयिता वा न कार्यम्
नाहं भोक्ता भोजयिता वा न भोज्यम् ।
नाहं दुःखी दुःखयिता वा न दुःखम्
मोहं प्रत्यक् चित्सुखोऽहं परात्मा ॥ २ ॥

End :

मयो नान्यत्किञ्चिदस्वास्ति इत्थं
सर्वं बाह्यं वस्तु मायोपकृतम् ।
आदर्शान्तर्मासमानस्य तुल्यं
मय्यद्वैते भाति तस्मै त्रिबोऽहम् ॥
सर्वोपपुत्ररहितः विज्ञानघनः प्रत्यगर्थो ब्रह्मैवाहमस्मि ॥ ७ ॥

Colophon: Nil

Subject: Advaitapañcaratnam otherwise known as Anubhavapañcaratnām.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The works contained herein are:—

- 1 स्वानुभूतिप्रकाशिका
- 2 परमहंसचर्या
- 3 लुकाष्टकम्
- 4 द्वादशमञ्जरिका
- 5 पञ्चरत्नम्

After the colophon are to be seen the first 2 verses of the Upadeśapañcaratna of Sri Śaṅkara.

The work has appeared in the Sri Vāṅī Vilās edition of the complete works of Sri Śaṅkara, under the title, अद्वैतपञ्चरत्नम् । The first 2 verses in this Ms., which make the poem a सप्तक are not to be seen in the printed text.

ADVAITAPANĀCARATNAM.

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Lines		Script.	Complete or otherwise.
				Sheets or leaves.	per Page or sheet.		
7138	B. L. 8964	Paper.	7½ × 8½	1	18	Devanāgarī.	Complete.
7139	" 15566 d	Palm leaf.	15½ × 1½	?	6	Telugu.	"
7140	J. L. 956 a	Paper.	11½ × 4½	1 (1st)	7	Devanāgarī.	"
7141	T. S. 132 b	"	9½ × 4	2	8	"	"
7142	S. K. 138	"	8 × 4½	1	8	"	"

DETAILED REMARKS

on the

MS. OF ADVAITAPAÑCARATNAM.

7139 For the other works contained herein see remarks under No. 7257. This Ms. contains nine additional verses.

7140 The works contained herein are

- 1 अद्वैतपञ्चरत्नम्
- 2 स्याधनपञ्चरत्नम्
- 3 हस्तामलकश्लोकाः
- 4 द्वावशमञ्जरिकास्तोत्रम्
- 5 मनीषापञ्चकम्
- 6 वल्लश्लोकी

7141 The other works contained herein are

1. Pañcaratna.
2. Loose Vedantic verses.

7142 The other work contained herein is वैराग्यपञ्चकम्. The last line is ' शेषमहात्मजवाढाञ्चस्य '

॥ अद्वैतरसमञ्जरी ॥

7143. ADVAITARASAMAÑJARĪ.

S. K. Collection No. 136.

Substance—Paper. Size— $5\frac{1}{2} \times 8\frac{1}{4}$ inches. Sheets—12.

Lines—5 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—40. Author—Śaṅkarācārya. Complete ?
Printed.

Beginning :

श्रीगणेशाय नमः ॥

अद्वैतमेव परमार्थतया विवेक्तुं

अङ्गीकृतद्विपनराकृतिसन्निवेशः ।

अद्वैतगोचरमश्लेषविशेषमन्त-

राविष्करोतु वरदो मम विघ्नराजः ॥ १ ॥

अध्यासविस्फुरदनेकविधात्मभेद-

मज्ञानमाश्रितवतस्सुलभा न मुक्तिः ।

आदर्शगेहमभितः प्रतिबिम्बितान्त-

द्वारङ्गतस्य न बहिर्गतिरर्थकस्य ॥ २ ॥

End:

न निरोधो न चोत्पत्तिर्नबन्धो न च साधकः ।

न मुमुक्षुर्न वै मुक्त इत्येषा परमार्थता ॥ ४५ ॥

आर्यता ह्यता मैत्री सौम्यता समता ज्ञता ।

समाश्रयन्ति तन्नित्यमन्तःपुरमिवाङ्गनाः ॥ ४६ ॥

Colophon :

अद्वैतरसमञ्जरी सम्पूर्णा ॥

Subject: Advaitarasamanjari a short treatise explaining the
Advaitic principles with an illustration in each
verse.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition.

This Ms. has been copied in the library vide T. V. No. 462.

This work is printed in Śrī Vānī Vilās Press, Srirangam with a commentary.

॥ अद्वैतरसमञ्जरीव्याख्या ॥

7144. ADVAITARASAMAÑJARĪVYĀKHYĀ.

S. S. Collection No. 143.

Substance—Palm leaf. Size— $9\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—20.

Lines—8 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—500. Author—?. Incomplete. Not printed.

Beginning :

तस्य ग्रन्थस्य निष्प्रत्यूहपरिपूरणाय प्रचयगमनाय च
प्रत्यूहनामक श्रीलम्बोदरन(वस्कार)रूपमंगलमाचरन्नेव
स्वस्य प्रबनोपयोगिञ्चास्त्रार्थप्रतिपत्तिं प्रार्थ.. अद्वैत-
मिति ॥

वरद इति सामिप्रायं वि(शेषणं) ।

End :

अभ्युक्षितेति । तदुक्तं ।

‘ आर्यता ह्यता वैत्री सौम्यता समता ज्ञता ।

समाभ्ययन्ति तन्नित्यं अन्तःपुरमिवाङ्गनाः ॥

इदानीं समस्ताध्यात्मज्ञानसिद्धान्तसम्प्रदायरहस्य-

माह । अज्ञानमिति । अज्ञानं वस्तुगत्या ब्रह्मव्यतिरि-
 क्तमास्त्येव । तस्याधारोऽपि तत्त्वेनानिर्वचनीयत्वात् तद-
 भावादेव तत्कार्यत्वेनाभिमतस्य प्रपञ्चस्य प्रसाक्तिरेव ना-
 स्ति । कारणाभावेन कार्यानुदयात् । अत एव जीवेश्वरा
 .... कल्पान् सम्भवन्ति । तस्मात्प्रपञ्चविलक्षणं सत्य-
 ज्ञानानन्दलक्षणं..... ।

Colophon: Nil.

Subject: Advaitarasaamañjarīvyākhyā.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition.

॥ अद्वैतानुभूतिः ॥

7145. ADVAITĀNUBHŪTIH.

Burnell's Catalogue No. 6860. Page 90. Left column.

Substance—Paper. Size—4½ × 3½ inches. Sheets—14.

Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—98. Author—Śaṅkarācārya. Complete.

Printed.

Beginning :

श्रीलक्ष्मिनिर्दिहाय नमः ॥

सर्गस्थितिप्रलयहेतुमाचिन्त्यशक्ति

विश्वेश्वरं विदितविश्वमनन्तमूर्ति ।

निर्मूक्तबन्धनमपारसुखापुराधि

श्रीवल्लभं विमलबोधधनं नमामि ॥

अहमानन्दसत्यादिलक्षणः केवलः शिवः ।

सदानन्दादिरूपं यत्तेनाहमचलोऽद्वयः ॥ १ ॥

End:

विश्वादिकं त्रयं यस्मिन् परमात्मनि सत्यवत् ।

स एव परमात्माहं विश्वादिक विलक्षणम् ॥ ५ ॥

विराडादित्रयं भाति यस्मिन्साक्षिणि सत्यवत् ।

स एव सच्चिदानन्दलक्षणोऽयं स्वयंप्रभः ॥ ८६ ॥

Colophon:

इत्यद्वैतानुभूतिः ॥

Subject: Advaitānubhūti.

Remarks:—The manuscript is in good condition.

This minor work of Śaṅkara has been published in the Śrī Vānī Vilās edition of the complete works of Śrī Śaṅkara.

A loose verse is given at the beginning by the scribe.

॥ अद्वैतानुभूतिः ॥

7146. ADVAITĀNUBHŪTIH.

Burnell's Catalogue No. 6361. Page 93. Left column.

Substance—Paper. Size— $6\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Sheets—4.

Line—14 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—8. Author—Śaṅkarācārya. Complete.

Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as 7145.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ अद्वैतानुभूतिः ॥

7147. ADVAITĀNUBHŪTIH.

Not noticed by Burnell. Ms. 14751 c.

Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—8 (7-9).
Lines—12 or 18 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—240. Author—Śaṅkarācārya. Complete.
Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7145.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition. The works contained herein are:—

- 1 दशश्लोकी ।
- 2 अनुभूतिरत्नमाला ।
- 3 अद्वैतानुभूतिः ।
- 4 अद्वैतमकरन्दः ।
- 5 सूतगीतव्याख्या ॥

॥ अद्वैतानुभूतिः ॥

7148. ADVAITĀNUBHŪTIH.

S. S. Collection No. 39.

Substance—Paper. Size— $8\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—6.
Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-

thas—98. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.
Beginning, end and subject—Same as No. 7145.

Colophon :

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य गोविन्दभगवत्पादशिष्य श्री-
मच्छंकरभगवत्पादविरचिता अष्टैतानुभूतिस्समाप्ता ॥

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ अध्यात्मविव्योपदेशविधिः ॥

7149. ADHYĀTMAVIDYOPADEŚAVIDHIḤ.

Burnell's Catalogue No. 6490 a. Page 97. Left column.
Substance—Paper. Size—8½ × 4½ inches. Sheets—18
(8-21). Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—300. Author—Śaṅkarācārya. Incomplete.
Not printed.

Beginning :

(गगनार)विन्दमसत् । तस्य सुरभित्त्वं कुतः । अतः
असंभावनीया । अरे साधु साधु अरे आत्माविवेकभ्रम-
पात्रसिद्धम् । यद्भ्रममात्रसिद्धं तर्हि सत्यं यथेन्द्रजाले
पश्यति जनः । 'व्याघ्रो जलमुरगं सत्त्वं तथा न प्रति-
भाति किं । इन्द्रजालभ्रमनिवृत्तौ सर्वं मिथ्येति जानाति ।
इदं तु सर्वेषामनुभवसिद्धम् । तथात्मा विवेकभ्रमे निवृत्ते
तदनन्तरं मिथ्येति ज्ञायते । भो भगवन् अस्य भ्रमनि-

वृत्तिः कथं ? इत्येतच्छृणु ।

End :

वेदानुशासनमिति । अथ शक्तानोधृतानां(शठानांधूर्तानां)
अश्रद्धधानां(नानां) नास्तिकानां उत्पथगामिनां एतद्विद्या-
न प्रकाशयेत् ॥

श्रुतिः ।

“ यस्य देवे परा भक्तिर्यथा देवे तथा गुरौ ।
तस्यैतेकथिता श्रियाः प्रकाशन्ते महात्मनः ॥ ”

इति श्रुतेः ।

“ क्रियाद्वैतं न कर्तव्यं भावाद्वैतं सदा कुरु ।
अद्वैतं त्रिषु लोकेषु तद्वैतं गुरुणा सह ॥

Colophon :

इति संक्षिप्तवेदान्तशास्त्रप्रक्रियायां श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य-
श्रीमच्छङ्कराचार्यकृतौ बहिर्मुखान्तःप्रवणान्नानबोधिनी अ-
ध्यात्मविद्योपदेशविधिः समाप्तः ॥

ओं तत्सत्संपूर्णं ब्रह्मसनातनार्पणमस्तु ॥

Subject : Adhyātinabrahmavidyopadesāvidhi: A Minor
Vedāntic work of Śrī Śaṅkarā.

Remarks:—The Ms is in a fairly good condition. The other
works contained herein are Pañcikarāṇa (Sheets 20-22) and
Pañcikaranabhūtasambhāra (Sheet 23).

Dr. Aufrecht describes this work under all the various
names contained in the colophon. Dr. Burnell notices this

work under 'unidentified fragments' as Pañcikaraṇabhūtopasambhāra.' The other works contained herein are :

1. Pañcikaraṇa.
2. Pañcikaraṇabhūtopasambhāra.

॥ अध्यात्मविद्योपदेशविधिः ॥

7150. ADHYĀTMAVIDYOPADEŚĀVIDHIḤ.

Burnell's Catalogue No. 8488. Page 97. Left column.

Substance—Paper. Size—9×4½ inches. Sheets—16 (3-18).

Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—265. Author—Śaṅkarācārya. Incomplete. Not printed.

Beginning:

...तरं सर्वमिध्येति ज्ञायते । मो भगवन् अस्य भ्रम-
निवृत्तिः कथं । इत्थं तत् शृणु । स कथञ्चित्पुण्यबशाद्देवो-
दितेन ईश्वरार्थकर्मानुष्ठानेनापगतरागादिमलः अनित्या-
दिदर्शनः इहासुत्रार्थफलभोगविरागः वेदान्तप्रतीयमान
ब्रह्मात्मभावं बुभुत्सुरात्मानं ज्ञातुमिच्छति ॥ ज्ञानादेव तु
कैवल्यं प्राप्यते येन मुच्यते । इति भुतेः । ज्ञानं तु भव-
णमनननिदिध्यासनमन्तरेण न संभवति ।

End:

अथ शठानां धूर्तानां अश्रद्धधानानां नास्तिकानां उत्प-
षगाभिनां एतद्विद्यां न प्रकाशयेत् ॥ भुतिः ॥

‘यस्य देवे परा भक्तिर्यथा देवे तथा गुरौ ।

तस्यै ते कथिता सर्थाः प्रकाशन्ते महात्मनः ॥’ इति ।

भूतेः ॥

क्रियाद्वैतं न कर्तव्यं भावाद्वैतं सदा कुरु ।

अद्वैतं त्रिषु लोकेषु न द्वैतं गुरुणा सह ॥

Colophon :

इति संक्षिप्तवेदान्तशास्त्रप्रक्रियायां श्रीमत्परमहंसपरिव्राजका-
चार्यकृतौ बहिर्मुखान्तःप्रवणा ज्ञानबोधिनी आत्मविशेष-
देशविधिः समाप्ता ॥

Subject : Atmavidyopadeśavidhiḥ.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The other
work contained herein is—

‘ संक्षिप्तपञ्चीकरणम् ’

॥ अपरोक्षानुभूतिः ॥

7151. APAROKSĀNURHŪTIḤ.

Burnell's Catalogue No. 6588. Page 91. Left column.
Substance—Paper. Size—2½ X 5 inches. Sheets—9.
Lines—12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—152. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

श्रीमहागणपतये नमः ।

श्रीगुरुपरम्परायै नमः ।

श्रीरामं परमात्मानमुपदेशारमीश्वरम् ।

व्यापकं सर्वलोकानां कारणं तं नमाम्यहम् ॥

अपरोक्षानुभूतिर्वै प्रोच्यते मोक्षसिद्धये ।
 सद्भिरेव प्रयत्नेन वीक्षणया मुहुर्मुहुः ॥
 स्ववर्णाश्रमधर्मेण तपसा हरिपोषणात् ।
 साधनं प्रभवेत्पुंसां बेराग्यादिचतुष्टयम् ॥
 नित्यमात्मस्वरूपं हि दृष्ट्वं तद्विपरीतगम् ।
 एवं योनिश्चयः सम्यक् विवेको वस्तुनस्स वै ॥

End:

मोक्षस्य न हि वासोऽस्ति न ग्रामान्तरमेव वा ।
 अज्ञानहृदयग्रन्थिनाञ्चो मोक्ष इति स्मृतः ॥
 अहिमिव जनयोगं सर्वदा वर्जयेद्यः
 कुणपमिव सुनारीं त्वक्तकापो विरागी ।
 विषमिव विषवादीन्मन्यमानो दुरन्तः
 जयति परमहंसो मुक्तबन्धः सपैति ॥

Colophon:

इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यशंकराचार्यविरचिता अपरोक्षानु-
 भूतिस्समाप्ता ।

Subject: Aparokṣānubhūti, a short Vedantic treatise in which certain direct processes of self-realisation are explained, in 15 verses.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

This work has many editions and is translated into many vernaculars.

APAROKSĀNUBHŪTIH.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7152	B. L. 6389	Paper.	10½ × 4½	5	14	Devanāgarī.	Complete;
7153	" 6840	"	10 × 4	9	"	"	" (verses 1-14)
7154	" 9722 k	Palm leaf.	16½ × 1½	10 (42-51)	7	Grantha.	"
7155	" 9722 n	"	16½ × 1½	?	?	?	"
7156	J. L. 957	Paper.	6½ × 4½	9	11	"	"
7157	T. S. 128	"	7½ × 5	12	8 or 9	"	"
7158	S. S. 40	"	9½ × 4½	12	8 or 9	"	"

A DESCRIPTIVE CATALOGUE OF
DETAILED REMARKS
on the

APAROKṢĀNUBHŪTI MSS. IN THE ABOVE TABLE.

7155 After the colophon is given—

‘ पञ्चनदीश्वरभागवतेन लिखितमिदम् ’

For the other works contained herein see remarks under 1049.

7156 After the colophon is given:—

उपास्महे नृसिद्धाख्यं ब्रह्मवेदान्तगोचरम् ।

भूषोलाखितसंसारछेदहं तु जगद्गुरुम् ॥

॥ अष्टश्लोकी ॥

7159. AṢṬAŚLOKĪ.

T. S. Collection No. 834.

Substance—Paper. Size—5×2½ inches. Sheets—8.
Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas
—10. Author—Śāṅkarācāryaḥ. Complete Not printed.

Beginning :

येनक्षते ऋणोतीदं जिघ्रक्षि व्याकरोति च ।

स्वादस्वादु विजानाति तत्प्रज्ञानमितीरितम् ॥

चतुर्मुखेन्द्रदेवेषु मनुष्यान्मृगनादिषु ।

चैतन्यमेकं ब्रह्मस्तः ब्रह्मानं ब्रह्म पश्यति ॥

End:

इद्व्यमानस्य सर्वस्य जगतस्तस्वमीर्यते ।

ब्रह्मशब्देन तद्रूपं स्वप्रकाशस्वरूपकम् ॥

Colophon:

इति श्रीशंकराचार्यकृताष्टश्लोकी समाप्ता ।

Subject: *Aṣṭaśloki.*

Remarks:—The Ms. is in good condition. The date of the transcription of this Ms. is given on the last page:—

“ अन्नन्वाब्दलिखितमिदम् ॥

॥ आत्मचिन्तनम् ॥

7160. ĀTMACINTANAM.

N. S. Collection No. 3.

Substance—Paper. Size—7½ × 4 inches. Sheet—1.
Lines—16 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—88. Author—Śaṅkarācārya. Complete.
Not Printed.

Beginning:

अहमेव परं ब्रह्म वासुदेवाख्यमद्वयम् ।

इति स्वाभिधितो मुक्तो बद्ध एवान्यथा भवेत् ॥ १ ॥

End:

ब्रह्मैवाहं न संसारी न चाहं ब्राह्मणः पृथक् ।

नाहं देहो न मे देहः केवलोहं सनातनः ॥ २८ ॥

एकमेवद्वितीयं ब्रह्म मेहं नानास्ति किञ्चन ॥ २९ ॥

Colophon:

इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितं आत्म-
चिन्तनं समाप्तम् ॥

Subject: Ātmacintana.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

At the beginning we have the Śukāṣṭaka and at the end we have the Tattvabodha .

॥ आत्मज्ञानोपदेशविधिः ॥

7161. ĀTMAJÑĀNOPADEŚAVIDHIH.

Burnell's Catalogue No. 496. Page 92. Left column.
Substance—Paper. Size—10½×4 inches. Sheets—7.
Lines—11 to a page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—29. Author—Śaṅkarācārya ? Complete. Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीसरस्वत्यै नमः ।

अथात्मज्ञानोपदेशेदविधिं व्याख्यास्यामः । मुमुक्षवे
भद्रधानाय यतये वीतरागायात्मलाभात्परलाभाभावा-
त् ब्रह्म(ष्टु)द्वयोऽन्य इति प्रसिद्धी लोके । अब क आत्मोति ।
देहस्तावदात्मा न भवति रूपादिमत्त्वेनोपलभ्यमानत्वात्
घटादिवत् । यथा घटादयो रूपादिमन्तश्चक्षुरादिकरणैर्लु-
पलभ्यन्ते एवं देहोऽपि रूपादिमान् चक्षुरादिकरणैरुपल-
भ्यते । यथा दास्यप्रकाशकाष्ठादिव्यतिरिक्तो दाहकः प्रका-
शकोऽग्निः तथा देहादेहाद्ब्रह्मा व्यतिरिक्त आत्मा सिद्धः ।

End :

बीजभावश्च निद्रा च द्वयं यत्र न विद्यते ।

तत्पुरीयमिति ज्ञेयं विनाशोत्पत्तिवर्जितम् ॥ २५ ॥

यावद्ज्ञानभावस्स्याच्चावत्संसारभावना ।

उदितं चेत्परं ज्ञानं ब्रह्मैवेदं समन्ततः ॥ २६ ॥ इति ॥

यतीनां परमो धर्मो नियमो वनवासिनाम् ।

दानमेव गृहस्थानां शुभ्र्या ब्रह्मचारिणाम् ॥ २७ ॥ इति ॥

Colophon :

स्वरूपः समाप्तः ।

Subject : Ātmajñānopadeśavidhi containing two parts viz.

1. त्रिपुटी ।
2. स्वरूपः ।

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

The other works contained herein are :

1. Vākyaṛtti
2. Pañcikṛta
3. Pañcikṛtatikā.

On the title sheet is given—

शामजीनायकपुंटे ।

Dr. Burnell notices this Ms. under the name, Pañcikṛtatikā.

This work, is a short vedāntic treatise of some unknown author, in the manner of Śrī Śaṅkara's Upadeśasāhasī, and it has two parts, the first in prose and the second in verse. The latter half quotes Śaṅkara's verses.

The name we have given above has been gleaned from the first sentence of the work. A work of this name attributed to Śaṅkarācārya has been published with Ānandagiri's commentary and an English translation from Calcutta by Yogeśchandra Śāstri.

॥ आत्मबोधः ॥

7162. ĀTMABODHAH

Burnell's Catalogue No. 6841. Page 90. Left column.
 Substance—Paper. Size— $2\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Sheets—8.
 Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas
 —68. Author—Śaṅkarācārya Complete. Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

तपोभिः क्षीणरागाणां ज्ञान्तानां वीतरागेणाम् ।

मुमुक्षूणामपेक्षयोऽयमात्मबोधो विधीयते ॥

बोधोऽन्यसाधनेभ्यो हि साधनबोधैकसाधनम् ।

षाकस्य बह्विद्विज्ञानं विना मोक्षो न सिञ्चति ॥

End:

द्विन्देशकालायनपेक्ष्य सर्वगं

श्रीतादिहं निव्यमुखं निरञ्जनम् ।

यः स्वात्मतीर्थं भजते विनिष्क्रियः

स सर्वजित्सर्वगतोऽमृतो भवेत् ॥

Colophon :

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य श्रीमच्छङ्करभगवत्पादविर-
चितात्मबोधप्रकरणं समाप्तम् ॥

Subject: Ātmasbodhaprakarāṇa a short treatise on the nature of the soul and its oneness with the supreme Self.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The work is published in many places and with English translation also being a very popular one.

ĀTMABODHA.

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7163	B. L. 6342	Paper.	9 $\frac{1}{2}$ × 1 $\frac{1}{4}$	8	7	Devanāgarī.	Complete.
7164	" 6343	"	10 × 4	4	9	"	Incomplete.
7165	" 6344	"	6 $\frac{1}{2}$ × 4	11	8-9	"	Complete.
7166	" 9672 b	Palm leaf.	10 $\frac{1}{2}$ × 1 $\frac{1}{4}$	8 (27-34)	6	Grantha.	"
7167	" 9722 j	"	16 $\frac{1}{2}$ × 1 $\frac{1}{2}$	7 (6-12)	7	"	"
7168	" 9827 b	"	14 $\frac{1}{2}$ × 1 $\frac{1}{2}$	7 (6-12)	6	"	"
7169	" 9896 a	"	16 $\frac{1}{2}$ × 1 $\frac{1}{2}$.	8	7	Telugu.	"
7170	Not noticed by Dr. Burrell Ms. No. 15567	Paper.	8 × 4	18	12-13	Devanāgarī.	" (Sheets 15 & 16 are missing.)

7171	B. L. 12086	Śrī tāla.	14½ × 2	1-8 (Penultimate work)	11	Grantha.	"
7172	J. L. 958	Paper.	7½ × 4½	4	13	Devanāgarī.	"
7173	G. K. D. 247	"	"	6	8	"	"

A DESCRIPTIVE CATALOGUE OF
DETAILED REMARKS

on the

ĀTMABODHA MSS. IN THE ABOVE TABLE.

- 7168 On the title page is given—
इषं महाराजतुलजाराजस्य ।
- 7166 For other works contained herein see under No. 1048.
- 7167 For other works contained herein see under No. 1049.
- 7169 For other works contained herein see under No. 1052.
- 7169 The works contained herein are
1. Ātmabodha
  2. Dīkḍṣyaviveka
  3. Bālabodhinī.
- 7171 For other works contained herein see under No. 7351.

॥ आत्मबोधव्याख्या—भावप्रकाशिका ॥

7174. ĀTMABODHAVYĀKHYĀ—
BHĀVAPRAKĀŚIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 9562. Page 90. Left column.
Substance—Palm leaf. Size—18×1½ inches. Leaves—
129. Lines—6-7 to a Page. Script—Telugu. No. of
Granthas—4500. Author—Bodhendra. Incomplete. Not
printed.

Beginning:

...ततश्चात्मनः कर्तृत्वं न भाविकमित्याह— अज्ञा-

नान्मानसोपाधेरित्ययं भावः न केवलं चेतनः कर्तृ-
त्वादिबन्धाश्रयः 'असंगो ह्ययं पुरुषः' 'असंगो न हि
सज्जते' 'अनश्नन्नन्यो अभिचाकशीति' इत्यादिश्रुतिभिः
अचेतनस्य सर्वात्मनौदासीन्यप्रतिपादनात् ।

End:

दिग्देश + असृतो भवेत् । तदेवमयमपि निष्क्रियः
परमहंसस्यात्तदर्थं भजते सेवते । सर्ववित्सर्वज्ञः । सर्वगतः
अद्वितीयब्रह्माभिन्नत्वादमृतः मुक्तो भवेत् । 'ब्रह्म वेद
ब्रह्मैव भवति' इति श्रुतेः । तथाभूतस्यात्मतीर्थं दिग्दे-
शकालाद्यनपेक्ष्यैव सर्वगं शीतादिदृच्छीतादि शीतोष्णद्वं-
दसुखानि हरतीति शीतादिदृत् । नित्यसुख आत्मनः परं
प्रेमास्पदत्वमानन्दरूपत्वात् 'यदेष आकाश आनन्दो न
स्यात्' इति श्रुतेः । 'आनन्दो ब्रह्मेति व्यजानात्' इ-
त्यादिश्रुतेरितर...जोनद्यादिषु तद्विपरीतं द्रष्टव्यं तस्मा-
दात्माति..... शिष्यत इति सर्वमनवद्यम् ।

अव्याजकरुणासारनिष्यन्दि नयनाञ्चलम् ।

गीर्वाणेन्द्रगुरूपास्यं गीर्वाणेन्द्रगुरुं भजे ॥

अद्वैतपीठस्थितिदेशिकं तं

हृद्यात्मविद्याविश्वदान्तरंगम् ।

नित्यं मजामो विश्वदस्वरूपं

गीर्वाणयोगीन्द्रगुरुं हृदन्तः ॥

गुरोः कटाक्षलक्ष्याणां

शिष्याणां श्रेयसेऽधुना ।

भावप्रकाशिकाभिरुया

टीका विरचिता मया ॥

बोधेन्द्ररचितां टीकां आचार्योक्त्यनुसारिणीम् ।

वीक्षतां दक्षिणामूर्तिराचार्यहृदयङ्गमम् ॥

सन्तः सन्तुष्टहृदया मीमांसान्यायचक्षुषः ।

वीक्षन्तां करुणापूर्वं बालकानां क्रियामिव ॥

श्रीचक्रमण्डलनिलया समस्तगुणसेविता ।

सा देवी त्रिपुटा तुष्टा वीक्षतां मत्कृतिं वराम् ॥

आत्मबोधस्य टीकार्थजिज्ञासा विदुषां यदि ।

उत्सार्य दूरे मात्सर्यं व्याख्यानमिदमीक्षयताम् ॥

Epitaphon :

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य श्रीगीर्वाणेन्द्रपूज्यपादशिव्येण

बोधेन्द्रेण विरचिता भात्मबोधस्य टीका भावप्रकाशिका-

रुया आचार्यसूक्त्यनुसारिणी सम्पूर्णा । हरिः ओम् ।

भावप्रकाशिकां टीकां श्रुतिन्यायौषवृंहितां ।

एतां वृष्ट्वाऽखिलाः सन्तः सन्तुष्टांसन्तु सन्ततम् ॥

गुरवस्ते महात्मानो मे नित्यं तत्त्वदर्शिनः ।

पुनन्तु मामिकां बुद्धिं विद्यां च कृपया मुदा ॥

प्रमथ्य वज्रोपमयुक्तिसंभृतैः

शतैररातीञ्छतशो वचोबलैः ।

ररञ्च वेदार्थनिधिं विशालधीः

नमो यतीन्द्राय गुरोर्गरीयसे ॥

Subject: Ātmabodhavyākhyā otherwise known as Bhāva-
prakāśikā an elaborate commentary with vast quota-
tions from Upaniśads and other works on Vedānta.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

The author of this ṭīkā on the Ātmabodha is Bodhendra pupil of Gīrvāṇendra. If the latter is identical with the guru of the same name, of the famous poet Nilakaṇṭhadīkṣita, Bodhendra may be assigned to the 17th century. The author mentions his guru a very learned who conquered many adversaries in discussion, and established Vedāntism. He is the author of another work Nāmāmṛtarasāyana. He established a Mutt of Bhakti school in Govindapuram in Tanjore District where he attained his samādhi.

॥ आत्मबोधव्याख्या—भावप्रकाशिका ॥

7175. ĀTMABODHAVYĀKHYĀ—
BHĀVAPRAKĀŚIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 9661. Page 90. Left column.
Substance—Palm leaf. Size—18½ × 1½ inches. Leaves
—182. Lines—7 to a Page. Script—Grantha. No.
of Granthas—4500. Author—Bodhendra. Complete.
Not printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7174.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition.

॥ आत्मबोधव्याख्या ॥

7176. ĀTMABODHAVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 637B. Page 90. Left column.

Substance—Paper. Size—7½ × 4½ inches. Sheets—16.

Lines—11-14 to a Page, Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—400. Author—? Complete. Not printed.

Beginning :

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथात्मबोधटीका लिख्यते ।

तपोभिः + विधीयते ।

कृच्छ्रचान्द्रायणनित्यनैमित्तिकाद्यनुष्ठानरूपैः तपोभिः

शीणानि पापानि रागाद्यन्तःकारणदोषा येषां “ नित्यनै-

मित्तिकैरेव कुर्वाणां दुरितक्षयं ’ इति वचनात् ।

End:

दिग्देश × भवेत् ॥ ६७ ॥

व्या ॥ बो विनिष्क्रियः परमहंसः स्वात्मतीर्थं भजते से-
वत सर्वत्रित्सर्वज्ञः सर्वगतः परमात्मत्वरूपत्वादमृतो मुक्तो
भवेत् कथंभूतं स्वात्मतीर्थं दिग्देशकालाद्यनपेक्षमेव सर्वगतं
शीतादिद्वन्द्वदुःखानि हरतीति शीतादिद्वत् । नित्यसुखं

मोक्षानन्दप्रापकत्वात् इतरतीर्थतद्विपरीतं द्रष्टव्यम् ।
तत्तस्मादात्मतीर्थस्नानस्य न किञ्चिदवशिष्यत इति भावः ।

Colophon:

इति आत्मबोधप्रकरणं समाप्तम् ॥

Subject: Ātmabodhavyākhyā with text.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

On the title page is given—

शंकराचार्यकृतप्रथमखण्डनगयानन्दवर्धन(?) ।

The author of this commentary on the Ātmabodha of Śaṅkara is not known. Tradition invariably attributes the commentary also to Śaṅkara. Some colophons call the work as the Ātmabodha Bhāṣya of Śaṅkara.

ĀTMABODHAVYĀHRYĀ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7177	B. L. 6874	Paper.	8½ × 4½	16	8-11	Devanāgarī.	Complete.
7178	" 6345	"	6½ × 4½	35 (8-37)	8	"	Incomplete. wants a little in the begin- ning.
7179	" 6316	"	7 × 4½	12	7-10	"	" Wants end.
7180	" 9672 c	Palm leaf.	10 × 1½	43	6	Grantha.	Complete.
7181	" 9677 f	"	9 × 1½	21	7	Telugu.	"
7182	" 9842 c	"	16½ × 1½	3 (13-17)	8	"	"
7183	" 9788 b	"	14½ × 1	30	4	Grantha.	Incomplete; wants end.
7184	" 9890	"	15 × 1½	36	5	"	"
7185	T. S. 136	Paper.	11½ × 5		8-10	Devanāgarī.	Complete.
7186	" 127	"	6½ × 8½	40	7	"	"

7187	T. S.	126	Paper.	11½ × 4½	17	9	Devanāgarī.	Complete.		
7188	S. K.	112	"	8½ × 4	5	11 or 12	"	Incomplete.		
7189	G. K. D.	248	"	10½ × 4	19	9	"	Complete.		
7190	J. L.	959	"	9½ × 3½	17	10	"	Incomplete; 1- 14 verses.		
7191	"	960	"	7½ × 5	16	13	"	Complete.		

DETAILED REMARKS

on the

MSS. OF ĀTMABODHAVYĀKHYĀ

IN THE ABOVE TABLE.

7178 After the colophon is given—

सच्चित्सुखाख्यपरमात्ममहाब्धिरूप-

प्रत्यभभावलव्लेशशतांशलाभात् ।

अग्न्यर्कसोमभवविष्णुविरिञ्चिसूत्र-

जीवा विभान्ति सुखिनश्च भवन्ति चित्रम् ॥

7179 The text begins in this Ms. with the verse—

शतमखपूजितपादं शतपथमनसाऽप्यगोचराकारं ।

सितकमलायतनेत्रं सीतावामाङ्गमाश्रये नित्यम् ॥

7180

Do.

Do.

Dr. Burnell calls this Ms. as Ajñānabodhini. For other works contained herein see under No. 1049.

7181

For other works contained herein see under No. 1139.

7182

For other works contained herein see under No. 1257.

7183

The other work contained herein is Pañcadaśīvyākhyā.

7184

This Ms. is in a very decaying condition. The other works contained herein are Vākyaṅgītiprakāśikā and Dakṣiṇāmūrtistotravyākhyā.

7186

On the title page is given—

राक्षसमुवनकरस्येवं । कोल्हापुरमहालक्ष्म्यै नमः ।

7188

On the title page is given—

शेषमहात्मजबालाख्यस्य ।

7191. After the colophon is given—

दुर्मतीनामसंवत्पर आषाढ शुक्लपष्ठ्यां इन्दुवासरे ग्रन्थस्सम्पूर्णः
शिवदासेन लिखितम् ।

॥ आत्मबोधः (सव्याख्यः) ॥

7192. ĀTMABODHAH (SAVYĀKHYAH).

Burnell's Catalogue No. 9660. Page 90. Left column.
Substance—Palm leaf. Size—12×1 inches. Leaves—
26. Lines—4 to a Page. Script—Grantha. No. of
Granthas—700. Author—Śaṅkarācārya. Complete.
Not printed.

Beginning :

तपोभिः + विधीयते ॥

कुञ्जचान्द्रायणनित्यनैमित्तिकाद्यनुष्ठानरूपालैन तप-
स्मुलचातनु पोथिनप्पटिकी रागाद्यन्तःकरणदोषालु कल-
वारलै ।

End :

दिग्देश + अमृतो भवेत् ॥

क्रियारहितुंतेन ये परमहंससुष्ठु * *

वेदान्तसिद्धान्तम् ।

Colophon :

इति श्रीमत् + शंकराचार्यगुरुवे नमः ।

Subject : Ātmabodha with a Telugu commentary in Grantha
script.

Remarks:—The Ms. is in good condition. On the title page is given

अक्षयपुस्तकम् ॥

॥ आत्मबोधः (सव्याख्यः) ॥

7193. ĀTMABODHAH (SAVYĀKHYAH).

Burnell's Catalogue No. 9859. Page 90. Left column.
Substance—Palm leaf. Size—17×1½ inches. Leaves—
25. Lines—7 to a Page. Script—Grantha and Tamil.
No. of Granthas—700. Author—Śaṅkarācārya. Com-
plete. Not printed.

Beginning:

बन्दे (वरप्रदमहं वर)वारणेन्द्र-

वक्त्रं सदा सितिभृदीश्वरजातनृजम् ।

विप्रेश्वरं विदितवन्दितपादपङ्कम्

संसारसंभवमथापहमानतानाम् ॥

शतमस्त्वपूजितपादं

शतपञ्चमनसाप्यगोचरतस्करम् ।

सितजलरुहनिभनेत्रं

सीतावामाङ्गमाश्रये रामम् ॥

यत्प्रसादादहं ब्रह्म सच्चिदानन्दलक्षणम् ।

विजानामिहि तं [न] श्रीमद्वासुदेवगुहं भजे ॥

வேதத்திலே பகவானாயிருக்கிற சங்கராச்சார்யரான
வர் உத்தமாதிகாரியாயிருக்கிறபேர்களுக்கு வேதாந்தமா
யிருக்கிற பிரஸ்தானத்திரயத்தை; திருபித்து அந்த பிரஸ்த
தானத்திரயத்தை அதனுடைய அர்த்தவிசாரத்தினாலே
அஹமீந்தானாய் மந்தபுத்திகளாயிருக்கிறவர்களை ரஹித்
கிறதன்பொருட்டு மமஸ்தமாய் பாமகிருபானுவாயிருக்
கிற ஆசார்பர் பிரதிஞ்சு பண்ணுகிறார்.

तपोभिः + विधीयते ॥

End:

दिग्देशकालादि + अमृतो भवेत् ॥ ६८ ॥

பாதொரு புருஷன் இந்த ஆத்ம போத பிரகாசத்தி
னுடைய அர்த்தத்தை + அவனே முக்தன் அவனே வித்
வான் என்று சாஸ்திர வித்தாந்தம்.

Colophon:

इति श्रीमत् + आत्मबोधप्रकरणस्य टीका समाप्ता । श्रीमत्परमगु-
रुशिष्य ह्यग्नीवशिष्य विश्वेश्वराय नमः ॥

Subject. Ātmabodha with a true translation of the text and
commentary in Tamil.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. At the begin-
ning there are 6 leaves containing some loose matter. This
Ms. should have been copied by a person whose Guru's name
was Viśveśvara.

॥ आरमबोधः (सठ्याख्यः) ॥

7194. ĀTMABODHAH (SAVYĀKHYAH).

Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—84 (2-35). Lines—5 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—250. Author—?. Complete. Not printed.

Beginning:

சுப்தந்தகா(?)தவராக்யமாவது இஹத்திலேயும் ஸ்வர்க்
காநி பலபோக இச்சையிலேயும் * * ஆத்ம போத்தம்
विषीयते கிதிக்கப்பட்டது.

End:

யாதாமொருவன் அந்த ஆத்மபோத பிரகாணத்து
ஊடைய * * அவரே முத்தொன்னு வேதாந்த வித்
தாந்தம்.

Colophon:

इति श्रीमत् + आत्मबोधप्रकरणदीपिका समाप्ता ॥

Subject: Ātmabodha in Tamil written in Grantha script.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The other works contained herein are—

१ सोपानपञ्चकम् २ आयुर्निर्णयः ।

॥ आत्मबोधः (सानुवादः) ॥

7195. ĀTMABODHAH (SĀNUVĀDAH).

T. S. Collection No. 180.

Substance—Paper. Size— $9 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—11.
Lines—11 or 12 to a Page. Script—Devanāgarī. No.
of Granthas—75. Author—Śaṅkarācārya. Complete.
Not Printed.

Beginning :

श्री वेङ्कटेशाय नमः ॥

श्रीगणेशशारदासद्गुरुभ्यो नमः ॥

अथात्मबोधः प्रारम्भः ॥

तपोभिः क्षीणषापानां शान्तानां वीतरागिणाम् ।

सुसुक्ष्णामपेक्ष्योऽप्यमात्मबोधो विधीयते ॥ १ ॥

तपेऽपि कर्ते सय पातकाच्चा

घारे मनी हे निजशान्ति ज्याऽप्या ।

विरक्तमोक्षी बहु आस ज्याऽला

हा आत्मबोध कथिला तयाऽला ॥ १ ॥

End :

परमात्मतीर्थं भजते विनिष्क्रियः

स सर्ववित्सर्वगतोऽमृतो भवेत् ॥

जो शङ्करोक्तवरवारिजआत्मबोधु

...विवळूनी सकलार्थबोधु ।

हा षे अर्थ सकलां सगला दिलाहे

येचे रिषोनि रहतां जीवराम होय ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचित

आत्मबोधप्रकरणम् सम्पूर्णं ॥

इदं पुस्तकं अम्बकरगोविन्दस्य ॥

Subject: Ātmabodha with a Mahrāthi translation 1-68 verses.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ आत्मानात्मविवेकः ॥

7196. ĀTMĀNĀTMAVIVEKAH.

Burnell's Catalogue No. 6416 a. Page 91. Left column.
Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{2} \times 4$ inches. Sheets—1-4.
Lines—6 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—20. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः । तुलजाभवान्यै नमः । ओम् ।

अथ आत्मानात्मविवेकः कथ्यते । आत्मा स्थूल-
सूक्ष्मकारणशरीरेभ्यो व्यतिरिक्तोऽवस्थात्रयसाक्षी सन्
नित्यशुद्धबुद्धमुक्तसत्यज्ञानपरमानन्दस्वरूपः ।

End:

सत्यनित्यशुद्धबुद्धमुक्तः परमात्मा इत्यात्मानात्मविवेकं
यः सदा करोति स जीवन्मुक्तो भवति । तरति शोकमा-
त्मविदिति श्रुतेः ।

“अव्यक्तोऽयमचिन्त्योऽयमविकारोऽयमुच्यते ।

तस्मादेवं विदित्वैनं नानुशोचितुमर्हति” ॥

इति भगवद्दशनात् ।

Colophon:

इत्यात्मानात्मविवेकः समाप्तः ।

Subject: Ātmānātmaviveka a treatise which discusses the difference between soul and matter.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The other work contained herein is:—

महावाक्यविवरणम् ।

On the title page is given—

इदं पुस्तकं महाराजतुलजाराजस्य

The work is published with Telugu translation and notes at Madras in the year 1920 by Vennelakanṭi Sundararāma-śarma. This is one of the works that is ascribed by tradition to Śaṅkara.

ĀTMĀNĀTMAVIVEKA.

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7197	B. L. 6417	Paper.	$6\frac{1}{2} \times 4$	2	8	Devanāgarī.	Complete.
7198	" 6418 a	"	$9 \times 9\frac{1}{2}$	4 (1-4)	6	"	Complete.
7199	" 9668 c	Plain leaf.	$9\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$	2 (66 & 67)	8	"	"
7200	" 12257 j	"	$10\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{2}$	1 (27th)	7	"	"

DETAILED REMARKS

on the

ĀTMĀNĀTMAVIVEKA.

MSS. CONTAINED IN THE ABOVE TABLE.

- 7197 After the colophon is given the following verses:—
 भ्रान्त्या प्रतीतस्संसारो विवेकान्न तु कर्मभिः ।
 सर्वज्ञारोपितस्सर्पो घण्टाघोषान्निवर्तते ॥
 अपनेतुं तमश्शक्यं त्यागैर्भोगैस्तथाध्वरैः ।
 रज्जुसर्पमपाकर्तुं न दन्ती नाण्डजाधिपः ॥
- 7198 The other works contained herein are:—
 1 त्वत्पदार्थविवेकपञ्चीकरणम् 2 आत्मानात्मपञ्चकोशविवेकः
- 7199 The works contained herein are—
 1 साधनचतुष्टयसम्पत्तिः 4 ऊर्ध्वष्टक
 2 पञ्चीकरणम् 5 नारायणोपनिषत्
 3 आत्मानात्मविवेकः 6 अष्टाक्षरमन्त्रः
- 7200 The other works contained herein are all mantras.

॥ आत्मानात्मविवेकः ॥

7201. ĀTMĀNĀTMAVIVEKAH.

Burnell's Catalogue No. 9827 f. Page Left column.
 Substance—Palm leaf. Size—14½ × 1½ inches. Leaves
 —1-84. (in the middle of the Ms. after the 21st leaf).
 Lines—5 to a page. Script—Grantha. No. of Granthas

—100. Author—?. Incomplete. Wants end. Not printed.

Beginning:

श्रुतिस्मृति + शंकरं ॥

यदज्ञानप्रभावेन दृश्यते सकलं जगत् ।

यत् ज्ञानाच्छ्रेय आमोति तस्मै ज्ञानात्मने नमः ॥

अनात्मभूतदेहादावात्मबुद्धिस्तु देहिनाम् ।

साऽविद्या तत्कृतो बन्धः तन्नाशो मोक्ष उच्यते ॥

गुरुवेदान्तोक्तप्रकारेण आत्मानात्मविवेकः कथ्यते—

आत्मा देहेन्द्रियादिव्यतिरिक्तः पञ्चकोशादिभिः दशप्रा-
णतद्दर्परहितः षट्कोशरहितः षड्मिरहितः षड्भावविका-
रशून्यः अवस्थाप्रयसाक्षी नित्यशुद्धबुद्धमुक्तसत्यपरमान-
न्दाद्वयस्वरूपः ।

End :

तस्मादेवं विज्ञातो दान्तोपरतिस्तितिक्षात्माहितः श्र-
द्धावित्तो भूत्वाऽत्मन्वेवात्मानं पश्यतीत्यादिभ्रुतेः ।

दृश्यं सर्वमनात्मा स्यात् एगेवात्माऽविकारिणी ।

आत्मानात्मविवेकोऽयं कथितो ब्रह्मकोटिभिः ॥

आत्मानात्मविवेकेन पुंसः संसारनिर्मुक्तिः ।

तद्धिना जन्मकोट्यापि बन्धभेदो न सिध्यति ॥

सर्वं जगन्नास्ति यथा परौ जलं
नीलं यथा व्योमपथाङ्गदृष्टिः ।
ब्रह्मैव सत्यं परमात्म.....

..... ॥

Subject: Ātmānātmavivekaḥ a work on Advaitavedānta which investigates into the nature and difference between soul and matter.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. This work thoroughly differs from the other works of the similar name.

For the other works contained herein see remarks under No. 1052.

Neither in Burnell's Catalogue, nor under No. 1052 in this catalogue, has this work been noticed.

The text of this Ms. differs from that of the previous numbers in many places though in some places it corresponds. This is a bigger work than that noticed under the last number containing more details. A work which is similar in text to this is attributed to Svayamprkāśayati (Vide. Descriptive catalogue of the Oriental Mss. Library Vol. IX. pages 3395-96).

॥ आत्मानात्मविवेकः ॥

7202. ĀTMĀNĀTMAVIVEKAḤ.

Burnell's Catalogue No. 9014 f. Page Left column.

Substance—Palm leaf. Size—18×1 inches. Leaves—8.

Lines—7-8 to a Page. Script—Grantha. No.
of Granthas—50. Author—?. Complete. Not
printed.

Beginning:

सच्चिदानन्दरूपाय कृष्णायाक्लिष्टकारिणे ।
नमो वेदान्तवेद्याय गुरवे बुद्धिसाक्षिणे ॥
अन्तर्हृदि नियन्तारं बहिश्च गुरुरूपिणं ।
उभयत्रापि कृष्णाख्यं तं वन्दे देवकीसुतम् ॥
अद्यात्मानात्मविवेकः० Same as No. 7201.

End:

सर्वधर्मान्परित्यज्य मामेकं शरणं ब्रज ।
अहं त्वा सर्वपापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मा शुचः ॥
इति भगवत् वचनात् ।

Colephon:

इति आत्मानात्मविवेकसंपूर्णः ।

Subject: Ātmānātmaviveka.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

For the other works contained herein see remarks under No. 986. The text of this Ms. is complete by itself and this work is shorter than that noticed under the last number.

॥ आत्मानात्मविवेकः ॥

7203. ĀTMĀNĀTMAVIVEKAḤ.

Burnell's Catalogue No. 9672 k.

Substance—Palm leaf. Size— $10\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—2
(8th & 9th leaves). Lines—6 to a Page. Script—Grantha.
No. of Granthas—10. Author—? Complete.
Not printed.

Beginning, end and subject—Same as No. 7201.

Colophon:

इत्यात्मानात्मविवेकस्समाप्तः ।

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. For the other works contained herein see No. 1049. But the text in this is very short corresponding to No. 7201 only in beginning and end.

॥ उपदेशसाहस्री ॥

7204. UPADEŚASĀHASRĪ.

Burnell's Catalogue No. 9657 c. Page 90. Right column.
Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—
18 (180-192). Lines—5 to a Page. Script—Telugu. No.
of Granthas—375. Author—Śaṅkarācārya. Incomplete.
Printed.

Beginning:

हरिः ओम् । अथ मोक्षज्ञानोपदेशविधिं व्याख्या-
स्यामः । मुमुक्षुणां श्रद्धधानानां अर्थिनामर्थाय । तदिदं

मोक्षसाधनं + ब्रूयात्पुनःपुनः शिवद्भङ्गं द्रढीभवति ।

End:

आत्मनश्चाद्वयत्वे विषयाणि द्वयस्यासत्त्वार्थानि च सर्वाभ्युपनिषद्वाक्यानि विस्तरतः समीक्षितव्यानि समीक्षितव्यानि ।

Colophon:

परिसंख्याप्रकरणं समाप्तम् ॥

Subject: Upadeśasāhasrī a work on how to attain the salvation or final self-emancipation.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The other work contained herein is Upadeśasāhasrīvyākhyā. The work is a popular one and is printed in many places, sometimes with translation from Bombay and Ahmedabad. The other works contained herein are:—

2 Different commentaries on Upadeśasāhasrī.

॥ उपदेशसाहस्री ॥

7205. UPADEŚASĀHASRĪ.

Burnell's Catalogue No. 9863 c. Page. Right column.
Substance—Palm leaf. Size— $10\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Leaves—15 (185-199). Lines—7 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—375. Author—Śrī Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning, end and subject—Same as No. 7204.

Colophon:

इति परिसंख्यानं तृतीयं प्रकरणम् । इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रजशुद्धाचार्यं.

गोविन्द भगवत्पूज्यपादाशिष्यश्रीमच्छंकर भगवत्पूज्यपाद-
विरचितं उपदेशसाहस्र्याख्यं प्रकरणं ॥ श्रीमच्छंकराचार्येभ्यो नमः ॥
नमो ब्रह्मविद्भ्यः ॥

Remarks :—The Ms. is in a fairly good condition. The other
works contained herein are—

- a. Bodhanidhi's Padya-Upadeśagrān্থavyākhyā.
- b. Ānandajūṣa's Gadya-Upadeśagrān্থavyākhyā.

॥ उपदेशसाहस्री ॥

7206. UPADEŚASĀHASRĪ.

Burnell's Catalogue No. 5388. Page 90. Right column.
Substance—Paper. Size—10½ × 4½ inches. Sheets—
66 (5-70). Lines—9-10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—1000. Author—Śaṅkarācārya. Incomplete. Printed.

Begins with the peultimate verse of the 10th Prakaraṇa
in the Padyaprabandha.

Beginning :

सुषुप्तवज्जाग्रति यो न पश्यति

द्वयं तु पश्यन्नपि चाद्वयं ततः ।

तथा च कुर्वन्नपि निष्क्रियश्च य-

स्त आत्मविज्ञान्य इतीह निश्चयः ॥ १३ ॥

(इति) उद्दिप्रकरणम् ।

ईक्षित्वं स्वतस्सिद्धं जन्तूनां च ततोऽन्यता ।

अज्ञानादित्यतोऽन्यत्वं सदसीति निवर्त्यते ॥ १ ॥

End—Same as No. 7204.

Colophon:

इति + उपदेशसाहस्री समाप्ता । श्रीशङ्करार्पणमस्तु । शके १६६६

(A. D. 1744) तारणनामसंवत्सरे ज्येष्ठबुधत्रयोदशी ग्रन्थसमाप्तिः ।

शुभमस्तु ॥

Subject: Upadeśasāhasrī.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. There is a loose sheet at the beginning and end dealing with the same subject.

॥ उपदेशसाहस्रीटीका ॥

7207. UPADEŚASĀHASRĪTĪKĀ.

Burnell's Catalogue No 9869 b. Page 90. Right column.
Substance—Palm leaf. Size—16×1½ inches. Leaves—
21 (165-185). Lines—7 to a Page. Script—Grantha. No.
of Granthas—800. Author—Ānandajñāna. Complete.
Gadyabbāga only. Not printed.

Beginning:

भ्रुतिस्मृति + लोकशङ्करम् ॥

कृष्णवाणीमत्तशिं तं जगद्द्वयं कृपानिधि ।

समाश्रये सदा भक्त्या प्रणतामीष्टदायिनम् ॥

सर्वोपनिषदां सारसंग्राहिका पद्यगयात्मिका हीयमुप-

देशसाहस्री ॥ तत्र पद्यभागं प्रागुक्तपरिपाठ्या परिस-
माप्य गद्यभागमवतारयन् भाष्यकारः प्रतिज्ञां करोति
—अथेति ।

End:

अनात्मेति । परमत्वमवाधितत्वं हेतुस्तत्कृतप्रियाप्रि-
ययोरप्राप्ताविशेषः विशेषतयात्मनोऽद्वयत्वाविषयाणि द्वय-
स्थासत्त्वार्थानि चोपनिषद्वाक्यानि पौनःपुन्येनालोचयि-
तव्यानीत्याह— आत्मनश्चेति । अभ्यासः गद्यपद्या-
त्मनः समाप्त्यर्थः ॥

Colophon:

परिसंख्यानप्रकरणं तृतीयम् ॥

उपदेशसाहस्रीयं पद्यगद्यमयमिया ।

व्याकृता व्याकृताप्यन्यैर्मन्दानुग्रहसिद्धये ॥

व्याक्रिया सत्क्रिया सेयं कुर्वती शर्म निर्मलम् ।

कृतिनां कृतविद्यानां आभिता पुरुषोत्तमम् ॥

इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्य शुद्धानन्दपूज्यपादशिष्य श्रीमद्-
गवदानन्दज्ञानकृता साहस्रीटीका समाप्ता ।

Subject: Upadeśasāhasrīkā Gadyabhāga.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The author calls himself the desiciple of Śuddhānanda. This is a com-mentary on Gadyabhāga only. For the other works con-tained herein see remarks under No. 7205.

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या ॥

7208. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 9657 b. Page Right column.
 Substance—Palm leaf. Size—18½ × 1½ inches. Leaves—
 31 (149-179). Lines—6 to a Page. Script—Telugu.
 No. of Granthas—800. Author—Ānandajñāna.
 Complete. Gadyabhāga only, Not printed.

Beginning:

सर्वोपनिषदां सारं०

Same as No. 7207.

End, colophon and subject—Same as No. 7207.

Colophon:

मू ॥ इति श्रीमत् + शंकरभगवत्पूज्यपादकृते उपदेशसाहस्रीकाव्यप्रकरणं
 समाप्तम् ॥

Remarks:—The Ms. is in good condition. For the other works contained herein see remarks under No. 7204. After the colophon is given the following

यत्पादांबुजचंचरीकधिषणा निर्वाणदुर्गादिगो-

गावह्रीमुंक्तिनिर्गदुरिता(१) वाचंयमानामियम्(१) ।

यस्मिन्नित्यमियं शमादि समभूद्गोधांकुरो मे यतः

शुद्धानन्दमुनिश्वराय गुरवे तस्मै परस्मै नमः ॥

सूर्योनलानिल जलेशसुरेशद...दिग्गज(१)

मृत्युपरमेष्ठिशशांकरूपैः(१) ।

भिन्नद्वयेव कुरुषे सकलं विधान

स्थानं कथं भवभयं दधतो मम स्वात् ॥

मनसा चिन्तितं यस्मै वाचा यद्भाषितं पुनः ।

कायेन यत्कृतं कर्म तत्तद्ब्रह्मार्पणं भवेत् ॥

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या—पदयोजनिका ॥

7209. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ—
PADAYOJANIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 6881. Page 90. Right column.
Substance—Paper. Size—11½ × 5 inches. Sheets—244.
Lines—9-14 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—4600. Author—Rāmatīrtha. Complete.
Printed.

Beginning:

श्रीरामाय नमः

समस्तब्रह्मविद्यासंप्रदायप्रवर्तकाचार्येभ्यो नमः ।

ओं नमो भगवते सर्वात्मने वासुदेवाय नमः ।

श्रीकाशीराजाय नमः ।

प्रणम्य रामाभिधमात्मधीपदं

जगत्प्रवृत्तिस्थितिसंयमायनम् ।

तदात्मकान् शंकरपूर्वकान् गुरून्

मयोपदेशार्थं विभाग उच्यते ॥

श्रुष्टाचारविशेषपरिप्राप्तं मंगलवाचरति अथेति ।

मूलं ॥ अथ मोक्षसाधनज्ञानोपदेशविधिं व्याख्या-
स्वामो मुमुक्षुणां श्रद्धावानार्थिनामर्थाय ।”

End:

॥ विमथ्येति ॥ * * युक्तमत्र गुरुसुब्र-
पूजनमित्यर्थः ।

उपदेशसहस्रीयं विवृता हि महात्मभिः ।

श्रद्धावेशान्मयाप्यस्याः पद्योजनिका कृता ॥ १ ॥

समस्तवेदार्थरहस्यगद्य-

पद्यप्रबन्धार्थतयावबोधः ।

कथं नु मादृशतिर्विवितः स्यात्

तद्यापि भक्त्याहमिहास्मिन्नुतः (१) ॥

हृद्यन्तराविष्कृतराममूर्तेः

तथा गुरुणां विपुलप्रसादात् ।

यथाकर्यंचिद्रचितेन विष्णुः

अनेन तुभ्यत्वखिलान्तरात्मा ॥ ३ ॥

Colophon :

उपदेशसहस्र्याः गद्यबन्धी यथाप्रति ।

व्याख्याता रामतीर्थेन भक्त्या भवज्ञानविद्वये ॥

इति श्री + उपदेशसाहस्र्यां गद्यस(न्दर्भ)व्याख्या समाप्ता)

श्री रामाय नमः ।

इति श्रीशंकराचार्यकृतोपदेशसाहस्र्याः पद्योजनिका नाम

टीका कृष्णतीर्थशिष्यरामतीर्थविरचितायां सहस्रोपदेशं
समाप्ता ॥ भ्रवणवदि २ रविवासरे । संवत् १८४४ (A. D.
1787) पुस्तकश्रीबहुदूरजु देवकी श्रीस्वामिपरमानन्ददास-
शिष्येण इयामादासेन लिखिता यादलिपनगरमध्ये ।

Subject : Upadeśasāhasrīvyaḥ Padayojanikā.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

This is one of the very popular minor works of the famous Śaṅkarācārya and this commentary has been published along with the text both in Bombay and Calcutta. The Bombay edition is edited by Vāsudev Lakṣmaṇa Śāstri Paṇḍikar and the Calcutta edition containing a translation by Akṣaya Kumāra Śāstri. The author calls himself the disciple of one Kṛṣṇa Tirtha.

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या—पदयोजनिका ॥

7210. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ—
PADAYOJANIKĀ.

S. S. Collection No. 29.

Substance—Paper. Size—10½ × 5 inches. Sheets—844.
Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—4300. Author—Rāmatīrtha. Complete.
Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7209.

Remarks:—The Ms. is in excellent condition.

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या—पदयोजनिका ॥

7211. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ—
PADAYOJANIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 6882. Page 90. Right column.
Substance—Paper. Size—10½ × 4½ inches. Sheets—29.
Lines—12-14 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—1100. Author—Rāmatīrtha. Incomplete.
Printed.

Beginning—Same as No. 7209.

End:

ननु सुखदुःखमो...न्वयित्वेन दृश्यस्य सत्त्वरजस्तमो-
रूपप्रकृतिकार्यत्वावगमात् कथमनृतत्वमिति सांख्यशंकाप-
वकरोति ॥ येन चेति ॥ येन दृश्यमानाकारे..... ॥

Subject: Upadeśasāhasrīvākyā otherwise known as Pada-
yojanikā; wants end.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the title
page is given—

पुस्तकं तुलजाराजस्य ।

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या—पदयोजनिका ॥

7212. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ—
PADAYOJANIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 6884. Page 90. Right column.

Substance—Paper. Size—10×4½ inches. Sheets—84.
 Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas
 —1500. Author—Rāmatīrtha. Incomplete. Printed.

Beginning :

श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीशंकराचार्येभ्यो नमः ।

प्रणम्य कृष्णं प्रणतार्तिहारिणं

गुरूनपि स्वान् परमार्थरूपिणः ।

यथा सहस्रीविवृतिर्विधीयते

कृपापि मन्दोपकृतिप्रसिद्धये ॥

सकलोपनिषदर्थसारसंग्राहिकामुपदेशसाहस्रीं गण-
 पद्यात्मिकां प्रारभमाणो भगवान् भाष्यकारः विकीर्षि-
 तस्य ग्रन्थस्य अविघ्नेन परिसमाप्तिप्रचयगमनाभ्यां शिष्टा-
 चारपरिपालनपरिलब्धादष्टि(ष्ट)सिद्धये च विशिष्टेष्टदेवता-
 तत्वानुस्मरणपूर्वकं तन्मस्कारपूर्वकं मङ्गलाचरणं मुखतः
 सम्पादयन् तस्य शारीरकप्रेरणस्य तदीयमेवानुबन्धजातं
 सूचयति ॥ चैतन्येति ॥

॥ मू ॥ चैतन्यं सर्वगं सर्वं

सर्वभूतगुहाशयम् ।

यत्सर्वविषयातीतं

तस्मै सर्वविदे नमः ॥”

End :

कूटस्थत्वादात्मनः प्रमादत्वानुपपत्तौ फलसंबन्धो न
सिद्ध्यतीति यस्त्वन्यग्रहे निवारकमित्वाद्यक्याह ॥

प्रत्ययी० ॥

अन्तःकरणतत्परिणामौ यदाभासाधारौ तयोरात्मशेष-
त्वाज्जडत्वाच्च फलाश्र..... ।

Colophon : Sheet No. 68.

इत्यात्मज्ञेयप्रकरणं समदशं विवृतम् ।

Subject : Upadeśasāhāraṅgavyākhyā Padayojanikā.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the title
page is given :

तुलजामहाराजस्य पुस्तकम् ॥

There is a loose sheet at the end containing the following
verses :

यत्पुण्यं लभते मर्त्यैः कोटिब्राह्मणभोजने ।

तत्फलं समवाप्नोति ज्ञानिनं यस्तु भाषयेत् ॥

ज्ञानवन्तं यतिं यस्तु द्वेष्यते च नराधमः ।

स शुभ्रयमाणो म्रियते यस्मादश्विर एव सः ॥

पुरा सृष्टेः शंभो परमसुखविज्ञानभरितः

त्वमेवाहं भूत्वाऽस्थनुभवसि दुःस्वानि बहुशः ।

अहं ब्रह्मास्मीति स्वगतमहिमानं स्मरसि चेत्

तदा मुक्तो भूयाः त्वयिजगदक्षेपं च विरमेत् ॥ ३ ॥

धात्री बाळे सतीनाथे पद्मपत्रमिवांभसि ।
 दग्धसर्पो यथाभाति रामराज्यं तथा कुरु ॥
 आत्मानं विन्दते यस्तु सर्वभूतगुहाशयम् ।
 श्लोकेन वा तदर्धेन क्षीणं तस्य प्रयोजनम् ॥

This Ms. has been transcribed in this library. Vide T. V.
 No. 425.

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या—पदयोजनिका ॥

7213. UPADEŚĀSĀHASRĪVYĀKHYĀ—
 PADAYOJANIKĀ.

J. L. Collection No. 961.

Substance—Paper. Size—11½ × 5½ inches. Sheets—56
 (44-99). Lines—15 to a Page. Script—Devanāgarī.
 No. of Granthas—8140. Author—Rāmatīrtha. Incom-
 plete. Wants beginning. Printed.

Beginning:

॥ मूलम् ॥ आत्मबुद्धिमनश्चक्षुरालोकार्थादिसङ्करात् ।

भ्रान्तिस्स्यादात्मकर्तेति क्रियाणां सम्मिषाततः ॥ १९ ॥

॥ व्या ॥....त्वाच्चैतत् त्रयं रज्ज्वां दृष्टसर्पधारादिवदात्मनि
 ततोऽन्यत्र च नास्तीति ज्ञात्वा त्यजेद्द्विलाषयेदात्मानं
 शोषयेदित्यर्थः ॥ १८ ॥

End, colophon—Same as No. 7209.

Subject : Upadeśapadyasandarbhavyākhyā; Padayojanikā.

From the 19th verse in the 16th Prakaraṇa up to the end.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the last sheet is given

‘ श्रीमद्भारतरङ्गभद्रगोस्वामिनां इदं पुस्तकम् ’ ॥

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या—विवरणम् ॥

7214. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ—
VIVARANAM.

Burnell's Catalogue No. 9657 a.

Substance—Palm leaf. Size—18½ × 1½ inches. Leaves—148 (1-148). Lines—6 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas—4800. Author—Bodhanidhi. Complete. Padyaprabandha only. Not printed.

Beginning :

वन्दे वरप्रदमहं वरवारणेन्द्र-

वक्त्रं सदा सितिभृदीश्वरजातमूर्जं ।

विश्वेश्वरं विबुधवन्दितपादपद्मं

संसारसंभवभयापहमानतोऽहम् ॥

शतमखपूजितपादं शतमखसहस्य(?) गोचाराकारं ।

सितजलरुहनिभनेत्रं सीतावामाङ्गमाश्रये रावम् ॥

विष्णुं पञ्चात्मकं वन्दे भक्त्या द्वादशभेदया ।

सांगवर्गो न विश्रुत्या भक्तैर्न.... पराभितम् ॥

मू० ॥ चैतन्यं सर्वगं सर्वं सर्वभूतगुहाश्रयम् ।

यत्सर्वविषयातीतं तस्मै सर्वविदे नमः ॥

व्या० ॥ चेतनमेव चैतन्यं ज्ञप्तिस्वरूपं सर्वगं स्वाविद्या-
कल्पितदिकालाकाशादिसर्वं व्याप्नोतीति सर्वगं । सर्वग-
मित्युक्ते परमार्थतः सर्वगं तदस्तीत्याशङ्का मा भूदित्याह
सर्वमिति ।

End :

तस्मान्मुमुक्षुभिर्ब्रह्मात्मज्ञानार्थिभिः गुरुभक्तैर्देवता-
भक्तैश्च यत्नेन भवितव्यमित्येवं वाक्यवृत्त्यनुसारेण जन्म-
नाशप्रकरणस्य पदार्थविवरणं कृतं देवतागुरुभक्तिप्रेरितेन
मया ।

इति सप्तदशश्लोकाः यतीन्द्रश्रीमुखोद्गताः ।

विद्वता गुरुभक्तेन मया ब्रह्मावबोधकाः ॥

उपास्य भद्रया श्रीमत् विद्याधाममुनेश्वरम् ।

श्रीमत्पदांबुजं तस्य प्रसादान्न स्वयुद्धितः ॥

येन मे निखिलाद्वैतादाकृष्य मन आत्मनि ।

स्थापितं मुनिगुरुयेन यावज्जीवं नमामि तम् ॥

यद्ब्राह्म्यसागरजयुक्तिमणीन् प्रकीर्णान्

प्राप्याधुना कतिषयान् कवयो भवन्ति ।

तस्यै नमो जनमनोऽब्जदिवाकराय

कुस्नागमार्थनिलयाय यतीश्वराय ॥

यत्पादकमलासंगाभिर्वाणं प्राप्तवानहम् ।

सर्वान्तरात्मपूज्यांस्तान् प्रणमामि गरीयसः ॥

Colophon:

इति श्रीमद्विद्याधामशिष्येण बोधनिधिना श्रद्धामात्रप्रेरितेन
कृतमुपदेशग्रन्थविवरणं समाप्तं ।

Subject: Upadeśasāhasrīvyākhyāvivarāṇam. This is a commentary on the former part of Upadeśasāhasrī padysprabandha only.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. This is another independent commentary on Upadeśasāhasrī.

The other works contained herein are—

1. Upadeśagranthavyākhyā (Prose-part).
2. Upadeśagrantha (Text only).

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या—विवरणम् ॥

7215. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ—
VIVARANAM.

Burnell's Catalogue No. 9863 a.

Substance—Palm leaf. Size—16 × 1½ inches. Leaves—165 (1-165). Lines—7 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—5500. Author—Bodhanidhi. Complete. Not printed.

Beginning:

चैतन्यप्रकरणम् ॥ चैतन्यं०

Same as No. 7214.

End, colophon and subject—Same as No. 7214.

Remarks:—The Ms. is in good condition. For the other works contained herein see under No. 7205.

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या—विवरणम् ॥

7216. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ—
VIVARANAM.

Burnell's Catalogue No. 9862. Page 90. Right column.
Substance—Palm leaf. Size—18½ × 1½ inches. Leaves—
—15 (236-250). Lines—16 to a Page. Script—Telugu.
No. of Granthas—250). Author—Bodhanidhi. Incom-
plete. Not Printed.

Beginning:

बोधज्ञानेन्द्रयोगिन्द्रपदपञ्चरजोरविः ।

राजते मे हृदाकाशे तपोध्वान्तनिर्वर्तकः ॥

ओं चैतन्यं सर्वगं०

Same as No. 7214.

End:

अमनस्क + वचः ।

अमनस्कस्य का चिन्ता + क्रियाकरणे प्राणरहितस्य
का च बाह्यक्रिया ननु मनः प्राणरहितत्वं कुतोऽवगम्यते
श्रुतेरित्याह— 'अप्राणो ह्यपनाः शुभ्र' इति श्रुतेः ।
वाक्यं यथार्थं कालादिरहितत्वादात्मनः । कालादिमध्य-
पेक्षत्वाच्च क्रियाया अनात्मविदः क्रियोपपद्यत इत्याह ।

Colophon: Leaf 246.

अबभुष्वादिभ्यस्य विवरणम् ॥

Subject: Upadeśasāhasrīvyākhyā Vivaraṇa Padyaprabandha;
from the beginning up to the 38th verse in the
Svapnasmṛtiprakaraṇa.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या—विवरणम् ॥

7217. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ—
VIVARANAM.

Burnell's Catalogue. No. 9879b.

Substance—Palm leaf. Size—12½×1½ inches. Leaves
—20 (1-26). Lines—9 to a Page. Script—Grantha.
No. of Granthas—500. Author—Bodhanidhi. Incom-
plete. Not printed.

Beginning:

...पुण्यपापलक्षणैर्यथा...ब्रह्मात्मवित् जीवन्नेव कृत-
कृत्यो भवतीत्यर्थः ॥ १४ ॥

इति दृष्टिस्वरूपविवरणम् ।

म् ॥ ईशित्वं स्वतस्सिद्धं जन्तूनां भोक्तृताम्बिता ।

(च ततोऽन्यता)

अज्ञानादित्यतोऽन्यत्वं[स]सदसीति निवर्त्यते ॥

व्या । ईक्षित्वं चित्ररूपत्वम् ।

End:

ननु यद्यपि व्यतिरिक्तोऽहं * * *

तत्सम्बन्धस्यापि साक्षित्वादित्याह-

अहंक्रियाद्याहि समस्तविक्रिया * * *

(स) कर्तृका कर्म (फलेन संहता) ।

Colophon: (Leaf 21)

अचक्षुष्ट्वादित्यस्य विवरणम् ॥

Subject: Upadeśasāhasrīvyākhyā Vivaraṇam. This Ms. contains from ईक्षित्वप्रकरण to the नान्यदत्तत् प्रकरण । But there is some disorder in the arrangement of the leaves and the Svaprasamṛtiprakaraṇa is found at the end.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The other work contained herein is Upadeśasāhasrīvyākhyā.

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या ॥

7218. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 9888b.

Substance—Palm leaf. Size—12½ × 1½ inches. Leaves—8 (12-19). Lines—9 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—200. Author—?. Incomplete. Not printed.

Beginning :

....क्षाणो ब्रह्म....भवतीति सन्न्यासफलं ब्रह्मभावा-
पत्तिं श्रावयित्वा पूर्वप्रसिद्धस्यैव सन्न्या.....श्लेषगृहमे-
धीये विकृतावाज्यभागौ यजतीतिवत् मनसा वाचेति
शब्देन इतराङ्गव्यावृत्त्यभिप्रायेण * *
तस्मात्सन्न्यासो ज्ञानाङ्गमेव न श्रवणाङ्गम् । न श्रवणाद्यधि-
कारिविशेषणत्वं सन्न्यासस्येति युक्तमुत्पश्यामः ।

End:

बुद्ध्यादौ सन्धुषाधां च तथासत्यविशेषता ।

यस्य चेत्यात्मनो ज्ञाता तस्य कार्यः कथं भवेत् ॥ ३० ॥

बुद्धीन्द्रियादिदेहलक्षणे विद्यमाने जाग्रत्स्वप्नयोरुपा-
धौ तथा । असत्यविद्यमाने च सुषुप्ते निर्विशेषत(?)यस्य
शास्त्राचार्यानुगृहीतस्यात्मनो ब्रह्मरूपस्यावगता वेदाचा-
र्यद्वारेण वेदान्तवाक्या तदा कृतार्थोसौ तस्य करणीयः
न किञ्चिदपि भवेत् । एवं.. एषाभिर्विमर्शं कर्तव्यमि-
त्याह ॥

Subject: Upadeśasāhasrīvyākhyā Padyabhāga fragmentary;
up to verse 30 in the Svapnasmṛtiprakaraṇa.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition. The other work
contained herein is

‘ सिद्धान्ततत्त्वम् ।

॥ उपदेशसाहस्रीव्याख्या ॥

7219. UPADEŚASĀHASRĪVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 9879 a.

Substance—Palm leaf. Size—12 $\frac{1}{2}$ × 1 $\frac{1}{2}$ inches. Leaves—13 (1-13). Lines—9 to a Page Script—Grantha. No. of Granthas—220. Author—? Incomplete. Not printed.

Beginning:

....चेत्किं कर्मः । न तु तावदाशान्त्यादिपदं श्रवणलक्षकम् ।
 “सम्भवत्येकवाक्यत्वे वाक्यभेदो हि दूषणम्” इति
 व्यर्थोक्तेः वृद्धोक्तेः । ततश्च शमादयोत्तरवाक्ये विधीयञ्चे-
 न्त्य एत्वेषु(?) विधिरेव नास्तीति वदन्ति । तेषां कथं
 शमादीनां श्रवणमाङ्गत्वम् ।

End:

अत एव समजन्मविप्रत्वप्रदे कर्मणि प्रारब्धे उत्पन्न-
 तत्त्वज्ञानस्य पुनर्देहान्तरं जायते एव । प्रारब्धस्य ज्ञानेना-
 निवृत्तेः । आचार्यास्तु तदपि नेच्छन्ति कर्म हि नैकमेव
 प्रारब्धतामश्नुते । किं तु तत्तत्क्षणवृत्तिबह्वल्पसुखदुःख-
 हेतुगुणालक्ष कर्मणामनेकेषां प्रयाणकालोद्भूतवृत्तिकणां
 प्रारब्धता एकेन..... ।

Colophon: Nil.

Subject: Upa-deśasāhasrīvya-khyā.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition, It wants both

beginning and end. The other work contained herein is *Upadeśasāhasrīvyākhyā-Vivaraṇam*. This work has not been identified by Burnell.

॥ एकश्लोकीव्याख्या ॥

7220. EKAŚLOKĪVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 9829h.

Substance—Palm leaf. Size— $9\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—10 (75-84). Lines—5 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—60. Author—Svayamprakāśayati. Complete. Not Printed.

Beginning :

वेदा निश्चसितं यस्य पञ्चभूतानि वीक्षितम् ।

स्मितं चराचरं यस्य तं रामं शरणं भजे ॥

ब्रह्मा मङ्गलदेवता पतिरयञ्चन्द्रार्धचूडोऽथवा

व्यासश्रीशुक एव नूनमिति यो लोकैस्सदालोच्यते ।

कारुण्यामृतवारिधिन्त्रिजगतां कल्याणमूर्तिं गुरुं

सेवे तारितिशिष्यवर्गमनिश्चं गोपालयोगीश्वरम् ॥

श्रीमद्गोपालयोगीन्द्रप्रसादादेव केवलम् ।

व्याख्यानमेकश्लोकस्य क्रियते स्वात्मदीपनम् ॥

इह खलु भगवान् सर्वज्ञः “अष्टवर्षे चतुर्वेदीं द्वादशे सर्वज्ञास्त्विति । षोडशे कृतवान् भाष्यं द्वात्रिंशे मुनिरत्य-

गात् ॥ ” इत्यादिगुणविशिष्टो भगवत्पादाभिधानो दुर्वादि-
 दर्वाकरमन्त्रराजशङ्कराचार्यः तीर्थैरिव त्रिभुवनं पावयन्
 सदैर्धैरिव संरक्षयन् चान्द्रेरिवाध्याययन् कल्याणचरित्रै
 रत्नैरिवालङ्कर्वन् शश्वद्विश्वं विचचार ॥ तत्र ग्रामविशेषे
 कृष्माण्डमिव पाण्डराङ्गमुलूकमिव सूर्यावलोकनाक्षमं ल-
 ज्जया जनावलोकनाक्षमं त्राहि त्राहीति प्रणमन्तं कञ्चन
 कुष्ठिनं आलोक्य परमकारुणिकत्वेन तावदेनं संसारसङ्क-
 टान्मोचयिष्यन् कृतार्थीकुर्यामिति निश्चित्य ‘ तेषामहं समु-
 द्दर्ता मृत्युसंसारसागरात् ’ इति कृतप्रतिज्ञापरिपालनार्थ-
 न्तथा चकार ॥

End :

नित्यबुद्धमुक्तस्वभावपरमानन्दब्रह्मैवाहमस्मीति ज्ञात्वा
 कृतकृत्यो भवेत् ॥

श्रवणमननशीलाभित्वमन्ते निवासात्

गुरुवरमपि देव त्वन्मयं त्वत्प्रसादात् ।

निजसुखजलराशौ गाढमग्नो न जाने

किमिह वचनजालैस्त्वारूच सीतासमेतम् ॥

Colophon :

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमद्द्वोपालयोगिन्द्रशिष्य श्री-
 मत्स्वयम्प्रकाशयतिना विरचितैकश्लोकव्याख्यानं

सम्पूर्णम् ॥

Subject : Ekaślokīvyākhyā, a commentary on Śaṅkara's Ekaśloki a single stanza said to have been addressed to a leper with a view to liberate him from the bondage of recurring births by imparting to him the knowledge of Vedānta.

Remarks :—The Ms. is in a fairly good condition. For the other work contained herein see remarks under No. 7789. For details about the author see under No. 7677. Ekaśloki is itself printed by Sri Vānt Vilās Press, Srirangam in the Memorial Edition.

॥ एकश्लोकीव्याख्या ॥

7221. EKASĠOKĪVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 9914 d. Page 95. Right column.
Substance—Palm leaf. **Size**—13×1 inches. **Leaves**—4 (32-35). **Lines**—7 to a Page. **Script**—Grantha. **No. of Granthas**—57. **Author**—Svayamprakāśayati. **Complete.**
 Not printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7220.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

For the other works contained herein, vide under No. 936 Vol. II.

॥ काशिकापञ्चकम् ॥

7222. KĀŚIKĀPAÑCAKAM.

S. S. Collection No. 37 b.

Substance—Paper. Size—10½ × 4½ inches. Sheet—1.
Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—8. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning :

श्रीगणेशाय नमः ॥

ओं मनोनिवृत्तिः परमोपशान्तिः

सातीर्थवर्या मणिकर्णिका च ।

ज्ञानप्रवाहो विमला हि गङ्गा

सा काशिकाऽहं निजबोधरूपः ॥ १ ॥

यस्यामिदं कल्पितमिन्द्रजालं

चराचरं भाति मनोविलासम् ।

सञ्चित्सुखैकं जगदात्मरूपं

सा का० ॥ २ ॥

पञ्चात्मकोशेषु विराजमाना

बुद्धिर्भवानी प्रतिदेहगेहे ।

साक्षी शिवः सर्वगतान्तरात्मा

सा का० ॥ ३ ॥

काश्या हि काश्यते काक्षी काशी सर्वप्रकाशका ।

सा काशी विदिता येन तेन प्राप्ता हि काशिका ॥ ४ ॥

काशीधेत्रं शरीरं त्रिशुवनजननी व्यापिनी ज्ञानगङ्गा

मक्तिः श्रद्धा गयेयं निजगुरुचरणध्यानयोगः प्रयागः ।

विशेषो यत्तुरीयस्सकलतनुमनस्साधिभूतान्तरात्मा ।

देहे सर्वे मदीये हृदि वसति पुनस्तीर्थमन्यत्किमस्ति ॥ ५ ॥

Colophon: Nil.

Subject: Kāśīkāpañcakam 1-5 ślokas.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

This work is included in the printed work called Vedānta-
stotra Sangraha published from Lucknow.

॥ कौपीनपञ्चकम् ॥

7223. KAUPĪNAPANÇAKAM.

S. B. Collection No. 67 e.

Substance—Paper. Size—10×4½ inches. Sheet—1
(3rd). Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—10. Author—Śaṅkarācārya. Complete.
Printed.

Beginning:

वेदान्तवाक्येषु सदा रमन्तः

मिमांसमात्रेण च तुष्टिमन्तः ।

अशोकवन्तः करुणैकवन्तः

कौपीनवन्तः खलु भाग्यवन्तः ॥ १ ॥

End:

पञ्चाक्षरं पावनमुच्यन्तः

पतिं पशूनां हृदि सावयन्तः ।

मिथाधिनो दिक्षु परिभ्रमन्तः

कौपीनवन्तः खलु भाग्यवन्तः ॥ ५ ॥

Colophon:

इति श्रीशङ्कराचार्यविरचितं कौपीनपञ्चकं समाप्तम् ॥

Subject: Kaupīnapāñcakam.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The other works contained herein are a. Śivastotra; b. Śaṅkara's Vijñānanaṅkā, and c. Upadeśapāñcaka. This work is published in many places including the Sri Vāpi Vilas Press, Srirangam, under the name Yatipāñcakam.

॥ कौपीनपञ्चकम् ॥

7224. KAUPĪNAPĀÑCAKAM.

P. A. Collection No. 78 a.

Substance—Paper. Size—7 $\frac{1}{2}$ × 4 inches. Sheet—1.

Lines—12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—10. Author—Śaṅkarācārya. Complete.

Not printed.

Beginning, end and subject—Same as No. 7223.

Colophon: Nil.

Subject: Kaupīnapāñcaka.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The other works contained herein are Māyāpāñcaka and Pādūkāpāñcaka.

॥ चिदानन्दात्मकस्तोत्रम् ॥

7225. CIDĀNANDĀTMĀKASTOTRAM.

Burnell's Catalogue No. 8879. Page 202. Left column.

Substance—Paper. Size— $4\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ inches. Sheets—6.
 Lines—5 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas
 —15. Author—Śaṅkarācārya Complete. Not printed.

Beginning:

तदा नैव बालो युवा भोगलो लो

तदा नैव बृद्धो समासीनकालः ।

न वा साधुश्रिलोऽन्यथाऽसाधुशीलः

चिदानन्दसिन्धौ यदाहं निमग्नः ॥ १ ॥

तदा नो जीवो वा (नीं न जीवो) शिवो नापि कर्ता

तदा नैव भोक्ता न भर्ताऽनुमन्ता ।

तदा नो विरिञ्चिर्विधिर्नापि विष्णुः

चिदानन्दसिन्धौ यदाहं निमग्नः ॥ २ ॥

तदा नापि बद्धो न मुक्तो न रागी

विरागी न सङ्गी तदा नो वियोगी ।

न भोगी न योगी न संसाररोगी

चिदानन्दसिन्धौ यदाहं निमग्नः ॥ ३ ॥

तदा नापि जाग्रत्सुषुप्तिर्न चास्ति

न वा स्वप्न (ए)षां तुरीयापि काचित् ।

न वा चोन्मनीनो गता मांति यस्मिन्

चिदानन्दसिन्धौ यदाहं निमग्नः ॥ ४ ॥

तदा नैव सूक्ष्मं महास्थूलमेकं

न चाजंगमं जङ्गमं कापि किञ्चित् ।

न कर्माणि घर्मोऽप्यघर्मो न कश्चित्
चिदानन्दसिन्धौ यदाहं निमग्नः ॥ ५ ॥

तदा कामिनी नैव कामी न कामो
न वा क्लीब.... त्ये च वर्णाश्रमादि ।
न वा शिष्यवर्गो गुरुर्वा न चास्ते
चिदानन्दसिन्धौ यदाहं निमग्नः ॥ ६ ॥

तदा ना... नं प्राणरोधो निरोधो
न चाकारणा नो तथोद्धारणा नो ।
न वा ध्यानमेकं समाधिर्न कश्चित्
चिदानन्दसिन्धौ यदाहं निमग्नः ॥ ७ ॥

तदा नाप्यभेदो न खेदो न बोधो
न चाबोधयज्ञो(?)विनोदो न खेदः ।
अहो नो मृकुन्दो न चानन्दकन्दो
चिदानन्दसिन्धौ यदाहं निमग्नः ॥ ८ ॥

तदा न स्मृतिर्विस्मृतिर्नो बहिर्नो
तथा नान्तरो साधको नापि तीर्था ।
असिद्धो न सिद्धो न चासुधयेष्टां (?)
चिदानन्दसिन्धौ यदाहं निमग्नः ॥ ९ ॥

तदा नैव क्लिष्टो न तुष्टो न किञ्चित्
न चार्किचिदेवेति कोटिद्वयेन ।

यथा वस्तुतोऽहं तथेन्नोसि सिद्धः

चिदानन्दसिन्धौ यदाहं निमग्नः ॥ १० ॥

Colophon :

इति श्रीपरिब्राजकाचार्यश्रीमच्छंकराचार्यविरचिते चिदानन्दात्मक-
स्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

Subject: Cidānandātmakastotram.

Remarks:—The Ms. is in good condition though full of scriptorial blunders.

This is a work ascribed to Śaṅkara by the colophon and not printed anywhere. Though the title calls it *Aṅgakam* it contains ten verses. All of them are given in full.

॥ ज्ञानसंन्यासः ॥

7226. JÑĀNASANYĀSAH.

Burnell's Catalogue No. 6471. Page 91. Left column.
Substance—Paper. Size—4½ × 8 inches. Sheets—7.
Lines—7-8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—41. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Not
printed.

Beginning :

श्रीगुरुभ्यो नमः ।

बहिरन्तस्वित्तं देवमात्मानं परमेश्वरम् ।

दृश्यादृश्यादिसद्रूपं विश्वमेकं नमाम्यहम् ॥ १ ॥

यतीनामुत्तमाचरो मोक्षसाधनरूपकं ।

मोदपाशविनिर्मुक्तो देहं त्यजान्ति(ति) ह(हि) भुवम् ॥ २ ॥

End:

आत्माकाशादिवत्पूर्णो देशकालादिवर्जितः ।

अज्ञानकार्यरहितं अधनश्रुतिषु वृतम् (१) ॥ ४० ॥

एकोऽपि तु जगत्सर्वे एकमाकाशमालयम् ।

ईश्वरस्य गृहं विश्वं कृतसीमानुलंघनम् ॥ ४१ ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमच्छङ्कराचार्यविरचिते

ज्ञानसंन्यासः समाप्तः ॥

Subject: Jnānasanyāsa, in 40 verses.

Remarks:—The Ms. is in excellent condition. This Ms. is full of scriptorial blunders. This work is ascribed to Śaṅkara but not printed any where as such.

॥ दक्षिणामूर्त्यष्टकम् ॥

7227. DAKSINĀMŪRTYASTAKAM.

Burnell's Catalogue No. 12718.

Substance—Paper. Size—4½ × 2½ inches. Sheets—4.
Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—25. Author—Śaṅkarācārya. Complete.
Printed.

Beginning:

श्रीसाम्बसदाशिवाय नमः ॥

विश्वम्दर्पणवद्व्यमाननगरीतुल्यं निजान्तर्गतं

पश्यन्मात्मनि यावया बहिरिवोद्भूतं यथा निद्रया ।

यस्साक्षात्कुरुते प्रबोधसमये स्वात्मानमेवाद्रयं
तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥

End:

सर्वात्मत्वमिति स्फुटीकृतमिदं यस्मादमुष्मिस्तवे
तेनास्य श्रवणात्तदर्थमननाद्भ्यानाच्च सङ्कीर्तनात् ।
सर्वात्मत्वमहाविभूतिसहितं स्यादीश्वरत्वं स्वतः
सिद्धपेत्तपुनरष्टधा परिणतं चैश्वर्यमव्याहृतम् ॥ १० ॥

वटविटपिसमीपे भूमिभागे निषण्णं
सकलमुनिजनानां ज्ञानदातारमारात् ।
त्रिभुवनगुरुमीशं दक्षिणामूर्तिदेवं
जननमरणदुःखछेददक्षं नमामि ॥

Colophon :

दक्षिणामूर्त्यष्टकं सम्पूर्णम्
शङ्कराचार्यकृतं दक्षिणामूर्त्यष्टकम् स्तोत्रम् ॥

Subject. Dakṣiṇāmūrtyaṣṭakam a Vedāntic poem 1-11 ślokas.

Remarks:—The Ms. is in good condition. This work is very familiar and is published in all parts of India, sometimes with translation also.

DAKṢINĀMŪRTYAṢṬAKAM.

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7228	B. L. 5490	Paper.	5½ × 3	5	6	Devanāgarī.	Complete;
7229	" 8564	"	4½ × 3½	4	8 or 9	"	"
7230	" 5937	"	8½ × 9½	1	20	"	"
7231	" 12064	Palm leaf.	8½ × 1½	4	6	Grantha.	"
7232	" 12234	"	11½ × 1½	4	5	"	"
7238	Not noticed by Burnell						
7284	" 12720	Paper.	5 × 3½	2	8	Devanāgarī.	"
7285	" 12721 a	"	5½ × 3½	3	8	"	"
7286	" 12725	"	7½ × 4½	8	10	"	"
7297	" 18406	"	4½ × 2½	5	6	"	"
	" 18406	"	6½ × 8½	5	6	"	"

DAKṢINĀMŪRTYAṢṬAKAM (Contd.)

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Lines		Script.	Complete or otherwise.
				Sheets or leaves.	per Page or sheet.		
7238	"	Paper.	9½ × 9½	8	6	Davanāgarī.	Complete.
7239	"	"	4½ × 2½	8	7	"	"
				(3-5)			
7240	J. L.	"	5½ × 3½	5	6	"	"
7241	"	"	5 × 3½	4	7	"	"
7242	T. S.	"	5 × 8	4	8	"	"
7243	S. K.	"	8½ × 6	2	13	"	"
7244	G. K. D.	"	8 × 4½	2	8	"	"
7245	"	"	4½ × 4	8	4	"	"
7246	"	"	9 × 8½	3	6	"	"
7247	"	"	11 × 4½	2	3	"	"
7248	J. L.	"	4½ × 9½	2	10	"	Incomplete 1-6 Slokas.

DETAILED REMARKS

on the

DAKṢINĀMŪRTYAṢṬAKA MSS.

- 7233 The other work contained herein is Abhilāṣaṣṭakam.
 7235 This Ms. contains one more additional verse at the end as follows:

‘ स्फटिकरज्जतवर्णैर्मौक्तिकैरक्षमालां
 कलशममृतविद्यां ज्ञानमुद्रां करामात् ।
 दधतमुरगकक्षं चन्द्रचूडं त्रिनेत्रं
 विविधरुचिरभूषं दक्षिणामूर्तिमीडे ’ ॥

- 7236 After the colophon is given—
 नमः शिवाय साम्बाय सगणाय ससुनवे ।
 सनन्दिने सगङ्गाय सवृषाय नमो नमः ॥

॥ दक्षिणामूर्तिस्तोत्रव्याख्या—मानसोल्लासः ॥

7249. DAKṢINĀMŪRTISTOTRAVYĀKHYĀ—
 MĀNASOLLĀSAH.

Burnell's Catalogue No. 6452. Page 91. Eight column.
 Substance—Paper. Size—10×4½ inches. Sheets—28.
 Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—850. Author—Suresvara. Complete, Printed.

Beginning:

ओं नमः श्रीगणाधिपदे ।

आत्मलाभात्परो लाभो नास्तीति कवयो विदुः ।
 तद्धामार्थं कविः स्तौति स्वात्मानं परमेश्वरम् ॥
 स्वेच्छया सृष्टमाविश्य विश्वं यो मनसि स्थितः ।
 स्तोत्रेण स्तूयतेऽनेन स एष परमेश्वरः ॥
 अस्ति प्रकाशत इति व्यवहारः प्रवर्त्तते ।

End:

अन्तर्लक्ष्यविलीनचित्तपवनो योगी सदा वर्तते
 यावन्निश्चलतां गमिष्यति तदा स्वात्मन्यवस्थोच्यते ।
 मुद्रा सैव हि खेचरीति कथिता यस्य प्रसादाद्गुरोः
 भावाभावविवर्जितं स्फुरति तत्तत्त्वं भजे श्लांभवम् ॥ २१ ॥

Colophon :

इति श्रमिन्परमहंसपरिव्राजकाचार्यशंकरभगवत्पादाचार्यविरचित
 दक्षिणामूर्तिस्तोत्रभावार्यप्रतिपादकसुरेश्वराचार्यविरचिते
 मानसोल्लासे दशमोलासः समाप्तः ॥

Subject : Dakṣiṇāmūrtistotraṅvyaśkhyā known as Mānaso-
 llāsā 1-10 Ullāsās; with text.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. On the title
 page is given

हे पुस्तक + काशीदेशाह्वन + अणिले अस्से ।

This Ms. is edited and published by A. Mahādevaśāstri
 Adyar. It contains the text, commentary and English
 translation.

॥ दक्षिणामूर्तिस्तोत्रव्याख्या—मानसोल्लासः ॥

7250. DAKṢIṆĀMŪRTISTOTRAVYĀKHYĀ—
MĀNASOLLĀSAH.

J. L. Collection No. 965.

Substance—Paper. Size—10×4½ inches. Sheets—14.
Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—300. Author—Suresvara. Incomplete. Printed.

Beginning—Same as No. 7249.

End :

महामेरुसमानस्य समुद्धरणकर्माणि ।

अत्यल्पतुल्यमूलत्वलघिमा चेति कल्पनम् ॥ ४७ ॥

स्वशरीरप्रकाशेन सर्वथा.....

प्राकाम्यमिदमैश्वर्यमिति केचित्प्रचक्षते ॥

स्वेच्छामात्रेण लोकानां सृष्टिस्थित्यन्तकल्पना ।

Colophon: (Sheet 2)

इति श्रीदक्षिणामूर्तिस्तोत्रार्थप्रतिपादके प्रबन्धे मानसोल्लासे
प्रबन्धोल्लाससंग्रहः ।

Subject: Dakṣiṇāmūrtistotravyākhyā otherwise known as
Mānasollāsa.

Remarks:—The Ms. is in a bad condition and wants a few lines
at the end.

॥ दक्षिणामूर्तिस्तोत्रव्याख्या—मानसोल्लासः ॥

7251. DAKṢINĀMŪRTISTOTRAVYĀKHYĀ—
MĀNASOLLĀSAH.

J. L. Collection No. 966.

Substance—Paper. Size—9½ × 4 inches. Sheets—24 (2-25).

Lines—9 to a page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—345. Author—Suresvara. Incomplete. Printed.

Beginning:

मू ॥ ... दृश्यमाननगरीतुल्यं × दक्षिणामूर्तये ॥

अस्यार्थः ॥

अन्तरस्मिन्निमे लोका अन्तर्विश्वमिदं जगत् ।

बाह्विर्न्मायया भाति दर्पणे प्रतिबिम्बवत् ॥

End, colophon and subject—Same as No. 7249.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition.

॥ दक्षिणामूर्त्यष्टकव्याख्या—तत्त्वसुधा ॥

7252. DAKṢINĀMŪRTYASTAKAVYĀKHYĀ—
TATTVASUDHĀ.

G. K. D. Collection No. 250.

Substance—Paper. Size—12 × 5 inches. Sheets—18.

Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—350. Author—Svayamprakāśayati. Complete.

Not printed.

Beginning :

श्रीगणेशाय नमः ॥

मौनव्याख्या + दक्षिणामूर्तिमीडे ॥ १ ॥

कैवल्यानन्दयोगिन्द्रशुद्धानन्दयतीश्वरौ ।

नत्वारभे लघुव्याख्यां दक्षिणाशामुखस्तुतेः ॥

इह खलु सर्वज्ञो भगवान् भाष्यकारो लोकानुग्रहैक-
प्रयोजनकृतशारीरपरिग्रहः सकलवेदान्तदुग्धोदधौ न्याय-
मन्दरेण विचारनिर्मथनादाविर्भूताद्वैतामृतस्य विन्यासक-
लक्षभूतं दक्षिणामूर्तिस्तोत्रं सकललोकानुजिष्टक्षया भोक्तृ-
जीवभोग्यजगद्भोगप्रदपरमेश्वरमोक्षप्रदगुरुणापत्यन्ताभेद-
बोधकं सकृत्पाठश्रवणार्थमननादिमात्रेण परमपुरुषार्थप्रा-
पकमारभमाणः तस्य वेदान्तसारभूतनवनीतपिण्डात्मक-
त्वेन तदीयविषयादिभिरेव तद्व्याभिद्धिमाभिप्रेत्यादौ प्रती-
चः सकलजगदधिष्ठानत्वेन परमेश्वरतां दर्शयन् दक्षिणा-
मुखं परमेश्वरं मनसा पूजयति-

॥ श्लोकः ॥ विश्वं दर्पण + दक्षिणामूर्तये ॥

End:

सर्वात्मत्वं × ऐश्वर्यमव्याहृतं ॥ १० ॥

अव्याहृतम् ॥ क्वचिदपि अप्रतिहतं सिद्ध्येत् । स
एकधा भवति त्रिधा भवति । स यदि पितृलोककामो

भवति सकल्पादेवास्य पितरस्समृत्तिष्ठन्तीत्यादि श्रुत्युक्तं
सर्वं भवेदित्यर्थः ॥

एवमेषा कृता व्याख्या दक्षिणाशामुखस्तुतेः ।

यथासति तथा तुष्टो दक्षिणामूर्तिरस्तु नः ॥

Colophon :

इति श्रीमत्परमहंसपारिव्राजकाचार्यश्रीकैवल्यानन्दयोगिन्द्रपाद-
कमलशुक्लायमाणस्वयम्प्रकाशयतिना विरचिता दक्षिणामू-
र्तिस्तोत्रव्याख्या तत्त्वसुखाख्या सम्पूर्णा ॥

प्रमाथीवत्सरे चैव फाल्गुने चासिते तथा ।

समाप्तिमगमद्ग्रन्थः पञ्चम्यां स्थिरवासरे ॥

Subject: Dakṣiṇāmūrtistotra with vyākhyā called Tattvasudhā.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

This author has written many works. For detailed remarks see under No. 7677.

॥ दक्षिणामूर्त्यष्टकव्याख्या—तत्त्वसुधा ॥

7253. DAKṢIṆĀMŪRTYĀṢṬAKAVYĀKHYĀ—

TATTVASUDHĀ.

Burnell's Catalogue No. 8847. Page 202. Left column.
Substance—Paper. Size—9½ × 4½ inches. Sheets—20.
Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—350. Author—Svayamprakāśayati. Complete.
Not printed.

Beginning, subject and remarks—Same as No. 7252.

End:

सङ्कल्पादेवास्य पितरः समुत्पिष्टन्तीत्यादि श्रुत्युक्तं
सर्वं भवेदित्यर्थः ॥

वटविटापि + छेददक्षं नमामि ॥ ११ ॥

चित्रं + न संशयः ॥ १२ ॥

ओं नमः प्रणवार्थाय शुद्धज्ञानैकमूर्तये ।

निर्मलाय प्रज्ञान्ताय दक्षिणामूर्तये नमः ॥ १३ ॥

Colophon:

इति दक्षिणामूर्तिस्तोत्रम् ।

एवमेषा + अस्तु नः ॥

वामेन सीतां परिरभ्य बाहुना

वामाङ्गुलमां दक्षि सुद्रया नुताम् ।

तत्त्वंकरेणोपाविशन्तमद्वयं

हनूमते दाशरथिं हरिं भजे ॥ ११ ॥

भास्वद्रत्नासनस्थं मणिनिकरलसत्सर्वहेमाद्रिभूषं

हैमाहीन्द्रत्रिसूत्रीविजितकटिलसत्वाचकौसुम्भचेलम् ।

सान्द्रानन्दं सुरक्ताभयवरदकरं स्मेरवक्त्रं त्रिनेत्रं

साङ्गं चन्द्रार्धमौलिं कटिमरकतकामन्द्रमूर्तिं भजामि ॥

इति श्रीमत्परमहंस + तत्त्वसुधारुया समाप्ता ॥

Remarks: —The Ms. is in good condition.

भवति सकल्पादेवास्य पितरस्समुचिष्ठन्तीत्यादि भुस्युक्तं
सर्वं भवेदित्यर्थः ॥

एवमेषा कृता व्याख्या दक्षिणाशामुखस्तुतेः ।

यथामति तथा तुष्टो दक्षिणामूर्तिरस्तु नः ॥

Colophon :

इति श्रीमत्परमहंसपारिव्राजकाचार्यश्रीकैवल्यानन्दयोगिन्द्रपाद-
कमलभृङ्गायमाणस्वयम्प्रकाशयतिना विरचिता दक्षिणामू-
र्तिस्तोत्रव्याख्या तत्त्वसुधाख्या सम्पूर्णा ॥

प्रमाथीवत्सरे चैव फाल्गुने चासिते तथा ।

समाप्तिमगमद्ग्रन्थः पञ्चम्यां स्थिरवासरे ॥

Subject: Dakṣiṇāmūrtistotra with vyākhyā called Tattvasudhā.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

This author has written many works. For detailed remarks see under No. 7677.

॥ दक्षिणामूर्त्यष्टकव्याख्या—तत्त्वसुधा ॥

7253. DAKṢIṆĀMŪRTYAṢṬAKAVYĀKHYĀ—
TATTVASUDHĀ.

Burnell's Catalogue No. 8847. Page 202. Left column.
Substance—Paper. Size—9½ × 4½ inches. Sheets—20.
Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—350. Author—Śvayamprakāśayati. Complete.
Not printed.

Beginning, subject and remarks—Same as No. 7252.

End:

सङ्कल्पादेवास्य पितरः समुत्तिष्ठन्तीत्यादि श्रुत्युक्तं
सर्वं भवेदित्यर्थः ॥

वटविटापि + छेददक्षं नमामि ॥ ११ ॥

चित्रं + न संशयः ॥ १२ ॥

ओं नमः प्रणवार्थाय शुद्धज्ञानैकमूर्तये ।

निर्मलाय प्रशान्ताय दक्षिणामूर्तये नमः ॥ १३ ॥

Colophon:

इति दक्षिणामूर्तिस्तोत्रम् ।

एवमेषा + अस्तु नः ॥

वामेन सीतां परिरभ्य बाहुना

वामाङ्गुलमां दक्षि सुद्रया नुताम् ।

तत्स्वङ्करेणोपाविशन्तमद्वयं

हनूमते दाशरार्थि हरिं भजे ॥ ११ ॥

भास्वद्रत्नासनस्थं मणिनिकरलसत्सर्वहेमाद्रिभूषं

हैमाहीन्द्रत्रिसूत्रीविजितकटिलसत्वाचकौसुम्भचेलम् ।

सान्प्रानन्दं सुरक्ताभयवरदकरं स्मेरवक्त्रं त्रिनेत्रं

साङ्गं चन्द्रार्धमौलिं कटिमरकतकामन्द्रमूर्तिं भजामि ॥

इति श्रीमत्परमहंस + तत्त्वसुधाख्या समाप्ता ॥

Remarks: —The Ms. is in good condition.

॥ दक्षिणामूर्त्यष्टकव्याख्या—तत्त्वसुधा ॥

7254. DAKṢINĀMŪRTYAṢṬAKAVYĀKHYĀ—
TATTVASUDHĀ.

T. S. Collection No. 179.

Substance—Paper. Size—11×4½ inches. Sheets—11.
Lines—7 or 8 to a Page, Script—Devanāgarī. No. of
Granthas— Author—Svayamprakāśa. Incomplete.
Not printed.

Beginning and subject—Same as No. 7252.

End:

॥ मूलं ॥ राहुग्रस्तं + मूर्त्ये ॥

• •
यथा राहुणा ग्रस्तो दिवाकरमन्दो वा स्फुटं न प्रका-
शत इत्येता... ॥

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ दक्षिणामूर्त्यष्टकव्याख्या—तत्त्वसुधा ॥

7255. DAKṢINĀMŪRTYAṢṬAKAVYĀKHYĀ—
TATTVASUDHĀ.

G. K. D. Collection No. 185.

Substance—Paper. Size—8½×4 inches. Sheets—11.
Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—400. Author—Svayamprakāśayai. Incomplete.
Not printed.

Beginning :

मङ्गलं दिशतु मे विनायको मङ्गलं दिशतु मे सरस्वती ।

मङ्गलं दिशतु मे महेश्वरो मङ्गलं दिशतु मे महेश्वरी ॥ १ ॥

Same as No. 7252.

End, colophon and subject—Same as No. 7252.

Remarks:—The Ms. is in good condition. It requires a few words alone at the end.

॥ दशश्लोकी ॥

7256. DAŚAŚLOKĪ.

Burnell's Catalogue No. 8880. Page 202. Left column.
Substance—Paper. Size— $4\frac{3}{4} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Sheets—8.
Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—15. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning :

श्रीगणेशाय नमः ॥

न भूमिर्न तोषं न तेजो न वायुः

न खं नेन्द्रियं न(नैव) तेषां समूहः ।

अनैकान्तिकत्वात्सुषुप्त्यैकसिद्ध-

स्तदेकोऽवशिष्टः शिवः कोवलोऽहम् ॥ १ ॥

End.

न चैकान्तदन्यद्द्वितीयं कुतस्स्वात्

न वा केवलत्वं न चाकेवलत्वम् ॥

न शून्यं न चाशून्यमद्वैतकृत्वात्

कथं सर्ववेदान्तसिद्धं ब्रवीमि ॥ १० ॥

Colophon :

इति भी निर्वाणदशकम् ॥ श्रीशङ्कराचार्यविरचितं दशश्लोक-
[ानि] शिवस्तोत्रम् सम्पूर्णम् ॥

Subject: Nirvāṇadaśakam otherwise known as Daśaśloki a poem which describes Ātman by a process of elimination 1-10 slokas.

Remarks :— The Ms. is in a fairly good condition. This work is published by Sri Vāni Vilās Press, Srirangam in the Memorial edition and also with an English translation by S. Venkataramanan at Madras. This work is otherwise known as Daśaśloki.

DASASLOKĪ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7257	B. L. 8881	Paper.	4½×3½	3	3	Devanāgarī.	Complete
7258	" 8937	"	8½×9½	2 (194 & 195)	20	"	"
7259	" 12252	Palm leaf.	8×1½	3 (99-101)	4	"	"
7260	Ms. Not noticed by Burnell						
7261	No. 12786	Paper.	8½×2½	?	?	"	"
7262	" 13545	"	9½×4	2	9	"	"
7263	" 18569	"	9×4½	1	12	"	"
7264	" 18573	"	8×4	2	9	"	"
7265	" 18574	"	8×5	2	9	"	"
7266	" 18575	"	10×5	2	8 or 9	"	"
7267	" 18576	"	7½×4½	1	14	"	"

DABASLOKI (Contd.)

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7267	" 13580	Paper.	5½ × 8½	4	8	Devanāgarī.	Complete.
7268	" 15566 k.	Palm leaf.	15½ × 1	1 (49th)	6	Telugu.	"
7269	T. S. 968	Paper.	8 × 4	2	8	Devanāgarī.	"
7270	P. A. 9	"	7 × 5½	1 (4th)	15	"	"
7271	S. S. 37 a.	"	10½ × 4½	1	10	"	"
7272	J. L. 956 f.	"	11½ × 4½	1 (4th)	9	"	"

DETAILED REMARKS

on the

DASASLOKĪ MSS.

7268 & 4 Colophon--

इति हस्तामलकस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

7267 There is an additional verse given at the beginning--

‘देहबुध्या तु दासोऽहं जीवबुद्ध्या तदंशकः ।

आत्मबुद्ध्या त्वमेवाहं इति मे निश्चला मतिः ॥’

And also at the end—

‘यथा वेददृष्टेव ते स्रतकाद्यै-

....बुद्धियुक्तयते स्रतकीर्ति ।

तथा वेदवेद्यं विशुद्धात्मकत्वं

स्वकीयं ग्रहं तं विवादं कथन्ते ॥’

Colophon:

इति मर्षणसंवादे एकादशस्तोत्रं सम्पूर्णं ॥

श्रीवसिष्ठार्पणमस्तु ॥

इवकमलमण्डले सूर्यविम्बासनस्थं

सकलभुवनबीजं सृष्टिसंहारहेतु ।

निरतिशयसुहंसामात्मजोतशिरूपं

विततभुवनवन्ति चिन्तयेदात्मरूपम् ॥

7268 The marginal note calls the work Siddhāntabindupra-
karaṇa. For the other works contained herein see
remarks under No. 7139.

- 7271 The other work contained herein is *Kāśīkāpañcakam*.
 7272 For the other works contained herein see remarks under
 No. 7140.

॥ द्वादशमञ्जरी ॥

7273. DVĀDAŚAMAÑJARĪ.

Burnell's Catalogue No. 9858 c.

Substance—Palm leaf. Size— $11\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—
 2 (2 & 3) at the end. Lines—7 to a Page. Script—Gran-
 tha. No. of Granthas—15. Author—Śāṅkarācārya.
 Complete. Printed.

Beginning:

मूढ जहीहि धनागमवृष्णाम् ।
 कुरु सहुदि मनसि विवृष्णाम् ।
 यल्लमसे निजकर्मोपाचं
 वित्तं तेन विनोदय चित्तम् ॥ १ ॥

End:

द्वादशमञ्जरिकाभिरशेषः
 शिष्याणां कथितो लुपदेशः ।
 येषां नैव करोति विवेकं
 ते पश्यन्ते नरकमनेकम् ॥ १३ ॥

Colophon: Nil.

Subject: *Dvādaśamañjarī* a vedāntic poem 1-18 slokas.

Remarks:—The Ms. is in good condition. For the other works contained herein see remarks under No. 7173. The whole work Mohanudgara of which this is a part is very familiar and published under the name of Bhajagovindam also.

DVĀDASHAMANĀJARI.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7274	B. L. 10809 a	Palm leaf.	$9\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$	1	8	Grantha.	Complete.
7275 Not noticed by Burnell.							
	Ms. No. 12043 f	"	$14\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$	1	6 or 7	"	" The order of verses is different in this Ms.
7276	" 15566 c	"	$15\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ (48rd)	1	6	Telugu.	"
7277	" 15566 e	"	$16\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ (44th & 45th)	2	6	Grantha.	"
7278	J. L. 956 d	Paper.	$11\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$	1 (8rd)	12	Devanāgarī.	"
7279	B. L. 12254 e	Palm leaf.	$11\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$	3	5	Grantha.	Incomplete.

DETAILED REMARKS

on the

DVĀDASAMĀNJARĪ MSS..

7274 There is an additional verse given at the beginning.

‘ परमार्थैकसत्यन्त्वां प्रज्ञानानन्दसद्दनम् ।

आश्रये दश्रिणामूर्तिं अवाञ्छानसगोचरम् ॥ ’

After the colophon is given a loose verse:—

वासुदेवञ्च मारुचैव भिन्नं पश्यन्ति ये नराः ।

न तैः पूजितवानस्मि क्रकचैर्द्वारितोऽस्म्यहम् ॥ ’

7276 The works contained herein are:—

1. ललितासहस्रनामावली	7. अयर्वणभद्रकालीमन्त्रः
2. आत्मरक्षामन्त्रः	8. प्रत्यङ्गिरामन्त्रः
3. गणेशाद्यर्वाशिरस्	9. चित्रमालामन्त्रः
4. शरभमन्त्रः	10. भेरवमन्त्रः
5. Do मन्त्रान्तरम्	11. Do मन्त्रान्तरम्
6. द्वादशमञ्जरीकास्तोत्रम्	12. ललितासहस्रनामावली

7277 The works contained herein are:—

1. ...पूजाकल्पः	7. हस्तामलकस्तोत्रम्
2. ?	8. मनीषापञ्चकम्
3. द्वादशमञ्जरी	9. शुकाष्टकम्
4. अद्वैतपञ्चरत्नम्	10. दशश्लोकी
5. द्वादशमञ्जरी	11. सर्पिषस्तोत्रम्
6. उपदेशपञ्चरत्नम्	12. निर्वाणषट्कम्

- 7278 For other works contained herein see remarks under No. 7140.
- 7279 For other works contained herein see remarks under Subhāṣita ślokaś.

॥ द्वादशमहावाक्यविवरणम् ॥

7280. DVĀDAŚAMAHĀVĀKYAVIVARANAM.

T. S. Collection No. 181.

Substance—Paper. Size—10×4½ inches. Sheets—27.
Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—603. Author—Bāṅkarācārya. Complete.
Not printed.

Beginning :

श्रीगुरु मञ्जमानन्दतीर्थाय नमः ।

अथ द्वादशमहावाक्यविवरणो विधीयते ॥

तत्र परमहंसस्याधिकारः ।

अधिकाराय शुद्धाय नित्याय परमात्मने ।

शब्दैकरूपरूपाय विष्णवे प्रमविष्णवे ॥ १ ॥

जगद्गुरुकन्दाय सच्चिदानन्दमूर्तये ।

गलिताखिलभेदाय नमश्शान्ताय वेधसे ॥ २ ॥

यद्बोधादिदं भाति यद्बोधादिनिवर्तते ।

नमस्तस्मै परानन्दबपुषे परमात्मने ॥ ३ ॥

परमहंसः कीदृक् । समस्तविषयवासनाविनिर्मुक्तः स
हंसः । केवलनिर्विशेषब्रह्मचिन्तनमात्रोऽवतिष्ठति स परम-
हंसः ॥ ❀

ननु महावाक्यं कीदृक्

End:

परापश्यन्तीमध्यमावैखरीरूपेण अव्ययमयी ब्रह्मशब्दं
ब्रह्मस्वरूपेण आत्मानं अभिव्यक्तीकरोति अथर्वणवेदात्सा-
क्यदर्शनपातञ्जलदर्शनं उपदर्शनमन्त्रशास्त्राणीति संक्षेपा-
त् । ब्रह्मस्वरूपनिरूपणं वेदान्तप्रकरणे अथर्वणवाक्यता
ब्रह्मशब्दयोश्चाम् (१) त्रयोदशसिद्धान्तः ।

Colophon :

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमच्छंकरभगवतःकृतौ द्वा-
दशमहावाक्याविवरणम् सम्पूर्णम् ॥

Subject: Dvādaśamahāvākyaivaraṇam.

Remarks :—The Ms. is in a fairly good condition. The colophon ascribes the work to Śaṅkara.

॥ निरञ्जनाष्टकम् ॥

7281. NIRANJANĀSTAKAM.

Not noticed by Burnell Ms. No. 12655.

Substance—Paper. Size—7½ × 4 inches. Sheet—1.
Lines—8: to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—10. Author—Śaṅkarācārya. Complete.
Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ।

स्थानं न मानं न च नादचित्

रूपं न रेखा न च घातुवर्णम् ।

दृष्टे न दृष्टा श्रुत्वे न श्रुत्वा(१)

तस्मै नमो ब्रह्मनिरञ्जनाय ॥ १ ॥

वृक्षं न मूलं न च बीजकूलं

शाखा न पत्रं न च वेलिपल्लवम्(१) ।

पुष्पं न गन्धनलं न ध्या...(१)

तस्मै नमो ब्रह्मनिरञ्जनाय ॥ २ ॥

End:

गंभीरधीरं निर्वाणशून्यं

संसारसारं न च पापपुण्यम् ।

वक्त्रे न वक्ता न च भेदभिन्नं

तस्मै नमो ब्रह्मनिरञ्जनाय ॥ ८ ॥

Colophon:

इति श्रीशंकराचार्यविरचितं त्रिस्वकनाष्टकस्तोत्रं सम्पूर्णम् ।

Subject: Nirāñjanāṣṭakam.

Remarks:—The Ms. is in good condition. But it is full of scrip-
torial blunders. This work is published in Vedāntastotra-
saṅgraha by Paramānanda with a Hindi interpretation at
Bombay.

॥ निरञ्जनाष्टकम् ॥

7282. NIRANJANĀṢṬAKAM.

Burnell's Catalogue No. 8478. Page 198. Right column.
 Substance—Paper. Size—9½×4 inches. Sheets—2.
 Lines—13 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—10. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

स्थानं न मानं न च नादबिन्दु
 रूपं न रेखा न च घातुवर्णम् ।
 दृष्ट्वा न दृष्ट्वा न श्रुतं न श्रुत्वा
 तस्मै नमो देव निरञ्जनाय ॥

End:

सगरेण पङ्कं नगरेण ध्वजं
 जातिर्न कुलं न च भेदभेदम् ।
 मिश्रञ्च मिश्रं न पृथक् न पृथ्वी
 तस्मै नमो देव निरञ्जनाय ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यविरचिते निरञ्जनाष्टकस्तोत्रं
 सम्पूर्णम् ॥

Subject: Nirāñjanāṣṭaka.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition.

॥ निरञ्जनाष्टकम् ॥

7283. NIRANJANĀSTAKAM.

Not noticed by Burnell Ms. No. 12677.

Substance—Paper. Size— $6\frac{1}{2} \times 4$ inches. Sheets—2.
Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī, No. of
Granthas—10. Author—Saṅkarācārya. Complete.
Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7281.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ निर्वाणषट्कम् ॥

7284. NIRVĀṆAṢATKAM.

Burnell's Catalogue No. 8477. Page 198. Right column.

Substance—Paper. Size— $4\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ inches. Sheets—3.
Lines—6 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—9. Author—Saṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

मनोबुध्यहङ्कारचिच्चानि नाहं
धोत्रं न जिह्वा न च घ्राणनेत्रम् ।
न च श्चोमभूमी न तेजो न वायुः
चिदानन्दरूपश्चिवः केवलोहम् ॥

End:

न बन्धुर्न मित्रं गुरुर्नैव शिष्याः
अहं निर्बिकल्पो निराकाररूपी ।

विद्युत्वाच्च सर्वत्र सर्वेन्द्रियाणां
न चेत्समतं नैव मृक्तिर्वचोभिः ॥

Colophon :

श्रमिस्वरसहस्रश्रीमच्छङ्कराचार्यविरचिते चिदानन्दाष्टकं
(?) संपूर्णम् ॥

Subject: Nirvāṇaṣaṭka otherwise known as Cidānanda-
ṣaṭkam 1-6 ślokaś.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. This work
is published in the Śankara's Memorial Edition published
from Srirangam.

॥ निर्वाणषट्कम् ॥

7285. NIRVĀṆAṢAṬKAM.

Burnell's Catalogue No. 8366. Page 202. Left column.
Substance—Paper. Size—4 $\frac{1}{4}$ × 9 $\frac{1}{2}$ inches. Sheet—1.
Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—10. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning :

मनोबुद्ध्यहंकारचित्तानि नाहं
न ध्रोत्रं (कर्ण) न जिह्वा न च घ्राणनेत्रे ।
न च व्योम भूमिर्न तेजो न वायुः
चिदानन्दरूपश्चिवोहं शिवोहम् ॥

End :

अहं निर्विकल्पो निराकाररूपो
विद्युत्वाच्च सर्वत्र सर्वेन्द्रियाणाम् ।

न चासङ्गतं नैव मुक्तिर्नबन्ध-
श्चिदानन्दरूपश्चिवोहं शिवोऽहम् ॥

Colophon :

इति श्रीमच्छंकराचार्यविरचितं निर्वाणषट्कं सम्पूर्णम् ॥

Subject : Nirvāṇaṣaṭkam.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The other work contained herein is Pañcanadiśvarastotra of Surtha(?). This work is printed in Sri Vapī Vilas Press in the Memorial Edition.

॥ निर्वाणषट्कम् ॥

7286. NIRVĀṆAṢAṬKAM.

Not noticed by Burnell Ms. No. 15566c.

Substance—Palm leaf. Size—15½ × 1¼ inches. Sheet—1 (51st only). Lines—6 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas—8. Author—Śaṅkarācāryaḥ. Incomplete. Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7286.

Subject : Nirvāṇaṣaṭka.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition. For the other work contained herein see remarks under No. 7277.

॥ पञ्चरत्नम् ॥

7287. PAÑCARATNAM.

Burnell's Catalogue No. 9862 b.

Substance—Palm leaf. Size— $16\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Leaves—1
Lines—8 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas
—12. Author—Sāṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

वेदो नित्यमधीयतां तदुदिदं कर्म स्वनुष्ठीयतां ।

* * *

End:

प्रारब्धस्त्विह भुज्यतामथ परब्रह्मात्मना स्वीयतां ॥ ५ ॥

Colephon:

॥ इति पञ्चरत्नप्रकरणं समाप्तम् ॥

Subject: Pañcaratna or Sopānapañcaka or Upadeśa Pañcaka
a collection of stanzas establishing the identity of the
soul with Brahman by differentiating it from all
other things which are generally mistaken for the
soul.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The work has been
printed in the complete works of Śrī Sāṅkara by the Śrī
Vāpi Vilas Press, Srirangm.

This work is known by many names and published under
the name Upadeśa-pañcakam by Śrī Vāpi Vilas Press, Sriran-
gam in the Memorial Edition.

The works contained herein are:—

- 1 अष्टाङ्गयोगः
- 2 पञ्चरत्नप्रकरणम्
- 3 प्रणवार्थप्रकाशिका

PAÑCARATNAM.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Lines		Script.	Complete or otherwise.
				Sheets or leaves.	per Page or sheet.		
7288	B. L. 9665 b	Palm leaf.	8½ × 1½	2	5	Devanāgarī.	Complete.
7289	" 9882 a	"	16½ × 1½	1	7	Grantha.	"
				(1st)			
7290	" 11421 a	"	15½ × 1½	2	5	Telugu.	"
7291	" 12252 q	"	8 × 1½	2	7	Grantha	"
				(98 & 99)			
7292	Ms. No. 155t6 f		15½ × 1½	1	6	Telugu.	"
				(45th)			
7293	J. L. 955 b	Paper.	11½ × 4½	4	11	Devanāgarī	"
7294	T. S. 132 a	"	9½ × 4	2	8	"	"
7295	S. S. 67 c	"	10 × 4½	2	15	"	"
				(2 & 8)			
7296	B. L. 9858 e	Palm leaf.	11½ × 1½	1	6	Grantha.	Incomplete.

DETAILED REMARKS

on the

PAÑCARATNA MSS,

- 7288 The other work contained herein is Anubhūtiratnamālā.
 7290 The other work contained herein is Gitāsāra.
 7291 For the other works contained herein see remarks under
 Hamsamantra.
 7292 For the other works contained in this see under
 No. 7277.
 6294 There is an additional verse at the end:—

यः श्लोकपञ्चकमिदं पठते मनुष्यः

सचिन्तयत्यनुदिनं स्थिरतामुपेत्य ।

तस्याशु संसृतिदवानळ्तीघ्नघोर

स्तापः प्रशान्तिमुपयाति चितिप्रसादात् ॥

The other works contained herein are:—

- 1 शिवस्तोत्रम्
- 2 विज्ञाननौका
- 3 कौपीनपञ्चकम् ॥

- 7295 The other work contained herein is Pañcaratnapra-
 karaṇa. Two loose verses are given at the end—

आप्त्युन्नूतबाधोन्त्रियविषयसमुल्लाससाक्षी शिवोऽहं

स्वप्ने दृष्टप्रपञ्चप्रतिफलितमनोवृत्तिसाक्षी शिवोऽहम् ।

सुप्ते चित्ते प्रलीने प्रबलतममहामोहसाक्षी शिवोऽहं

नित्यानन्दे तुरीयं विगतकळिमलस्सर्वसाक्षी शिवोऽहम् ॥

नाहं वेहो जन्ममृत्यू कुतो मे

नाहं प्राणः क्षुत्पिवासे कुतो मे ।

नाहं चेतः शोकमोहौ कुतो मे

नाहंकारो बन्धमोक्षौ कुतो मे ॥ २ ॥

7296 For other works contained herein see remarks under
No. 7187.

॥ पञ्चरत्नम्--सानुवादम् ॥

7297. PAÑCARATNAM—SĀNUVĀDAM.

N. S. Collection No. 87 b.

Substance—Palm leaf. Size—13½ × 1½ inches. Leaves—
4. Lines—5 to a Page. Script—Grantha. No. of Gran-
thas—60. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Not printed.

Beginning:

वेदो नित्यं × निर्गम्यताम् ॥ १ ॥

என்னது, பிராமணனுக்கு ஸ்வராவேதாத்நப்பனம்
பண்ணவேணும்; * * *

கிருஹத்திலே சின்று புறப்பட்டு போகவேணும். பிற்பாடு
செய்யவேண்டியதென்னவென்றால் மேல் கலோகத்திலே
சொல்லுகிறோம் ॥ २ ॥

End:

एकान्ते × ब्रह्मात्मनास्थीयताम् ॥ ५ ॥

அதற்கு பிற்பாடு ஞானபலத்தினாலே அனேக ஜன்மம்
களுக்கு காரணமாயிருக்கும் ॥ ५ ॥

Colophon :

इति श्रीमच्छंकराचार्यविरचितं सोपानपञ्चकं समाप्तम् ॥

Subject: Sopānapañcakam with Tamil meaning written in Grantha script.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. For the other works contained herein see remarks under No 87 a. The text only is printed.

॥ पञ्चीकरणम् ॥

7298. PAÑCĪKARANAM.

P. A. Collection No. 892.

Substance—Paper. Size— $10\frac{1}{4} \times 3\frac{1}{4}$ inches. Sheets—14.

Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—225. Author—? Śrī Śaṅkara. Incomplete. Printed.

Beginning :

स्नातं एव समस्ततीर्थनदिषु दत्तं महीमण्डलं

विश्रेभ्यो पितृदेवतासुरगणैः सर्वे तु सन्तर्पिताः ।

जप्ता मन्त्रसहस्रकोटिरमलं तप्तं च तीव्रं तपः

यस्य ब्रह्मविचारणे क्षणमपि प्राप्नोति धर्मं मनः ॥

अथातः परमहंसपरिव्राजकाचार्यसमाधिविधिं व्या-

ख्यास्यामः । सदसद्वाच्यं अविद्याशुचलं ब्रह्म ॥

End:

इतरांश्च कूटेटप्पटिकिजीवेन्द्रियं लयमायनु ।

Subject:—Pañcikaraṇa with an elaborate Telugu commentary.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The text only is printed.

॥ पञ्चीकरणव्याख्या — विवरणम् ॥

7299. PAÑCĪKARANA VYĀKHYĀ—VIVARAṆAM.

Burnell's Catalogue No. 9678. Page 96. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—8×1½ inches. Leaves—68.

Lines—4 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas

—1030. Author—Śvayamprakāśamṇi. Complete.

Not printed.

Beginning:

अतः प्रपञ्चसम्भृतिविभृती... ।

स प्रसीदतु विश्वात्मा रामः कल्याणसागरः ॥

वामे भीष्मसुतां पुरः सुरमुनीन् भीष्मोऽथ चेन्द्रात्मजो

...न्विर्भक्तशिरोमणिर्मुनिगणान् ब्रह्मेन्द्रमुष्यान्... ।

मध्ये रत्नकिरीटकुण्डलधरं पीतांबरालंकृतं

व्याख्यान्तं पृतपृस्तकादिसुमगं गोपालकृष्णं यजे ॥

श्रीगुरुं भाष्यकारं च रामं व्यासं जगद्गुरुम् ।

विज्ञेशं भारतीं साम्बं प्रणयामि पुनः पुनः ॥

पूर्णानन्दमुनिश्रेष्ठं पुरु..... योगिनम् ।

शिवराममुनिं वन्दे श्रीमद्रोपालयोगिनम् ॥

End :

अध्वश्रान्तौ...गीतं कुक्षिपूर्णम्

.....भावयन्तु ।

तद्वद्विष्वं स्वात्मभूतं समस्तं

यद्विज्ञानाद्राय एवतस्मि सत्यम् ॥

योऽभिषिच्य कृपावैपैः स्वाराज्ये मामकं.... यत् ।

तं वन्दे करुणासिन्धुं रामं सीतामनोहरम् ॥ ४ ॥

पञ्चीकरणसद्वाक्यकुसुमाञ्जलिना मया ।

श्रीरामचरणद्वन्द्वं पूजितं विश्वमङ्गलम् ॥

Colophon :

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमद्रूपालयोगीन्द्रशिष्यस्वयं-
प्रकाशमुनिविरचितपञ्चीकरणविवरणं समाप्तम् ॥

Subject: Pañcikaravavyākhyā vivaraṇa. A commentary on
Śaṅkara's Pañcikaravā.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. After the colo-
phon are given some loose verses which are given below :—

‘यथा तुष्यन्ति इचनाद्वालरथ पितरोऽनिशम् ।

तथा तुष्यतु मद्वाक्यात् त्रैलोक्यजनको हरिः ॥

यो वेदान्तमहावाक्यवेध..... ।

ध नः पायादह...भ्यः प्रथमं बलिर्किकरः ।

हरिः ओम् ॥ श्रीराजगोपालाय नमः ।

पूर्णानन्दमुनिश्रेष्ठं पुरुषोत्सभयोगिनम् ।

शिवराममुनि योगिगोपालस्वामिनावुभौ ।

सद्गुणानां च सर्वेषां.....हेश्वरम् ।

मीमंस्त्वयंप्रकाशात्मं स्वयंज्योतिरूपात्महे ॥

स्वस्वेच्छया निमग्नहर्षकनिष्ठा विहाय तां बुद्धि...येभ्यः ।

स्वर्गौकसंन्यस्तविवेकता... स्वयंप्रकाशं मुनिमानतोऽस्मि ॥

स्वयं निपीय स्वरसं स्वशिष्यान्

स्वर्गौकसामप्यतिदुर्लभं यः ।

स्वच्छं पितृत्वेवमुदीरयेत्तं

स्वयंप्रकाशं मुनिमानतोऽस्मि ॥

विविधभयादिमान्त्यै विषधर....महातिसंसारे ।

क्षणमपि यथात्मचिन्ता...रमालेखवि...लाभः ॥

This author wrote many works. For details see under No. 7677.

॥ पञ्चीकरणवार्तिकम् ॥

7300. PAÑCĪKARANA VĀRTTIKAM.

Burnell's Catalogue No. 9672 a.

Substance—Palm leaf. Size— $10\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—7 (21-27). Lines—6 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—65. Author—Sureśvarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

पञ्चीकरणवार्तिकम् ॥

ओंकारः सर्ववेदानां सारस्तस्वप्रकाशकः ।

तेन चिच्चसमाधानं सुसुक्ष्णां प्रकाशयते ॥
 आसीदेकं परं ब्रह्म नित्यमुक्तमविक्रियम् ।
 तत्स्वभायासमावेशात् बीजसंख्याकृतात्मकम् ॥
 तस्मादाकाशमुत्पन्नं शब्दतन्मात्ररूपकम् ।
 स्पर्शात्मकः ततो वायुः तेजो रूपात्मकं ततः ॥

End:

इदं प्रकरणं यत्नात् ज्ञातव्यं भगवत्समैः ।
 अमानित्वादिनियमैः गुरुभक्तिप्रसादतः ॥
 इयां विद्यां प्रयत्नेन योगी सन्ध्यासु सर्वदा ।
 समभ्यसेदिहामुत्रभोगानासक्तधीः सुधीः ॥

Colophon:

इति सुरेश्वराचार्यकृतं पञ्चीकरणवार्त्तिकं संपूर्णम् ॥

Subject: Pañcīkaraṇavārttikam I-68 ślokaḥ.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. For the other works contained here in see Remarks under No. 1048. This work is published by A. Mahādeva Śāstri with an English translation from Adyar and by K. Pattābhirāma Śāstri from Ellore with a Telugu translation.

PAÑCĪKARANA VĀRTTIKAM.

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Lines		Script.	Complete, or otherwise.
				Sheets or leaves.	per Page or sheet.		
7301	B. L. 9722 h.	Palm leaf.	16½ × 1½	6 (1-6)	7	Grantha.	Complete.
7302	" 9827 a.	"	14½ × 1½	6 (1-6)	6	"	"
7303	Not noticed by Burnell.						
	Ms. No. 15568	Paper.	6½ × 4½	3 (3-5)	11	Devanāgarī.	"
7304	S. K. 123	"	6½ × 3½	4	11	"	"
7305	B. L. 9892 b.	Palm leaf.	16½ × 1½	2	8	Telugu.	"

(35 & 36)

SANSKRIT MANUSCRIPTS

DETAILED REMARKS

on the

PANČĪKARANA VĀRTTIKA MSS.

7901 On the first leaf we have these loose verses:—

अहं शेषशायी रसा(१) माधवोऽहं

विरिञ्चयादिदेवैरुपास्येऽखिलात्मा ।

यतिश्चिन्तयन्नित्यमादौ विलाप्य

स्वयं सच्चिदानन्दमात्रःशरीथाः ॥ १ ॥

नाहं मनुष्यो न च देवयक्षो न ब्राह्मणक्षत्रियवैश्यशूद्रः ।

न ब्रह्मचारी न गृही वनस्थो भिक्षुश्च नाहं निजबोधरूपः ॥ २ ॥

कस्त्वं शिशो कस्य सुतः क ज्ञातः

किं नाम ते त्वं कुत आगतोऽसि ।

एतद्वद त्वं मम सुप्रसिद्धं

मां प्रीतितः प्रीतिविवर्धनोऽसि ॥ ३ ॥

स्फटिकमणिशिखामलः क विष्णुः

मनसि नृणां क च मत्सरादिदोषः ।

न हि तुहिनमयूखरहिमपुञ्जे

भवति हुताशनवीमिजः प्रतापः ॥ ४ ॥

The other works contained herein are:—

1 पञ्चीकरणवार्तिकम्

६ दृग्दृश्यविवेकः

2 आत्मबोधप्रकरणम्

महावाक्यविवेकः

3 वाक्यवृत्तिः

आत्मानात्मविवेकः

7	भावनोपनिषत्	10	नारायणोपनिषत्
8	लघुजावाढोपनिषत्	11	कैवल्योपनिषत्
9	प्रणवोपनिषत्	12	ब्रह्मोपनिषत्
		13	गर्भोपनिषत्

॥ पञ्चीकरणवार्त्तिकव्याख्या—विवरणदीपिका ॥

7306. PAÑCĪKARANA VĀRTTIKAVYĀKHYĀ-
VIVARAṆADĪPIKĀ.

J. L. Collection No. 967.

Substance—Paper. Size—10×4½ inches. Sheets—87.
Lines—18 to a Page. Script—Telugu. No. of Gran-
thas—1800. Author—Sivanārāyaṇatīrtha. Complete.
Not printed.

Beginning:

रामस्सेव्यो भजे राममहं रामेण रक्षितः ।

रामायास्तु नमो रामाज्जातं जगदनेकधा ॥ १ ॥

रामस्य तु वशे सर्वं रामे सर्वं व्यवस्थितम् ।

हे राम रक्ष मां नित्यं त्वं तवास्मि जगत्पते ॥ २ ॥

सुरेश्वराचार्यकृतं पञ्चीकरणवार्त्तिकम् ।

क्रियते तद्विवरणं मानसज्ञानशुद्धये ॥ ३ ॥

End:

तत्तात्पर्यमाविष्कुर्वन् उपक्रान्तं वार्त्तिकविवरणमुपसं-
हरति— श्रीगोपालेति ।

Colophon :

इति श्रीशिवशामानन्दतीर्थपूज्यपादशिष्यशिवनारायणतीर्थकृतौ
पञ्चीकरणवार्तिकविवरणदीपिका समाप्ता । श्रीसाम्बशि-
वचरणाराधिन्यार्पणमस्तु ।

Subject: Pañcīkaraṇavārttikavyākhyā-vivaraṇaṭīkā.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. This is a com-
mentary on Pañcīkaraṇavārttika of Sureśvarācārya the
famous Vārttikakāra on the Brahmasūtras.

॥ पञ्चीकरणवार्तिकटीका—आभरणम् ॥

7307. PAÑCĪKARNAVĀRTTIKATĪKĀ—
ĀBHARAṆAM.

Burnell's Catalogue No. 9874. Page 96. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—18½ × 1½ inches. Leaves—
18 (7-19). Lines—7 or 8 to a Page. Script—Grantha. No.
of Granthas—300. Author—? Incomplete. Not
printed.

Beginning:

.....निश्चयात् 'मनष्यानीन्द्रियाणि' इत्यत्र विजातीयेनैव
संख्यापूरणं कार्यं 'यजमानपञ्चमा इहां भक्षयन्ति' इत्यत्र
ब्रह्मविजा विजातीयेन यजमानेन संख्यापूरणदर्शनात्
सजातीयेनैव संख्यापूरणन्यायस्तु गुहां प्रविष्टावित्यधि-
करणसिद्धः ।

End:

प्रयत्नेति लोकवार्तादिविघ्नादि.....कृत्वेत्यर्थः । सं-
 न्ध्यासु सायंप्रातः सन्ध्यासु समभ्यसेत् सम्यग्भ्यसेत्
 अर्थानुसन्धानपूर्वकं जपेदित्यर्थः । ...न्दर्शयति इहेति ।
 वैराग्यं साधनचतुष्टयोपलक्षणार्थं सुधीरिति । श्रवणम-
 ननजन्मज्ञानवानित्यर्थः कृतश्रवणपनन..... निदि-
 ध्यासने अधिकारादिति !

अनया पञ्चीकरणे

वार्तिकोदाहरणरूपया कृत्या ।

कृष्णः प्रीतो भतागन्

विबुधश्चैन..... ॥

Colophon:

इति पञ्चीकरणवार्तिकाभरणं समाप्तम् ।

श्रीगुरुचरणारविन्दाभ्यां नमः ।

Subject: Pañcīkaraṇavārttikāṣṭkā—Ābharṇam.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition. This work is by
 an unknown author and is a commentary on Pañcīkaraṇa-
 Vārttikā of Sureśvarācārya.

॥ पञ्चीकरणमहावाक्यम् ॥

7308. PAÑCĪKARANAMAHĀVĀKHYAM.

Burnell's Catalogue No. 6491. Page 97. Left column.

Substance—Paper. Size—9×8½ inches. Sheets—15.

Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—150. Author—Śrī Śaṅkarācārya. Complete.
Not printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

शुक्लांबरधरं + शान्तये ॥ १ ॥

सच्चिदानन्दरूपाय कृष्णायाक्लिष्टकारिणे ।

नमो वेदान्तवेद्याय गुरवे बुद्धिसाक्षिणे ॥

ओं मं मण्डूकाय नमः । ओं कं कालाग्निरुद्राय
नमः । ओं कुं कूर्माय नमः । ओं अं आधारश्चतुष्टयै
नमः । ओं अं अनन्ताय नमः । ओं पं पृथिव्यै नमः ।

❀

❀

मोक्षार्थे जपे विनियोगः ।

ॐ जगदङ्कुरकन्दाय सच्चिदानन्दमूर्तये ।

गलिताखिलभेदाय नमश्शान्ताय विष्णवे ॥ ५ ॥

यदबोधादिदं भाति यद्बोधाद्विनिवर्तते ।

नमस्तस्मै परानन्दवपुषे परमात्मने ॥ ६ ॥

यद्ज्ञानप्रभावेन दृश्यते सकलं जगत् ।

यज्ज्ञाना ज्ञेयं आप्नोति तस्मै ज्ञानात्मने नमः ॥ ७ ॥

अनात्मभूते देहादावात्मबुद्धिस्तु देहिनाम् ।

साऽविद्या तत्कृतो बन्धस्तन्नाशो मोक्ष उच्यते ॥ ८ ॥

बन्धमोक्षौ न विद्येते नित्यमुक्तस्य चात्मनः ॥ ९ ॥

अथातः परमहंसानां समाधिविधिं न्वाख्यास्यामः ।
सदसद्वाक्य(सच्छब्दवाच्य)मविद्याशबलं ब्रह्म । ब्रह्मणो-
ऽव्यक्तम् । अव्यक्तान्महत् । महतोऽहंकारः । अहंकारात्प-
ञ्चतन्मात्राणि ।

End:

सर्वज्ञोऽहमनन्तोऽहं सर्वेशः सर्वशक्तिमान् ।
आनन्दः सत्यबोधोऽहमिति ब्रह्मानुचिन्तयेत् ॥ ४४ ॥
अयं प्रपञ्चो मिथ्यैव सत्यं ब्रह्माहमव्ययम् ।
अत्र प्रमाणं वेदान्तानुभवो गुरवस्तथा ॥ ४५ ॥
ब्रह्मैवाहं न संसारी न चाहं ब्रह्मणः पृथक् ।
नाहं देही न मे देहः केवलोऽहं सनातनः ॥ ४६ ॥

Colophon:

इति पञ्चीकरणमहावाक्यं समाप्तम् ।

Subject: Pañcīkarṇamahāvākya.

This work is divided into the following topics:—

1. Aṅganyāśakaranyāsa	(Sheets 1—5)
2. Pañcīkarṇaparakriyā	(„ 5—8)
3. Saḡuṇanirḡuṇabḡhmadhyāna and Pūjā	(„ 8—10)
4. Mahāvākyaḡrthaprabodhaprakāśa- vyākhyā	(„ 10—11)
5. ḡodaśamahāvākyaśaraḡam	(„ 12)
6. Bḡhmanucintanam	(„ 13—15)

Portions 2 & 6 are published in the Memorial Edition of Sri Śaṅkara by Sri Vāpi Vilas Press, Bīrangam.

Dr. Burnell leaves this Ms. as an unidentified Fragment. The whole work cannot be ascribed to Śaṅkara but distinct works like 2 & 6 and quotations from Śaṅkara's other works are availed of to make the work a complete and connected one.

॥ प्रबोधसुधाकरः ॥

7309. PRABODHASUDHĀKARAH.

S. K. Collection No. 118.

Substance—Paper. Size—12×4½ inches. Sheets—10.
Lines—8-9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—250. Author—Śaṅkarācārya. Incom-
plete. Printed.

Beginning:

नित्यानन्दैकरसं सच्चिन्मात्रं स्वयंज्योतिः ।

पुरुषोत्तममजमीशं वन्देऽहं यादवाधीशम् ॥ १ ॥

End:

वासाभ्यन्तरपूर्जः परमानन्दार्थे निमग्नो यः ।

चिरमाप्सुत इव कलशो महति इदे जह्नुकन्वायाः ॥ ७ ॥

Colophon:

इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचिते प्रबोधसुधाकरे स्वरूपविति-
नामप्रकरणं सम्पूर्णम् ॥

प्रमाथीवत्सरे चैव ह्याषाढे सितपक्षके ।

समाप्तिमगमद्रन्थो द्वादश्यां भानुवासरे ॥

Subject: Prabodhasudhākara a Metrical version of the Vedāntic doctrine.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The Prakaraṇas contained in this manuscript are:

1	देहनिन्दाप्रकरणम् ।	8	मायासिद्धिप्रकरणम् ।
2	विषयनिन्दाप्रकरणम् ।	9	लिङ्गदेशप्रकरणम् ।
3	मनोनिन्दाप्रकरणम् ।	10	अद्वैतप्रकरणम् ।
4	इन्द्रियनिग्रहप्रकरणम् ।	11	कर्तृत्वभोक्तृत्वप्रकरणम् ।
5	मनोनिग्रहप्रकरणम् ।	12	प्रकाशप्रकरणम् ।
6	वैरान्यप्रकरणम् ।	13	मनोऽप्यप्रकरणम् ।
7	आत्मसिद्धिप्रकरणम् ।	14	स्वरूपस्थितिप्रकरणम् ।

The order and some of the names of the Prakaraṇas are different from the printed text. The work is printed in the Memorial Edition by Śrī Vāni Vilāsa Press, Srirangam.

॥ प्रबोधसुधाकरः ॥

7310. PRABODHASUDHĀKARAH.

T. S. Collection No. 124.

Substance—Paper. **Size**— $8\frac{1}{2} \times 4$ inches. **Sheets**—20.

Lines—8 to a Page. **Script**—Devanāgarī. **No. of Gran-**

thas—300. **Author**—Śaṅkarācārya. **Incomplete.** **Printed.**

Beginning—Same as No. 7309.

End:

चेतश्चञ्चलतां विहाय पुरतः संघाय कोटिद्वयं
 तलैकं न निधेहि सर्वविषयानन्यत्र च श्रीपतिम् ।
 विश्रान्तिर्हितमप्यहो क नु तयोर्मध्ये तदालोच्यतां
 युक्त्या चानुभवन्नयन्नपरमानन्दश्च तस्सेन्यताम् ॥ ५५ ॥
 पुत्रात्पौत्रमथस्ति योऽन्ययुवतिं विष्वाचथान्यद्भनं
 भोज्यादिष्वपि.....

Colophon: (Page No. 17)

इति श्रीमद्दिनकराचार्यविरचिते प्रबोधसुधाकरे वेदान्तर-
 हस्ये सगुणवर्णनपूर्वकं ब्रह्मार्पणमेकविंशतिप्रकरणम् ।

Subject: Prabodhasudhākara otherwise known as Vedānta
 rahasya.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. This Ms. ends
 abruptly in the middle of 22nd chapter.

In the colophon it is stated that the author of the work is
 Dinakarācārya. It is wrong. It is the scribe's mistake who
 seems to have mistaken "Śaṅkara" as "Dinakara".

॥ प्रश्नोत्तररत्नमालिका ॥

7311. PRAŚNOTTARARATNAMĀLIKĀ.

Burnell's Catalogue No. 8929. Page 209. Right column.
 Substance—Paper. Size—7½ × 4½ inches. Sheets—4.
 Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
 Granthas—40. Author—Śaṅkarācāryā. Complete.
 Printed.

Beginning :

श्री मञ्जेत्राय नमः ॥

कः खलु नालंक्रियते
 रष्टारष्टार्थसाधनपटीयान् ।
 अष्टुषा कण्ठस्थितया
 प्रश्नोत्तररत्नमालिकया ॥

End:

रचिता शङ्करगुरुणा
 विमला विमलोत्तररत्नमालेयम् ।
 प्रश्नोत्तररत्नमयी
 कण्ठगता कं न भूषयति ॥

Colophon :

इति श्रीशङ्कराचार्यविरचितं प्रश्नोत्तररत्नमालास्तोत्रं संपूर्णम् ॥

Subject: Prasnottararatnamālikā.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. After the colophon is given the following.

एकस्मिन् रक्षिते जन्तावन्न कार्यं प्रयत्नतः ।
 त्रैलोक्यरक्षणात्पुण्यं यस्य तस्यान्न संशयः ॥
 काश्यां वसन्ति ये मर्त्याः दूरस्थैरपि तन्नरैः ।
 योगक्षेमो विधातव्यः तेषां विश्वेशितुर्गुणे ॥
 प्रसरत्विन्द्रियाणाञ्च निवार्योत्त निवासिभिः ।
 मनसोऽपि हि चाकचत्वमिह वार्यं प्रयत्नतः ॥
 तुल्यप्रामहाराजस्येवं पुस्तकम् ॥

PRAŚNOTTARARATNAMĀLIKĀ.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete. or otherwise.
7312	B. L. 5184	Paper.	10×4	3	7 or 8	Devanāgarī.	Complete.
7313	" 5185	"	7½×4	6	7	"	"
7314	T. S. 177	"	4×4½	9	8	"	"
7315	" 596	"	8½×4½	3	10	"	"
7316	J. L. 969	"	8×4	4	9	"	"
7317	P. A. 75	"	9½×4½	10	10	"	" with Mahrathi translation.

(2-11)

DETAILED REMARKS

on the

PRAŚNOTTARARATNAMĀLIKĀ MSS.

IN THE ABOVE TABLE.

- 7816 In the colophon and also on the title page is given—
 शाब्दिवाहनशके १७५२ (A.D.1880) विकृतिसंवत् श्रावणमासे
 कृष्णपक्षे प्रतिपत्तियौ बृहस्पतिवासरे बृहदीश्वरसन्निधाने वृकोप-
 नाम्ना महादेवेन लिखितं तेन ज्ञेयम् ॥

॥ बालबोधसंग्रहः ॥

7318. BĀLABODHASAṄGRAHAH.

J. L. Collection No. 969.

Substance—Paper. Size— $7\frac{3}{4} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—6.

Lines—12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—240. Author—Śaṅkarācārya. Complete.

Not printed,

Beginning:

श्री गजवक्त्राय नमः । श्रीकृष्णपरब्रह्मगुरवे नमः ।

अध्यात्मविद्याप्रबोधप्रकारं व्याख्यास्यामः । आधिभौ-

तिकाधिदैविकमाध्यात्मिकादितापत्रयाग्निसंतप्तः सकल-

साधनोपेतः संसाराद्विरज्ज्व शिष्यः सद्गुरुं शरणं गत्वा सा-

ष्टांगं प्रणिपत्य विज्ञप्तिं करोति । भो स्वामिभ्यम सं-

सारनिवृत्तिं कुरु । गुरुवाच - अरे शिष्य तव सं-

सारनिवृत्तिज्ञानेन भवितव्यः (सु) ।

End:

इदं ज्ञानं परं श्रेष्ठं सतां सम्मतपादरात् ।

यः शृणोति च मेधावी स मुक्तो नात्र संशयः ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपारिव्राजकाचार्यश्रीमच्छंकराचार्यविरचितं बाल-
बोधसंग्रहं संपूर्णम् । श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

Subject: Bālabodhasaṅgraha—Vedānta 'made easy' in the
form of a dialogue between a teacher and his pupil.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. This is a work
ascribed by tradition to Śaṅkara.

॥ बालबोधसंग्रहः ॥

7319. BĀLABODHASAṅGRAHAH.

S. K. Collection No. 115.

Substance—Paper. Size—12×4½ inches. Sheets—8.

Lines—8-9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—240. Author—Śaṅkarācārya. Complete.

Not printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ।

ओं नमो ब्रह्मादिभ्यो ब्रह्मविद्यामम्प्रदायकर्तृभ्यो नमो

वंशकृषिभ्यो नमो महद्भ्यो नमो गुरुभ्यः । सर्वोपपु-

नसहितप्रज्ञानधनः प्रत्यगर्थो ब्रह्मेवाहमस्मि । अकृपात्म-

दिव्य ०

End, colophon and subject—Same as No. 7318.

Remarks:—The Ms. is in an excellent condition.

॥ बालबोधिनी ॥

7320. BĀLABODHINĪ.

Burnell's Catalogue No. 6410. Page 91. Left column.
Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{2} \times 4$ inches. Sheets—6.
Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—85. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Not
printed.

Beginning:

श्री गणेशाय नमः ॥

प्रणम्य परमानन्दं मोहान्धतिमिरापहम् ।

तत्प्रसादबलेनैव क्रियते बालबोधिनी ॥ १ ॥

यस्य प्रसादलेष्टेन क्षीयन्ते भवभीतयः ।

तं सर्वसाक्षिणं यामि शरणं कृपणो ह्यहम् ॥ २ ॥

मो भगवन्मथात्मा कीदृशः । सदूपं चिद्रूपं विशुद्ध-
बोधैकरूपं आनन्दं सुखरूपं नित्यं कालत्रयावस्थाधि-
कूटस्थमविकार्यं सत्यमबाधितमस्यूलादिगुणवदादिमध्वा-
न्तरहितमेवमात्मवस्तु ।

End:

यस्य तु साक्षात्कारे जातेऽपि प्रारब्धश्रेष्ठो वर्तते तस्य
तु जीवन्मुक्तस्य प्रारब्धमोगार्थं शरीरधारणम् । एवं साक्षा-

त्कारे जातेऽपि न निश्शेषविद्याप्रतिबन्धश्चंसः । ततः
प्रारब्धभोगक्षये शरीरपाताद्विदेहकैवल्यं भवतीति परम-
पुरुषार्थसिद्धिः ।

विशुद्धबुद्धयो धीराः ज्ञानदीपकराः करे ।

पश्यन्ति मणिवत्क्षिप्त्वा तमो ब्रह्म परं हि तत् ॥

Colophon :

इति श्रीशङ्कराचार्यविरचिता बालबोधिनी समाप्ता ॥

Subject: Bālabodhinī 1 & 2 Kalpas.

Remarks:—The Ms. is in good condition. A minor work of Sri Śaṅkarācārya, in two Kalpas giving, in simple and brief style, the substance of the Advaita philosophy.

॥ बालबोधिनी ॥

7321. BĀLABODHINĪ.

Burnell's Catalogue No. 9896 c.

Substance—Palm leaf. Size—15½ × 1½ inches. Leaves—
3 (8-10). Lines—7-8 to a Page. Script—Telugu. No.
of Granthas—85. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Not
printed.

Beginning, end and subject—Same as No. 7320.

Colophon :

इति श्रीशङ्कराचार्यविरचितबालप्रबोधिनी । द्वितीयः कल्पः ।

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The other works

contained herein are:—

1—Ātmabodha.

2—Drk-dṛśyaviveka.

Dr. Burnell notices the whole of this Ms. as Ātmabodha.

॥ मतखण्डनस्तोत्रम् ॥

7322. MATAKHANDANASTOTRAM.

Burnell's Catalogue No. 8932. Page 203. Left column.
Substance—Paper. Size— $4\frac{1}{2} \times 3\frac{3}{4}$ inches. Sheets—2
(3 & 4 only). Lines—6 to a Page. Script—Devanāgarī.
No. of Granthas—12. Author—Śāṅkerācārya. In-
complete. Not printed.

Beginning:

.....तस्मि ॥ २४ ॥

चार्वाकाश्चतुराः स्वधर्मनिपुणा देहात्मवादे रताः

सर्वे ते इतरं विवेकविवरं तद्रूपरं सात्त्विकम् ।

कर्तारं प्रथयन्ति चैव यत्तना पापे रवा निर्दया

तेषां मष्टमहीकिमेऽ न हि परं सत्यं न मोक्षं परम् ॥ ५ ॥

End:

आचार्या बहुदीक्षिता वृत्तितरा प्रज्ञावृताः तापसा

नानातीर्थनिषेवकाः जपपराः मौने स्थिता नित्यज्ञाः ।

ये ते सर्वरता क्रियापयि गता ते तत्त्वतो वञ्चकाः

तस्मा + सिद्धं मतम्..... ॥ ४ ॥ (१)

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमच्छंकराचार्यविरचिते मत-
खण्डनस्तोत्रः सम्पूर्णः ॥

Subject: Matakhandaṣṭanastotra.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition and the Ms. is full of scriptorial blunders. The colophon ascribes this work to Śaṅkarācārya. Nowhere is this work printed as such.

॥ मनीषापञ्चकम् ॥

7323. MANISĀPAÑCAKAM.

Not noticed by Burnell Ms. No. 15566 h.

Substance—Palm leaf. Size— $15\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaf—
1 (47th leaf). Lines—6 to a Page. Script—Telugu.
No. of Granthas—8. Author—Śaṅkarācārya. Com-
plete. Printed.

Beginning:

अक्षमयादक्षमयं अथवा चैतन्यमेव चैतन्यात् ।

द्विजवर दूरीकर्तुं वाञ्छसि किं ब्रूहि गच्छ गच्छेति ॥

End:

यत्सौख्यांबुधिलेश्लेषत इमे शक्रादयो निर्भूताः

यश्चित्ते नितरां प्रशान्तकलने लब्ध्वा मुनिर्निर्भूतः ।

यस्मिन्नित्यसुखांबुधौ गलितधीः ब्रह्मैव न ब्रह्मवित्

यः कश्चित्स सुरेन्द्रवन्दितपदो नूनं मनीषा मय ॥ ५ ॥

Colophon: Nil.

Subject: *Manisāpañcakam*—intended to teach that there is no difference between man and man and that *Jivātman* is identical with *Paramātman*.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

This work is published in many places and is very popular. It is also translated into various languages. It is contained in the Memorial Edition published by *Śrī Vāṅī Vilāsa Press*, *Srirangam*. These Mss. differ in the slokas and some different verses are given in each. There is a commentary ascribed to *Patañjali* for this work and this work is published with that commentary from *Madura (Sendami) Prachuram* No. 32).

॥ मनीषापञ्चकम् ॥

7324. MANISĀPAÑCAKAM.

Burnell's Catalogue No. 6258 b.

Substance—Paper. Size— $8\frac{1}{2} \times 5$ inches. Sheet—1 (at the end). Lines—14 to a Page. Script—*Devanāgarī*. No. of Granthas—10. Author—*Śaṅkarācārya*. Complete. Printed.

Beginning:

अक्षयसादक्षमथ

मथवा चैतन्यमेव चैतन्यात् ।

द्विजवर दूरीकर्तुं

वाञ्छसि किं भूहि गच्छ गच्छेति ॥ १ ॥

प्रत्यग्वस्तुनि निस्तरङ्गसहजानन्दावबोधानुधौ

विश्रोऽयं क्षपचोऽयमित्यपि महाभेदाग्रहः कीदृशः ।

किं गंगाम्बुनि विवितेऽम्बरमणौ चण्डालवाटीपयः-

पूरे वान्तरमस्ति कारुचनघटीघृत्कुम्भयोर्वाम्बरे ॥ २ ॥

जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तिषु स्फुटतरं या संविदुज्जृम्भते

या ब्रह्मादिपिपीलिकादित्तनुषु प्रोता जगत्साक्षिणी ।

सैवाहं न च दृश्यवस्त्विति दृढप्रज्ञापि यस्यास्ति चेत्

चण्डालोऽस्तु स वा द्विजोऽस्तु गुरुरित्येषा मनीषा मम ॥ १ ॥

End:

शशशशरमेव विश्वमखिलं निश्चित्य वाचा गुरो-

नित्यं ब्रह्म निरन्तरं विमृशतां निर्व्याजशान्तात्मनाम् ।

भूतं भावजडीकृतं प्रदहतां सच्चिन्मये पावके

प्रारब्धाय समर्पितं वपुरितीत्येषा मनीषा मम ॥ ५ ॥

Colophon: Nil.

Subject: Maniṣāpañcaka.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The other work contained herein is Śaṅkara-Bhāṣya.

॥ मनीषापञ्चकम् ॥

7325. MANIṢĀPAÑCAKAM.

Substance—Paper. Size— $4\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{4}$ inches. Sheets—2.
 Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
 Granthas—8: Author—Śaṅkarācārya. Complete.
 Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7323.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The other
 works contained herein are—

1 दक्षिणामूर्त्यष्टकम् ।

and some other stotras.

॥ मनीषापञ्चकम् ॥

7326. MANĪSĀPAÑCAKAM.

J. B. Collection No. 956 e.

Substance—Paper. Size— $11\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—2
 (s). Lines—18 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
 Granthas—8: Author—Śaṅkarācārya. Complete.
 Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7328.

Remarks:—The Ms. is in decaying condition. For other works
 contained herein see remarks under No. 7140.

॥ मनीषापञ्चकम्—सटीकम् ॥

7327. MANĪSĀBAÑCAKAM—SATĪKAM.

Barnell's Catalogue No. 9700 b.

Substance—Palm leaf. Size— $9\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—8

(46-48). Lines— to a Page. Script—Grantha. No. of
Granthas—40. Author—Śrī Saṅkarācārya. Incomplete.
Printed.

Beginning:

ब्रह्मानन्दं परमसुखदं + सद्गुरुं तं नमामि ॥

कदाचिच्छङ्कराचार्यः काशीं प्रति पुरीं ययौ ।

✽ ✽ ✽

तथोक्तवन्तमाचार्यं स देवः पुनरब्रवीत् ॥

अर्थः । शङ्कराचार्युल्लेखे ओकसमयमन्दु काशीपट्टन-
मुनु गूर्चिपोगानु । + श्लोकमु +
चुम्बदि ।

म् ॥ अभययात् + गच्छ गच्छेति ॥

End:

वाक्यमुनु पल्लुकुम्बान्दु आपालिकि नदे ।

Colophon: Nil.

Subject: *Maniṣāpañcaka* with a Telugu *Tikā*; one verse only.

Remarks:—The Ms. is in good condition. For other works con-
tained herein refer under No. 7376.

॥ मनीषापञ्चकटीका ॥

7328. MANIṢĀPAÑCAKATĪKĀ.

Burnell's Catalogue No. 6349. Page 92. Right column.

Substance—Paper. Size—7½ × 3½ inches. Sheets—28.
 Lines—6-7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—200. Author—Sadāśivabrahma Śiṣya. Complete.
 Not Printed.

Beginning :

श्रीमत्सदाशिवब्रह्मवाकप्रदर्शितवर्त्मना ।

मनीषापञ्चकच्याख्या क्रियतेऽतिसमासतः ॥ १ ॥

इह खलु परमकृपालुर्भगवान् शिवः निरवधिकदुःख-
 सागरनिमग्नं जनमुद्दिधीर्षुः कदाचिद्द्वाराणसीं प्रति गच्छ-
 न्तं भगवत्पादं प्रति चण्डालवेषच्छन्न आजगाम ।
 ततो जगाद भगवान् भाष्यकारः हे चण्डालापञ्चद
 इतो दूरं गच्छ गच्छेति । ततः पञ्चमस्य पञ्चमुखः
 परमशिवः प्राह—

॥ अन्नमयात् + गच्छेति ॥

हे यतिवर ब्रूहि, किमन्नमयाच्छरीरादन्नमयं गच्छ ग-
 च्छेति दूरीकर्तुं वाञ्छसि, अथवा चैतन्यमेव चैतन्याद्गच्छ
 गच्छेति दूरीकर्तुं वाञ्छसि । नाथः । उभयोः शरीरयो-
 रन्नकार्यत्वेनैकत्वात् । न च तत्र प्रमाणाभावः अन्नरसमयं
 शरीरमिति भूतिषु प्रसिद्धेः ।

End :

मत्सौर्यांबुधि + मनीषा मम ॥ ६ ॥

तथा च य इत्थं ब्रह्मैव न ब्रह्मवित् स अत एव
सुरेन्द्रवन्दितपदः सुरेन्द्रैरिन्द्रादिभिः भूमिकाभैर्मनुष्यादि-
भिश्च वन्दिते अभिवन्दिते पादौ यस्य स तथोक्तः ।
अथवा सुरेन्द्रवन्दितपदः सुरेन्द्रैः ब्रह्मादिभिर्वन्दितमहमि-
त्यपरोक्षेणानुभूतं पदं स्थानं ब्रह्मरूपं यस्येति स तथो-
क्तः । यस्त्वेतादृशस्स तु गुरुरिति मम मनीषेत्यन्वयः ।

Colophon :

इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचितमनीषापञ्चकव्याख्या श्री
सदाशिवब्रह्मेन्द्रविरचितटीकार्थसंग्रहरूपा समाप्ता ।

इति श्रीमनीषापञ्चकं संपूर्णमस्तु ॥

Subject: Maniṣāpañcakavyākhyā a commentary on Maniṣā-
pañcaka of Śaṅkara.

Remarks:—The Ms. is in good condition. From the introductory
verses and from the colophon it can be gleaned that Sadāśiva-
brahman wrote a commentary on Maniṣāpañcaka and that
this work is only its summary.

॥ मनीषापञ्चकव्याख्या—मधुमञ्जरी ॥

7329. MANIṢĀPAÑCAKAVYĀKHYĀ—

MADHUMAÑJARĪ.

S. B. Collection No. 45.

Substance—Paper. Size—9½ × 4½ inches. Sheets—11.

Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—170. Author—Nṛsīmhbāṣṛamin? Complete.
Not Printed.

Beginning :

श्रीमद्यतीन्द्रमानस्य जगन्नाथमुनिं गुरुम् ।
मनीषापञ्चकव्याख्या तन्यते मधुमंजरी ॥
तत्रादौ कथा निरूप्यते ॥
कदाचिच्छंकराचार्यः काशीं प्रति पुरीं ययौ ।
तस्य ज्ञानपरीक्षार्थं कश्चिद्देवः समागतः ॥
चण्डालरूपिणं दृष्ट्वा गच्छ गच्छेति चाब्रवीत् ।
तथाक्तवन्तमाचार्यं स देवः पुनरब्रवीत् ॥
तथाहि ॥ अन्नमयादन्नमयं ॥

अस्यार्थः ॥ अद्यते यज्जनैस्तदन्नम् । अदन्ति च भूतानि
यच्चदन्नं । 'अद भक्ष' इति धातोः अन्नशब्दस्योत्पन्न-
त्वात् । 'अद्यतेति च भूतानि तस्मादन्नं तदुच्यते' इति
भ्रुतेः ।

End :

कश्चिदित्यनेन निर्विकल्पकसमाधिमान् लोके दुर्लभतर
इति गम्यते । स ब्रह्मविद्वरिष्ठः सुरेन्द्रवन्दितपदः । सुरे-
न्द्रः देवेन्द्रः तेन वन्दितो नमस्कृतः यस्य स तथा । नूनं
सत्यं अस्मिन्नर्थे न संशयः । एवं मम मनीषेति स्पष्टम् ।

Colophon :

मनीषापञ्चकस्यैवंकृता०... ।

Subject: Maniṣṭpāṅcakavyākhyā.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. Many works of this author are printed but not this.

॥ महावाक्यमन्त्रः ॥

7330. MAHĀVĀKYAMANTRAḤ.

Burnell's Catalogue No. 6474.

Substance—Paper. Size—4½ × 9½ inches. Sheets—12. Lines—11-12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—48. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Not Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

अस्य श्रीमहावाक्यमन्त्रस्य परब्रह्म ऋषिः । परमा-
त्मा देवता । अथक्ता गायत्री छन्दः । तद्बीजम् । त्वमिति
शक्तिः । असीति कीलकम् । मम समस्तपापक्षयार्थे ज्ञान-
विज्ञानद्वारा मोक्षसिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः × ×

अथ ध्यानम् ।

देहो देवालयः प्रोक्तो जीवो देवः सदाशिवः ।

त्यजन्त्यज्ञाननिर्मल्यं सोऽहंभावेन पूजयेत् ॥ १ ॥

परो रजसे सावदो । अहं ब्रह्मास्मि । ब्रह्माहमस्मि ।

सोऽहं तत्त्वम् । तत्त्वमसीति ॥ इति श्रीमच्छंकराचार्यवि-

रचितं महावाक्यं संपूर्णमस्तु ॥

प्रकटनां कुर्यात् । श्रीगुरुनाथार्पणमस्तु । श्री विज्ञानं
ब्रह्मेति अहं ब्रह्मास्मि । ब्रह्माहमस्मि ।

यजुर्वेद (वाक्या)नि ।   ×   ×

अथ महावाक्यार्थबोधप्रकारं व्याख्यास्यामः । तस्मिन्-
सीति सौम्य महावाक्यमिति ।

End:

“ ब्रह्मविदामोति परं, “ यस्य देवे परा भक्तिः यथा
देवे तथा गुरौ ” ओमिति श्रीः ॥

Subject: Mahāvākya-mantra. Śrī Śaṅkara's text with an
anonymous gloss and with certain quotation.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ महावाक्यमन्त्रः ॥

7331. MAHĀVĀKYAMANTRAH.

Not Noticed by Burnell No. 15569 a.

Substance—Paper. Size—9×4 inches. Sheet—1.

Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—20. Author—?. Complete. Not Printed.

Beginning :

श्री ऋङ्गरामन्दगुरवे नमः ॥ ॐ ।

अस्य श्री महावाक्यमन्त्रस्य सदाशिव ऋषिः ।

अथ ध्यानम् ।

शुद्धस्फटिकसङ्काशं त्रिनेत्रं चन्द्रशेखरम् ।

इन्दुमण्डलमध्यस्थं वन्दे देवं सदाशिवम् ॥

End:

महाकारणदेहनिरसनार्थे ।

पीत्वा पीत्वा पुनः पीत्वा यावत्पतति भूतले ।

उत्थाय च पुनः पीत्वा पुनर्जन्म न विद्यते ॥

Colophon: Nil.

Subject: Mahāvākya mantra.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition.

The other work contained herein is *AṣṭādaśaślokaGitā*.

॥ महावाक्यमन्त्रः ॥

7332. MAHĀVĀKYAMANTRAH.

J. L. Collection No. 970.

Substance—Paper. Size—6½ × 3½ inches. Sheets—6.

Lines—7-8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—80. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Not printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7380.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ महावाक्यविवरणम् ॥

7333. MAHĀVĀKHYAVIVARAṆAM.

Burnell's Catalogue No. 9667 c. Page 94. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—15×1½ inches. Leaves—2
(1-2) in the middle. Lines—9 to a Page. Script—Grantha.
No. of Granthas—10. Author—Sāṅkarācārya. Complete.
Printed.

Beginning :

यदज्ञानप्रभावेण दृश्यते सकलं जगत् ।

यज्ज्ञानाच्छ्रेय आप्नोति तस्मै ज्ञानात्पने नमः ॥

ब्रह्मज्ञानाय वेदान्तमहावाक्यार्थं विचारयिष्यामः ।

महावाक्यं नाम तत्त्वमसि, अहं ब्रह्मास्मि अयमात्मा ब्रह्म
ब्रह्मैवेदं सर्वम् ।

End :

मिथ्यते हृदयग्रन्थिः च्छिद्यन्ते सर्वसंशयाः ।

क्षीयन्ते चास्य कर्माणि तस्मिन् दृष्टे परावरे ॥

इत्येवमादिभ्रुतिसृष्टिसहस्रेभ्योऽयमर्थोऽभिधीयते । नमो

ब्रह्मविद्भ्यो नमो ब्रह्मविद्भ्यः ।

ब्रह्मविद्यापरं यत्तन्न भूतं न भविष्यति ।

Colophon :

इति श्री भाष्यकारधिराचितवेदान्तमहावाक्यविवरणं

समाप्तम् ।

Subject: Mahāvākyavivaraṇam.

Remarks:—The Ms. is in good condition. For the other works contained herein vide 7458.

This work is attributed to Śaṅkarācārya is known generally by many names, one of which is Mahāvākyadarpaṇa. It is published under this name from Ellore with metrical translation in Telugu by K. Pattābhirāmaśarma. Burnell gives this Ms. the name Mahāvākyavivekārthasākṣivivaraṇa.

MAHĀVĀKYAVIVARAṆA.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7334	B. L. 6473	Paper	6×3½	7	6-7	Devanāgarī.	Incomplete. wants end Barnell calls this work Jñānaprabhāva.
7335	" 6588	"	9½×4½	10	9	"	Complete.
7336	J. L. 971	"	5½×4	3	11	"	"
7337	" 972	"	7×4½	4	12	"	"
7338	" 973	"	8½×4½	4	9	"	"
7339	" 6416 b	"	9½×4	1	6	"	Fragments only.

(6th)

DETAILED REMARKS

on the

MSS. IN THE ABOVE TABLE.

7337 After the colophon is given the following 3 verses:—

एकाकी निस्पृहश्चान्तः पाणिपात्रो दिगम्बरः ।

कदा शम्भो भविष्यामि कर्मनिर्मूलनक्षमः ॥ १ ॥

हृदाकाशे शिवावित्ये सदा भाति निरन्तरम् ।

नास्तमेति न बोदेति कथं सन्ध्याशुपास्महे ॥ २ ॥

मृता मोहमयी माता जातो बोधमयस्सुतः ।

सूतकद्वयसंप्राप्तौ कथं सन्ध्याशुपास्महे ॥ ३ ॥

॥ महावाक्यविवरणम् ॥

7340. MAHĀVĀKYAVIVARANAM.

Barnell's Catalogue No. 11440 i. Page 185. Right column,
 Substance—Palm leaf. Size— $9\frac{2}{10} \times 1$ inches. Leaves—7.
 Lines—5 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas
 —75. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Not printed.

Beginning :

ब्रह्मानन्दं परमसुखदं केवलं मानमूर्तिं

हृद्भातीतं गगनसदृशं (तत्त्वमस्यादि)लक्ष्मम् ।

(एकं) नित्यं विमलमचलं सर्वशीसाक्षिभूतं

भावातीतं त्रिगुणरहितं सद्गुरुं तज्जयामि ॥

End:

यस्य देवे पराभक्तिः यथा देवे तथा गुरौ ॥

Colophon:

इति श्रीपर(म)हंसपरिव्राजकाचार्यश्रीशङ्कराचार्यविरचितं महावाक्य-
विवरणं समाप्तम् ॥

Subject: Mahāvākyaivaraṇam.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition. For the other works contained herein see remarks under No. 6724.

This work is not noticed by Burnell.

The text of this Ms. differs from that given in No. 7888.

॥ महावाक्यविवेकः—अष्टश्लोकी ॥

7841. MAHĀVĀKYAVIVEKAḤ—

ASTAŚLŪKĪ.

Burnell's Catalogue No. 9672 1.

Substance—Palm leaf. Size—10½ × 1½ inches. Leaves—8. Lines—5 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—100. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Not printed.

Beginning:

येनेक्षते शृणोतीदं जिघ्रति व्याकरोति च ।

स्वादस्वादु विज्जनाति तत्प्रज्ञानसूद्रीरितम् ॥ १ ॥

चतुर्मुखेन्द्रदेवेषु पशुपत्यसमवादिषु ।

चैतन्यमेकं ब्रह्मात्मः प्रज्ञानं ब्रह्मपश्यति ॥ २ ॥

End:

दृश्यमानस्य सर्वस्य जगतस्तत्त्वमीर्यते !

ब्रह्मशब्देन तद्ब्रह्म स्वप्रकाशात्परूपकम् ॥ ५ ॥

Colophon:

इति श्रीमहावाक्यविवेकः समाप्तः । इदं सीतारामेण लि-
खितम् ॥

Subject: Mahāvākhyavivekaḥ.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. For other work contained herein see remarks under No. 1043. This work is otherwise called Aṣṭaśloki. This is ascribed to Śaṅkarācārya. But nowhere is it printed as such.

॥ महावाक्यविवेकः—अष्टश्लोकी ॥

7342. MAHĀVĀKYAVIVEKAḥ—

AṢṬAŚLOKĪ.

Burnell's Catalogue No. 9722 m. Page 94. Right column.
Substance—Palm leaf. Size—16½ × 1½ inches. Leaf—1
(19th leaf). Lines—6 to a Page. Script—Grantha.
No. of Granthas—8. Author—Śaṅkarācārya. Complete.
Not printed.

Beginning, colophon and subject—Same as No. 7341.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. For the other works contained herein see remarks under No. 1049.

॥ महावाक्यविवेकः—अष्टश्लोकी ॥

7343. MAHĀVĀKYAVIVEKAḤ—
AṢṬAŚLOKĪ.

Burnell's Catalogue No. 9827 e.

Substance—Palm leaf. Size— $14\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—
2 (20-21). Lines—6 to a Page. Script—Grantha. No.
of Granthas—8. Author—Śaṅkarācārya. Complete,
Not printed,

Beginning, end and subject—Same as No. 7341.

Colophon:

इति + समाप्तः ॥

हृदयकमलमध्ये शीपवत् वेदसारं

प्रणवमथमतश्चर्यं योगिभिर्ध्यानगम्यम् ।

हरिगुरुशिवयोगं सर्वभूतस्थमेकं

सकृदपि मनसा वा ध्यायते यस्स मुक्तः ॥

भाष्येण लिखितमिदं वेदान्तपुस्तकम् ।

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. For the other
works contained herein see remarks under No. 1052.

॥ महावाक्यविवेकः—अष्टश्लोकी ॥

7344. MAHĀVĀKYAVIVEKAḤ—
AṢṬAŚLOKĪ.

Burnell's Catalogue No. 9675 c.

Substance—Palm leaf. Size— $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—1 (last leaf). Lines—8 to a Page. Script—Telugu. No. of Granthas—8. Author—, Śaṅkarācārya. Complete. Not printed.

Beginning, end and subject—Same as No. 7841.

Colophon: Nil.

Subject: Mahāvākyaviveka Anṣāloki.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The other works contained herein are :--

- 1 वेदान्तसारः
- 2 भागवतव्याख्या
- 3 भट्टश्लोकी

॥ मायापञ्चकम् ॥

7345. MĀYĀPAÑCAKAM.

P. A. Collection No. 78 b.

Substance—Paper. Size— $7\frac{3}{4} \times 4$ inches. Sheets—1. Lines—12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—10. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning :

निरुपमनित्यनिरंशकेऽप्यखण्डे

मयि चिति सर्वविकल्पनादिशून्ये ।

घटपति जगदीशजीवभेदं

अघटितघटनाशरीयसी भाषा ॥

Read:-

विधिहरिभवेदमप्यखण्डे

वत विरचय्य बुधानपि प्रकामम् ।

अमयसि हस्तिर्भवेदभावा

नषटितषटनापटीषमामिया ॥

Colophon: Nil.

Subject: Māyāpañcakam—on the nature of Māyā and its results.

Remarks:—The Ms. is in good condition. The other works contained herein are Kaupīna and Pādukā-pañcakas. This work is published in the Memorial Edition by Sri Vāpi Vilās Press, Srirangam.

॥ लघुवाक्यवृत्तिप्रकरणम् ॥

7346. LAGHUVĀKYAVṚTTIPRAKARAṆAM.

Burnell's Catalogue No. 9748 d.

Substance—Palm leaf. Size—15½ × 1¼ inches. Leaves—1 (29th only). Lines—7 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—30. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

स्थूलो मांसमयो देहः सूक्ष्मः स्यात्सूक्ष्मवचः ।

ज्ञानकर्मन्दित्र्यैः सार्धं धीमत्पौ तच्छरीरम् ॥ १ ॥

ग्रहानं कारणं माथी बोधस्तेषां विभासकः ।

बोधाभासो बुद्धिगतः कर्ता स्वस्तुष्यपापयोः ॥ २ ॥

स एव संसरेत्कामवशाल्लोकद्वये सदा ।

बोधाभासाच्छुद्धबोधं विविच्यादथ यत्नतः ॥ ३ ॥

End:

देहात्मधीवद्ब्रह्मात्मधीदार्षे कृतकृत्यता ।

यथा तथायं म्रियते मुक्तो नास्त्वत्र संबन्धः ॥

Colophon :

इति श्रीमदाचार्यस्वामिभिः कृतं लघुवाक्यवृत्तिप्रकरणं
समाप्तम् ।

Subject : *Laghuvākya-vṛttiprakaraṇam*—a short treatise on
advaitic philosophy based on the bigger work of the
same name.

Remarks : —The Ms. is in a fairly good condition.

This work has been published at Poona with a Marathi
translation and edited by Tryambaka Hari Āpte. This is also
published by Śrī Vānī Vilas Press, Srīrangam in the Memo-
rial Edition.

॥ वाक्यवृत्तिः ॥

7347. VĀKYAVṚTTIḤ.

Burnell's Catalogue No. 6496 b.

Substance—Paper. Size—10½ × 4 inches. Sheets—4.

Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—60. Author—Śaṅkarācārya. Complete.

Printed.

Beginning :

सर्गस्थितिप्रलयहेतुमचिन्त्यशक्तिं

विश्वेश्वरं विदितविश्वमनन्तमूर्तिम् ।

निर्मुक्तबन्धनमपारसुखाम्बुराशिं

श्रीवल्लभं विमलषोषधनं नमामि ॥ १ ॥

यस्य प्रसादादहमेव विष्णुः

पश्येव सर्वं परिकल्पितं च ।

इत्थं विजानामि सदात्मरूपं

तस्याद्द्विषयं प्रणतोऽस्मि नित्यम् ॥ २ ॥

तापत्रयाग्निसन्तप्तः कश्चिदुद्दिग्गमानसः ।

श्रमादिसाधनैर्युक्तः स गुरुं परिपृच्छति ॥ ३ ॥

End:

विशीर्णकार्यकरणो भूतसूक्ष्मैरनावृतः ।

विमुक्तकर्मनिगडः सद्य एव विमुच्यते ॥

प्रारब्धकर्मवेगेन जीवन्मुक्तोऽथवा भवेत् ।

कंचित्कालमनारब्धकर्मबन्धस्य संक्षये ॥

निरस्तातिशयानन्दं वैज्जवं परमं पदम् ।

पुनरावृत्तिरहितं कैवल्यं प्रतिपद्यते ॥

Colophon :

वाक्यवृत्तिः समाप्ता ॥

principles of Advaita Vedānta in the form of a discourse between a teacher and a pupil.

Remarks :—The Ms. is in a fairly good condition. For the other works contained herein see remarks under Pañcikṛtāṅkā.

This work is published in many languages particularly along with Viśveśvara's Commentary in the Ānandāsrāma series, Poona.

VĀKYAVṚTTI.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7848	B. L. 9722 k.	Palm leaf.	19½ × 1½	4 (12-15)	7	Grantha.	Complete.
7849	" 9829 c.	"	14½ × 1½	5 (12-16)	6	"	"
7850	" 9834 b.	"	16 × 1½	4	5	Telugu.	"
7851	" 12086 m.	"	14½ × 2	3 (4-6)	10	Grantha.	"
7852	J. L. 974	Paper.	5½ × 3½	4	8	Devanāgarī.	"

DETAILED REMARKS

on the

VĀKYAVṚTTI MSS. IN THE ABOVE TABLE.

7848 At the end of this work is given the following additional verse :—

अलं विकल्पैरहमेव देवतं

मयि स्थितं विश्वमिदं चराचरम् ।

इदं रहस्यं मम येन दर्शितं

स चिन्तनीयो गुरुरेव केवलः ॥

7849 For the other works contained herein see remarks under No. 1049.

7849 The works contained herein are—

1 वेदान्तसार 2 अष्टाङ्गयोग 3 दशाङ्गयोग & 4 एकश्लोकीभ्याख्या

7850 For the other works contained herein see remarks under No. 7117.

7851 The works contained herein are—1. Mantras, 2. Ātma-
bodha, 3. Vākyavṛtti & 4. Mahāvākya.

॥ वाक्यवृत्तिः—सटीका ॥

7853. VĀKYAVṚTTIḤ—SATĪKĀ.

Burnell's Catalogue No. 6495. Page 91. Left column.

Substance—Paper. Size—9½ × 4 inches. Sheets—16.

Lines—8 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—280. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Not printed.

Beginning:

श्रीमहागणपतये नमः ॥

पारम्पर्येण वेदा यद्वदन्ति परमं पदम् ।

तदहं ब्रह्म निर्भेदं सत्यादिपदलक्षितम् ॥

शुशुभ्रुजनानुजिघृक्षयावाक्यवृत्तिसंग्रहप्रकरणं प्रारम्भ-
माणः विज्ञोपप्लवोपश्रमार्थ[द]प्रयोजनसिद्धये परदेवताप्र-
क्षामरूपं मङ्गलाचरणं मुखतः संपादयन् प्रकरणाश्रमभाषे-
क्षितमनुबन्धत्रयं च विषयसंबन्धप्रयोजनलक्षणं संक्षिप्य
प्रतिपादिसौकर्यार्थं कथयति ।

सर्गस्थिति + नमामि ॥

End:

निरस्तानिश्चयानन्दं + कैवल्यं प्रतिपद्यते ॥ ५५ ॥

न च गतिपूर्वकं तस्य प्राप्यत्वं सर्वप्रव्याप्यत्वादित्या-
ह— वेष्णवमिति । इह हिरभ्यगर्भादिपदापेक्षया वैलक्षण्यं
वक्तुं परमशुक्तं तस्य प्रामाणिकत्वविषयत्वात् पदमिति विशे-
षितं । पुनरावृत्तौ हेत्वभावादात्मन्तिकी मुक्तिरेवेत्याह—
अपुनरावृत्तीति । न चैतदन्यमाववदशेषव्यापकमिष्यते ।
किं त्वद्वितीयतया परिपूर्णत्वेनावस्थितमित्याह । कैव-

ल्यमिति । तदेवं प्रश्नचतुष्टयनिष्ठं कथमद्वारा तत्त्वज्ञानं
मुक्तिसाधनं संक्षेपतो निर्धारितमिति स्थितम् ॥

वाक्यवृत्तेरियं वृत्ती रुचिरा रचिता मया ।

पूता रुचिरतां याता संगता पुरुषोत्तमे ॥ ५५ ॥

Colophon :

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यभास्कराचार्यविरचितायां(?)

वाक्यवृत्तिटीकायां संकलितायां संपूर्णमस्तु ।

Subject: Vākyaṅvṛtti with commentary.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The Tika has not been published. The colophon is vague.

॥ वाक्यवृत्तिव्याख्या ॥

7354. VĀKYAVṚTTIVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 9825. Page 91. Left column.

Substance—Palm leaf. Size—16½ × 1½ inches. Leaves—
90. Lines—5 to a Page. Script—Grantha. No. of Gran-
thas—1000. Author—Viveśvarapaṇḍita. Complete.
Printed.

Beginning:

ब्रह्माहमेतन्मयि भाति विश्वं

श्रीमाधवब्राह्मणोः प्रसादात् ।

अन्वर्थविश्वेश्वरपण्डितारूयः

तस्याङ्घ्रिपदं प्रणतोऽस्मि नित्यम् ॥ १ ॥

परमकृपानिधयः श्रीमच्छङ्करभगवत्पादाः तापत्रयार्क-
सन्तप्तानां अपरिमितजनानादिसंसाराश्वभ्रमपीडितानां

अधिकारिणामविघ्नेन ब्रह्मतादात्म्यसिद्धये प्रकरणप्र-
तिपाद्याद्वितीयबोधस्मरणपूर्वं नमस्कारस्य अवश्यकर्तव्यतां
द्योतयन् स्वगुरुं नमस्कुरुते । सर्गस्थितिमिति ।

End: (leaf 86)

निरस्तातिशय ± प्रतिपद्यते ॥

वैष्णवं परमं पदं प्रतिपद्यत इत्यन्वयः त्रिषु व्याप्तावि-
त्यस्याह्रातोर्विष्णुशब्दः समुत्पन्नः ।

(leaf 90) ब्रह्मैव भवति । तरति श्लोकमात्मवित् ।
ब्रह्मविदामोति परं इत्यादिभ्रुतिस्मृतिपुराणेश्वर्योऽयमर्थो-
ऽप्यवसीयते ।

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमच्छङ्करभगवत्पादविरचित-
वाक्यवृत्तिप्रकरणस्य श्रीमाधवयोगिशिष्यविश्वेश्वरपण्डि-
तकृता टीका समाप्ता ।

श्रीगोपालकृष्णस्वामिने नमः ।

Subject: Vākyaṅgīyākhya.

Remarks:—The Ms. is in good condition. There are four loose verses at the end and 2 leaves of loose verses at the beginning also. This commentary is published with the text in Ānandāśrama Series, Poona.

नौमीड्यतेऽभ्रवपुषे तटिदंबराय

गुञ्जावतंसपरिपिच्छलसन्मुखाय ।

वन्यस्रजे कबलवेत्रविषाणवेणुं

लक्ष्मीं श्रये मृदुपदं पशुपाङ्गजायाम् ॥

On the title leaf is given

‘ वाक्यवृत्तिव्याख्यानं भक्तप्रियश्वाभिनां सम्पुटम् ’

VĀKYAVṚTTIVYĀKHYĀ.

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7355	B. L. 6415	Paper.	6½ × 4	51	8	Devanāgarī.	Complete
7356	" 9672 d.	Palm leaf.	10½ × 5½	49	5 or 6	Grantha.	Complete.
7357	" 9826 b.	"	19½ × 1½	35	8	"	"
7358	" 9825	"	16½ × 1½	29	5	Telugu.	"
7359	" 9830	"	17 × 1½	(93-127)	7	Grantha.	"
7360	" 9831	"	17 × 1½	(18-42)	8	Telugu.	"
7361	" 11489 b.	"	11½ × 1½	31	7	Grantha.	"
7362	S. S. 116	Paper.	1½ × 4½	(58-88)	9	Devanāgarī.	"

DETAILED REMARKS

on the

VĀKHYAVṚTTIVYĀKHYĀ MSB.

7855, 7858, 7360, 7861, 7864.

End :

॥ निरस्त + प्रतिपद्यते ॥

जीवस्य परमेश्वरांशत्वेन वस्तुतो निरूप्यत्वाभावा-
द्विप्रयोगो नास्तीत्याह तथा चोक्तं भगवता— ' ब्रह्मत्वा
न निवर्तन्ते तद्वाय परमं यम ' इति ॥ तद्वायगतस्य आ-
काशवत्सर्वगतत्वेन जीवस्यान्यगत्त्वस्य तत्प्रोत्प्रेरयुक्तत्वात् ।
प्राप्तिर्नाम तद्भावापत्तिरिति शक्यम्— कैवल्य-
मिति ॥

7859 End :

कैवल्यमिति ॥ अतस्सर्वदेशकालवस्तुव्यापकत्वादेव
परमसुत्कृष्टं प्रतिपद्यत इति पदं स्वरूपमित्यर्थः ॥

7856 For the other works contained herein see remarks under
No. 1043.

7857 For the other works contained herein see remarks under
No. 7895.

॥ वाक्यवृत्तिः ॥

7363. VĀKYAVṚTTIḤ.

Substance—Palm leaf. Size—13×1 inches. Leaves—24 (26-49). Lines—9 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—800. Author—Baṅkarācārya. Complete. Not printed.

Beginning:

श्रुतिस्मृति + शंकरम् ॥

இதுக்கய-20 | வதுவதாதாவாயி விடுமமுர...பேரை ஒ
டைத்தாயிருக்கிறான். மு...தி ளுரதி வுராணங்களுக்கு
சூதுயராயி உயாவாமரராயி டொகத்துக்கு எல்லாம் ச
கத்தைப்பண் ணுகிறவான முகர சூதுய-2ருக்கு நமஸ்
கரிக்கிறேன்.

End:

निरस्तानिश्च + प्रतिपद्यते ॥

அவநீன...பிரதிபாதிக்கப்படுகிறவனென்று சாஸ்திரஸி
கிரகம் |

Colophon:

वाक्यवृत्तिप्रकरणम् समाप्तम् ॥

.....तत्

धूम्यन्ताञ्च समालोक्य पण्डितास्समदर्शिनः ॥

वाक्यवृत्तिप्रकरणम् शास्त्रम् ॥

Subject: Vākyavṛtti with Tamil explanation.

Remarks:—The Ms. is in good condition. At the beginning we have 2 leaves repeating the beginning verses of Vākyavṛtti itself with Tamil meaning. The Tamil commentary is not printed.

॥ वाक्यसुधा ॥

7364. VĀKYASUDHĀ.

Burnell's Catalogue No. 9827 d.

Substance—Palm leaf. Size— $14\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—5
 (16-20). Lines—6 to a Page. Script—Grantha. No. of
 Granthas—47. Author—Śaṅkarācārya ?. Complete.
 Printed.

Beginning:

दृश्यं सर्वमनात्मा स्यात् दृगेवात्माऽविकारिणी ।

आत्मनात्मविवेकोऽयं कथितो ग्रन्थकोटिभिः ॥ १ ॥

रूपं दृश्यं लोचनं दृक् दृक्दृश्यं दृक्तु मानसम् ।

दृश्या घीष्टुत्तयः साक्षी दृगेव न तु दृश्यते ॥ २ ॥

End:

प्रातिभासिकजीवस्य लये स्युर्ध्यावहारिके ।

तल्लये सच्चिदानन्दाः पर्यवस्यन्ति साक्षिणि ॥ ४७ ॥

Colophon:

इति दृक्दृश्यविवेकं सम्पूर्णम् ।

Subject: Vākyasudhā a treatise dealing with the prin-
 ciples of Advaita Vedānta with reference to the
 object to be seen and the seeing-self.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. For the other
 works contained herein see remarks under No. 1052. This
 work is otherwise known as Dṛgdṛśyaviveka. Different tradi-
 tions ascribe this work to Śaṅkara and also to Bhāratīrtha

Vidyāraṇya. This work has been commented upon by many among them being Brahmānandabhāratī and Vidyēśvara. The former calls the author as Bhāratīśrītha and the latter as Vidyāraṇya. Whether Bhāratīśrītha Vidyāraṇya is one person or Bhāratīśrītha and Vidyāraṇya are different is a point which is not yet free from doubt. Brahmānandabhāratī himself in one of his introductory verses says

“ नत्वाश्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ ”

This supports the theory of duality. This is further supported by Ramakṛṣṇa a pupil of Vidyāraṇya himself and commentator of his Guru's famous work Pañcadaśī in his introductory portion of his commentary. There is a third commentary on this work by Bhīmadāsabhūpāla which follows the other tradition and ascribes this work to Śaṅkara. This tradition is followed by many publishers of the work. (Please Vide page 926 under Śaṅkarācārya, Supplementary Catalogue of Sanskrit works in British Museum).

Bhāratīśrītha is himself the author of a work called Vaiyāsika Nyāyamālā in which he says

“ प्रजन्मपरमात्मानं श्रीविद्यातीर्थरूपिणम् ”

This to a very great extent proves that Bhāratīśrītha and Vidyāraṇya are two different disciples of one Guru Śrīvidyāśrītha.

This work is published at Benares along with Brahmānanda Bhāratī's commentary in a joint volume containing Vidyāraṇya's Anubhūtiprakāśa.

॥ वाक्यसुधा ॥

7365. VĀKYASUDHĀ.

Burnell's Catalogue No. 9884 c. Page 95. Left column.
 Substance—Palm leaf. Size— $16 \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—4
 (4-7). Lines—5 to a Page. Script—Telugu. No. of
 Granthas—47. Author—Śaṅkarācārya Complete.
 Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7864.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. For the other
 works contained herein see remarks under No. 7117.

॥ वाक्यसुधा ॥

7366. VĀKYASUDHĀ.

Burnell's Catalogue. No. 9896 b.

Substance—Palm leaf. Size— $16\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—
 3-7. Lines—6 to a Page. Script—Grantha. No. of Gran-
 thas—47. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning—Same as No. 7864.

End:

प्रतिभासिकजीवस्य + पर्यवस्यन्ति साक्षिणि ॥

*

*

केवलं ब्रह्मैव भवति सोऽयमेव सर्ववेदान्तसिद्धान्तः ।

एतन्नकरणं सम्यगालोचयति(यो)मुमुक्षुः स जीवन्मुक्तः

कृतकृत्यो भवति । हरिः ओं ॥

Colophon:

इति श्री + शंकराचार्यकृतवाक्यसुधा समाप्ता ॥

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. For the other works contained herein see remarks under No. 7169.

॥ वाक्यसुधा ॥

7367. VĀKYASUDHĀ.

Burnell's Catalogue No. 9722 e.

Substance—Palm leaf. Size— $16\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Leaves—5 (15-19). Lines—7 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—60. Author—Śaṅkarācārya Complete. Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7364.

Remarks:—The Ms. is in good condition. For the other works contained herein see remarks under No. 1049. Vol. II.

॥ वाक्यसुधाटीका ॥

7368. VĀKHYASUDHĀTĪKĀ.

Burnell's Catalogue No. 6426. Page 91. Left column.

Substance—Paper. Size— $7\frac{1}{4} \times 4\frac{1}{4}$ inches. Sheets—42. Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas—320. Author—Brahmānauda Bhārati. Complete. Printed.

Beginning:

कारणं खादिजगतां मारणार्थमनागसम् ।

वारणाननमात्मानमद्वयं समुपाश्महे ॥ १ ॥

परापश्यन्त्यादिदेहां प्रणताभीष्टदायिनीम् ।

संत्यज्ञानानन्दरूपां ध्याये नान्यां सरस्वतीम् ॥ २ ॥

अभिषिच्य कृपावर्षैः आत्मस्थं यः करोति मां ।

तं सर्वसाक्षिणं वन्दे रामानन्दमुनीश्वरम् ॥ ३ ॥

यत्कटाक्षसुषासिन्धौ मज्जता पुण्यपाकृतः ।

मया ज्ञानमणिर्लब्धः तमानन्दगुरुं भजे ॥ ४ ॥

नत्वा श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ ।

मया वाक्यसुधाटीका यथामति विरच्यते ॥ ५ ॥

❀

❀

ज्योतिः ज्ञान्तमनन्तमेकमजरं मायातिगं शाश्वतं

नित्यं निर्विषयं निरन्तरसुखं यत्तत्पदं धीमहि ।

यन्मायागुणसंवृतं त्रिविधतामासाद्य जीवप्रयं

लोके भाति विचारतस्तु सकलं रामान किञ्चित्परम् ॥ ८ ॥

॥ मू ॥

दृश्यं सर्वमनात्मा स्यात् + कथितो ग्रन्थकोटिभिः ॥१॥

End:

प्रातिभासिक + साक्षिणि ॥ ८५ ॥

❀

❀

एतत्प्रकरणं यस्सम्यगालोचयति सुसुखः सन् जीव-

न्युक्तो भवति कुतकुत्वो भवति ॥ ४५ ॥

Colephon:

इति वीक्ष्यविवेकव्याख्यास्य वाक्यसुधा
समाप्ता ।

Subject: *Dīkṣyāvivekavyākhyā* known also as *Vākyasudhā-
tīkā* a commentary on *Vākyasudhā*.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. This com-
mentary is printed, along with the text at Benares and
published by Devakīnandana Bāstrī Darśanānkar and by
Brahmacārī Chetanavarūpa. For further details see under
No. 7864.

VĀKYASUDHĀTIKĀ.

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7069	B. L. 6437	Paper.	8½ × 4½	17 (46-62)	10	Devanāgarī.	Complete.
7070	"	Palm leaf.	15½ × 1½	85	7	Grantha.	"
7071	"	"	16 × 1½	18	8	Telugu.	"
7372	"	Paper.	9½ × 4	12 (8-14)	9	Devanāgarī.	Incomplete.
7578	P. A. 73	"	8½ × 4	17	5-10	"	"

॥ वाक्यसुधाव्याख्या ॥

7374. VĀKYASUDHĀVYĀKHYĀ.

P. A. Collection No. 72.

Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches. Sheets—9.
Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—300. Author—Bhīmadāsabhūpāla. Com-
plete. Not printed.

Beginning :

ओन्नमः परमात्मने ॥

श्री भीमदासभूपालो निजबुद्धिविशुद्धये ।

पदैर्वाक्यसुधामेतां विवेचयति निर्मलैः ॥ १ ॥

तत्र तावद्भगवान् शङ्कराचार्योऽविद्याविषधरमुषितप्र-
बोधस्य जगतोऽनुग्रहाय वाक्यसुधानाम् शास्त्रसङ्ग्रहं
चकार । तत्रायमाद्यः श्लोकः ।

रूपं + दृश्यते ॥ १ ॥

अस्यार्थः ॥ रूपं दृश्यमेव भवति तत्र लोचनं दृक्
पश्यतीति दृक् । दृग्लोचनं दृश्यमपि भवति तत्र मानसं
दृक् द्रष्टु । मनसा हि लोचनं गृह्यते । धीवृत्तिशब्देन मनो-
बुत्तय उच्यन्ते । ताः लोचनापेक्षया दृश्याः ।

End :

प्रातिभासिक + साक्षिणि ॥ ४५ ॥

अस्यार्थः । तथा प्रातिभासिकजीवस्य सच्चिदानन्दा

भावा व्यावहारिके तिष्ठन्ति । तस्य विलये सच्चिदानन्दाः
साक्षिणि पर्यवस्यन्ति इति सिद्धम् ॥

यसुवाक्यसुधामेतां विवृत्य विशदैः पदैः ।

पुण्यं मयाऽर्जिता किञ्चित्कृष्णानि समर्पितम् ॥ ४६ ॥

सन्दर्भोऽयं योगिनामेव गम्यः

सम्यग्गयातुं याति नो मादृशोऽत्र ।

ब्राह्मी दैवी वर्तते मे न जाने

जिह्वेऽजिह्वे वा पथि प्रस्थितेति ॥

Colophon :

त्रिपाठीश्रीवहूनदेवानां कृतिरियं विवृतिः ॥

Subject: Vākyasudhāvyaḥkhyā with text.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The author seems to be called by two names from a comparison of the introductory verse and the colophon. This author ascribes the Vākyasudhā to Śaṅkarācārya. For further remarks see under No. 7364.

॥ वाक्यसुधाव्याख्या ॥

7375. VĀKYASUDHĀVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 9798. Page 94. Right column.
Substance—Palm leaf. Size—16×1½ inches. Leaves—
—48. Lines—7 to a Page. Script—Grantha and Tamil.

No. of Granthas—1100. Author—Viśveśvara? Com-
plete. Not Printed.

Beginning:

கேசத்திலே பரமகிருபானுவாயிருக்கிற வித்யாரண்ய
ஸ்வாமியள் முமுக்ஷுக்களாயிருக்கிற பேர்களை உத்தேசிச்சு
பஞ்சதசபாகாணங்களான வேதாந்த கிரந்தங்களை பண்ணி
அதற்குப் பிற்பாடு அந்தகிரந்தார்த்த விசாரத்திலே அந்நி
காரிகளாய் மந்த புத்திகளாயிருக்கிற பேர்களை அனு.....
ரத்தின் பொருட்டு வாக்ஷியஸூதை என்று பேரைடைந்தா
யிருக்கிற நிதித்யாலன கிரந்தத்தைப்பண்ணினார். அந்தகிரந்
தத்திற்கு விச்வேச்வர ராமாந்த பாதிகளுக்கு அந்த
அரந்தத்தை ஸாஷயினாலே ரசிக்கிரதின்பொருட்டு ஆதி
யிலே விக்கினேசுவரனை நமஸ்கரிக்கிறேன்: —————

कारणं खादिजगतां मारणार्थमनागसम् ।

वारणाकृतिमास्मानमदयं समुपास्महे ॥

இதற்கு அர்த்தம். ஆகாசாதி ஐகந்தக்கு காரணமாயிருக்
கிறவாய் உபனிஷத்துக்களாலே பிரதி பாதிக்கப்படுகிறவ
ராய் புண்ப.....லே இருக்கிறவாய் அத்வித்யாய் ஆத்மஸ்
வருபாய் ஆணியினுடைபமுகம் போலிருக்கிற முகத்தை
புடைத்தாயிருக்கிற விக்கினேசுவரனை நான் நமஸ்கரிக்கி
றேன்.

End:

प्रविधासिकजीवस्य + पर्यवस्यन्ति साक्षिणि ॥

न निरोधो न चोत्पत्तिर्न बोधो न च बाधकः ।

न मुमुक्षुः न वै मुक्त इत्येषा परमार्थता ॥

என்கிற கருதிப்பிரமாணத்தினாலே பாமர்த்த த்ருக்
கைய அணுகித்த.

❀

❀

இந்தப் பரகாணத்தின் அர்த்தத்தை.....

எம்சய எம்பரவண விபரிதபரவண.....

Colophon:

इति श्रीपद्महंसपरिव्राजकाचार्य....शिष्यस्वयम्प्रकाशशिष्यहयप्रीव
शिष्यविश्वेश्वरमुनिदृक्दृश्याविवेकस्य व्याख्यानप्रकरणं स-
माप्तम् ॥

वाटशं + न विद्यते ॥

Subject : Vākyasudhā Dṛkdr̥śyaviveka with Tamil explana-
tion.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. This author
ascribes Vākyasudhā to Vidyāraṇyasaṃnī. For further re-
marks see under No. 7964. The commentary is not printed.

॥ वाक्यसुधाव्याख्या ॥

7376. VĀKYASUDHĀVYĀKHYĀ.

Burnell's Catalogue No. 9799 a. Page 94. Right column.
Substance—Palm leaf. Size—9½ × 1½ inches. Leaves
—40 (7-46). Lines—6 to a page. Script—Grantha.
No. of Granthas—500. Author—?. Incomplete. Not
printed.

Beginning:

....ण्डु गनक नुन्नु असं - दासीनुण्डु गनकनुशु
 आतनिकि जाग्रसु आदौ मोक्षमु अन्तमै न * *
 छायाहंकारयौरैक्यं तत्प्रायः पिण्डवन्मतम् ।
 तदहंकारतादात्म्यात् देहश्चेतनतामगात् ॥

End:

प्रतिभासिकजीवस्य + पर्यवस्यन्ति साक्षिणि ॥
 अत्रापि दार्ष्टान्तिकमन्दुन्नु प्रातिभासिकजीवस्य *
 अनुभवानकु तेच्छु कोञ्चुभण्डो वाण्डु मत्तुण्डु सन्देहं
 लेदु सिद्धम् ॥

Subject: Vākyasudhā Dṛkdrśyaviveka with Telugu explanation.

Remarks :—The Ms. is in a fairly good condition. It wants both beginning and end. The Telugu explanation is not printed.

At the end there are three leaves, two of which represent a Śivastotra and in the third leaf there are some Śaivaśākuna & Vedāntic ślokas. At the beginning also there are three leaves in Telugu & Sanskrit, dealing with some Vedāntic topic.

॥ विज्ञाननौका ॥

7377. VIJÑĀNANAUKĀ.

S. S. Collection No. 67 c.

Substance—Paper. Size—10×4½ inches. Sheet—1
(2nd sheet). Lines—15 to a Page. Script—Devanāgarī.
No. of Granthas—20. Author—Śaṅkarācārya. Com-
plete. Printed.

Beginning:

ॐ । तपोयज्ञ(दा)नादिभिश्शुद्धबुद्धिः
विरक्तो नृपादेः पदे तुच्छबुद्ध्या ।
परित्यज्य सर्वं यदाप्नोति तत्त्वं
परं ब्रह्म नित्यं तदेवाहमस्मि ॥ १ ॥

End:

स्वरूपानुसन्धानरूपां स्तुतिं यः
पठेदादराङ्गक्तिभावो मनुष्यः ।
मृणोतीह वा निष्कमुद्युक्तचित्तो
भवेद्दिग्गुरत्रैव वेदप्रमाणात् ॥ ९ ॥

Colophon:

इति श्रीमच्छङ्कराचार्यविरचिता विज्ञाननौका समाप्ता ।

Subject:: Vijñānanaukā a Vadāntic poem by Śaṅkara.

Remarks:—The Ms. is in good condition and it contains besides a Śivastotra and Śaṅkara's Upadeśapañcaratna and Kaupīna-
pañcaka also.

This work has been printed in 'the complete works' of Śrī Śaṅkara of the Śrī Varī Vilas Press, under the name—
Svarūpānu-sandhāna and also in many places under the
very name Vijñāna Naukā.

॥ विवेकचूडामणिः ॥

7378. VIVEKACŪDĀMAṆIḤ.

Burnell's Catalogue No. 6505. Page 90. Right column.
 Substance—Paper. Size—14×6 inches. Sheets—
 26. Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
 Granthas—750, Author—Śaṅkarācārya. Complete.
 Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः । गुरुभ्यो नमः ।

सर्ववेदान्तसिद्धान्तगोचरं तमगोचरं ।

गोविन्दं परमानन्दं मद्गुरुं प्रणतोऽस्म्यहम् ॥ १ ॥

जन्तूनां नरजन्म दुर्लभमतः पुंस्त्वं ततो विप्रता

तस्माद्द्वैदिकधर्ममार्गपरता विद्वत्त्वमस्मात्परम् ।

आत्मानात्मविवेचनं स्वनुभवः ब्रह्मात्मना संस्थितिः

शुक्तिर्नो शतकोटिजन्मसु कृतैः पुण्यैर्विना लभ्यते ॥ २ ॥

End:

संताराध्वनितापभानुकिरणप्रोद्भूतदाहन्यथा-

खिन्नानां जलकांक्षया मरुद्भुवि श्रान्त्या परिभ्राम्यताम् ।

अत्यासन्नसुखांशुर्षिं सुखकरं ब्रह्माद्रयं दर्शय-

त्पेषा शंकरभारती विजयते गीर्वाणसंघासिनी ॥ ५० ॥

Colophon:

इति श्रीगोविन्दपूज्यपादशिष्य श्रीशंकरभगवत्पादकृतं आत्माना-

समविवेकचूडामण्यारूयं प्रकरणं समाप्तम् ।

॥ श्री सांबसदाशिवार्यणमस्तु ॥

शाळीबाहनसकाब्दे ॥ १७३४ (A. D. 1812)

अंगिराब्दे नभोमासि नवम्यां भानुवासरे ।

कृष्णमद्येन लिखितः श्वरभेन्द्रानुशासनात् ॥

Subject: Vivekacūḍāmaṇi otherwise known as Ātmānātma
Vivekacūḍāmaṇi a popular treatise in verse on the
fundamental doctrines of Advaita Vedānta.

Remarks:—The Ms. is in excellent condition. Alternate sheets
are sulphurated.

This is a well-known work of Śaṅkara printed in many
places in various languages.

॥ विवेकचूडामणिः ॥

7379. VIVEKACŪDĀMAṆIḤ.

S. K. Collection No. 119.

Substance—Paper. Size—12×4½ inches. Sheets—40.

Lines—8 or 9 to a Page. Script—Grantha. No. of

Granthas—850. Author—Śaṅkarācārya. Complete.

Printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7378.

Remarks:—The Ms. is in good condition.

॥ वेदवेदान्तसारः ॥

7380. VEDAVEDĀNTASĀRAH.

Burnell's Catalogue No. 6421. Page 91. Left column.
 Substance—Paper. Size— $5\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Sheets—5.
 Lines—7 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—82. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Not
 Printed.

Beginning

श्रीम..... ।

जगदङ्करकन्दाय सच्चिदानन्दमूर्तये ।

गलिताखिलभेदाय नमः शान्ताय विष्णवे ॥

यस्याबोधोदादिदं भाति यद्बोधाच्च निवर्तते ।

नमस्तस्मै सदानन्दवपुषे परमात्मने ॥ २ ॥

यस्य ज्ञानप्रभावेन दृश्यते सकलं जगत् ।

यज्ज्ञानात् श्रेय आप्नोति तस्मै ज्ञानात्मने नमः ॥ ३ ॥

अनात्मभूते देहादौ आत्मबुद्धिस्तु देहिनां ।

साऽविद्या तत्कृतो बन्धस्तन्नाशो मोक्ष उच्यते ॥ ४ ॥

बन्धमोक्षौ न विद्येते नित्यमुक्तस्य आत्मनः ।

अथ परमहंसानां (समाधि) विधिं व्याख्यास्यामः ।

सदसद्वाच्यमविद्याशबलं ब्रह्म ।

End:

‘अयमात्मा ब्रह्म’ इत्यादिवेदश्रुतिभ्यः ॥

तं ये प्रणवात्मकं तमसो ज्योतिर्हृदयस्थितचैतन्यमात्रं
अमृतं सोऽहमस्मीति नित्यं ज्ञा(ः)तत्कार्यं उपाधिचैतन्य
जीवशब्दो वाच्यः ।

अच्युतोऽहमनन्तोऽहं गोविन्दोऽहमहं हरिः ।

अनन्तोऽहमशेषोऽहं मज्जोऽहममृतोऽस्म्यहम् ॥

नित्योऽहं निर्विकल्पोऽहं [सच्चिदानन्दरूपोऽहं]

परिपूर्णोऽस्मि सर्वदा ।

Colophon:

इति श्री शङ्कराचार्यविरचितं वेदवेदान्ततत्त्वसारं
संपूर्णम् ॥

Subject: Vedavedānta Tattvasāra.

Remarks:—The Ms. is in good condition. It is full of scriptorial errors. The colophon ascribes this work to Śaṅkara. But it is not printed any where as such.

॥ सनत्सुजातीयभाष्यम् ॥

7381. SANATSUJĀTĪYABHĀṢYAM.

Burnell's Catalogue No. 1592. Page 184. Left column.
Substance—Paper. Size—9½ × 4 inches. Sheet—54.
Lines—9 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—1250. Author—Śaṅkarācārya. Complete.
Printed.

Beginning :

मू ॥ वैशम्पायन उवाच ।

ततो राजा धृतराष्ट्रो मनीषी संपूज्य वाक्यं विदुरेरितं तत् ।

सनत्सुजातं रहिते महात्मा पप्रच्छ बुद्धिं परमां बुभूषन् ॥ १ ॥

व्या ॥ ततः एतद्वाक्यानन्तरं 'ततो राजा धृतराष्ट्रो
मनीषी' विदुरेण सनत्सुजातं प्रति ईरितमुक्तं ।

End :

मू ॥

अणोरणीयान् सुमनास्सर्वभूतेष्ववस्थितः ।

पितरं सर्वभूतानां पुंशुकरे निहितं विदुः ॥ २९ ॥

अणोः सूक्ष्मादपि अणीयान्सूक्ष्मतरः ।

नित्यशुद्धबुद्धमुक्तभावमीश्वमात्मना ।

चिच्चवृत्तिद्वक्सुखं तदस्म्यहं तदस्म्यहम् ॥

Colophon :

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यविरचिते श्रीमन्महाभारते X स-

नत्सुजातीयभाष्ये शङ्कराचार्यविरचिते पञ्चमोऽध्यायः ।

Subject : Sanatsujātīya Bhāṣya, with text; 1-5 chapters.

Remarks :—The Ms. is in good condition. Alternate sheets are sulphurated.

Most Mss. and the printed text in the *Śrī Vāpi Vilas* edition of Śaṅkara's works, contain only 4 chapters. This Ms. however gives us 5 chapters. Between the chapters 3 and 4

of the printed text, a chapter containing 22 verses is given.
That chapter alone is described here—

Beginning :

॥ भाष्यं ॥ श्दानीं प्रसङ्गात्फलाभिसन्धाय वृत्तस्यापि
तमसः कारणविरोधिनो दर्शयितुं समृद्धत्वात् वृद्धत्वेन
दर्शयति — शोक इत्यादिना ।

मू० सनत्सुजात उवाच ।

शोकः क्रोधश्च लोभेन को मोहः मो परासुता ? ।

ईर्ष्या मानो विवित्सा च कृपाऽस्यया जुगुप्स... ॥

दादशैते महादोषाः मनुष्यप्राणनाशनाः ॥

End :

तूष्णीमेकमुपासति न चेष्टेन्मनसापि च ।

अथ संस्तुतिनिन्दाभ्यां प्रीतिरेषै(द्वेषी) विवर्जयेत् ॥ २१ ॥

अत्रैव तिष्ठन् क्षत्रिय ब्रह्मा वसति पश्यति ।

देवेषु चानुपूर्वेण विद्वन्नेतद्ब्रवीमि ते ॥ २२ ॥

Colophon :

इति महाभारते उद्योगपर्वणि (X चतुर्थोऽध्यायः)

॥ भा ॥ होमजाय सत्यवचनानां कर्म वाचा । न च
रूपाणामेव फलानीति सम्भवात् मानसम्ब कर्मणोऽनभि-
धानं । बालो नात्मज्ञः । मृत्युं अत्येतिक्वामति । अन्तकाले
तस्य सुकृतस्य न रतिं सुखं न विन्दतीति सुखस्य तु

दुःखत्वेन अनुपादेयता दर्शिता ॥ २० ॥

२१ ॥ एतत्रवतां(१) तस्थितस्तत्रैव योगे ब्रह्मा वस-
तीति ॥ २२ ॥

Colophon:

इति + सनत्सुजातीये चतुर्थोऽध्यायः ।

Subject: Sanatsujātiya Bhāṣyam otherwise known as Sanat-
sujātiya Samhitā.

Remarks:—It can also be noted that this recension does not
contain the first introductory eloquence at the outset found
in the Śrī Vajī Vilas edition. On the title page is given—

‘ बाबाजीनायकपुण्ड्योपनाम्नाम् ॥ ’

॥ सनत्सुजातीयटीका ॥

7382. SANATSUJĀTĪYATĪKĀ.

Barnell's Catalogue No. 1398. Page 194. Left column.
Substance—Paper. Size—9½ × 4 inches. Sheets—86.
Lines—11 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
Granthas—126. Author—Śaṅkarācārya. Complete.
Printed.

Beginning:

सामादिसर्ववेदानां राजोपनिषदुच्यते ।

यथा तद्गोच्यते ब्रह्म सामराज उदाहृतः ॥ १ ॥

स एव गुरुरस्माकं कर्माङ्गादिरुदारधीः ।

हारीतगोत्रसंभूतनीरांबागर्भसम्भवः ॥ २ ॥

पैङ्गलः ग्रथितोदारः सर्वज्ञस्सर्ववित्कविः ।

तस्यास्ति शिष्यवर्या(र्गा)णां प्रान्ते कश्चन सज्जनः ॥ ३ ॥

काण्डद्वयातीतयोगी कवीनां कलयन्मुदम् ।

सनत्सुजातसंप्रोक्ततत्त्वार्थसुत्रिनिर्णये ॥

लेखनं कर्तुमुद्युक्तः सामराजं नमन्जगौ ॥ ४ ॥

विद्यापीठमधिष्ठिते भगवति श्रीसामराजामिधे

तीर्थे शिष्यपरंपरा जितवती भूत्वा च वाचस्पतिम् ।

व्यासं जैमिनिमक्षपादमथ च श्रीदाक्षिणामूर्तिम-

प्याक्षेप्तुं यतते तदा सभगवान्मौनव्रतं सेवते ॥

एवं गुरुराजं नमस्कृत्य भाष्यकारानद्वैतब्रह्माकारनि-
रूपणेन नमस्करोति ।

नमः पुंसे पुराणाय पूर्णानन्दाय विष्णवे ।

निरस्तनिखिलध्वान्ततेजसे विश्वहेतवे ॥ १ ॥

नम आचार्येभ्यो ब्रह्मविद्यासंप्रदायकर्तृभ्यः । सनत्सु-
जातीयविवरणं × आरभ्यते । स्वतस्तत्त्विदानन्दाद्वय ब्रह्म-
स्वरूपोऽपि आत्मा ।

×

×

ब्रह्मरूपोऽवतिष्ठत इतीयं वेदान्तानां मर्यादा । एतत्सर्वं
क्रमेण दर्शयिष्यति भगवान् सनत्सुजातः ।

मू ॥ ततो राजा × बुभूषन् ॥ १ ॥

धृतराष्ट्रः शोकमोहाधितप्तः, 'तरति शोकमात्मवित्'
इति वेदान्तवादस्युपश्रुत्य + विदुराय उक्तवान् ।

×

×

येनासौ संसारकारणधर्माधर्मविवर्जितः सुखदुःखातिगो
मुक्तो भवेत् तदस्मै धृतराष्ट्राय वक्तुमर्हसीत्युक्तवान् ।
तत एतद्वाक्यानन्तरं०

Same as No. 7581.

End—Same as No. 7381.

Colophon :

इति श्रीकाण्डद्वयातीतयोगिविरचिते मोक्षसाम्राज्यलक्ष्मी-
तन्त्रे सञ्चिदानन्दलहरीपरिणये श्रीमद्भगवत्पादवि-
रचितसनत्सुजातीयशास्त्राविधरणे श्रीमद्भारतरत्ने
चतुर्थोऽध्यायः ॥

सर्ववेदान्तसारसंग्रहाख्यो प्रवाहः ॥

समाधि + सर्वसम्मतः ॥

निराम्बागर्भसंभूतः सर्वलोकसमप्रभुः ।

तत्कृपालेशसंभूतपरमाणुर्महानभूतः ॥

स एव काण्डयार्यस्य तनूजः सर्ववित्कविः ।

काण्डद्वयातीतयोगी कवीनां कलयम्प्रदम् ॥

चकार मुनिकान्तायाः कल्याणं कौतुकप्रदम् ।

Subject : Śanatsujātīya Bhāṣya.

Remarks:—The Ms. is in good condition. For remarks on Kāṇḍadvayāttayogin vide notes under Mokṣasāmrājyalakṣmī Tantra.

The body of the work is by Śaṅkara and Kāṇḍadvayāttayogin while culling out various works for a bigger work which he calls Mokṣasāmrājyalakṣmītantra incorporates this in it.

SANATSUJĀTĪYABHĀṢYA,

Descriptive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7868	B. L. 1394	Paper.	9½ × 4	26	11	Devanāgarī.	Complete with printed text.
7884	"	"	10 × 5½	49	12	"	" Do. Do.
7885	"	"	16 × 6½	42	"	"	" agrees with printed text.
7886	"	"	10 × 4½	88	10	"	" Incomplete.
7887	"	"	13½ × 6½	29	12	"	" " "
7888	"	"	16 × 6½	23	"	"	" " "
				(44-65)			
7889	"	"	14 × 6	28	11	"	" " "
				(49-76)			

DETAILED REMARKS

on the

SANATSUJĀTĪYA BHĀṢYA MSS. IN THE ABOVE TABLE

7385. 7386. 7389. These 3 Ms. represent the whole of the Udyogaparva but in the middle, the Sanatsujātīya alone is accompanied by Śaṅkara Bhāṣya. Among these 3, No. 7385. has a ṭīka althroughout, except for the Sanatsujātīya. The author of the tikā is one Nārāyaṇa.

॥ सहजाष्टकम् ॥

7390. SAHAJĀṢṬAKAM.

Burnell's Catalogue No. 8530. Page 199. Left column.

Substance—Paper. Size—6½×4 inches. Sheets—2.

Lines—1-3 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of

Granthas—13. Author—Śaṅkarācārya. Complete.

Not Printed.

Beginning:

श्री महादेवाय नमः ॥

न वेत्ता न विसिर्न वेद्यं विकल्पो

न सोऽहं न संकल्पलेशोहमात्मा ।

न च ब्रह्मणो वर्मणो कर्म कोऽहं

अथाहं तथाहं विकल्पो न कश्चित् ॥ १ ॥

न वक्ता न वाच्यं न चोक्तिर्विरक्ति-

र्न भक्तिर्न चास्तं न लिङ्गं न शक्तिः ।

प्रवृत्तिर्न चाहं निवृत्तिर्न वृत्ति-

यथाहं तथाहं विकल्पो न कश्चित् ॥ २ ॥

न नामापि गोत्रं न मित्रं कलत्रं

न पुत्रः पवित्रो न रात्रिर्दिवा वा ।

न माई(यी) न माया न मायीकृतोन्यो

यथाहं तथाहं विकल्पो न कश्चित् ॥ ३ ॥

अनेको न चैको न शोको विवेकः

शुको नो विदेहो न सन्देह एव ।

अनीहो न सेहो न देहः स गेहो

यथाहं तथाहं विकल्पो न कश्चित् ॥ ४ ॥

न नीचो न चोच्चै न पीवा युवा वा

न कृष्णो न रक्तो न पीतः सितो वा ।

न बुद्धिर्न चाधिः समाधिर्न कश्चित्

यथाहं तथाहं विकल्पो न कश्चित् ॥ ५ ॥

न विष्णुर्न जिष्णुर्न शंभुः स्वयंभूः

न देवी न देवो न नारी नरो वा ।

न नो नेतिनेतीति वेदैर्निषेध्यं

यथाहं तथाहं विकल्पो न कश्चित् ॥ ६ ॥

नयोहं न सोऽहं न कोऽहं न चाहं

न रामोहमानन्दबोधोऽहमस्मि ।

नचाद्रं न शुष्कं गतं वह्निर्नैक्यं

यथाहं तथाहं विकल्पो न कश्चित् ॥ ७ ॥

अचिन्त्यं न चिन्त्यं न चिन्ता यतो वा

यतो वाप्यलक्षं न लक्षं विपक्षम् ।

न देयं न ध्येयं न देहं विदेहं

यथाहं तथाहं विकल्पो न कश्चित् ॥ ८ ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परिव्राजकाचार्यश्रीमच्छङ्कराचार्यविरचिते सहजाष्टकं
सम्पूर्णम् ॥

Subject : Sahajāṣṭakam a Vedāntic poem.

Remarks:—The Ms. is in good condition. This is a work attributed by tradition to Śaṅkarācārya but not printed anywhere as such.

॥ सहजाष्टकम् ॥

7391. SAHAJĀṢṬAKAM.

Ms. No. 18696.

Substance—Paper. Size—6×3½ inches. Sheets—8.
Lines—6 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—18. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Not
printed.

Beginning, end, colophon and subject—Same as No. 7390.

Remarks:—The Ms. is in a good condition.

॥ स्वात्मनिरूपणम् ॥

7392. SVĀTMANIRŪPANAM.

Burnell's Catalogue No. 6482. Page 92. Right column.
 Substance—Paper. Size—11×4½ inches. Sheets—14.
 Lines—9-12 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
 Granthas—200. Author—Sāṅkarācārya. Complete.
 Printed.

Beginning:

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीगुरुचरणद्वन्द्वं

वन्देहं मथितदुःसहद्वन्द्वम् ।

भ्रान्तिग्रहोपशान्ति

पांसुमयं यस्य भासितमातृजुते ॥ १ ॥

दैशिकवरं दयालुं

वन्देऽहं निहतनिखिलसन्देहम् ।

यच्चरणद्वयमद्वय-

मनुभवमुपदिशति तत्पदस्यार्थे ॥ २ ॥

संसारदावपावकसंतप्तः सकलसाधनोपेतः ।

स्वात्मनिरूपणनिपुणैर्वाक्यैः शिष्यो निबोधतेगुरुणा ॥

End:

मोहान्धकारहरणं

संसारोद्वेलसागरोत्तरणम् ।

स्वात्मानिरूपणमेतत्

प्रकरणम्.....तदक्षिणामूर्तिः ॥ ५४ ॥

अज्ञानांघ्यविहन्ता

विरचितविज्ञानपंकजोल्लासः ।

मानसगगनतलं मे

भासयति श्रीनिवासगुरुभानुः ॥ ५५ ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमदानन्दश्रीमच्छङ्कराचार्यकृतं आर्यावृत्त्यात्मानिरूपणं सम्पूर्णम् ।

श्रीविश्वनाथार्पणमस्तु ॥

Subject: Svātmanirūpaṇa otherwise called Vedāntārya, Bodhāryā and Anubhūtiratṇamālā. Verses 1-155.

Remarks:—The Ms. is in good condition. This work is a very familiar one and is published in many places, including the Śrī Vāṇī Vilas Memorial Edition Vol. XV. At the end of one of the Mss. there are 10 verses over and above the printed text.

SVĀTMANIRŪPAṆAM.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Lines		Script.	Complete or otherwise.
				Sheets or leaves.	per Page or sheet.		
7393	B. L. 5419	Paper.	8½ × 4½	14	10	Devanāgarī.	Complete.
7394	" 9665 a.	Palm leaf.	8½ × 1½	42	5	?	"
7395	" 9526 a.	"	19½ × 1½	7	7	Grantha.	"
7396	P. A. 111	Paper.	11 × 5	13	9	Devanāgarī.	"
7397	S. S. 41	"	9½ × 4½	16	8	"	"
7398	T. S. 130	"	5½ × 4½	2	10	"	Incomplete 1-30 verses.
7399	P. A. 70	"	5½ × 8	24	9	"	Incomplete 1-139 verses.

DETAILED REMARKS

on the

SVĀTMANIRŪPAṆA.

MSS. IN THE ABOVE TABLE.

7398 This Ms. contains ten more additional verses at the end:-

अज्ञानादिविहन्ता

विरचितविज्ञानपङ्कजोल्लासः ।

मानसगगनतलं मे

भासयति श्रीनिवासगुरुभानुः ॥

अखिलपरमहंसदेशिक-

मागमगूढार्थदर्शकं प्राज्ञम् ।

आनन्दपूर्णसागर-

मममहं नौमि शङ्कराचार्यम् ॥ ५६ ॥

स्वात्मावबोधहर्ताः

कुणपशरीराभिमानसन्तुष्टाः ।

वारिजबुद्बुदरक्षां

मूढाः कुर्वन्ति मोहबन्धेन ॥ ५७ ॥

जलमिव मृगतृष्णायां

शुक्लौ रजतं यथा हि रज्ज्वां.... ।

सत्यमिव सत्यमेतत्

कल्पितमाभाति मम पदानन्दे ॥ ५८ ॥

अखिलनिगमान्तलक्ष्यं

दानोपादानहीनचिन्मात्रम् ।

अनुभूतिमानगम्यं

ब्रह्मैवानन्दमस्मि परिपूर्णम् ॥ ५९ ॥

विद्यास्थितये प्राज्ञैः

साधनभूतः प्रयत्ननियमाद्याः ।

लक्षणभूताः पुंसः

...स्वभावतः स्थितप्राज्ञाः ॥ ६० ॥

जीवन्मुक्तः सीमा

पद्यतवस्थास्थितात्मसंबोधा ।

वाधितभेदप्रतिभा

बधीतास्सबोधसामर्थ्यात् ॥ ६१ ॥

तीर्थंश्चपचगृहे वा

नष्टस्मृतिरपि परित्यजन्देहम् ।

ज्ञानसमकालमुक्तः

कैवल्यं पाति हतशोकः ॥ ६२ ॥

हयमेधसहस्राण्यथ

कुरुते ब्रह्महतलक्षाणि ।

परमार्थविन्न पुण्यैः

न च पापैः स्पृश्यते विमलः ॥ ६३ ॥

विदितं बेवरहस्यं

विदितो देहस्थमो(होऽप्य)नात्मेति ।

विदितः पर इति चात्मा

किमतः परमस्ति जन्मसाफल्यम् ॥ ६४ ॥

- 7894 The other work contained herein is Upadeśapañcaratnam.
 7395 There is an additional verse at the beginning:—

अखिलपरमहंसदेशिकं
 आगमगूढार्थदर्शकं प्राज्ञम् ।
 स्वानन्दपूर्णसागरं
 अनिशमहं नौमि शङ्कराचार्यम् ॥

Colophon:

इत्यात्मबोधप्रकरणं समाप्तं इदमात्मबोधप्रकरणं समाप्तं । इदमात्म-
 बोधप्रकरणं नागनाथलिखितम् गोपालस्वामिने नमः ॥

The other works contained herein are:—

1. वाक्यवृत्तिविवरणम् 2. भगवद्गीताव्याख्या—पद्योजनिका ॥

॥ स्वात्मपूजा ॥

7400. SVĀTMAPŪJĀ.

Burnell's Catalogue No. 6584. Page 91. Right column.
 Substance—Paper. Size—9 $\frac{3}{4}$ × 4 $\frac{1}{4}$ inches. Sheets—2.
 Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Granthas
 —24. Author—Śaṅkarācārya. Incomplete. Printed.

Beginning:

श्रीगुरुमूर्तये नमः । स्वात्मपूजा ॥
 अहमेको विशिष्टोऽस्मीत्येवमावाहयेच्छिवम् ।
 आसनं कल्पयेत्पश्चात्स्वप्रतिष्ठात्मचिन्तनम् ॥ १ ॥

पुण्यपापरजस्सङ्गम् मम नास्तीति चिन्तनम् ।
पात्रं समर्पयेद्विद्वान्सर्वकल्मषनाशनम् ॥ २ ॥

End :

ब्रह्मानन्दाब्धिकल्लोलकणकोप्यंश्लेशकम् ।
पिबन्तीन्प्राय(ः) इति ध्यानमासन....मतम् ॥ ५ ॥
समाधिविक्षेपभ्रान्तिराहित्येनात्मनिष्ठता ।
समाधिरात्मनो नाम नान्यच्चित्तस्य विश्रमः ॥ २२ ॥
एवं वेदान्तकल्पोक्तस्वात्मलिङ्गप्रपूजनम् ।
कुर्वन्ना मरणं वापि क्षणं वा सुसमाहितः ॥ २३ ॥
सर्वदुर्वासनाजालं पादपांसुभिवत्यजन् ।
निधूयाज्ञानदुःखौघं मोक्षानन्दं समश्नुते ॥ २४ ॥

Colophon :

इति श्रीमत्परमहंसशङ्करभगवत्पादार्यविरचितं स्वात्मपूजनम् ॥

Subject: Svātmapūjana otherwise known as Nirguṇa-
mānasapūja.

Remarks:—The Ms. is in a decaying condition. On the title page
is given

स्वात्मलिङ्गपूजा ।

This work has appeared in Vol. 18 of the Sri Vāni Vilāsa
Edition of the complete works of Sri Śaṅkara under the name
Nirguṇamānasapūjā.

॥ स्वात्मप्रकाशिका ॥

7401. SVĀTMAPRAKĀŚIKĀ.

P. A. Collection No. 85.

Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{2} \times 4$ inches. Sheets—4.
 Lines—10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
 thas—725. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

आत्मप्रकाशप्रारम्भः ।

जगत्कारणमज्ञानमेकमेव चिदान्वितम् ।

एक एव मनस्साक्षी जानात्येव जगत्रयम् ॥ १ ॥

विवेकमुक्तबुद्ध्याहं जानाम्यात्मानमद्वयम् ।

तथापि बन्धमोक्षादिव्यवहारः प्रतीयते ॥ २ ॥

विवर्तोऽपि प्रपञ्चो मे सत्यवद्भाति सर्वदा ।

इति संशयपाशो मे बन्धत्वं छिदि संशयम् ॥ ३ ॥

एवं शिष्यवचः श्रुत्वा गुरुराज्ञोत्तरं स्फुटम् ।

न ज्ञानं न च बुद्धिश्च न जगन्न च साक्षिता ॥ ४ ॥

End:

आत्मानन्दे परे पूर्णे मयि नास्ति हि यौवनम् ।

मूढबुद्धिपरिव्याप्तं स्तन्यपानरतं सदा ॥ ६६ ॥

बास्यं कोपनशीलं तन्न मे दुःखं सुखाम्बुधेः ।

इत्येवं त्वं विचार्यैव विचारय लवानिव ॥

साधु तिष्ठन्न तैर्यत्नैर्किञ्चिन्ने शुद्धरूपतः ।

Colophon:

इति श्रीशङ्कराचार्यैर्विरचितात्मप्रकाशिका समाप्ता
सम्पूर्णा ॥

Subject: Ātmaprakāśikā ; a treatise explaining the nature of one's own soul and its identity with Supreme Brahman.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. This work is published by Sri Vanī Vilās Press, Srirangam in the Memorial Edition.

॥ हस्तामलकश्लोकाः ॥

7402. HASTĀMALAKAŚLOKĀH.

Burnell's Catalogue No. 6411 b. Page 91. Left column.
Substance—Paper. Size— $9\frac{1}{2} \times 4$ inches. Sheets—2 (5 & 6).
Lines— to a Page. Script—Devanāgarī. No. of Gran-
thas—15. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Beginning:

कस्त्वं शिशो कस्य कुतोऽसि गन्ता
किं नाम च (त्वं) कुत आगतोऽसि ।
एतन्मयोक्तं वद चार्भकस्त्वं
मत्प्रीतये प्रीतिविवर्धनोऽसि ॥ १ ॥
नाहं पनुष्यो न च देवयक्षो
न ब्राह्मणः सत्रियवैश्यशूद्रः ।

न ब्रह्मचारी न गृही वनस्थो

भिक्षुर्न चाहं निजबोधरूपः ॥ २ ॥

End:

उपाधौ यथा भेदता सन्मणीनां

तथा भेदता बुद्धिभेदेषु तेऽपि ।

यथा चन्द्रिकायां जले चञ्चलत्वं

तथा चञ्चलत्वं तवापीहि विष्णो ॥

Colophon: Nil.

Subject: Hastāmalakastotra a brief exposition of the nature of soul.

Remarks:—The Ms. is in a fairly good condition. The Ms. contains also Nirālambanopaniṣad described already under No. 1218. This work is published by Śrī Vaṇī Vilās Press Srirangam in the Memorial Edition.

HASTĀMALAKŚLOKA.

Descrip- tive No.	Collection No.	Substance.	Size inches.	No. of Sheets or leaves.	No. of Lines per Page or sheet.	Script.	Complete or otherwise.
7403	B. L. 8815	Paper	9½ × 4	2	8	Devanāgarī.	Complete.
7404	" 8987	"	8½ × 9½	1	20	"	"
7405	Ms. Not noticed by Burnell No. 18312	"	7½ × 4½	1	20	"	"
7406	" 18313	"	6 × 4	4	8	"	"
7407	" 18315	"	7 × 8½	3	7	"	"
7408	" 15566 b.	"	15½ × 1½	2	6	Telugu.	"
				(46 & 47)			
7409	J. L. 956 c.	"	11½ × 4½	1 (2nd)	15	Devanāgarī.	"
7410	P. A. 121	"	5½ × 8½	4	7	"	"

DETAILED REMARKS

on the

MSS. IN THE ABOVE TABLE.

7408 At the beginning of this work is given the following:—

कस्त्वं शिशो कस्य सुतः क जातः

किं नाम ते त्वं कुत आगतोऽसि ।

एतन्मयोक्तं वद चार्भकस्त्वं

मत्प्रीतये प्रीतिविवर्धनोसि ॥

नाहं मनुष्यो न च देवयक्षो

न ब्राह्मणक्षत्रियवैश्यशूद्रः ।

न ब्रह्मचारी न पृथी वनस्थः

भिक्षुश्च नाहं निजबोधरूपः ॥

The order of the verses is different in this Ms. For the other works contained herein see remarks under No. 7277.

7409 For the other works contained herein see remarks under No. 7277.

॥ हस्तामलकीयभाष्यम् ॥

7411. HASTĀMALAKĪYABHĀṢYAM.

Burnell's Catalogue No. 9914 c. Page 9. Right column. Substance—Palm leaf. Size—18×1 inches. Leaves—1 (7-82). Lines—8 to a Page. Script—Grantha. No. of Granthas—200. Author—Śaṅkarācārya. Complete. Printed.

Substance—Paper. Size—12½ × 4½ inches. Sheets—12.
 Lines—9 or 10 to a Page. Script—Devanāgarī. No. of
 Granthas—825. Author—Svayamprakāśamuni. Com-
 plete. Not printed.

Beginning:

श्रीरामचन्द्राय नमः । श्री गुरुभ्यो नमः ॥

उपासे जितकामादिवैरिवर्गं सदाशिवम् ।

देशिकं सुमनस्सङ्गवन्द्यमानाङ्घ्रिपङ्कजम् ॥

शिववल्याख्ये प्राप्ते कस्य चिद्विप्रस्य पुत्रत्वेनावि-
 भूतदेहो जन्मान्तरानुष्ठितश्रवणादिना निवर्तितमिध्याह्ना-
 नो दिव्ययोगीन्द्रो मूढजनैः पिशाचत्वेनाभिमतः.....

श्रीशङ्कराचार्यः—

‘ कस्त्वं शिष्यो + प्रीतिविवर्धनेऽसि । ’

इति पृष्ठः स्वानुभववदन्येषामपि मुमुक्षूणां अनुभवो
 भूषादिति प्राण्यनुकम्पया त्रयोदशश्लोकैरात्मतत्त्वमुपनि-
 षत्समधिगम्यं प्रत्युत्तरच्छलेनाह ।

‘ नाहं मनुष्यो + बोधरूपः ॥ ’

End:

एवमात्मानं सम्यग्दर्शनेन निश्चित्य स्वगुरुमभिष्टौति—

उपाध्वीयथा × तवापीह विष्णो ॥ १३ ॥

सन्मार्ग...ध्वी यथा भेदता बुद्धिभेदेषु तेषु । तथा

VII
APPENDIX. A.
INDEX OF AUTHORS.
(Vol. XII)

NAMES	NUMBERS
Akhaṇḍānandamuni	7057-68
Advaitānanda	7108
Ananta bhāṭṭa	6862-5
Anantadeva	6965-7
Anubhavānandayati	6992
Annambhāṭṭa	6792-96
Appayadīkṣita	6920 & 21, 6997 to 7005 & 7115-18
Appayadīkṣita III	6858
Amalānanda	7087-89
Ānandagiri	7095-7103
Ānandajñāna	7207 & 8
Āpadeva	6959-64
Uttamaślokatīrtha	6803
Kumarilasvāmin	6770-85
Khaṇḍadeva	6806 to 31 & 6990 & 6991
Gāgābhāṭṭa	6842-52
Govindānanda	7091-94
Jaimini	6755-69
Jñānendra	7110
Dīnākarabhāṭṭa	6924-29

NAMES	NUMBERS
Nārāyaṇa	... 6968-70
Nṛsimhāśramin	... 7065 & 7066 & 7127
Padmapāda	... 7048-50
Pārthasārathimīśra	... 6800-6802, 6866- 6907, 6955-6957
Prakāśātmayati or Muni	... 7061-56. 7119
Bādarāyaṇa	... 7008-24
Bālakṛṣṇānanda	... 6804
Bodhanidhi	... 7214-17
Bodhendra	... 7174 & 75
Brahmānandabhārati	... 7868-73
Brahmānandasarasvatī	... 7106
Bhāratīrtha	... 7180 to 86
Bhāskararāya	... 6996
Bhīmasenabhūpāla	... 7374
Mādhava	... 6938-54
Yajñanārāyaṇa	... 6930 & 31
Baṅgarājādharin	... 7064
Rājaoḍāmapidikaṭa	... 6841, 6921 to 23
Rāmacandra	... 6972 & 73
Rāmatīrtha	... 7209-13
Rāmānujācārya	... 6958
Rāmeśabhārati	... 7111-18
Lakṣmīnṛsimha	... 7090
Varadarāja	... 6854-61
Vācaspatimīśra	... 7070-86
Vidyārāya	... 7067-9
Viśvaveda	... 7128 & 29
Viśveśvarapaṇḍita	... 7354

NAMES	NUMBERS.
Veṅkaṭādhvarin	... 6797-9
San̄karācārya	... 7025-47; 7187-48 7145-73; 7192-7200, 7204-6; 7222-48; 7256-7298; 7308 -26; 7380-58; 7868-7411
Śambhubhaṭṭa	... 6892-40
Śivanārāyaṇatīrtha	... 7308
Sadāśivendrasarasvatī	... 7107
Sarvajñatmamuni	.. 7121-26
Sureśvara	... 7249-51; 7800-5
Somanātha	... 6908-6918
(Bhaṭṭa) Someśvara	... 6786-91
Svayamprakāśamuni or yati	... 7220 & 21, 7252 -55, 7299, 7412

VIII
APPENDIX B.
INDEX TO OWNERS OF MSS.
(Vol. XII)

NAMES	NUMBERS
Anantabhaṭṭa	... 6862
Umāpatipaṇḍita	... 6984
Kavindrācāryasarasvatī	... 6772-81
Keśava	... 6829
Gaṅgādharadīkṣita	... 6817
Gaṅgādharadaivajña	... 6955
Gambhīrārājabhāratīdīkṣita	... 7092
Gāmbhīri (Bhāskararāya)	... 6803, 6805, 6925, 6927, 6928, 6930 & 6991
(Ambākara) Govinda	... 7195
Grahapatīdīkṣita	... 6948
Tulajārāja	... 6884, 6885, 7025, 7082, 7092, 7130, 7168, 7196, 7211, 7212 & 7311
Nārāyaṇārāya	... 7098
Nilakaṇṭhadīkṣita	... 6862, 6924
Nilakaṇṭhasvāmin	... 6879
Bābājīnāyakaṇṭha	... 7381
Bālabhaṭṭa	... 7186, 7142 & 7188
Bhaktapriyasvāmin	... 7354

NAMEs	NUMBERS.
Madhukaramiśra	... 7081
Yasantarāya	... 6924
Rāṅgabhaṭṭabhaṭṭagosvāmin	... 6803, 6805, 6927, 6928, 6930, 6961, 6967, 6990, 6891 & 7213
Rāṅgasabuvanakara	... 7186
Vāsudevavedāntin	... 7130
Śarahhojimahārāja	... 6908, 6909, 6910, 6941, 6958, 6998, 7025, 7027, 7080, 7085, 7049, 7050, 7095, 7182, 7249 & 7878
Śāṃśīnāyakaṇṇḍe	... 7161
Śeṣācārya	... 6912
Śyāmādāsa	... 7209
Śrinivāsapaṇḍita	... 6935
Śripatyācārya	... 6912

IX

APPENDIX C.

INDEX TO SCRIBES OF MSS.

(Vol. XII)

NAMES.		NUMBERS.
Kṛṣṇabhaṭṭa	...	7878
Kṛṣṇaśiva	...	6819
Nāganātha	...	7895
Pañcanadīśvara—Bhāgavata	...	7155
Bhāskara	...	6758
(Vṛka) Mahādeva	...	7316
Vāsudevapitā	...	6965
Vidvān	...	6765
Śivadāsa	...	7191
Sadāśiva	...	7136
Śitārāma	...	7138
Sūryanārāyaṇa	...	7074
Haripaṇḍe	...	6803

X

APPENDIX D.

INDEX TO DATED MSS.

(Vol. XII)

	Dates.	Numbers.	Dates.	Numbers.	
A. D.	1560	6762	A. D.	1711	7018
„	1562	6760	„	1717	6955
„	„	6764	„	1744	7206
„	1608	6772	„	1777	7091
„	1642	6776	„	1800	6826
„	1647	7130	„	1812	7878
„	1654	6781	„	1880	7316
„	1698	6765			

XI

APPENDIX E.

INDEX OF WORKS NOTICED IN

Vol. XII.

NAMES	NUMBERS.
Advaitapañcaratnam	7137-42
Advaitarasamanjari	7148
" Vyākhyā *	7144
Advaitānubhūtiḥ	7145-8
Adhikaraṇamālā *	6972 & 3
Adhikaraṇaratnamālā	7130-36
Adhyātinavidyopadeśavidhiḥ *	7149 & 50
Aparokshānubhūtiḥ	7151-58
Abhyudayeṣṣivīcārah *	6994
Aruṇādihikaraṇādivīcarah. *	6980
Aṅgāśloki *	7159
Ātmacintanam *	7160
Ātmajñānopadeśavidhiḥ	7161
Ātmabodhaḥ	7162-73
Ātmabodhavyākhyā---Bhāvaprakāśikā *	7174 & 5
" " "	7176-91
" Savyākhyā *	7192-4
Ātmabodhaḥ Sānuvādaḥ *	7195

* The asterisks indicate that the work is not available in print.

NAMES	NUMBERS
Ātmānātnavivekaḥ	7196-7200
Ucchṛāṅkhalavādaḥ *	6987
Upakramaparākramah	6981-86
Upadeśasāhasri	7204-6
„ ṭikā *	7207 & 8
„ Vyākhyā *	7218 & 19
„ „—Padayojanikā	7209-18
„ „ Vivaraṇam *	7214-17
Ekasālokiṅvyākhyā *	7220 & 21
Kāśikāpāncakam	7222
Kaupīnapāncakam	7223 & 4
Guṇavidhivicāravākhyā *	6988
Gurumatasaṅkṣepah *	6979
Cidānandātmanakastotram *	7225
Jaiminiyanyāyamālā—Savistarā	6933-54
Jaiminiyasūtram	6755-69
Jaiminiyasūtravṛttih—Phalavati *	6805
Jūānasanyāsah *	7226
Tuṭṭikāvyaṅkyā—Vārttikābharaṇam *	6797-99
Tantraratanam *	6800-02
Tantravārttikam	6770-85
„ ṭikā—Nyāyasudhā or Rāṇaka	6786-91
„ „ —Rāṇakojjivani *	6792-96
Tantrasāikhāmaṇih *	6841
Tantrasiddhāntadīpikā *	6853
Dakṣiṇāmūrtyaṣṭakam	7227-49
„ Vyākhyā—Mānasollāsah	7249-51
„ „ Tattvasudhā *	7252-55
Dasāśloki	7256-72

NAMES.	NUMBERS.
Dvādaśamañjarī	7278-79
Dvādaśamahāvākyaivivaraṇam *	7280
Dvādaśalakṣaṇyarthasaṅkṣepaḥ *	6989
Nayavivekavyākhyā—dīpikā *	8854-61
Nirañjanāṣṭakam	7281-8
Nirvāṇaṣṭakam	7284-6
Nyāyaratnamālā	6955-57
„ vyākhyā—Nāyakaratanam *	6958
Nyāyāmodaḥ *	6804
Pañcapādikāvyaākhyā—Vivaraṇam	7051-56
Pañcapādikā Vivaraṇavyākhyā—Tattvadīpanam *	7057-68
Pañcapādikāvyaākhyā—Vedāntaratnakośaḥ *	7065 & 66
Pañcaratnam	7287-96
Pañcaratnam—Sānuvādam	7297
Pañcikaraṇam	7298
Pañcikaraṇavyākhyā—Vivaraṇam *	7299
Pañcikaraṇavārttikam	7300-05
„ „ Vyākhyā—Vivaraṇadīpikā *	7306
„ „ ṭika-Ābharaṇam *	7307
Pañcikaraṇamahāvākyaṃ *	7308
Purvamīmāṃsā Kārikā-Citraṇaṣṭaḥ *	6975
Pūrvamīmāṃsādhikaraṇasaṅkṣepaḥ *	6971
Prakaraṇasubhāṣitam *	6977
Prabodhasudbhākaraḥ	7309-10
Prasānottararatnamālikā	7311-17
Bālabodhasaṅgrahaḥ *	7318 & 19
Bālabodhini *	7320 & 21
Brahmatattvapraśāśikā	7107
Brahmavidyābharaṇam	7108

NAMES	NUMBERS.
Brahmasūtram	7008-24
Brahmasūtrabhāṣyam	7025-47
Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā—Bhāmati	7070-86
Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā—Ratnaprabhā	7091-94
„ „ Śārīrakanyāyanirṇayaḥ	7095-7108
Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā—Pañcapādikā	7048-50
„ „ ? *	7104
Brahmasūtramuktāvalī	7106
Brahmasūtravyākhyā *	7105
Bhāṭṭācintāmaṇiḥ	6842-52
Bhāṭṭādīpikā	6819-81
„ vyākhyā—Prabhāvalī	6832-40
Bhāṭṭānayodyotaḥ *	6968-79
Bṛāṭṭārabasyam	6813-18
Bhāmatīvyākhyā—Kalpataruḥ	7087-89
Bhāvanāvicāraḥ *	6992
Matakhṇḍanastotram *	7322
Matvarthalakṣaṇākhaṇḍanam *	6991
Matvarthalakṣaṇāvicāraḥ *	6996
Maniṣāpāñcakam	7328-6
„ ṭīkā *	7327 & 28
„ Vyākhyā—Madhumañjarī *	7329
Mahāvākya-mantraḥ *	7330-32
Mahāvākya-vivaraṇam	7333-39
„ „ *	7340
Mahāvākya-vivekaḥ—(Aṣṭaśloki) *	7341-44
Māyāpāñcakam	7345
Mīmāṃsākaustubhaḥ	6806-12
Mīmāṃsānyāyaprakāśikā	6959-64

NAMES	NUMBERS.
Mīmāṃsānyāyaprakāśikāvyaḥyā-Bhāṭṭālaṅkārah *	6965-7
Mīmāṃsāpūrvapakṣah *	6993
Mīmāṃsāprakaraṇam *	6995
Mīmāṃsāvīṣayopanyāsaḥ *	6978
Mīmāṃsāsārah *	6974
Mīmāṃsāsiddhāntah *	6976
Laghuvākyavṛttih	7346
Laghuvārttikaṭīkā—Laghunyāyasudhā *	6803
Vākyaavṛttih	7347-52
„ Vyākhyā	7854-62
„ Saṭīkah *	7853
„ Sānuvādah *	7863
Vākyasudhā	7364
„ ṭīkā	7366-78
„ vyākhyā *	7374
„ „ *	7375 & 6
Vijñānanaukā	7377
Vidhiraśāyanam—Savyākhyam	6997-7005
Vidhivicārah *	7006 & 7
Vivaraṇadarpaṇam *	7064
Vivaraṇaprameyaśaṅgrahaḥ	7067-9
Vivekaūdāmaṇih	7878-9
Vedāntakalpataruvyākhyā—Ābhogaḥ *	7090
Vedāntasārah	7880
Vedāntasūtropanyāsaḥ *	7109
Vaiyāsikabrahmamīmāṃsāsāṅgrahaḥ— Puruṣārthasudhānidhiḥ *	7110
Vaiyāsikasūtropanyāsaḥ *	7111-13
Vyāsaśūtrasaṅgatih *	7114

NAMES	NUMBERS
Śārīrakanyāyarakṣamaṇiḥ	7115-18
Śārīrakamīmāmsānyāyasaṅgrahaḥ *	7119
Śārīrakamīmāmsāśāstram *	7120
Śāstradīpikā	6866-6907
„ vyākhyā— ? *	6919
„ „ Karpūravarttikā	6922 & 3
„ „ Dinakarabhaṭṭīya *	6924-9
„ „ Prabhāmaṇḍalam *	6930-32
„ „ Mayūkhamālikā	6908-18
„ „ Mayūkhāvalī *	6920 & 21
Śāstramālāvṛttiḥ *	6862-65
Sanatsujatīyabhāṣyam *	7381-89
Sahajāṅgakam *	7390 & 91
Saṅkṣepaśārīrakam	7121-6
„ Vyākhyā-Tattvabodhini *	7127
„ „ Siddhāntadīpaḥ *	7128 & 9
Svātmanirūpaṇam	7392-9
Svātmapūjā	7400
Svātmaprakāśikā	7401
Sthāninobhāvanāvacitvakhaṇḍanam *	6990
Hastāmalaśālokaḥ	7402-10
„ Vyākhyā *	7412
Hastāmalaśīyabhāṣyam	7411

VII

ERRATA ET ADDENDA of VOL. XII.

Page	Line	For	Read
IX	7	Jaiminiyasūtram 6755-69 4989-94	Jaiminiyasūtram 6755 4989 Śābarabhāṣyam 6756-69 4990-94
5004	9	हणा	हरणा
„	14	प्रति	प्रतीति
5007	7	गणयति	गणपति
5009	2	करत्वा	करणत्वा
5010	21	शास्त्रेण	शास्त्रेणा
5014	21	वर्तते	वर्तते
5016	5	श्रौद्य	चोद्य
5017	5	9	928
5019	12	596	929
5026	last line	28	108
5029	7	100	980
„	8	2	931
„	9	26 a	106 a
5038	10	91	111
„	18	249	982
„	14	88	118
5034	8	80	110
5036	11	भाषिता	भागिता
5045	14	1551	1559

Page	Line	For	Read
5048	8	करीरता	करीरतां
5058	2	विशयो	विशयेद्वयो
5057	6	Bhāṭṭanātha	Bhavadeva
„	13	Devarāja Varadarāja	Devarāja Śrīraṅganātha Varadarāja
5071	8	602	939
„	14	141	109
„	16	601	934
„	11	176	936
5076	19	154 a	115 b
5089	11	कृति	कृति
5099	21	अम्बा	अम्बा
5101	7	सुत्वेके	सत्वेको
5108	8	is	seems to be
5110	18	154 b	115
5118	4	2626	1717
„	9	No.	No. 6866
5125	6	दुःखिं	दुःखि
5127	6	अन्वयार्ह	अन्वयार्ह
„	17	निषध	निषेध
5128	5	6965	6967
„	7	12	948
5129	14	स्वच्छाप्रभं	स्वच्छप्रभं
5182	16	J. L. Collection No.	Burnell's Catalogue No. 2205

Xage	Line	For	Read
5183	18	delete यत्रतु	
5184	18	मुख्य	मुख्य
5134	15	अ	अ
„	last line	सान्याय्यः	सान्याय्यः
5185	12	2067 a	6832
5156	1	त्रिशेष	विशेष
5187	14	मिते ?	मितेः
„	17	संख्ये	संख्ये
„	last line	No.	No. 944
5135	17	विहित	विहित
5140	8	व्यक्तै	व्यक्तौ
5141	7	व्यञ्जन	व्यञ्जन
„	15	जाघनी	जाघनी
„	18	नाघान	नाघान
5144	13	भूर्त्ति	भूर्त्ति
5152	14	11	945
5155	last line	8	946
5157	17	10	947
5158	8	स्थानि	स्थानि
5159	17	5	948
5163	19	विधी	विधी
5165	16	18	949
5166	8	विशिष्ट	विशिष्ट
5167	2	प्रहाद्	प्रहाद्

Page	Line	For	Read
5168	19	लक्षणापे	लक्षणोप
5170	24	विश्वाधिकं	विश्वाधिकं
5172	last line	9552	6920
5177	8	साम्बन्धि	सम्बन्धि
5196	5	9813 b	7048
5218	14	9873	7063
5219	8	मुख	मुख
,	11	मध्य	मध्य
5227	15	हृत्वा	भित्वा
5228	10	विषय	विषय
5234	3	व्याचष्टे	व्याचष्टे
5240	17	तत्त्विक	तत्त्विक
5243	12	घन	घन
5247	14	करण	करण
5249	8	वर्ति	वर्ति
5261	4	6953	7051
5271	5	7122	7125
5278	11	विश्ववेद	विश्ववेद
5280	9	परमेश्वहा	परमेश्वरा
,	18	Bṛhma	Brahma
5288	3	Add	after page
5296	18	यद्भ्रम	यद्भ्रम
5297	19-21	Delete, "The other...sheet 23")	
5299	9	Ātmavidyopadeśa	Adhyātmaavidyopadeśa
5318	14	a very	as very

Page	Line	For	Read
5319	19	परमहंससुंङ्	परमहंससुंङ्
5332	10	emcancipation	emancipation
,	11	delete—'The other...vyākhyā'	
5349	8	कर्तृका	कर्तृका
5352	16	व्यास	व्यासः
,	17	गुरु	गुरुं
5353	18	वचन	वचन
5354	8	No. 7739	Pañcabrahmataṭṭvam.
	9	No. 7677	Advaitamakaranda- vyākhyā
5356	20	वन्तः	वन्तः
5370	15	No. 7677	Advaitamakaranda- vyākhyā
5379	3	7173	7137
5391	last line	दुरीयं	दुरीये
,	11	6294	7294
5393	7	87a	7194
5445	4	Vākhyā	Vākya
5460	14	तस्या	तस्मा
5468	2	×	+
5474	15	देशिक	देशिक
,	20	निबोध्यते	निबोध्यते

The following publications are available for sale from the
Hony. Secretary, Tanjore Mahārāja Serfoji's Sarasvatī Mahāl
Library Tanjore.

**1. A Descriptive Catalogue of the Sanskrit Manuscripts in the
Tanjore Mahārāja Serfoji's Sarasvatī Mahāl Library, Tanjore.**

Vol. I. Vedas.	Price. Rs. 2-0-0
Vol. II. Vedas (Contd.)	„ Rs. 2-0-0
Vol. III. Vedas (Contd.) Vedāngas.	„ Rs. 2-0-0
Vol. IV. Vedāngas (Contd.) Kalpa—Śrauta.	„ Rs. 2-0-0
Vol. V. Do. (Concluded)	„ Rs. 2-0-0
Vol. VI. Kāvya	„ Rs. 2-0-0
Vol. VII. Do. (Concluded)	„ Rs. 2-0-0
Vol. VIII. Nāṭakas	„ Rs. 2-0-0
Vol. IX. Kośa, Chandas and Alaṅkāra.	„ Rs. 2-0-0
Vol. X. Vyākaraṇa	„ Rs. 2-0-0
Vol. XI. Vaiśeṣika, Nyāya, Sāṅkhya & Yoga.	„ Rs. 2-0-0
Vol. XII. Pūrvamīmāṃsā and Uttaramīmāṃsā (Ādvaita).	„ Rs. 2-0-0

**2. A Descriptive Catalogue of Tamil Manuscripts of the above
Library.**

Vol. I.	Price. Re. 2-0-0
Vol. II.	„ Rs. 1-8-0
Vol. III.	„ Rs. 1-8-0

**3. A Descriptive Catalogue of Marathi Manuscripts
of the above Library.**

Vol. I. Vedānta, Purāṇa and Rāmāyaṇa.	Price. Rs. 2-0-0
---------------------------------------	------------------

**4. A Catalogue of French, Latin, Italian and Greek Books of
the above Library**

Library IAS, Shimla
S 016 Sa 79.1 D-Sa 79.XX D
00018102

Price. Re. 0-4-0